

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี
ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวความคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

พิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี
ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวความคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี
ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3"

ของ พิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชำนาญ ปาณาวงษ์)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3
ผู้วิจัย	พิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. ภาษาไทย, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565
คำสำคัญ	ทักษะการคิดวิเคราะห์, แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์, การจัดการ เรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ มาตรฐาน 75/75 2) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวคิด การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และ 3) ศึกษา ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 43 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ 3) แบบทดสอบวัดทักษะการคิด วิเคราะห์ และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ และสถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็น อิสระต่อกัน (t-test dependent) และหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 79.68/81.32 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเท่ากับ 14.37 คะแนน และ 24.33 คะแนน โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

Title	THE DEVELOPMENT OF CRITICAL THINKING SKILLS ON THAI LITERATURE ANALYSIS : THE STORY OF PHRA APHAIMANI NEE NANG PHISUEA, BY MANAGING FLIPPED CLASSROOM STYLE LEARNING SYSTEM WITH ANALYTICAL THINKING EXERCISES FOR MATTHAYOMSUKSA 3
Author	Pimpisut Khanthaseema
Advisor	Associate Professor Kanchana Witchayapakorn, Ph.D.
Academic Paper	M.Ed. Independent Study in Thai Language, Naresuan University, 2022
Keywords	Critical thinking skills, Analytical thinking exercises, The flipped classroom style

ABSTRACT

This study aims to 1) study the effectiveness of Thai literature analytical thinking exercise of the story of Phra Aphai Manee Nee Nang Phisuea, to be efficiency up to the standard of 75/75, 2) compare critical thinking skill of Thai literature during Pretest and Posttest by managing flipped classroom style learning system with analytical thinking exercises,3) examine student learning's satisfaction of flipped classroom style with analytical thinking exercises. The sample group was 43 people in Matthayomsuksa 3/3 at the BangkrathumPittayakom school, for the academic year 2022. The sample group was collected purposely and the research instruments were 1) a lesson plan by managing flipped classroom style learning system with analytical thinking exercises, 2) the analytical thinking exercises of the story of Phra Aphai Manee Nee Nang Phisuea, 3) a critical thinking skill test, 4) a satisfaction assessment form. The data analysis used mean (\bar{x}), standard deviation (S.D.), t-test dependent and efficiency proportion values (E_1/E_2). The research results found that:

1. The results of the effectiveness of Thai literature Analytical Thinking Exercises the story of Phra Aphai Manee Nee Nang Phisuea by managing flipped classroom style learning system with analytical thinking exercises had the efficiency level of (E_1/E_2),

equals 79.68/81.32 which is higher than the standard criteria of 75/75.

2. The average scores for the results of comparing analytical thinking exercises during Pretest and Posttest learning were 14.37 and 24.33, which the posttest scores is significantly higher than pretest score at .05 level.

3. The overall satisfaction result of the test on the student's satisfaction learning was met the highest satisfied level

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์โดยได้รับความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา วิชญาปกรณ์ ประธานที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีเสมอมา จนการศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญาโสภี ใจกล้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ขุนมธูรส และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ งามอาจวณิชย์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางในการแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.วาทัญญู ขลิบเงิน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ งามอาจวณิชย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ขุนมธูรส นางสาวแววมยุรา จันทร์ส่ง และนางสาวโชติรส แผลงภู ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียน บางกระทู้มพิทยาคม อำเภอบางกระทู้ จังหวัดพิษณุโลก ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณ ทุก ๆ ท่าน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา และขอขอบพระคุณผู้เขียน ตำราวิชาการที่ได้ศึกษาค้นคว้าและใช้อ้างอิงทุกท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การศึกษาค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้จักมีประโยชน์ต่อคณะครูและนักเรียนโรงเรียนบางกระทู้มพิทยาคม รวมถึงผู้ที่สนใจในการพัฒนา ต่อยอดในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

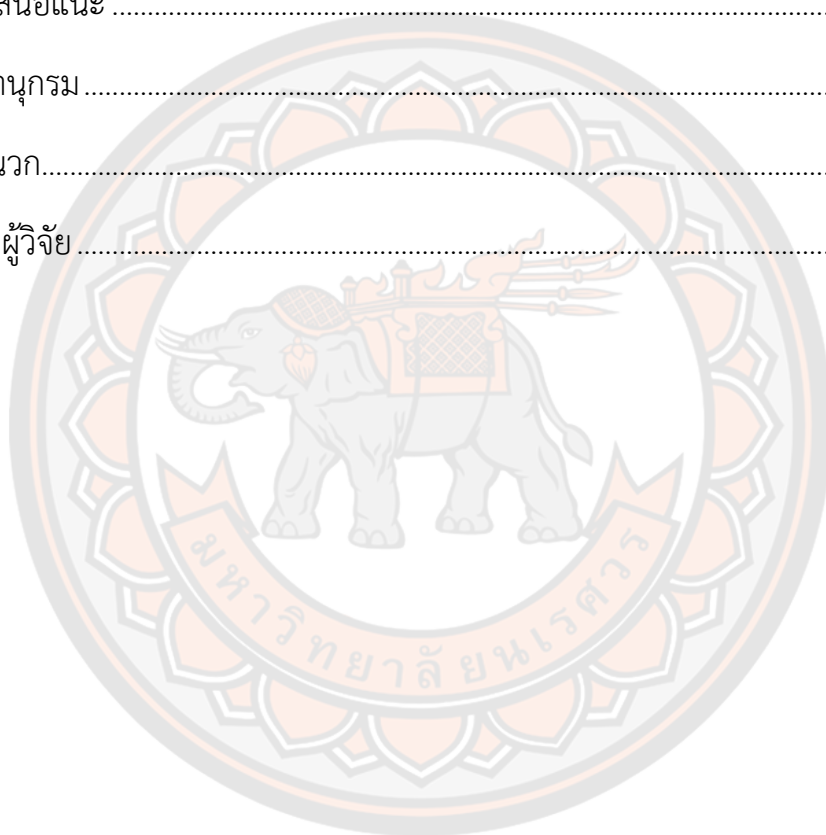
พิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุุณูปการ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	8
ความสำคัญของการวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	8
ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	8
ขอบเขตด้านตัวแปร.....	9
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	9
ขอบเขตด้านระยะเวลา.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
สมมุติฐานของการวิจัย.....	12
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ..	15
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี.....	18
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน	29
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ.....	45
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์.....	54
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	81
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
บทที่ 4 ผลการวิจัย	86
ตอนที่ 1 ผลหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับด้านให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75	86
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดย ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์.....	89

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการ จัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์	90
บทที่ 5 บทสรุป	92
สรุปผลการวิจัย.....	93
อภิปรายผล	93
ข้อเสนอแนะ	97
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก.....	106
ประวัติผู้วิจัย	269

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสาระวรรณคดีและวรรณกรรม	3
ตาราง 2 ตัวชี้วัดสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	17
ตาราง 3 เปรียบเทียบระหว่างห้องเรียนแบบเดิมกับห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)	31
ตาราง 4 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสำหรับการวิจัย	38
ตาราง 5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่ใช้ในการวิจัย.....	40
ตาราง 6 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน	75
ตาราง 7 วิเคราะห์ข้อสอบการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ	77
ตาราง 8 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้ แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มทดลองแบบ 1:3 นักเรียนกลุ่มเล็ก คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 จำนวน 9 คน	87
ตาราง 9 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มทดลองแบบ 1:10 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2	87

ตาราง 10 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 43 คน	88
ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 43 คน	89
ตาราง 12 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์	90
ตาราง 13 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ แผนที่ 1 เรื่อง เล่าขานตำนานสุนทรภู่	142
ตาราง 14 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ แผนที่ 2 เรื่อง เรียนรู้เนื้อหา	144
ตาราง 15 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ แผนที่ 3 เรื่อง คุณค่าพินิจ	146
ตาราง 16 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ แผนที่ 4 เรื่อง สะท้อนข้อคิดสู่สังคม	148

ตาราง 17 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบฝึกทักษะการ คิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3	151
ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดทักษะ การคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3.....	153
ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน กลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	155
ตาราง 20 แสดงผลการหาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากสูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จำนวน 40 ข้อ ของกลุ่ม ทดลอง ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 35 คน	157
ตาราง 21 แสดงผลการหาค่าคุณภาพและวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากสูตร KR- 20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 30 ข้อ	159
ตาราง 22 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระ อภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ กลุ่มทดลองแบบ 1:3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3/5 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 9 คน	161
ตาราง 23 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระ อภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของกลุ่มทดลองแบบ 1:10 ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 30 คน.....	162
ตาราง 24 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระ อภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน	163

- ตาราง 25 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มทดลองแบบ 1:3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 9 คน..... 166
- ตาราง 26 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มทดลองแบบ 1:10 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 30 คน 167
- ตาราง 27 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน..... 168
- ตาราง 28 แสดงผลการศึกษาคความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มทดลองแบบ 1:3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 9 คน..... 170
- ตาราง 29 แสดงผลการศึกษาคความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มทดลองแบบ 1:10 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 30 คน..... 171
- ตาราง 30 แสดงผลการศึกษาคความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของของกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน 173

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย13

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณคดีเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ของคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นด้านประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรม การดำรงชีวิต และสุนทรียภาพ ซึ่งถือเป็นศิลปะที่ทำให้คุณค่าทางด้านอารมณ์ด้วยสุนทรียภาพทางภาษาที่ผู้แต่งเลือกสรรถ้อยคำ อันเกิดจากความสะเทือนใจ เช่น รัก โลภ โกรธ หลง สนุกสนาน เศร้าโศก มาเรียงร้อยในงานประพันธ์ ซึ่งภาษาที่ใช้แต่งวรรณคดีนั้นจะต่างจากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ภาษาวรรณคดีเป็นภาษาที่กระทบฝั่งใจ ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดความสะเทือนอารมณ์และเป็นภาษาที่ผู้ประพันธ์ได้ตั้งใจคัดเลือกเป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดการเปลี่ยนแปลงในจิตใจ กล่าวคือ เกิดความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ (วิภา กงกะนันทน์, 2533, หน้า 4) การสอนวรรณคดีไทยจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าและช่วยชำระใจซึ่งเอกลักษณ์ไทย นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แนวคิด พฤติกรรม ค่านิยมของคนในยุคสมัยนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร รวมไปถึงคติ ข้อคิด อุทาหรณ์สอนใจจากวรรณคดีเหล่านี้เป็นภูมิปัญญาอันล้ำค่าที่ควักได้ฝากไว้ผ่านกลวิธีการประพันธ์ในงานวรรณคดีนั้น ๆ โดยวรรณศิลป์เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดสู่สายตาผู้อ่าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 12) ลักษณะที่สะท้อนให้เห็นว่าวรรณคดีมีความสำคัญอย่างยิ่งในภาษาไทยนั้นเกิดจากการจินตนาการและความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่งที่ถ่ายทอดออกมาโดยอาศัยสังคม ค่านิยม วิถีชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนในแง่ของความคิด ดังนั้นวรรณคดีจึงเป็นศิลป์และศาสตร์แห่งภาษาที่วิจิตรงดงามสะท้อนให้ผู้อ่านสามารถรับรู้รส เสียง สีลา ผ่านถ้อยคำ อีกทั้งเกิดความตื่นตาตื่นใจจากรสสัมผัสต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี (กิตติยา รัศมีแจ่ม, 2561, หน้า 13)

จากความสำคัญข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า วรรณคดีไทยเป็นสมบัติที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของคนไทยมาอย่างยาวนาน แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนไทยในอดีตที่แฝงไปด้วยแง่คิด คติคำสอนที่มีคุณค่าให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตได้ ด้วยเหตุนี้ วรรณคดีจึงถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีการกำหนดสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับวรรณคดีวรรณกรรมไว้ในสาระที่ 5 วรรณคดีวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1

“เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ เข้าใจและสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของ

ห้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในห้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 3-4)

อนึ่ง การเรียนการสอนวรรณคดีนอกจากผู้เรียนต้องเรียนรู้เนื้อหา เรื่องราวต่าง ๆ ในบทเรียนแล้ว ผู้เรียนจำเป็นต้องมีการแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์คุณค่า วิวิจารณ์ สามารถสรุปข้อคิด ประโยชน์ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การเรียนการสอนวรรณคดีจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนควรจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของวรรณคดี โดยเฉพาะการวิเคราะห์วรรณคดีอย่างแตกฉานเพื่อให้เข้าใจถึงแก่นสารและเข้าใจถึงความมุ่งหวังของผู้แต่งอย่างแท้จริง

การเรียนการสอนวรรณคดีในปัจจุบันประสบปัญหาหลายอย่าง เช่น ผู้เรียนไม่เห็นคุณค่าของวรรณคดีอย่างแท้จริง ผู้สอนมุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจแต่ความหมายและท่องจำคำศัพท์ และถ่ายทอดออกมาในรูปแบบการตีความบทประพันธ์เป็นร้อยแก้วให้สละสลวย ในขณะที่ผู้เรียนยังใช้ภาษาไทยได้ไม่คล่องและยังไม่สามารถวิเคราะห์เนื้อเรื่องได้ วรรณคดีมีเนื้อเรื่องยาว มีคำศัพท์ยากเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ไม่สามารถทำความเข้าใจในวรรณคดีและคิดว่าวรรณคดีเป็นเรื่องไกลตัว ผู้เรียนจึงเลือกอ่านเฉพาะเรื่องย่อเพื่อใช้ในการสอบเท่านั้น ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความซาบซึ้ง และไม่เห็นคุณค่าของวรรณคดี (รณชัย จันทร์แก้ว, 2559, หน้า 167) อีกทั้งการถ่ายทอดเนื้อเรื่องวรรณคดีของผู้สอนมุ่งอ่านจากตำราเป็นสำคัญ ผู้เรียนขาดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย และผู้เรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งปัญหาการสอนดังกล่าวไม่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจคุณค่าของวรรณคดีได้อย่างแท้จริง ฉะนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีเป็นอย่างเหมาะสม ควรเน้นการคิดรวบยอดมากกว่าเนื้อหา เพราะการเน้นเนื้อหามากเกินไปนักเรียนจะไม่มีโอกาสซาบซึ้งถึงความงามและความไพเราะของวรรณคดี อีกทั้งไม่ควรจำกัดความรู้ตามตำราเพียงเท่านั้น ควรให้นักเรียนได้ศึกษาแหล่งเรียนรู้อื่นที่นอกเหนือจากในตำรา เช่น เว็บไซต์การศึกษาต่าง ๆ หรือการนำเอาวรรณกรรมปัจจุบันมาให้นักเรียนได้ศึกษาด้วย เพราะวรรณกรรมปัจจุบันมีลักษณะเนื้อเรื่องที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนสนใจในงานประพันธ์มากยิ่งขึ้น มีกิจกรรม เทคนิควิธีสอน การสอนและสื่อการสอนที่หลากหลายเพื่อดึงดูดและจูงใจนักเรียน ไม่ควรเน้นการถอดความ แต่ควรเน้นวิธีการที่ฝึกให้นักเรียนได้คิด ใช้เหตุผลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและร่วมกันทำกิจกรรมระดมความคิดแลกเปลี่ยนอภิปรายในชั้นเรียน นอกจากนี้สื่อประกอบการเรียนการสอนวรรณคดีต้องไม่จำเจ ควรคำนึงถึงประโยชน์ความเหมาะสมและผลการใช้ที่คุ้มค่าในการเลือกสื่อการสอน เน้นให้นักเรียนพินิจพิเคราะห์ตัวละคร ทั้งคำพูด ความคิด การกระทำ ความเชื่อ ความเป็นอยู่ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์และความเป็นอยู่ในชีวิตปัจจุบัน รวมทั้งวิเคราะห์เจตนาและข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดี อีกทั้งการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ควรคำนึงถึงเรื่องความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความจรรโลงใจและความบันเทิงไม่รู้สีกกดดัน มุ่งให้ผู้เรียนได้ความรู้เพียงอย่างเดียว ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปพร้อมกับความสุขด้วย ผู้เรียนจึงจะเห็นคุณค่าความสำคัญของการเรียนวรรณคดีอย่างแท้จริง

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม ตำบลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ในปีการศึกษา 2564 พบว่า ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนและยังไม่เข้าใจคุณค่าเกี่ยวกับวรรณคดีในบทเรียนอย่างถ่องแท้ เนื่องจากตัววรรณคดีมีเนื้อหา ตัวละคร ข้อคิด ที่สามารถวิเคราะห์ได้ในหลายแง่มุม รวมถึงคำศัพท์ที่พบในบทประพันธ์ยังเป็นศัพท์ที่ไกลตัวนักเรียน นักเรียนไม่ได้ใช้คำศัพท์จากวรรณคดีในชีวิตประจำวัน อีกทั้งมีนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อยครั้ง เนื่องด้วยติดธุระที่ต้องช่วยครอบครัว หรือติดเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน เช่น เป็นนักกีฬา เป็นตัวแทนแข่งขัน เป็นตัวแทนนักเรียนในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนเหล่านี้จะไม่สามารถเข้าเรียนในชั้นเรียนได้ปกติ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด คือร้อยละ 70 หากพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 มีค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ย 2.5 ขึ้นไป ร้อยละ 51.66 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ค่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด ทำให้ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ผลการทดสอบแห่งชาติ รายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน 3 ปีย้อนหลังพบว่าสาระวรรณคดีและวรรณกรรม มีค่าเฉลี่ยที่ลดลง แต่ต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ดังตาราง 1 (สถาบันสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, Online)

ตาราง 1 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสาระวรรณคดีและวรรณกรรม

สาระวรรณคดีและ วรรณกรรม	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564
ระดับโรงเรียน	74.80	45.13	44.98
ระดับประเทศ	72.48	52.15	52.27

จากตาราง 1 พบว่าผู้เรียนมีผลคะแนนเฉลี่ยสาระวรรณคดีและวรรณกรรมที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง อาจเนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาที่ผ่านมา ส่งผลให้ครูต้องปรับรูปแบบการสอนในรูปแบบออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ ทำให้ผู้เรียนปรับตัวไม่ทันและไม่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลง และจากการสอนในรูปแบบออนไลน์ในปัจจุบันมีมาตรการปรับเปลี่ยนให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์โดยกำหนดให้นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียนตามปกติภายในแต่ละวันจะมีนักเรียนขาดเรียนเสมอ ทำให้นักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อน และผู้สอนไม่มีเนื้อหาแหล่งเรียนรู้รองรับเพื่อให้นักเรียนไปศึกษาด้วยตนเอง จากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนภาษาไทยที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และเมื่อศึกษาถึงสาระที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียน

ต่ำที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม หากพิจารณาบทเรียนวรรณคดีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีทั้งสิ้น 5 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องบทละครพูดเรื่องเหินแก่ลูก 2) เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ 3) เรื่องพระบรมราโชวาท 4) เรื่องอิศรญาณภาษิต และ 5) เรื่องบทพากย์ข้างเอราวัณ ซึ่งเรื่องที่มีเนื้อเรื่องยาวที่สุดและมีบทวิเคราะห์ที่เข้าใจยากคือ วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ เนื่องด้วยเป็นเรื่องที่แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองที่มีเนื้อเรื่องยาวติดกันมากที่สุด อีกทั้งเนื้อเรื่องในหนังสือไม่มีภาพประกอบในการดึงดูดใจผู้เรียน ทำให้อ่านเรื่องไม่น่าอ่าน ผู้ประพันธ์ใช้คำศัพท์ที่ผู้เรียนไม่คุ้นชินในการประพันธ์ คำศัพท์ที่โบราณ เช่น บทประพันธ์ที่ว่า “ช่วงเณโกโยคีหนีเข้าใช้ ไม่อยู่ในศีลสัตย์มาตรอน” คำว่าเณโก หมายถึง คนฉลาดแกมโกง ปัจจุบันใช้ว่า เณเณ หรือ “เดี๋ยวนี้เองก็อยู่ไหนแล้ว ไม่บอกเราหรือกระไรทำไขหู” คำว่า ทำไขหู หมายถึง ทำเป็นไม่ได้ยิน ปัจจุบันใช้คำว่า ไขสือ เป็นต้น ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจความหมายของตัวบท ผู้เรียนก็จะไม่ยอมอ่านในสิ่งที่ตนไม่เข้าใจ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เข้าใจบทเรียน

การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต และเป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะส่งผลให้มีความสามารถในด้านอื่น ๆ มากกว่าผู้อื่น ซึ่งการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ คือ การสังเกต การเปรียบเทียบ การคาดคะเน การประเมิน การจำแนกแยกแยะและจัดประเภท หมวดหมู่ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินด้วยเหตุผล ดังนั้น ทักษะการคิดวิเคราะห์จึงเป็นทักษะการคิดระดับสูง (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2551, หน้า 53) การส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การตั้งคำถาม การสังเกต การสืบค้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบลูมที่กล่าวถึง ทักษะการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 1) การคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อเรื่องของสิ่งต่าง ๆ เป็นการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในวรรณคดี สารสำคัญของเรื่อง ความมุ่งหมายที่ผู้แต่งแฝงไว้ในเรื่อง 2) การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการวิเคราะห์ถึงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ลำดับเหตุการณ์ของสิ่งต่าง ๆ มีความสอดคล้องและความขัดแย้งในเรื่องเพียงใด รวมถึงการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและผลของการกระทำในเรื่องได้ 3) การคิดวิเคราะห์หลักการ เป็นการค้นหาข้อเท็จจริง หาข้อสรุปในเจตนาของเรื่อง รวมถึงการนำความรู้ประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ (สุวิทย์ มูลคำ, 2547, หน้า 23-24)

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้วรรณคดี จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์ในมุมมองแง่คิดที่หลากหลาย มีการสอดแทรกวิถีชีวิตผ่านศิลปะทางภาษาของผู้ประพันธ์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดการวิเคราะห์และตีความ ซึ่งวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อเป็นวรรณคดีในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีเนื้อเรื่องที่เหมาะสมในการให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ เนื่องจากเป็นวรรณคดีที่มีเนื้อเรื่อง น่าสนใจ ขวนติดตาม มีบทให้นักเรียนได้วิเคราะห์ได้ในหลายแง่มุม เช่น มุมมองคำสอนทางศาสนา การเห็นผิดเป็นชอบ การทำอะไรโดยไม่คำนึงถึงผลที่จะ

ตามมาภายหลัง โทษของความโลภและความลุ่มหลงโดยขาดสติ มุมมองด้านความเชื่อเรื่องความฝัน โชคลาง การสะเดาะเคราะห์ และเรื่องเทพยดา ซึ่งหากผู้เรียนสามารถวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้อย่างละเอียด ถ่องแท้ จนเกิดความซาบซึ้งในวรรณคดี ได้นั้นจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีของนักเรียนดีขึ้น

จากสภาพการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมไม่ตอบสนองต่อความต้องการในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเท่าที่ควร การสอนวรรณคดีไม่จำเป็นต้องเรียนจากตำราเพียงอย่างเดียว เนื่องด้วยเทคโนโลยีก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากที่บ้าน เรียนรู้นอกชั้นเรียน เมื่อนักเรียนติดยุทธศาสตร์เรียน ไม่สามารถมาเรียนได้ตามปกติ นักเรียนก็สามารถศึกษาเนื้อหาได้ด้วยตนเองย้อนหลัง หรือเรียนรู้ในชั้นเรียน เพื่อประกอบกิจกรรมการสอนของครูให้น่าสนใจมากขึ้น ผู้วิจัย ได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่นำเอาเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชั้นเรียนได้อย่างหลากหลาย พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นอีกรูปแบบการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนข้างต้น ซึ่งอาศัยเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วย โดยรูปแบบการสอนนี้เปลี่ยนการสอนแบบเดิมจากผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักเรียนหน้า ชั้นเรียน เป็นการให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากนอกห้องเรียนด้วยตนเองผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ผู้สอน สร้างขึ้น จากนั้นผู้สอนจะให้นำสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้มาใช้ทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน โดยผู้สอน คอยให้คำแนะนำและตั้งคำถามให้นักเรียนได้ร่วมกันแก้ปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและ ครู การเรียนด้วยวิธีนี้จะส่งผลให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ต่อยอดให้เกิดความรู้ใหม่ (วิจารณ์ พานิช, 2556, หน้า 56-61) การจัดการเรียนรู้อันเป็นแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นแนวคิดการเรียนการสอนที่ เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรอบด้าน โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่เกิดขึ้น 4 องค์ประกอบที่เป็น วัฏจักร (Cycle) หมุนเวียนกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ที่เกิดขึ้น ได้แก่ การกำหนด ยุทธวิธีเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ การสืบค้นเพื่อให้เกิดความคิดค้นแบบรวบยอด การสร้าง องค์ความรู้ให้ผู้เรียนอย่างมีความหมาย และการสาธิตและประยุกต์ใช้ (สุรศักดิ์, 2556, หน้า 5-6) จาก หลักการขององค์ประกอบทั้ง 4 จะเห็นว่าแต่ละองค์ประกอบเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยผู้เรียนต้องใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ในการศึกษาข้อมูลจาก แหล่งสารสนเทศ เพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอด แนวคิดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านจึง เด่นชัดที่สุดในเรื่องการส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ ผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยการเรียนการสอนแบบ ห้องเรียนกลับด้านจะเป็นผู้เรียนที่มีความพร้อมในความรู้ เนื้อหา เป็นผู้เรียนที่กล้าคิด กล้าสนทนากับ ครูมากขึ้น เพราะได้ศึกษาเนื้อหาตามช่องทางที่ผู้สอนสร้างขึ้นมาแล้วล่วงหน้า ห้องเรียนกลับด้านจะ เปลี่ยนวิธีการสอนของครู จากการบรรยายหน้าชั้นเรียนหรือบทบาทครูผู้สอนเป็นครูฝึก คอยอำนวยความสะดวก

ความสะดวกในการทำแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมอื่น ๆ ในชั้นเรียนให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีที่เด็กสมัยใหม่ชอบ คือ ไอซีที หรืออาจเรียกว่าการนำโลกของโรงเรียนเข้าสู่โลกของนักเรียน คือ โลกดิจิทัล (วิจารณ์ พานิช, 2556, หน้า 30) ห้องเรียนกลับด้านเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันเป็นอย่างยิ่งที่เน้นให้เทคโนโลยีเข้ามาใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับแบบฝึกหรือสื่อการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดให้กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียน ดังที่ อาลาวิยะ สะอะ (2559) ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มที่ศึกษาในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 27 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยาและทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางในระดับมาก

การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจะแบ่งช่วงของการเรียนรู้เป็นเรียนรู้นอกชั้นเรียนกับเรียนรู้ในชั้นเรียน การเรียนรู้นอกชั้นเรียนหรือขั้นเตรียมประสบการณ์ที่ผู้สอนออกแบบบทเรียนจัดเตรียมเนื้อหา และสื่อการสอนที่ต้องการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ก่อนเข้าชั้นเรียน รวมถึงการเลือกช่องทางในการเผยแพร่ความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยผู้สอนใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ แอปพลิเคชัน แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และชั้นในชั้นเรียนที่ให้นักเรียนใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามาแล้วล่วงหน้ามาทำกิจกรรมสรุปองค์ความรู้ในชั้นเรียน ซึ่งผู้สอนจะต้องออกแบบห้องเรียนกลับด้านที่น่าสนใจ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของวัยนักเรียน และความทันสมัยในด้านสื่อเทคโนโลยีในปัจจุบันที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ภายใต้แนวคิด “การเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด” จะเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น โดยอาศัยเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในกระบวนการศึกษาค้นคว้าความรู้ของผู้เรียน

การใช้แบบฝึกเป็นเครื่องมือในการฝึกฝนทักษะวิธีที่ตีวิธีหนึ่ง เนื่องจากแบบฝึกทักษะเปรียบเสมือนเครื่องมือในการจัดระเบียบความคิดของผู้เรียน เป็นส่วนที่เพิ่มหรือเสริมจากบทเรียนช่วยให้ทราบพัฒนาการทางทักษะทั้งสิ้น คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ผู้สอนสามารถเห็นข้อบกพร่องในการใช้ภาษาของนักเรียนซึ่งจะได้หาทางแก้ไขได้ทันที ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ทำได้ง่ายมีระบบ เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งเป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนช่วยให้ครูทราบความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่องของนักเรียน ดังที่ แซ่ไซ จันท์บรร

(2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยก่อนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก และศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์หลังเรียนของนักเรียนที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 2) นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นทำให้ทราบว่าแบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียน เพราะผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทำซ้ำ ๆ ลงมือทำด้วยตนเอง จนเกิดเป็นความรู้ที่มีความหมายกับผู้เรียน ดังนั้นครูจำเป็นต้องสร้างแบบฝึกขึ้นสำหรับช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีที่ดีขึ้น และต้องเป็นแบบฝึกที่น่าสนใจ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียน มีการสร้างแบบฝึกที่ทันสมัย มีลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยาก เหมาะกับความสามารถของผู้เรียนและตรงจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นแบบฝึกที่เอื้อประโยชน์ในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน แบบฝึกทักษะที่ดีจะต้องมีรูปแบบที่ไม่ซับซ้อน เข้าได้ง่ายและมีคำอธิบายขั้นตอนการใช้งานที่ชัดเจน ให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจได้ โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมาใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้บทเรียนก่อนล่วงหน้าจากแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่ผู้สอนสร้างขึ้น ทำความเข้าใจและฝึกตั้งข้อสังเกต ข้อคำถามที่สงสัย การทำเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้นเมื่อผู้เรียนมาร่วมกันทำกิจกรรมในชั้นเรียน อีกทั้งมีการวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องที่นักเรียนได้ศึกษามาเบื้องต้นให้ละเอียดและเข้าใจมากขึ้นด้วยการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อจัดระเบียบองค์ความรู้ของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนในเนื้อหาแล้ว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2. ได้ทราบผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึก ทักษะการคิดวิเคราะห์

3. ได้ทราบความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

4. เป็นแนวทางการนำการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน กลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี และเครื่องมือไปใช้พัฒนาในรายวิชา ภาษาไทยเรื่องอื่น ระดับชั้นอื่น ๆ และรายวิชาอื่นต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตออกเป็น 5 ด้าน คือ ขอบเขตด้านประชากร ขอบเขตด้านกลุ่ม ตัวอย่าง ขอบเขตด้านตัวแปร ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านระยะเวลา ซึ่งมารายละเอียดดังนี้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 185 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 43 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยคัดเลือกห้องที่นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยในระดับปานกลาง จากผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด 5 ห้อง

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เนื้อหาสาระเกี่ยวกับ ในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมไทย มาตรฐาน ท5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ในตัวชี้วัดข้อที่ 2 วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน และตัวชี้วัดข้อที่ 3 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ซึ่งประกอบด้วย 4 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 เล่าขานตำนานสุนทรภู่	จำนวน 2 ชั่วโมง
เรื่องที่ 2 เรียนรู้เนื้อหา	จำนวน 3 ชั่วโมง
เรื่องที่ 3 คุณค่าพินิจ	จำนวน 3 ชั่วโมง
เรื่องที่ 4 สะท้อนข้อคิดสู่สังคม	จำนวน 2 ชั่วโมง

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ระยะเวลา 4 สัปดาห์ แบ่งเป็นสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน รวมใช้เวลาในการวิจัยทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

นียมศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน หมายถึง รูปแบบการสอนที่ผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาสาระจากที่บ้านในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ในลักษณะวิดีโอที่ผู้สอนมอบหมายให้ศึกษาก่อนล่วงหน้า และนำความรู้ที่ได้ศึกษามาทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนอกชั้นเรียน (Out Class Activities)

ขั้นการเรียนรู้นอกชั้นเรียน เป็นขั้นที่ผู้สอนให้สื่อการเรียนการสอนแก่นักเรียนไปทำการศึกษาในรูปแบบออนไลน์ก่อนล่วงหน้าในลักษณะรูปแบบวิดีโอการสอน จาก Google Drive ที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง พร้อมกับสื่อการเรียนการสอนอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยให้ผู้เรียนสแกน QR CODE ของแต่ละกิจกรรมตามแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากนั้นผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหาและตั้งคำถามชวนคิด หรือที่ผู้เรียนสงสัย สนใจ ขั้นตอนนี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเบื้องต้นด้วยตนเองจากที่บ้านก่อนมาทำกิจกรรมการวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

ขั้นในชั้นเรียน (In Class Activities)

1) ขั้นจุดประกายความคิด (Provoke thinking)

ผู้สอนกระตุ้นความคิดผู้เรียนให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และมีข้อคำถามที่มุ่งเน้นถามเฉพาะประเด็นคำถามที่ง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเนื้อหาในวิดีโอในเรื่องว่ามีประเด็นอย่างไรบ้าง จากนั้นให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามที่นักเรียนสนใจและอยากรู้คำตอบในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

2) ถาม-ตอบ (Q&A)

ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดและซักถาม จากเนื้อหาที่ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ที่ผู้สอนมอบหมายและถามตอบจากคำถามที่ผู้สอนมอบหมายให้นักเรียนคิดมาก่อนล่วงหน้า โดยให้นักเรียนจะต้องเขียนคำถามของเพื่อนอย่างน้อย 3 คำถาม ลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และตอบคำถามนั้นด้วยตนเองโดยใช้ความรู้จากที่ศึกษาเนื้อหาแล้วเบื้องต้น จากนั้นทำการแลกเปลี่ยนคำตอบกับเพื่อนในชั้นเรียน

3) กิจกรรม (Activity)

ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมให้กับผู้เรียน อาจเป็นกิจกรรมเดี่ยวหรือแบ่งกลุ่มก็ได้ โดยเน้นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ถึงบทเรียนที่ได้ศึกษาก่อนล่วงหน้า แล้วเชื่อมโยงเข้าสู่การวิเคราะห์ตามแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ผู้สอนจัดทำขึ้น ทั้งนี้ผู้สอนต้องเป็นอำนวยความสะดวก มีการใช้เทคนิคการสอนอื่น ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

4) สะท้อนบทเรียน (Reflection)

ผู้เรียนสรุปบทเรียน จากนั้นร่วมกันสะท้อนความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอน จากการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนเกิดข้อสงสัย หรือเกิดปัญหาอะไร ในขั้นนี้ผู้สอนอาจประเมินความรู้และทักษะผู้เรียนเพื่อนำผลไปพัฒนาและปรับปรุงแบบกิจกรรมให้ดียิ่งขึ้น

2. ทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี หมายถึง คะแนนการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวัดจากแบบทดสอบวัดวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีที่มีลักษณะแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยแบบทดสอบจะวัดทักษะการวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ แบ่งเป็นด้านวิเคราะห์ความสำคัญ 10 ข้อ ด้านวิเคราะห์ความสัมพันธ์ 10 ข้อ และด้านวิเคราะห์หลักการ 10 ข้อ ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ใช้สำหรับเป็นเอกสารประกอบการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับใช้ร่วมกับแนวการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่ประกอบด้วย คำแนะนำการใช้แบบฝึก แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนสำหรับให้นักเรียนดูพัฒนาการก่อนและหลังเรียน สาระสำคัญ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระของวรรณคดี กิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคมและวิถีชีวิต และด้านข้อคิดและการประยุกต์ใช้

4. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 หมายถึง คุณภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี โดยใช้แนวการจัดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่สามารถดำเนินงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด คือ 75/75 ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

75 ตัวแรก หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำกิจกรรมในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แนวการจัดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

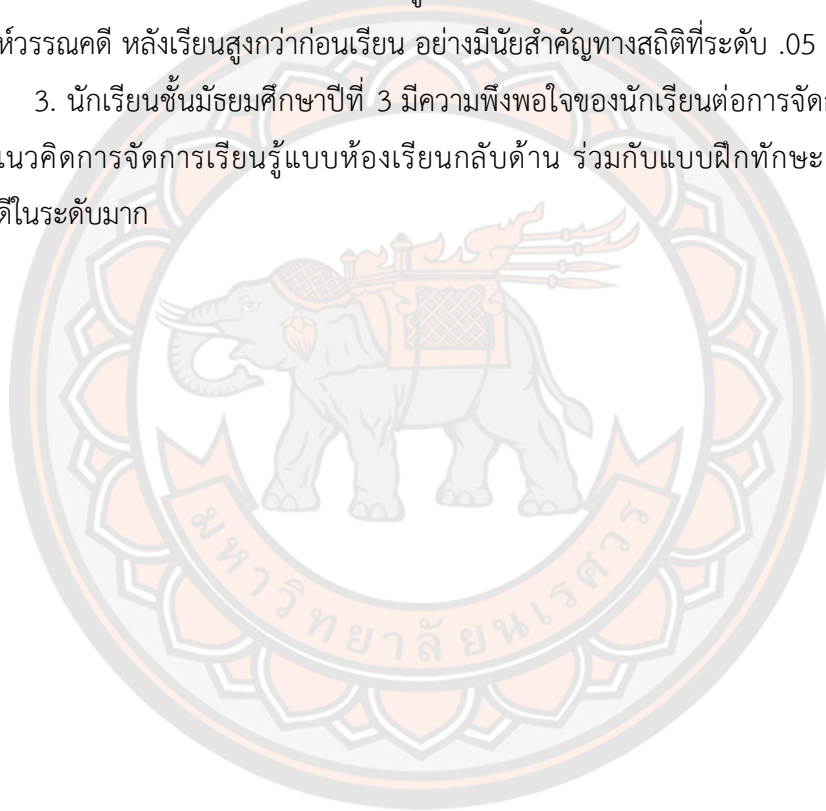
75 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แนวการจัดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เกิดขึ้น หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี โดยจะเกิดความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกชอบ จากปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ เช่น

กิจกรรมการเรียนรู้ ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ โดยมีแบบสอบถามความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

สมมุติฐานของการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีที่จัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75
2. นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อที่เรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ห้วงวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ห้วงวรรณคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีกรอบแนวคิดดังนี้

แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ มีขั้นตอนดังนี้

ชั้นนอกชั้นเรียน (Out Class Activities)

ผู้สอนให้สื่อการเรียนการสอนแก่นักเรียนไปทำการศึกษาในรูปแบบออนไลน์ก่อนล่วงหน้าในลักษณะรูปแบบวิดีโอการสอน จาก Google Drive ที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง พร้อมกับสื่อการเรียนการสอนอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยให้ผู้เรียนสแกน QR CODE ของแต่ละกิจกรรมตามแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากนั้นผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหาและตั้งคำถามชวนคิด เพื่อมาทำกิจกรรมการวิเคราะห์ร่วมกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

ชั้นในชั้นเรียน (In Class Activities)

1) ชั้นจุดประกายความคิด (Provoke thinking) ผู้สอนกระตุ้นความคิดผู้เรียนให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และมีข้อคำถามที่มุ่งเน้นถามเฉพาะประเด็นคำถามที่ง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเนื้อหาในวิดีโอในเรื่องว่ามีประเด็นอย่างไรบ้าง จากนั้นให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามที่นักเรียนสนใจและอยากรู้คำตอบลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

2) ถาม-ตอบ (Q&A) ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดและซักถาม จากเนื้อหาที่ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ที่ผู้สอนมอบหมายและถามตอบจากคำถามที่ผู้สอนมอบหมายให้นักเรียนคิดมาก่อนล่วงหน้า โดยให้นักเรียนจะต้องเขียนคำถามของเพื่อนอย่างน้อย 3 คำถาม ลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และตอบคำถามนั้นด้วยตนเองโดยใช้ความรู้จากที่ศึกษาเนื้อหามาแล้วเบื้องต้น จากนั้นทำการแลกเปลี่ยนคำตอบกับเพื่อนในชั้นเรียน

3) กิจกรรม (Activity) ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมให้กับผู้เรียน อาจเป็นกิจกรรมเดี่ยวหรือแบ่งกลุ่มก็ได้ โดยเน้นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ถึงบทเรียนที่ได้ศึกษามาล่วงหน้า แล้วเชื่อมโยงเข้าสู่การวิเคราะห์ตามแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ผู้สอนจัดทำขึ้น ทั้งนี้ผู้สอนต้องเป็นอำนวยความสะดวก มีการใช้เทคนิคการสอนอื่น ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

4) สะท้อนบทเรียน (Reflection) ผู้เรียนสรุปบทเรียน จากนั้นร่วมกันสะท้อนความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอน จากการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนเกิดข้อสงสัย หรือเกิดปัญหาอะไร ในชั้นนี้ผู้สอนอาจประเมินความรู้และทักษะผู้เรียนเพื่อนำผลไปพัฒนาและปรับรูปแบบกิจกรรมให้ดียิ่งขึ้น

- ทักษะการคิดวิเคราะห์ห้วงวรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยแบ่งการคิดวิเคราะห์ 3 ด้าน คือ ด้านวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ
- ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.1 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.2 คุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 - 1.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี
 - 2.1 ความหมายของวรรณคดี
 - 2.2 ความสำคัญของวรรณคดี
 - 2.3 คุณค่าของวรรณคดี
 - 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนวรรณคดี
 - 2.5 วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
 - 3.1 ความหมายของห้องเรียนกลับด้าน
 - 3.2 แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
 - 3.3 ความสำคัญของห้องเรียนกลับด้าน
 - 3.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
 - 3.5 ประโยชน์ของห้องเรียนกลับด้าน
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียนกลับด้าน
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ
 - 4.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ
 - 4.2 ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ
 - 4.3 ลักษณะแบบฝึกทักษะที่ดี
 - 4.4 หลักการสร้างแบบฝึกทักษะที่ดี

- 4.5 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ
- 4.6 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ
- 4.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ
- 5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์
 - 5.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์
 - 5.2 แนวคิดและทฤษฎีของทักษะการคิดวิเคราะห์
 - 5.3 ความสำคัญของการคิดวิเคราะห์
 - 5.4 องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์
 - 5.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์
- 6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 6.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 6.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 6.3 การวัดความพอใจ
 - 6.4 โครงสร้างของแบบวัดความพึงพอใจ
 - 6.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้มีการกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน และตัวชี้วัด ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 37) ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่ทำให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคคลในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือที่ใช้ติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข อีกทั้งเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ทั้งหมด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยกัน ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 12) ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้วิชาภาษาไทย 5 สาระการเรียนรู้ ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษา ภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.2 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 41) ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไว้ ดังนี้

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมาย โดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่านแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ

2. เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอน และความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่านเขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อัตชีวประวัติ และประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์

และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และเขียนโครงการ

3. พุดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจาร์ณ ประเมินสิ่งที่ได้ จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพุด พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล น่าเชื่อถือรวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพุด

4. เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพุด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรอง ประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

5. สรุปรื่องหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปรูปร่างข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.3 สาร และมาตรฐานการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.4 ตัวชี้วัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551, หน้า 57) ตัวชี้วัดสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีดังต่อไปนี้

ตาราง 2 ตัวชี้วัดสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. สรุปรื่องหาวรรณคดีและวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากขึ้น	วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับ <ul style="list-style-type: none"> - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาชิตคำสอน - เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ - บันเทิงคดี

-
<p>2. วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและ
วรรณกรรมที่อ่าน</p> <p>3. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง</p> | <p>การวิเคราะห์วิถีไทย และคุณค่าจากวรรณคดี
และวรรณกรรม</p> |
|--|--|
-

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมาย ความสำคัญ คุณค่า แนวทางการจัดการเรียน การสอนวรรณคดีไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทย ดังนี้

2.1 ความหมายของวรรณคดี

วรรณคดีและวรรณกรรมเป็นงานเขียนที่ถ่ายทอดศิลปะในด้านของความรู้ ความคิดที่ สอดแทรกคติความเชื่อค่านิยมของแต่ละยุคสมัยและใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ คำว่า วรรณคดี วรรณกรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความหมายของวรรณคดี มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

เสนีย์ วิลาวรรณ (2524, หน้า 1) สรุปความหมายของคำว่าวรรณคดี หมายถึง หนังสือที่ใช้ ถ้อยคำสำนวนโวหารไพเราะสละสลวย ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ ยกระดับจิตใจผู้อ่านให้สูงขึ้น และใช้เป็นแบบแผนในการแต่งได้

ศรีวิไล ดอกจันทร์ (2529, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของคำว่าวรรณคดี กล่าวโดยสรุปได้ว่า หมายถึง หนังสือที่เรียบเรียงด้วยถ้อยคำเกลี้ยงเกลาไพเราะ กระตุ้นให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ ทั้งยังเป็นหนังสือที่สอดแทรกคุณค่าต่าง ๆ และสารัตถประโยชน์ไว้อีกด้วย

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2531, หน้า 1) กล่าวว่า วรรณคดีเป็นคำที่เราบัญญัติขึ้นใช้เทียบคำ Literature ในภาษาอังกฤษ หมายถึง บทประพันธ์ที่ตรึงใจผู้อ่าน ปลุกมโนคติ ทำให้ผู้อ่านเพลิดเพลิด และเกิดอารมณ์ต่าง ๆ ละม้ายคล้ายคลึงกับอารมณ์ของผู้ประพันธ์

มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ (2533, หน้า 6) กล่าวว่า วรรณคดี คือ วรรณกรรมที่ได้รับการยกย่อง จากผู้ศึกษาและผู้สนใจในศิลปะทางวรรณกรรมสมควรที่จะให้คนรุ่นต่อ ๆ ไปรักษาไว้เป็นมรดก วัฒนธรรม ควรมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาพิจารณาให้เกิดความวิจิกษ์เข้าใจแจ่มแจ้งและเห็นข้อดี ข้อบกพร่องและความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมด้านอื่น

วันเนาว์ ยูเต็น. (2537, หน้า 5) กล่าวว่า วรรณคดี คือหนังสือหรืองานเขียนที่ได้รับการยก ย่องว่าแต่งดี มีความงามด้านภาษา การใช้คำมีคุณค่าทางวรรณศิลป์และมีเนื้อหาที่ดี สามารถโน้มน้าว จิตใจผู้อ่านให้เกิดความเพลิดเพลิด ความสำนึกคิดและอารมณ์ต่าง ๆ

สรุปได้ว่า วรรณคดี หมายถึง หนังสือที่ได้รับการยกย่องว่าแต่งได้ดี มีคุณค่าต่อผู้ ศึกษา วรรณคดีเป็นงานเขียนที่กวีถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ในแง่มุมข้อเท็จจริงและเรื่องเล่าอย่างมี

ศิลปะ เป็นงานเขียนที่มีความงดงามทางภาษา มีการใช้ภาษาอย่างได้อย่างสละสลวยงดงาม เลือกใช้คำอย่างประณีต สามารถสร้างความบันเทิงและความคิดที่ดีต่อผู้อ่าน อีกทั้งยังก่อให้เกิดความซาบซึ้ง เกิดอารมณ์สะท้อนใจ และทำให้ผู้อ่านได้รับข้อคิดที่เป็นประโยชน์อีกด้วย

2.2 ความสำคัญของวรรณคดี

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความสำคัญของวรรณคดี มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ วิภา กงกะนันทน์ (2533, หน้า 4) กล่าวว่า วรรณคดีเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ของคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นด้านประเพณี ความเชื่อพิธีกรรม วิธีการดำรงชีวิต และสุนทรียภาพ ซึ่งถือเป็นศิลปะที่ให้คุณค่าทางด้านอารมณ์ด้วยสุนทรียภาพทางภาษาที่ผู้แต่งเลือกสรรถ้อยคำอันเกิดจากความสะท้อนใจ เช่น รัก โลภ โกรธ หลง สุนทรียภาพ เศร้า โศก ฯลฯ มาเรียงร้อยในงานประพันธ์ ซึ่งภาษาที่ใช้แต่งวรรณคดีนั้นจะต่างจากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ภาษาวรรณคดีเป็นภาษาที่กระทบฝั่งใจ ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดความสะท้อนอารมณ์และเป็นภาษาที่ผู้ประพันธ์ได้ตั้งใจคัดเลือกเป็นพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดการเปลี่ยนแปลงในจิตใจ กล่าวคือ เกิดความรู้สึก ความคิด อารมณ์ หรือเห็นภาพอย่างที่ ต้องการให้ผู้อ่านรู้สึกหรือเห็น ทั้งนี้ โดยเฟื่องเสียงเรื่องสุนทรียลักษณ์ทางภาษาไทย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 12) กล่าวว่า การสอนวรรณคดีไทย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าและช่วยธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ แนวคิด พฤติกรรม ค่านิยมของคนในยุคสมัยนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไรรวมไปถึงตีข้อคิด อุทาหรณ์สอนใจ จากวรรณคดีเหล่านี้เป็นภูมิปัญญาอันล้ำค่าที่มิได้ฝากไว้ผ่านกลวิธีการประพันธ์ในงานวรรณคดีนั้น ๆ โดยวรรณศิลป์เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดสู่สายตาผู้อ่าน จึงกล่าวได้ว่า วรรณคดีไทยคือสมบัติ บ้านคู่เมือง และมีส่วนสำคัญในการแสดงถึงความเป็นชาติมาช้านาน ปัจจุบันหลักสูตรการศึกษาทุกระดับได้มีการบรรจุวรรณคดีไทยเอาไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ทั้งนี้ก็เพราะใน หมวด 4 ของแนวการศึกษาที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

สรุปได้ว่า วรรณคดีเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นมาของคนไทยในอดีต จนถึงปัจจุบัน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและช่วยธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย อีกทั้งยังให้คุณค่าทางด้านอารมณ์ และสุนทรียภาพทางภาษาของผู้แต่ง

2.3 คุณค่าของวรรณคดี

วรรณคดีเป็นผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเป็นกระจกสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของกวีที่มีต่อสังคมในสมัยนั้น เป็นเครื่องมือสะท้อนภาพสังคม ความเป็นอยู่ของบรรพบุรุษ วรรณคดีจึงมีความสำคัญในแง่ของการเก็บรวบรวมคติความเชื่อและค่านิยมต่าง ๆ ในรูปแบบของบันเทิงคดี ซึ่งมีผู้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีไว้หลายท่านดังนี้

อุดม หนูทอง (2523, หน้า 52-57) กล่าวถึงคุณค่าวรรณคดีสามารถสรุปได้ 2 ประการ คือ

1. คุณค่าด้านปัญญาความคิด

1.1 ช่วยให้เข้าใจชีวิต ตัวละครทุกตัวในวรรณคดีกำหนดขึ้นโดยเลียนแบบชีวิตจริง ผู้ศึกษาวรรณคดีจึงได้พบเรื่องราวของชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ

1.2 ช่วยให้เข้าใจอดีต วรรณคดีเป็นกระจกเงาของยุคสมัย ผู้อ่านวรรณคดีจึงทราบ ค่านิยม สังคม วัฒนธรรม ขนบประเพณีในยุคสมัยของวรรณคดีนั้น ๆ

1.3 เป็นรั้วภายในชาติ วรรณคดีในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมส่วนหนึ่งของชาติที่มีส่วน กล่อมเกลาจิตใจของคนในชาติให้ตระหนักถึงความเป็นชาติ

1.4 เป็นเครื่องมือทางการเมือง วรรณคดีบางเรื่องเป็นอาวุธที่สำคัญของการปกครอง เช่น ลิลิตโองการแช่งน้ำ เป็นแรงสำคัญที่ทำให้อยุธยาอยู่เป็นปึกแผ่นด้วยแรงสามัคคีของประชาชน และทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์คงอยู่ถึงทุกวันนี้

1.5 ให้ความรู้ด้านภาษา ถ้อยคำภาษาในวรรณคดีเป็นภาษาที่ประณีตในแง่ของศัพท์ ผู้อ่านจะได้รู้คำที่พินสมัย การสร้างคำใหม่ การแผลงคำตามใจชอบของกวี การใช้ศัพท์ท้องถิ่นเป็นต้น นับว่าเป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางภาษาให้แก่คนอ่าน

2. คุณค่าทางอารมณ์ วรรณคดีให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านด้วยภาษาที่สร้างอารมณ์สะท้อนใจไปกับความรู้สึกโกรธ เกลียด ดีใจ ชื่นชม หัวเราะ หรือแม้แต่ต้องหลั่งน้ำตาให้กับเรื่องที่อ่าน ซึ่งถือเป็นความเพลิดเพลินทางอารมณ์

рінฤทัย สัจจพันธุ์ (2523, หน้า 2-3) กล่าวว่า วรรณคดีมีคุณค่าต่อผู้อ่าน และผู้ศึกษา 2 ประการ สรุปได้ดังนี้ ดังนี้

1. คุณค่าทางอารมณ์ วรรณคดีเป็นงานศิลปะที่สร้างความเพลิดเพลินด้วยสุนทรียภาพทาง ภาษาจากถ้อยคำ และโวหารการบรรยายและพรรณนา วรรณคดีจึงมีพลังจูงใจผู้อ่านให้มีอารมณ์รัก เศร้า ขบขัน สมเพช สงสาร โกรธ ชื่นชม เป็นต้น คุณสมบัติของวรรณคดีข้อนี้จึงเรียกได้ว่าเป็นอาหาร ทางใจ

2. คุณค่าทางปัญญา วรรณคดีให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กวีถ่ายทอดไว้อย่างตั้งใจและไม่ ตั้งใจ นอกจากนี้ยังมีข้อคิดที่มีประโยชน์ ให้เห็นแก่นแท้ของชีวิต เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ผู้ศึกษาจึง อาจจดจำสิ่งต่าง ๆ ได้จากการอ่านวรรณคดี และนำความรู้มาเป็นอุทาหรณ์ในการดำเนินชีวิต

ดลยา วงศ์ระชะชัย (2529, หน้า 119) กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดี สรุปได้ดังนี้

1. คุณค่าทางอารมณ์ ก่อให้เกิดความสนุกสนานบันเทิงใจ ทำให้ผู้อ่านสะท้อนอารมณ์ในทาง ใดทางหนึ่ง

2. คุณค่าทางสติปัญญา ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น สังคม วัฒนธรรม เกิดการหยั่งเห็นชีวิต และโลก

3. คุณค่าทางด้านศีลธรรม ช่วยผดุงศีลธรรมในสังคมตน ไม่บ่อนทำลายความสงบสุขในสังคม หรือฉุดให้สังคมเสื่อมทรามลง

ศรีวิไล ดอกจันทร์ (2529, หน้า 10-13 อ้างถึงใน ปันดดา, 2558, หน้า 33) กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีในด้านต่าง ๆ

1. คุณค่าด้านอารมณ์ หมายถึงสิ่งเร้าให้มนุษย์เกิดอารมณ์หรือรับรู้อารมณ์ที่เป็น "รสชาติของชีวิต" เพราะวรรณคดีนั้นมีรสต่าง ๆ ซึ่งสันสกฤตแบ่งไว้ถึง 9 รส คือ ศฤงคารรส หาสยรส กรุณารสรุทธรส วีรรส ภูยานกรส พิภัสสรส อัปภูตรส ศานติรส สำหรับรสของไทยแบ่งไว้ทั้งหมด 4 รส คือ เสาวรณีย์ นารีปราโมทย์ พิโรธวาทัง สัลปังคพิสัย

2. คุณค่าทางปัญญา นอกจากความสนุกเพลิดเพลินจากรสต่างๆของวรรณคดีแล้วผู้อ่านวรรณคดีย่อมจะพัฒนาสติปัญญาทั้งทางโลกและทางธรรม โดยได้ความรู้ ข้อคิดและแนวปฏิบัติหรือการเข้าใจชีวิตและผู้คนเพิ่มขึ้น จากการเรียนรู้พฤติกรรมของตัวละคร คำสอนทนาย สุภาษิตตลอดจนคติจากเหตุการณ์ ที่เป็นโครงเรื่องทั้งหมด รวมถึงทัศนะของผู้เขียนที่แฝงไว้

3. คุณค่าทางศีลธรรม วรรณคดีนอกจากจะให้ความรู้ ความคิด ซึ่งพัฒนาสติปัญญาแล้ว วรรณคดียังยกระดับจิตใจหรือจรรโลงใจผู้อ่านด้วย แม้ว่าวรรณคดีจะฉายภาพตัวละครที่ไม่อาจเอาแบบอย่างได้ แต่วรรณคดีก็ได้แสดงให้เห็นผลของการกระทำเช่นกัน ผู้อ่านที่ใช้ความไตร่ตรองย่อมจะรับสารที่ผู้เขียนมุ่งส่งได้ไม่ยากนัก

4. คุณค่าทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นวิถีการดำเนินชีวิต เป็นความเจริญของมนุษย์ทั้งด้านจิตใจและวัตถุ เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดต่อกันมา วรรณคดีก็เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งและยังทำหน้าที่ถ่ายทอดวัฒนธรรมอื่น ๆ อีกด้วย ดังนั้นเราจะเห็นว่าการศึกษาวรรณคดีนั้นเราได้เรียนรู้วัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ และวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชาติอย่างละเอียดลออ ยิ่งไปกว่าที่กล่าวไว้ในวิชาประวัติศาสตร์วัฒนธรรมทำให้เข้าใจวรรณคดี และวรรณคดีก็ทำให้เราเข้าใจมนุษย์ในวัฒนธรรมเดียวกันได้อย่างลึกซึ้ง บางขณะจึงมีการศึกษาวรรณคดีเปรียบเทียบเพื่อทำความเข้าใจคนชาติอื่นและวัฒนธรรมอื่นกว้างขวางออกไป

5. คุณค่าทางประวัติศาสตร์ วรรณคดีทำให้ผู้อ่านได้ทราบถึงความเป็นมาของชาติประเทศและบุคคล แม้วรรณคดีจะไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประวัติศาสตร์ก็ยังสามารถให้ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์โดยเฉพาะสังคมวิทยาในประวัติศาสตร์และบางครั้งทั้งวรรณคดียังเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาหลักฐานทางประวัติศาสตร์อื่น ๆ เช่นพงศาวดาร เป็นต้น เพราะถือว่าวรรณคดีไม่มีความลำเอียง หรือมุ่งแสดงภาพเพื่อประวัติศาสตร์โดยตรง แต่วรรณคดีเป็นกระจกสะท้อนภาพซึ่งติดเอาสภาพสังคม เศรษฐกิจ ชีวิต การเมือง การปกครอง และการสงครามเข้ามาไว้ด้วย

6. คุณค่าทางจิตนาการ จินตนาการต่างจากอารมณ์ เพราะอารมณ์คือความรู้สึกจินตนาการคือความคิดฝัน เป็นบ่อเกิดของความริเริ่มสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้ และพัฒนาโลกมนุษย์ให้ดีขึ้นหรือเลวยิ่งขึ้น

7. คุณค่าทางชีวิตและประสบการณ์ วรรณคดีนั้นผู้ที่สร้างขึ้นมาได้ต้องใช้ชีวิตและสั่งสมประสบการณ์ไว้มากพอสมควร และจะต้องมีพัฒนาการทางอารมณ์ขึ้นอีกด้วย จะเขียนเรื่องราวที่ดูสมจริง มีแง่มุมและการแสดงออกให้เห็นอารมณ์ ความรู้สึกทั้งด้านลบและบวกของมนุษย์ทั้งด้านที่พึงปกปิดและด้านที่ควรเปิดเผย ดังนั้นเมื่อผู้เขียนสร้างวรรณคดีขึ้นมา วรรณคดีจึงเป็นทางลัดของชีวิตและประสบการณ์ เป็นการเข้าใจชีวิตทางอ้อม และเป็นการเรียนรู้โดยมิต้องรอเวลา รอโอกาส และรอให้พรหมลิขิตบันดาลให้ชีวิตเป็น เช่น ตัวละคร ก็สามารถจะมีประสบการณ์ได้จากการเรียนรู้และอ่านวรรณคดีนั่นเอง

8. คุณค่าทางความจริง และการเข้าใจความเป็นจริง วรรณคดี ซึ่งสะท้อนชีวิตนั้นสะท้อนความจริงและทำให้เราต้องยอมรับความจริงว่า มันเป็นเช่นนั้น ความจริงไม่เกี่ยวกับความถูกต้อง หรือความดีงาม ความจริงคือสิ่งที่เป็นอยู่ แม้ว่าจะถูกห้ามด้วยกฎหมาย ศีลธรรม จารีตประเพณีก็ตาม เราจึงพบว่าวรรณคดีบางเรื่องแสดงความขัดแย้ง ระหว่างความจริงกับความที่ควรจะเป็น และนี่ก็คือสังขธรรม ที่เป็นอยู่ แม้ปัจจุบันเราก็ยังมีความขัดแย้งเช่นนี้ในสังคม

9. คุณค่าทางความคิดและการวิจารณ์ วรรณคดีกระตุ้นความรู้สึกนึกคิดเป็นอย่างดีวรรณคดีมีพลังทำให้เกิดความตื่นตัวของประสาทสัมผัส เช่น เห็นภาพ ได้ยินเสียง ได้กลิ่น รู้สึกถึงความนุ่มนวล อ่อนโยน หยาดกระด้าง ของวรรณคดีนั้นกระตุ้นให้มนุษย์เกิดความคิด พัฒนาวิธีการคิดเป็นลำดับ จนอาจทำให้เกิดความต้องการจะแสดงออกซึ่งความคิดนั้น เช่น โดยการพูดหรือเขียน เรียกว่าการวิจารณ์ หรือโดยการสร้างสรรค์สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สื่อความนึกคิดได้ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม หรือสถาปัตยกรรม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแสดงว่ามนุษย์เกิดแรงบันดาลใจ เกิดความคิดคล้อยตาม เกิดความต้องการคัดค้านหรือสนับสนุน เรียกว่า เกิดความงอกงามทางความคิดเพิ่มเติมจากที่วรรณคดีได้แสดงไว้

10. คุณค่าทางภาษาและการสื่อสาร วรรณคดีเป็นทั้งสื่อและสาร วรรณคดีมีรูปและเนื้อหา รูปคือแบบหรือสื่อที่บรรจุเนื้อหาหรือสาระ พลังของสื่อที่ช่วยส่งให้สารมีผลกระทบต่อผู้รับตัวของสื่อ อันได้แก่ภาษาและแบบการเขียน เช่น ฉันทลักษณ์ ย่อมมีคุณค่าต่อผู้อ่านให้เห็นความสามารถทางการใช้ภาษาและการสรรคำ ให้เห็นความงามของภาษาที่กวีหรือผู้เขียนนำมาผูกร้อยให้เป็นระเบียบที่สอดคล้องกับเรื่องราว อันทำให้ผู้อ่านพัฒนาความสามารถทางภาษาโดยไม่รู้ตัว

ชิตสุณี สีนธสิงห์ (2532, หน้า 57 -58) กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. คุณค่าทางด้านจิตใจ วรรณคดีเป็นศิลปะที่มีคุณค่าต่อจิตใจ เป็นเครื่องประเทืองอารมณ์ ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ความเพลิดเพลินที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีนั้นเกิดจากรสและลีลาของ

การประพันธ์ที่กวีสร้างด้วยอารมณ์และจินตนาการที่แตกต่างกันไปตามแรงบันดาลใจที่เกิดขึ้น นอกจากความเพลิดเพลินที่เราได้รับจากวรรณคดี รสแห่งความงามของวรรณคดีก็มีคุณค่าแก่จิตใจ เช่นกัน กล่าวคือ ก่อให้เกิดสุนทรียภาพในจิตใจ บำรุงจิตใจให้ประณีต ให้รักและเข้าถึงความไพเราะ และซาบซึ้งในความงาม

2. คุณค่าทางปัญญา วรรณคดีไม่ได้ทำให้ผู้อ่านเพลิดเพลินไปกับเนื้อหาและภาษาที่ประณีตเท่านั้นแต่ยังนำความรู้มาสู่ผู้อ่าน ทั้งในเรื่องของสรรพวิทยาการแขนงต่าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ การเมือง การปกครอง เป็นต้น และแง่มุมของการดำเนินชีวิต

3. คุณค่าด้านภาษา วรรณคดีทำให้เรารู้จักศัพท์ต่าง ๆ ที่กวีเลือกสรรมาใช้โดยเฉพาะที่ใช้กันในวงนักปราชญ์และกวี เช่นศัพท์ภาษาบาลี สันสกฤต หรือภาษาโบราณ นอกจากศัพท์แล้วยังสามารถเรียนรู้สำนวนต่าง ๆ ที่สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่าวรรณคดีมีคุณค่าด้านปัญญา วรรณคดีให้ความรู้ในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ การเมือง การปกครอง แง่คิดคติสอนใจ ขนบธรรมเนียมประเพณีรวมถึงการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมอันดีงามในอดีตมาสู่ปัจจุบัน ในด้านภาษาทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ศัพท์ที่กวีคัดสรรมา รวมทั้งความประณีตงดงามของการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย และในด้านอารมณ์ความรู้สึก วรรณคดีเป็นเรื่องที่ประเทืองอารมณ์ของผู้อ่าน ให้ความรู้สึกเพลิดเพลินก่อให้เกิดสุนทรียภาพภายในจิตใจผู้อ่าน

2.4 แนวทางการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมไทย มีนักวิชาการได้ให้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย หรือแม้แต่การสอนวรรณคดีนั้น ครูควรมีความพร้อมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน มีความตั้งใจในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์แก่ผู้เรียน รวมทั้งเทคนิคการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้แบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แนวทางในการในการพัฒนาให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะดังกล่าวได้นั้น ครูจึงต้องมีการเตรียมการสอนอย่างมีคุณค่า (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2553, หน้า 104 – 154 อ้างถึงใน ดลชัย, 2564, 25-26) กล่าวถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติในการสอนวรรณคดีไว้ดังนี้

1. สอนด้วยใจไม่ใช่สอนด้วยหน้าที่ การสอนเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หน้าที่ของครูจึงมีทั้งการฝึกอบรม และสั่งสอนให้นักเรียนมีความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไป นอกเหนือจากการสอนครูต้องมีจิตสำนึกและจิตวิญญาณในความเป็นครู ตลอดจนถึงในการสอนให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาอย่างถ่องแท้ ดังนั้นครูจึงต้องสอนด้วยใจ มีการเตรียมและถามตัวเองอยู่เสมอว่า สอนใคร สอนทำไม สอนแล้วเขาจะรู้อะไร และสามารถนำไปใช้ทำอะไรได้บ้าง รวมทั้งสอนอย่างไรให้เขาเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากกิจกรรมที่หลากหลาย

2. สอนอย่างมีความสุข การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยหรือวรรณคดีให้ นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินเพื่อให้เกิดความรู้อย่างมีความสุข และรักในการเรียนนั้น ครูต้องมีความสุขในการสอน ซึ่งการสอนอย่างมีความสุขอยู่ที่การเห็นแง่มุมของพลวัตกรรมของ นักเรียนที่มีความหลากหลาย โดยครูต้องฝึกฝนให้ตนเองเป็นผู้มองโลกในแง่ดี พยายามสร้างความเข้าใจในตัวผู้เรียน สร้างเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการสอนอย่างมีความสุขจากการจัดกิจกรรมการเรียนภาษาไทยหรือวรรณคดีที่นักเรียนสามารถร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน อย่างไรก็ตามครูควรมีการวางข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์เพื่อให้นักเรียนไม่เกิดความวุ่นวายหรือเสียงดังเกินเหตุจนเป็นการรบกวนชั้นเรียนข้างเคียง

3. สอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีความสุขและสนุกกับการเรียน การปฏิรูปการเรียนรู้นำผลให้ครูต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ หรือ Child Center Learning บทบาทสำคัญของครูที่สำคัญคือ ครูต้องวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้รอบคอบและรัดกุม มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามวุฒิภาวะและศักยภาพของนักเรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้นักเรียนได้ทดลอง ค้นคว้าด้วยวิธีการที่หลากหลายผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย สื่อการสอนสร้างความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนเริ่มจากง่ายไปยาก นักเรียนสามารถสรุปข้อคิด หลักการ องค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

4. สอนให้มีความรู้คู่คุณธรรม การอบรมและสั่งสอนให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การจัดการเรียนการสอนโดยธรรมชาติของครูนอกจากให้ความรู้ทางวิชาการแล้ว ครูต้องให้คำชี้แนะแนวทางชัดเจนให้นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม

5. สอนให้นำไปใช้ การที่นักเรียนจะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ นั้น นักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียนและตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งที่เรียนว่าเป็น ประโยชน์ที่สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในชีวิตรจริงได้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ นั้น ครูควรสร้างความตระหนักให้แก่ นักเรียนเพื่อให้พื้นฐานของ การเรียนอย่างมีความหมาย การเรียนการสอนภาษาไทยหรือวรรณคดีนักเรียนสามารถนำความรู้ ไปใช้ได้ นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนให้เกิดทักษะ ในการใช้ภาษาต่าง ๆ เพราะภาษาไทยเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ครูต้องหาแนวทางในการจัดกิจกรรมและรูปแบบของแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาให้กับนักเรียนอย่างหลากหลาย สร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นคุณค่า และความสำคัญที่จะนำความรู้ ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตรจริงได้

6. สอนให้ทันสมัยกับกาลเวลา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นหากครูสามารถ ติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงขณะนั้น ทำให้ตนเองมีความคิดทันสมัย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะสามารถช่วยให้นักเรียนได้รับแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูควร

ปรับตัวให้เข้ากับวัยของนักเรียน พูดภาษาเดียวกับนักเรียนในบางโอกาส ก็จะส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของความเป็นกัลยาณมิตรระหว่างครูกับนักเรียน

7. สอนเพื่อพัฒนาสังคม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยหรือวรรณคดีนั้นสามารถส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมได้ ครูจึงควรออกแบบกิจกรรมการเรียน การสอนให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมการเรียน การสอน

8. สอนให้ชื่นชมกับภูมิปัญญาไทย นักเรียนจะสามารถเห็นภูมิปัญญาไทยที่แฝงใน ภาษาไทย หรือตัวบทวรรณคดีได้เมื่อครูสอดแทรกหรือยกตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรม นักเรียนจึงเกิดความประทับใจ เห็นความสำคัญ ตลอดจนความภาคภูมิใจ ดังนั้นครูจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความชื่นชม ตระหนักเห็นคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาไทยเข้าไปด้วย

กรมวิชาการ (2546, หน้า 334 อ้างถึงใน วรารคมฯ ช่งโต 2559, หน้า 23) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนวรรณคดี สรุปได้ดังนี้

1. อ่านเข้าใจ ในขั้นแรกครูผู้สอนต้องอ่านวรรณคดี วรรณกรรมที่จะสอนอย่าง ละเอียด เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาและองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างแจ่มแจ้ง เพื่อจะได้จัดการเรียนรู้ให้ นักเรียนเข้าใจตามได้ ซึ่งต้องมีความเข้าใจทั้งเนื้อเรื่อง จับใจความสำคัญและแยกแยะรายละเอียดของเรื่องได้ว่า ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และผลเป็นอย่างไร และเข้าใจศัพท์ คือ รู้และเข้าใจความหมายของ ศัพท์ยากหรือศัพท์โบราณ

2. ได้เสียงเสนาะ เสียงเสนาะของวรรณคดี วรรณกรรม มีทั้งในร้อยแก้วและ ร้อยกรอง นั่นคือ การออกเสียงที่แสดงออกถึงอารมณ์ของข้อความที่เล่าเรื่องราวนั้น ครูควร ยกตัวอย่างการออกเสียงให้นักเรียนสังเกตความแตกต่าง เพื่อให้นักเรียนพบว่าข้อความต่าง ๆ มีเสียงเสนาะในการถ่ายทอดข้อความด้วย

3. เจาะแนวคิดสำคัญ เป็นการสอนให้นักเรียนค้นหาแนวคิดสำคัญของเรื่อง ด้วยการทำความเข้าใจเรื่องให้แจ่มแจ้ง และวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องได้ จะทำให้นักเรียนสามารถอธิบายเหตุการณ์จากปมปัญหาสู่ผลของการกระทำได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งครูต้องคอยกระตุ้นให้นักเรียนคิดพิจารณาด้วยตนเองเป็นหลัก

4. หมั่นวิเคราะห์ วิจัย ฉ้ย คือ การสอนให้นักเรียนรู้จักแยกแยะและพิจารณาเรื่องในองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ทั้งในส่วนของรูปแบบ เนื้อหาสาระ กลวิธีการนำเสนอและ การใช้ภาษาว่ามีลักษณะอย่างไร

5. ใส่ใจวิพากษ์ เป็นการฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมโดยใช้การซักถาม การยกตัวอย่างสถานการณ์ หรือการใช้บทบาท สมมติให้

นักเรียนสมมติตนเองเป็นตัวละครในเรื่อง และแสดงแนวคิดว่าจะตัดสินใจแก้ไขปัญหามองในเรื่องตอนนั้น ๆ อย่างไร ก็จะทำให้ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด และฝึกวิจารณ์ด้วย

6. ประสานกิจกรรมการสอนวรรณคดี วรรณกรรมที่น่าสนใจและสนุกสนานนั้น ส่วนหนึ่งมีอิทธิพลจากการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ของครูที่จะนำมาใช้ในห้องเรียนตามความเหมาะสม เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การแสดงนาฏศิลป์ และการวาดภาพ เป็นต้น ก็จะส่งเสริมบรรยากาศในการเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้นอีกทางหนึ่ง

7. สัมพันธ์เนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมเป็นเนื้อหาที่สามารถนำมาสอนให้มี ความสัมพันธ์กับเนื้อหาอื่น ๆ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เช่น การสอนหลักภาษาไทย การสอนภูมิศาสตร์ และการสอนประวัติศาสตร์ เป็นต้น

จากแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีข้างต้น สรุปได้ว่า ในการจัดการเรียน การสอนวรรณคดี ครูผู้สอนควรคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องจัดบรรยากาศที่เหมาะสมในการเรียน การสอน หาเทคนิควิธีสอนและวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน รวมถึงคำนึงถึงผลการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียนทั้งในส่วนของเนื้อหา ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความรู้ที่คงทน ความเข้าใจ ความซาบซึ้งในวรรณคดี และให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ในชีวิตจริงได้

2.5 วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวข้องกับวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ มีผู้แต่ง ลักษณะคำประพันธ์ ที่มาของเรื่อง และเนื้อเรื่องย่อ ดังนี้

2.5.1 ผู้แต่ง

ผู้แต่งคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี คือ พระสุนทรโวหาร (ภู่) หรือที่รู้จักกันในนามสุนทรภู่ เป็นกวีคนสำคัญสมัยต้นรัตนโกสินทร์ เกิดเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2329 บิดาของสุนทรภู่เป็นชาวบ้านกร่ำ อำเภอกแกลง จังหวัดระยอง ส่วนมารดาสันนิษฐานว่าเป็นข้าหลวงอยู่ในพระราชวังหลัง บิดามารดาเลิกร้างกันตั้งแต่สุนทรภู่เกิด บิดาออกไปบวชที่วัดป่า ตำบลบ้านกร่ำ อำเภอกแกลง อันเป็นภูมิลำเนาเดิม ส่วนมารดาเข้าไปอยู่ในพระราชวังหลัง ได้ถวายตัวเป็นนางนมของพระธิดาในกรมฯ นั้น สุนทรภู่ได้ถวายตัวเป็นมหาดเล็กในพระราชวังหลัง และได้อาศัยอยู่กับมารดา สุนทรภู่มีนิสัยรักการแต่งกลอนมาตั้งแต่เยาว์วัย เมื่อถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย สุนทรภู่จึงได้เข้ารับราชการในกรมพระอาลักษณ์ และเป็นที่โปรดปรานของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จนได้รับแต่งตั้งเป็นขุนสุนทรโวหาร เป็นกวีที่ปรึกษาและคอยรับใช้ใกล้ชิด ต่อมาในราว พ.ศ.2364 สุนทรภู่ต้องติดคุกเพราะเมาสุราอาละวาดและทำร้ายทาสผู้ใหญ่แต่ติดอยู่ไม่นานก็พ้นโทษเพราะความสามารถในทางกลอนเป็นที่พอพระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ครั้นรัชกาลสมเด็จพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว สุนทรภู่ถูกกล่าวหาด้วยเรื่องเสพสุรา และเรื่องอื่น ๆ จึงถูกถอดออกจากตำแหน่งขุนสุนทรโวหาร และมีเหตุให้ต้องตกกระกำลำบากอยู่ระยะ

หนึ่ง เมื่อถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สุนทรภู่จึงได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระสุนทรโวหาร ตำแหน่งเจ้ากรมพระอาลักษณ์ฝ่ายพระบรมราชวัง และรับราชการต่อมาได้ 4 ปี ก็ถึงแก่กรรมใน พ.ศ.2398 รวมอายุได้ 70 ปี

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ประกาศยกย่องสุนทรภู่ให้เป็นบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมระดับโลกในวาระครบรอบ 200 ปีเกิดของท่าน ทางราชการจึงได้กำหนดให้มีการจัดงานวันสุนทรภู่ โดยกำหนดให้วันที่ 26 มิถุนายนของทุกปี เป็น “วันสุนทรภู่”

2.5.2 ลักษณะคำประพันธ์

คำประพันธ์ในเรื่อง พระอภัยมณี เป็น กลอนสุภาพ ทั้งหมด ด้วยเป็นความถนัดอย่างพิเศษของกวีผู้นี้ ภาษาที่ใช้มีความเรียบง่ายตามแบบฉบับของสุนทรภู่ มีสัมผัสในไพเราะงดงาม

2.5.3 ที่มาของเรื่อง

พระอภัยมณีเป็นเรื่องที่มาจากจินตนาการของสุนทรภู่ประกอบด้วยข้อมูลที่ท่านได้ยินได้ฟังมาแล้วผสมผสานกันนำมาแต่งให้มีสีสันหลากหลาย มีตัวละครที่เป็นทั้งคน ยักษ์ เงือก ผีเสื้อสมุทร ซิเปลื่อย ม้านิลมังกร เนื้อเรื่องมีความสนุกสนานน่าตื่นเต้น ครบทุกรส สุนทรภู่เป็นทั้งสุตกวี อรรถกวี และจินตกวี

2.5.4 เนื้อเรื่องย่อ พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

พระอภัยมณีได้มาอยู่กินกับนางผีเสื้อสมุทรโดยนางผีเสื้อสมุทรแปลงกายเป็นผู้หญิงงามจนมีลูกชาย 1 คน ชื่อสินสมุทร มีลักษณะตาแดง กำลังตั้งข้างสาร มีเชื้อวล้ายนางผีเสื้อสมุทร เมื่อสินสมุทรอายุได้ 8 ปี จึงเปิดถ้ำออกไปเที่ยวนอกถ้ำ พบเงือกจึงจับตัวมาให้พระอภัยมณีดู เงือกขอชีวิตไว้ และอาสาพาพระอภัยมณีหนีไปเกาะแก้วพิสดาร

ส่วนนางผีเสื้อสมุทรฝันร้ายว่าเทวดาที่เกาะเหาะมาทำลายถ้ำและทุบนางเกือบตายแล้วเทวดาก็ควักเอาดวงตาเหาะหายไป พระอภัยมณีได้ที่จึงออกอุบายให้นางไปสะเดาเคราะห์รักษาศีล 3 วัน แล้วพระอภัยมณีกับสินสมุทรก็หนีไปโดยความช่วยเหลือของเงือกสองผัวเมียและลูกสาวเงือก

ฝ่ายผีเสื้อสมุทรรักษาศีลครบ 3 วัน กับมาไม่พบพระอภัยมณีก็ตามหาสินสมุทรมาขัดขวางเพื่อถ่วงเวลา นางผีเสื้อสมุทรอ่านพระเวทย์แล้วมองไปไกลเห็นพระอภัยมณีจึงไล่ติดตามและจับเงือกสองผัวเมียกิน ส่วนนางเงือกที่เหลือพาพระอภัยมณีหนีไปจนถึงเกาะแก้วพิสดาร เมื่อนางผีเสื้อสมุทรตามมาทันและอาละวาดพระโยคีจึงแสกทราวยาวมากกลางคลื่น นางผีสมุทรกลัวจึงหลบหนีไป

สรุปได้ว่า พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ที่มีเค้าโครงเรื่องมาจากจินตนาการของผู้แต่ง ที่ใช้ภาษาเรียบง่าย มีสัมผัสคล้องจองที่มีความไพเราะ เนื้อเรื่องชวนติดตามอีกทั้งแฝงไปด้วยคุณค่าให้กับผู้อ่านอีกมากมาย จึงทำให้วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณีเป็นผลงานพระราชนิพนธ์ของสุนทรภู่ที่ได้รับยกย่องจากวรรณคดีสโมสรให้เป็นสุดยอดวรรณคดีไทยประเภทกลอนนิทาน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าอิสระ สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทย โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

อัศววัฒน์ ศรีวัฒนานนท์ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในบทละคร พุดเรื่องเห็นแก่ลูก ด้วยกระบวนการสุนทรียสาธกร่วมกับการใช้สื่อมัลติมีเดียสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อสร้างแผนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ในบทละครพุดเรื่องเห็นแก่ลูก ด้วยกระบวนการสุนทรียสาธกร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย 2) เพื่อ เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการสุนทรียสาธกร่วมกับสื่อ มัลติมีเดียเรื่องบทละครพุดเรื่องเห็นแก่ลูก 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการ เรียนรู้ด้วยกระบวนการสุนทรียสาธกร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3/5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทาลัยเชียงใหม่ จำนวน 42 คน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า แผนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในบทละครพุดเรื่องเห็นแก่ลูกด้วยกระบวนการ สุนทรียสาธกร่วมกับสื่อมัลติมีเดียสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียน มีทักษะการคิดหลังเรียนด้วยกระบวนการสุนทรียสาธกและสื่อมัลติมีเดียเรื่องบทละครพุดเห็นแก่ลูก สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 และนักเรียนมีความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้ อยู่ ในระดับมาก

ศัสยา เขมะไชยเวช (2565) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนศรีราษฎร์ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติมีวัตถุประสงค์การ วิจัย 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้ หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการสอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีราษฎร์ จังหวัดชุมพร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก จำนวน 2 ห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า หนังสือ แบบฝึกทักษะ เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.54/82.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้ หนังสือแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า วรรณคดีสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ โดยนำเนื้อหาวรรณคดีไปออกแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมกับวิธีการสอน สื่อการสอนที่ผู้สอนจัดทำให้ผู้เรียน รวมถึงการใช้แบบฝึกทักษะสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีของผู้เรียนได้ โดยผู้สอนจะต้องออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ประกอบกับการมีการสร้างและพัฒนาเครื่องเครื่องมือที่ชัดเจน เหมาะสมกับผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี สรุปได้ว่า วรรณคดีเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นมาของคนไทยในอดีต จนถึงปัจจุบัน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและช่วยชำระไขว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย เป็นกระจกสะท้อนความรู้สึกรักนึกคิดของกวีที่มีต่อสังคมในสมัยนั้น เป็นเครื่องมือสะท้อนภาพสังคม การศึกษาเกี่ยวกับวรรณคดีจะทำให้ผู้ศึกษาได้รับคุณค่าวรรณคดี ด้านคุณค่าด้านปัญญาความคิด ในการเข้าใจชีวิต ทราบค่านิยม สังคม วัฒนธรรม ขนบประเพณีในยุคสมัยของวรรณคดีนั้น ๆ ด้านคุณค่าทางอารมณ์ ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านด้วยภาษาที่สร้างอารมณ์สะท้อนใจไปกับความรู้สึก ด้านคุณค่าทางปัญญา ให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กวีถ่ายทอด เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ การศึกษาแนวทางและความสำคัญในการสอนวรรณคดี ครูควรบูรณาการการเรียนรู้เนื้อหาวรรณคดีวรรณกรรมกับเนื้อหาอื่น ๆ ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน โดยให้สัมพันธ์กันกับกระบวนการคิด สามารถวิจารณ์บอกแก่นความคิด แนวความคิดหรือข้อคิดจากการฟังและอ่านได้ และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีพบว่า ผู้วิจัยนำวรรณคดีมาจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ เนื่องด้วยวรรณคดีแต่ละเรื่องมีเนื้อหาให้ผู้เรียนได้ศึกษาหลากหลายแง่มุม โดยวิธีถ่ายทอดที่แตกต่างกัน เช่น การใช้วรรณคดีเป็นฐาน การเรียนวรรณคดีโดยการแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร หรือการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอื่น ๆ ร่วมด้วย จะส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีที่สูงขึ้นได้

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ห้องเรียนกลับด้านเกิดขึ้นจากครูที่สอนวิชาเคมีในสหรัฐอเมริกา 2 ท่าน คือ Jonathan Bergman และ Aaron Sams พวกเขาต้องการช่วยนักเรียนที่มีปัญหาเรียนตามชั้นเรียนไม่ทัน เพราะต้องขาดเรียนไปเล่นกีฬาหรือไปทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือเพราะนักเรียนเรียนรู้อาษาได้ช้า ครูจึงทำวิดีโอสอนแล้วนำไปแขวนไว้บนอินเทอร์เน็ต ให้นักเรียนที่ขาดเรียนหรือเรียนช้าสามารถเข้าไปเรียนได้ หากยังไม่เข้าใจก็สามารถที่จะเปิดดูอีกครั้งได้ โดยที่ครูไม่ต้องสอนซ้ำ (วิจารณ์ พานิช 2556, หน้า 20)

3.1 ความหมายของห้องเรียนกลับด้าน

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของห้องเรียนกลับด้าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีผู้ให้ความหมายของห้องเรียนกลับด้านหลายท่าน ดังนี้

จันทวรรณ ปิยะวัฒน์ (2558, หน้า 14) ได้กล่าวไว้ว่า ห้องเรียนกลับด้าน คือ ผู้เรียนศึกษาเนื้อหา ทางออนไลน์จากบ้านและผู้สอนจะเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกการเรียนการสอนมีการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ ในห้องเรียนและเอื้อให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้นกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องเรียน

จันทิมา ปัทมธรรมกุล (2557, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายไว้ว่าห้องเรียนกลับด้าน หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง que เปลี่ยนจากการบรรยายเนื้อหา (Lecture) ในห้องเรียนให้นักเรียนฟังเป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่ผู้สอนวางแผนการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เช่น การแก้โจทย์ปัญหา การตั้งคำถาม การทำกิจกรรมกลุ่ม ส่วนการบรรยายเนื้อหา บทเรียนจะอยู่ในช่องทางอื่น ๆ ที่ผู้สอนสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เช่น วิดีโอ วิดีโอออนไลน์ ฯลฯ ที่นักเรียนเข้าถึงได้เมื่ออยู่ที่บ้านหรือนอกห้องเรียน ดังนั้น การบ้านที่เคยมอบหมายให้นักเรียนฝึกทำเองนอกห้องจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในห้องเรียน และในทางกลับกันเนื้อหาที่เคยถ่ายทอดผ่านการบรรยายในห้องเรียนจะเปลี่ยนไปอยู่ในสื่อที่นักเรียนอ่านฟังดูได้เองที่บ้านหรือที่ไหน ๆ ก็ตาม ทั้งนี้ผู้สอนอาจให้โจทย์หรือคำถาม เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษา และนำมาอภิปรายหรือทำกิจกรรมในห้องเรียน

วิจารณ์ พานิช (2556, หน้า 28) กล่าวถึง ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) หมายถึง การเรียนที่ครูเน้นช่วยให้นักเรียนเข้าใจหลักการไม่ใช่ท่องจำ มีหัวใจคือครูเน้นทำหน้าที่ช่วยแนะนำการเรียนของเด็กไม่ใช่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ เปลี่ยนจากบทบาทปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนทั้งชั้นมาเป็นการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเป็นรายคนโดยการให้คำแนะนำ ปรีกษา ขณะให้นักเรียนทำงานในชั้นเรียน

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2556, หน้า 2) กล่าวถึง ห้องเรียนกลับด้าน ตรงกับภาษาอังกฤษว่า The Flipped Classroom เป็นศัพท์บัญญัติที่นิยามไว้ว่า ห้องเรียนกลับด้าน เป็นรูปแบบหนึ่งของการสอน โดยที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากการบ้านที่ได้รับผ่านการเรียนด้วยตนเองจากสื่อวิดีโอทัศน์ (Video) นอกชั้นเรียนหรือที่บ้านส่วนการเรียนในชั้นเรียนปกตินั้นจะเป็นการเรียนแบบสืบค้นหาความรู้ที่ได้รับร่วมกันกับเพื่อนร่วมชั้น โดยมีครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือและชี้แนะ

ฐานิตา ลีมวงศ์ และ ยุพาภรณ์ แสงฤทธิ์ (2562, หน้า 11) กล่าวถึง ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) หมายถึง รูปแบบการสอนที่ผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาสาระจากที่บ้านผ่านระบบอินเทอร์เน็ต วิดีโอวิดีโอทัศน์หรือระบบออนไลน์อื่น ๆ ที่ผู้สอนจัดทำให้ก่อนเข้าชั้นเรียน โดยผู้สอนมีหน้าที่ช่วยแนะนำ (Coaching) ตอบข้อซักถาม ผ่านการทำกิจกรรมในชั้นเรียน

สรุปได้ว่า ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) หมายถึง การเปลี่ยนบทบาทการเรียน การสอนจากที่เรียนเนื้อหาในห้องเรียน เป็นการเรียนเนื้อหาที่บ้าน และจากที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการบรรยายเป็นหลักมาเป็นการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ไม่เน้นเนื้อหาที่มาก ครูทำ

หน้าที่เป็นโค้ช คอยแนะนำ เป็นที่ปรึกษา ตั้งคำถามเพื่อให้เด็กคิด เน้นการพัฒนาทักษะและการลงมือปฏิบัติ และมีความรับผิดชอบ

3.2 แนวคิดแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

แนวคิดหลักของ “ห้องเรียนกลับด้าน” คือ “เรียนที่บ้านทำการบ้านที่โรงเรียน” เป็นการนำสิ่งที่เดิมที่เคยทำในชั้นเรียนไปทำที่บ้าน และนำสิ่งที่เคยถูกมอบหมายให้ทำที่บ้านมาทำในชั้นเรียนแทน โดยยึดหลักที่ว่าเวลาที่นักเรียนต้องการพบครูจริง ๆ คือ เวลาที่เขาต้องการความช่วยเหลือ เขาไม่ได้ต้องการให้ครูอยู่ในชั้นเรียนเพื่อสอนเนื้อหาต่าง ๆ เพราะเขาสามารถศึกษาเนื้อหานั้น ๆ ด้วยตนเอง ถ้าครูบันทึกวีดิทัศน์การสอนให้เด็กไปดูเป็นการบ้าน แล้วครูใช้ชั้นเรียนสำหรับชี้แนะนักเรียนให้เข้าใจ แก่นความรู้จะดีกว่าครูจะแจกสื่อให้เด็กไปศึกษาล่วงหน้าที่บ้าน เมื่อมาเข้าชั้นเรียน นักเรียนจะซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากนั้นก็ลงมือทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มโดยมีครูคอยให้คำแนะนำตอบข้อสงสัย

ตาราง 3 เปรียบเทียบระหว่างห้องเรียนแบบเดิมกับห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

วิจารณ์ พานิช (2556, หน้า 27)

ห้องเรียนแบบเดิม	ห้องเรียนกลับด้าน
กิจกรรม Warm-up 5 นาที	กิจกรรม Warm-up 5 นาที
ทบทวนการบ้านของชั่วโมงก่อนหน้า 20 นาที	ถาม - ตอบเรื่องวีดิทัศน์ 10 นาที
บรรยายเนื้อหาใหม่ 30-45 นาที	กิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูมอบหมายหรือให้นักเรียนคิดเอง หรือ Lab 20-35 นาที
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูมอบหมาย หรือให้นักเรียนคิดเอง หรือ Lab 20-35 นาที	

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนแบบเดิมกับห้องเรียนกลับด้านจะมีข้อแตกต่างกันคือห้องเรียนกลับด้านจะเปลี่ยนจากการเรียนเนื้อหาที่โรงเรียนเป็นการเรียนเนื้อหาจากที่บ้าน และเน้นการทำกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาที่ให้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ดังนี้

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2556, หน้า 5-6) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ในการสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบรอบด้านจะมีองค์ประกอบสำคัญที่เกิดขึ้น 4 องค์ประกอบ หมุนเวียนกันอย่างเป็นระบบซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ที่เกิดขึ้นได้แก่

1) การกำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Experiential Engagement) โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อเรียนเนื้อหา โดยอาศัยวิธีการที่หลากหลายทั้งการใช้กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเอง เกม สถานการณ์จำลอง สื่อปฏิสัมพันธ์ หรือการทดลอง

2) การสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอด (Concept Exploration) โดยครูผู้สอนเป็นผู้คอยชี้แนะให้กับผู้เรียนจากสื่อหรือกิจกรรมหลายประเภทเช่น สื่อประเภทวิดีโอบันทึกการบรรยาย การใช้สื่อ Websites หรือสื่อออนไลน์ Chats

3) การสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมาย (Meaning Making) โดยผู้เรียนเป็นผู้บูรณาการสร้างทักษะเกิดเป็นองค์ความรู้จากสื่อที่เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างกระดานความรู้อิเล็กทรอนิกส์ (Blogs) การใช้แบบทดสอบ (Tests) การใช้สื่อสังคมออนไลน์และกระดานสำหรับ อภิปรายแบบออนไลน์

4) การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Application) เป็นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในเชิงสร้างสรรค์ การจัดทำเป็นโครงการ (Project) และผ่านกระบวนการนำเสนอ ผลงาน (Presentations) ที่เกิดจากการรังสรรค์งานเหล่านั้น

สรุปได้ว่า ห้องเรียนกลับด้านที่เปลี่ยนจากการเรียนที่โรงเรียนมาเป็นเรียนที่บ้าน แต่กลับไปทำกิจกรรมในชั้นเรียนแทน ช่วยให้นักเรียนรู้จักวิธีการสืบค้นข้อมูล ศึกษาความรู้ด้วยตนเอง แล้วนำมาทำกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจ และเป็นความรู้ที่มีความหมายกับผู้เรียน โดยมีผู้สอนเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือในเวลาที่นักเรียนต้องการ ซึ่งนวัตกรรมการสอนรูปแบบห้องเรียนกลับด้านนี้ถือเป็นรูปแบบหนึ่งที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

3.3 ความสำคัญของห้องเรียนกลับด้าน

ห้องเรียนกลับด้านเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ที่เหมาะกับยุคสมัยในปัจจุบัน ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ก่อนทำกิจกรรมในชั้นเรียน ปัจจุบันมีผู้กล่าวถึงความสำคัญหลายท่าน ดังนี้

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2556, หน้า 7-8) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของห้องเรียนกลับด้านไว้ใน หนังสือของเขาที่ชื่อว่า Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day ดังนี้

1) เพื่อเปลี่ยนวิธีการสอนของครู จากบรรยายหน้าชั้น หรือเป็นครูสอนไปเป็นครูฝึก ฝึกการทำแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมอื่นในชั้นเรียนให้แก่ศิษย์เป็นรายคน หรืออาจเรียกว่าเป็นครูตัวเดออร์

2) เพื่อใช้เทคโนโลยีการเรียนที่เด็กสมัยใหม่ชอบ คือ ไอซีที หรืออาจเรียกว่าเป็นการนำโลกของโรงเรียนเข้าสู่โลกของนักเรียน คือ โลกดิจิทัล

3) ช่วยเด็กที่มีงานยุ่ง ตัดธุระต้องร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน เช่น บางคนเป็นนักกีฬา ต้องขาดเรียนไปแข่งขัน บางคนมีงานเทศกาลที่ตนต้องเข้าไปช่วยจัด การมีบทสอนด้วย

วิดิทัศน์อยู่บนอินเทอร์เน็ต ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนไว้ล่วงหน้า หรือเรียนตามชั้นเรียนได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการจัดการเวลาของตน

4) ช่วยเด็กเรียนอ่อนที่ขวนขวายในห้องเรียนปกติเด็กเหล่านี้จะถูกทอดทิ้ง แต่ในห้องเรียนกลับทาง เด็กเหล่านี้จะได้รับความเอาใจใส่ของครูมากที่สุด

5) ช่วยเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกันให้ก้าวหน้าในการเรียนตามความสามารถของตน เพราะเด็กสามารถฟังวิดิทัศน์กี่ครั้งก็ได้ อีกทั้งสามารถหยุดหรือย้อนกลับไปได้ วิดิทัศน์ในตอนที่น่าสนใจได้

6) ช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครูเพิ่มขึ้น ตรงกันข้ามกับสิ่งที่เรียกว่าการเรียนแบบออนไลน์ การกลับทางห้องเรียนยังคงเป็นการเรียนแบบนักเรียนมาโรงเรียนเปลี่ยนหรือเพิ่มบทบาทของครู ให้เป็นทั้งพี่เลี้ยง (Mentor) เพื่อน เพื่อนบ้าน และผู้เชี่ยวชาญ (Expert)

7) ช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนดีขึ้น หน้าที่ของครูไม่ใช่เพียงช่วยให้ศิษย์ได้วิชาหรือเนื้อหา แต่ต้องกระตุ้นแรงบันดาลใจ ให้กำลังใจ รับฟังและคอยให้ความช่วยเหลือส่งเสริมให้เด็กทำตามความฝันของตน ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของศิษย์ ทำให้ศิษย์กล้าที่จะปรึกษาครู

8) ช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนกันเอง เพื่อนช่วยเพื่อน สามารถอธิบายให้เพื่อนที่ยังไม่เข้าใจในบทเรียน ส่งผลให้เด็กเอาใจใส่การเรียนมากขึ้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในห้องเรียนสร้างไม่ตรีจิตระหว่างกัน

9) การกลับทางชั้นเรียนช่วยให้ครูเห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน ในแต่ละด้าน เนื่องจากครูเดินไปเดินมาทั่วห้อง ครูจะสังเกตเห็นเด็กที่กำลังพยายามดิ้นรนช่วยตนเองในการเรียน และสามารถเข้าไปช่วยเด็กที่ไม่ถนัดเรื่องนั้นให้เอาใจใส่ช่วยให้นักเรียนที่อ่อนในด้านนั้นไม่รู้สึกมีปมด้อย

10) เป็นการเปลี่ยนการจัดการห้องเรียน เนื่องจากในห้องเรียนกลับด้าน นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติการ ไม่ใช่เป็นผู้รับถ่ายทอดอย่างในห้องเรียนแบบเดิม ไม่มีครูมายืนสอนหน้าชั้นให้หน้าเปื้อนอีกต่อไป

11) ช่วยให้การศึกษแก่พ่อแม่และคนในครอบครัว พ่อแม่เด็กบางคนดูวิดิทัศน์ไปพร้อมกับลูก บางบ้านดูกันทั้งบ้าน ทำให้ทุกคนได้เรียนวิชานั้นไปด้วย

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับผู้สอนการเลือกรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทนักเรียนของตนเอง ซึ่งการจัดการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง การเรียนรู้ที่จำกัดอยู่ในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวไม่ตอบโต้ความรู้ทั้งหมดที่นักเรียนต้องการ นักเรียนจึงจำเป็นต้องศึกษาความรู้ด้วยตัวเองจากแหล่งเรียนรู้ที่ครูมอบให้หรือศึกษาด่วนตนเองก่อนมาทำกิจกรรมในชั้นเรียน ห้องเรียนกลับด้านจะช่วยให้ให้นักเรียนกล้าสนทนากับครูมากขึ้น เพราะมีการศึกษาข้อมูลมาก่อนล่วงหน้าแล้ว ช่วยลดความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ กล่าวคือ หากนักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อนในชั้น นักเรียนก็สามารถดูวิดีโอซ้ำ หรือย้อนกลับเพื่อทบทวนได้

3.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้าน ดังนี้

วิจารณ์ พานิช (2556, หน้า 56-61) ได้อธิบายวิธีการดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทาง มีดังนี้

- 1) ครูอธิบายประโยชน์ของการเรียนแบบใหม่ และให้เด็กดูวิดีโอที่อธิบายวิธีการเรียนแนะนำกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมบอกประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ
- 2) เมื่อตัดสินใจที่จะทำวิดีโอในการเรียนที่บ้านของนักเรียน ควรศึกษาวิธีการสร้างวิดีโอเพื่อสร้างวิดีโอได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) วางแผนบทเรียน แล้วจึงถ่ายทำตามด้วยการตกแต่ง ตรวจสอบและปรับแก้ จากนั้นนำวิดีโอที่ออกเผยแพร่ให้นักเรียนเข้าดูได้ โดยอาจนำขึ้นแผนแพรบนเว็บไซต์ YouTube หรือ ช่องทางสื่อโซเชียลมีเดียอื่น ๆ ที่นักเรียนใช้ โดยวิดีโอที่ควรยาวประมาณ 10-15 นาที
- 4) ฝึกทักษะการดูวิดีโอ ครูต้องแนะนำวิธีที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน ให้ดูแบบตั้งใจ โดยไม่มีสิ่งรบกวนสมาธิ เช่น ไม่เปิด Facebook หรือเล่นแอปพลิเคชันอื่น ๆ ไปพร้อม ๆ กัน ฝึกใช้ปุ่มหยุดวิดีโอและขึ้นประเด็นสำคัญของเรื่อง แล้วร่วมกันอภิปราย
- 5) สอนวิธีการจดบันทึก การสรุปประเด็นสำคัญของบทเรียน การฝึกตั้งคำถาม และ การจับประเด็นสำคัญ
- 6) กำหนดให้นักเรียนตั้งคำถามที่น่าสนใจ เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนได้ดู วิดีโอที่สนมาก่อน โดยต้องเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับในวิดีโอ และนักเรียนเองไม่รู้คำตอบ นักเรียนแต่ละคนต้องตั้งคำถามมาคนละ 1 คำถามต่อวิดีโอ 1 ตอน
- 7) เมื่อเข้ามาในชั้นเรียน ครูเปิดประเด็นเกี่ยวกับวิดีโอว่าในวิดีโอพูดถึงเรื่องอะไร
- 8) ในชั้นเรียน จะมีช่วงเวลา “คำถามและคำตอบ” ที่สนุกสนานและมีคุณค่าต่อการเรียนรู้อย่างยิ่ง อาจเรียนคนเดียว หรือเรียนเป็นกลุ่ม และเป็นการทำงานร่วมกับครู ต้องมีส่วนตั้งคำถามและช่วยกันหาคำตอบและมีการจัดกลุ่มเรียน
- 9) วิธีการกำหนดให้ดูวิดีโอแล้วตั้งคำถาม 1 คำถาม เอามาร่วมกันเรียนรู้วิธีตั้งคำถาม และเรียนรู้วิธีหาคำตอบร่วมกันที่โรงเรียนนี้ คือวิธีเรียนที่ประเสริฐที่สุด ช่วยให้ได้หลายด้านของ 21st Century Skills ที่สำคัญคือ Learning Skills, Inquiry Skills, Collaboration Skills, และอื่น ๆ
- 10) ส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือกันเอง เป็นการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม
- 11) มีการประเมินเพื่อปรับปรุง ด้วยการตั้งคำถามแก่นักเรียนตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน และรับแก้ความเข้าใจผิดให้นักเรียน

12) ครูมอบงานหรือกิจกรรมให้นักเรียนทำในห้องเรียน ครูก็จะช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่นักเรียน

ปิยะวดี พงษ์สวัสดิ์ และ ณมน จีรังสุวรรณ (2558, หน้า 151-158) ได้ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านออกเป็น 2 กระบวนการ ดังนี้

1. การเรียนรู้นอกชั้นเรียน โดยมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 บทนำ (Introduction) คือ การทดสอบก่อนเรียน

1.2 ภารกิจ (Task) คือ การระบุเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้แก่นักเรียน

1.3 แหล่งข้อมูล (Information Resources) คือ การชี้แหล่งข้อมูลที่จำเป็นต่อการเรียนรู้

1.4 กระบวนการ (Process) คือ การให้นักเรียนวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองและสรุปผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.5 ให้คำแนะนำ (Guidance) คือ ครูให้คำปรึกษาชี้แจงแก่นักเรียนที่เกิดปัญหาในการเรียนรู้

1.6 ประเมินผล (Evaluation) คือ การทดสอบหลังเรียน

1.7 สรุป (Conclusion) คือ ให้นักเรียนสรุปความคิดรวบวม พร้อมทั้งคำถาม

2. การเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 ทบทวนเนื้อหา/ปัญหา คือ การให้ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหาเกี่ยวกับคำถามในชั้นเรียน

2.2 ทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่ม

2.3 นำเสนอผลการทำกิจกรรม คือ การให้นักเรียนสรุปและนำเสนอผลงาน

2.4 ประเมินผลการทำกิจกรรม คือ ให้คะแนนการนำเสนอผลงาน

2.5 อภิปรายและสรุปผล คือ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกัน

วรthyา มณีรัตน์ (2560, หน้า 5-6 อ้างถึงใน ภาณุวัฒน์ สงแสง 2563, หน้า 36-37) ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับ ด้านในรายวิชาเคมี ประกอบด้วย 2 ส่วน จำนวน 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดขั้นตอนของการ เรียนรู้ ดังนี้

1. ขั้นกำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Experimental Engagement) เป็นขั้นตอนที่ครู ทบทวนความรู้เก่าร่วมกับนักเรียน ผ่านสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

2. ขั้นสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอด (Concept Exploration) เป็นขั้นตอนที่ครูให้ นักเรียนเรียนรู้จากการสืบค้นจากคำถามที่ครูกำหนดให้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และตอบ คำถามในแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ที่ครูจัดเตรียมไว้ให้

3. ขั้นสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมาย (Meaning making) เป็นขั้นตอนที่ นักเรียนตอบคำถาม และสรุปองค์ความรู้เพิ่มเติมผ่านการอภิปรายจากขั้นตอนที่ 2 เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้องและชัดเจน

4. ขั้นสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration and Application) เป็นขั้นตอนที่ครู สาธิตวิธีการแก้ไขโจทย์ปัญหา และวิธีการทดลองแล้วจึงให้นักเรียนทำด้วยตนเอง โดยขั้นสืบค้นเพื่อให้เกิด มโนทัศน์รวบยอดและขั้นสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมายเป็นส่วนการเรียนรู้นอกชั้นเรียน และขั้น กำหนดคุณวิธีเพิ่มเติมพจนประสพการณ์และขั้น สาธิตและประยุกต์ใช้เป็นส่วนการเรียนรู้ในชั้นเรียน

กิตติพันธ์ วิบูลศิลป์ (2560, หน้า 8-10) ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับ ด้านได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการ เรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 2 ส่วน จำนวน 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดขั้นตอนของการเรียนรู้ ดังนี้

1. ส่วนการเรียนรู้นอกห้องเรียน มี 1 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 ระยะเวลาเริ่มต้น (The Launch Phase) เป็นขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์ บรรยายการสอนความยาวไม่เกิน 15 นาทีทั้งที่ครูสร้างขึ้นหรือนำมาจากแหล่งอื่น ๆ และให้นักเรียน ตอบคำถามระหว่างการบรรยาย หลังจากดูวิดีโอทัศน์จบ นักเรียนจะทำกิจกรรมในกลุ่มย่อยทางสื่อ สังคมออนไลน์โดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่สงสัยด้วยตนเอง โดยครูจะเป็นผู้ตรวจสอบความ เข้าใจเนื้อหาของนักเรียนจากข้อความที่นักเรียนตอบเพื่อเป็นฐานในการเรียนรู้ใน ห้องเรียนต่อไป

2. ส่วนการเรียนรู้ภายในชั้นเรียน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนพูดคุยคำถามในสื่อสังคม ออนไลน์เพื่อให้นักเรียนทบทวน สรุปเนื้อหาและเสนอปัญหาเพื่อเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาที่ นักเรียนจะได้ เรียนรู้ในห้องเรียน

2.2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรม แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

2.2.1 ระยะเวลาสำรวจ (The Exploration Phase) เป็นระยะที่ครูแบ่งกลุ่ม นักเรียน เพื่อทำกิจกรรมกลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ โดยครอบคลุมกระบวนการวางแผน ทดลอง สังเกต วิเคราะห์ผลและ อภิปรายจนได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการหาคำตอบของปัญหาที่ครู นำเสนอไว้ก่อน

2.2.2 ระยะเวลานำเสนอ (The Presentation Phase) เป็นระยะที่ ครูให้ นักเรียนนำเสนอคำตอบจากองค์ความรู้ที่ได้จากการอภิปรายกันภายในกลุ่มย่อยต่อหน้าชั้นเรียน โดย เพื่อนร่วมห้องจะใช้คำถามหรือสื่ออื่น ๆ เพื่อสร้างข้อขัดแย้งหรือสนับสนุนความคิด เพื่อให้นักเรียน ตรวจสอบความถูกต้องขององค์ความรู้และคำตอบของปัญหา

2.2.3 ระยะเวลาอภิปราย (The Discussion Phase) เป็นระยะที่ครูให้นักเรียน ทั้งชั้นเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพร้อมให้เหตุผลเกี่ยวกับคำตอบของ ปัญหาและหาข้อสรุปขององค์ความรู้

2.3 ขั้นนำไปใช้และสะท้อนคิด เป็นขั้นที่นักเรียนจะนำองค์ความรู้ไปใช้ในการทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง และสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ขององค์ความรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียนในรูปแบบการนำเสนอ การบันทึก การวาดแผนภาพความสัมพันธ์และสร้างวิดิทัศน์

ศานติพงศ์ เพ็ชรจำรัส (2560, หน้า 6-7 อ้างถึงใน ภาณุวัฒน์ สงแสง 2563, หน้า 36-37) ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน กลับด้าน ประกอบด้วย 2 ส่วน จำนวน 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดขั้นตอนของการเรียนรู้ ดังนี้

1. ขั้นเตรียม เป็นขั้นที่สร้างแรงจูงใจทางการเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียและการใช้คำถาม
2. ขั้นอภิปรายและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นขั้นถามตอบปัญหาจากความสงสัยในสื่อมัลติมีเดียร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน
3. ขั้นปฏิบัติกิจกรรม เป็นขั้นที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มที่ครูจัดเตรียมให้ โดยครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและให้ผลสะท้อนกลับแก่นักเรียน
4. ขั้นขยายความรู้ เป็นขั้นที่ครูมอบหมายงานให้นักเรียนประยุกต์ใช้ความรู้ เพิ่มเติมตามศักยภาพ

นครินทร์ สุกใส (2561, หน้า 21-22) ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ประกอบด้วย 2 ส่วน จำนวน 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดขั้นตอนของการเรียนรู้ ดังนี้

1. ขั้นการเรียนรู้จากวิดิทัศน์ เป็นขั้นที่ให้นักเรียนเรียนเนื้อหาบนเว็บ โดยครูนำเสนอองค์ความรู้ผ่านสื่อวิดิทัศน์บรรยายการสอนโดยนักเรียนจะต้องเรียนรู้มาล่วงหน้า
2. ขั้นบันทึกความรู้ เป็นขั้นที่นักเรียนบันทึกการเรียนรู้ หลังจากเรียนหรือทำแบบทดสอบความรู้
3. ขั้นดำเนินกิจกรรม เป็นขั้นที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำผ่านสถานการณ์ต่าง ๆ โดยระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมครูจะประเมินสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้มาให้ นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้โดยการถามตอบ
4. ขั้นประเมินผล เป็นขั้นที่ครูประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูประเมิน จากการทำภารกิจของนักเรียนแล้วให้ผลป้อนกลับเป็นคะแนนพร้อมจัดอันดับ นักเรียนประเมิน ความสามารถของตนเอง

จากการศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจากนักการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ คุณวิจารณ์ พานิช คุณปิยะวัติ พงษ์สวัสดิ์ และ คุณณมน จีรังสุวรรณ คุณวรัชยา มณีรัตน์ คุณกิตติพันธ์ วิบูลศิลป์ คุณศานติพงศ์ เพ็ชรจำรัส และคุณนครินทร์ สุกใส ในการสังเคราะห์ขั้นตอนและลักษณะของจุดร่วมเพื่อใช้เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านและนำมาใช้ในงานวิจัย ดังตาราง 4

ตาราง 4 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสำหรับการวิจัย

วิจารณ์ พานิช (2556, หน้า 56-61)	ปิยะวดี พงษ์สวัสดิ์ และ ฌมม จีรังสุวรรณ (2558, หน้า 151-158)	วรัทยา มณีรัตน์ (2560, หน้า 5-6)	กิตติพันธ์ วิบูลศิลป์ (2560, หน้า 8-10)	ศานติพงศ์ เพชรจรัส (2560, หน้า 6-7)	นครินทร์ สุกใส (2561, หน้า 21-22)	ขั้นตอนและลักษณะ ของจุดร่วมที่ผู้วิจัย สังเคราะห์
- ให้นักเรียนดู วีดิทัศน์ - วางแผนและ สร้างบทเรียน - กำหนดให้ นักเรียนตั้ง คำถามจากการ ดูวีดิทัศน์	- การระบุเนื้อหา และวัตถุประสงค์ การเรียนรู้แก่ นักเรียน - การชี้แหล่งข้อมูลที่ จำเป็นต่อการเรียนรู้ - การให้นักเรียนวาง แผนการเรียนรู้ด้วย ตนเองและสรุปผล การเรียนรู้ด้วย ตนเอง	สืบค้นเพื่อให้ เกิดมโนทัศน์ รวบยอด	ระยะเริ่มต้น	ขั้นเตรียม	ขั้นการเรียนรู้ จากวีดิทัศน์ ขั้นบันทึก ความรู้	ขั้นเตรียมประสบการณ์ นอกชั้นเรียน 1. ผู้สอนออกแบบ บทเรียน จัดทำคลิปวิดีโอ 2. ผู้เรียนเรียนบทเรียนที่ ผู้สอนมอบหมายให้ ศึกษา
- มีช่วงเวลา คำถามและ คำตอบที่ สนุกสนานมี คุณค่าต่อการ เรียนรู้		ขั้นสร้างองค์ ความรู้ อย่างมี ความหมาย	ขั้นเตรียม ความพร้อม	ขั้นอภิปราย และการ แลกเปลี่ยน เรียนรู้		ขั้นจุดประกายความคิด กระตุ้นความคิดให้ผู้เรียน แสดงความคิดเห็น และ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึก ตั้งและตอบคำถามที่ สนใจ ขั้นถาม-ตอบ ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ความคิดและซักถาม จากนั้นตอบคำถามลงใน แบบฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์
- ส่งเสริมการ เรียนรู้ให้เด็ก ช่วยเหลือกัน และทำกิจกรรม รวมกันเป็นทีม - มอบหมายงาน หรือกิจกรรมให้ นักเรียนทำใน ห้องเรียน	ผู้เรียนทำกิจกรรม ร่วมกันภายในกลุ่ม นำเสนอผลการทำ กิจกรรม	ขั้นกำหนด ยุทธวิธี เพิ่มพูน ประสบการณ์	ขั้นปฏิบัติ กิจกรรม ด้วยระยะ และระยะ อภิปราย	ขั้นปฏิบัติ กิจกรรม	ขั้นดำเนิน กิจกรรม	ขั้นกิจกรรม ผู้เรียนร่วมกันทำ กิจกรรม และทำแบบฝึก ทักษะการคิดวิเคราะห์
		ขั้นสาธิตและ ประยุกต์ใช้		ขั้นขยาย ความรู้		
	ประเมินผลการทำ กิจกรรม อภิปรายและสรุปผล				ขั้นประเมินผล	ขั้นสะท้อนบทเรียน ร่วมกันสะท้อนความรู้ที่ ได้รับจากการเรียน

จากตาราง 4 สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักการศึกษา 5 ท่าน ในภาพรวม พบว่า มีจุดร่วมที่เหมือนกัน คือ แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 2 ส่วน ได้ส่วนการเรียนรู้นอกชั้นเรียนและส่วนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตดังนี้

ส่วนการเรียนรู้นอกชั้นเรียนจะมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นจุดร่วมกัน ได้แก่ เป็นขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนดูวิดีโอที่ครูจัดเตรียมให้มาก่อนนอกห้องเรียน โดยใช้ความยาวของวิดีโอไม่เกิน 15 นาที ทั้งนี้เมื่อวิดีโอแล้วเสร็จ ให้นักเรียนทำการบันทึกความรู้ที่ได้จากการดูวิดีโอและฝึกการตั้งคำถาม ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการตรวจสอบความรับผิดชอบนักเรียน และครูก็จะได้นำข้อสงสัยที่นักเรียนตั้งเป็นคำถามมาเตรียมความพร้อมเพื่อร่วมกันอภิปรายหาคำตอบในชั้นเรียน

ส่วนการเรียนรู้ในห้องเรียนจะมีจุดร่วมที่เหมือนกัน โดยสามารถจัดเรียงเป็นขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

1. การถามตอบเกี่ยวกับคำถามที่นักเรียนได้สะท้อนเป็นข้อสงสัยหรือตั้งเป็นคำถามหลังจากการดูวิดีโอ โดยใช้กระบวนการตั้งคำถามโดยครูและให้นักเรียนในห้องร่วมกันอภิปรายและสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง
2. การดำเนินกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งเน้นในการทำกิจกรรมกลุ่มหรือเดี่ยว ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ประยุกต์นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ
4. วัดและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมโดยมีส่วนร่วม และนำผลงานที่ได้ทำการปรับปรุงแล้วนำเสนอลงในสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่ครูและนักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงได้

จากการสังเคราะห์พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีแนวคิดหลัก คือ เรียนที่บ้านและทำการบ้านที่โรงเรียน โดยผู้สอนจะให้สื่อการเรียนการสอนแก่นักเรียนไปทำการศึกษแบบออนไลน์ก่อนล่วงหน้าในรูปแบบวีดิทัศน์การสอนโดยผู้สอนเป็นผู้ทำการบันทึกและเผยแพร่โดยตรงสู่นักเรียน จากนั้นผู้สอนจะมีข้อคำถามที่มุ่งเน้นถามเฉพาะประเด็นคำถามที่ง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเนื้อหาในวิดีโอในเรื่องนั้น ๆ ว่ามีประเด็นอย่างไรบ้างในขั้นกระตุ้นความคิดผู้เรียนจากนั้นให้ผู้เรียนเขียนประเด็นข้อสงสัยที่เกิดขึ้นหลังจากดูวิดีโอ เพื่อให้ผู้สอนได้แก้ไขข้อสงสัย และผู้เรียนได้อภิปรายร่วมกัน จากนั้นให้ผู้เรียนได้เสนอข้อคำถามของแต่ละคนก่อนการเริ่มกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติ และทำแบบฝึกเพื่อจัดระเบียบความรู้ของผู้เรียน แล้วร่วมกันสะท้อนบทเรียน ความรู้ที่นักเรียนได้รับในกิจกรรมและมอบหมายให้ผู้เรียนสำหรับการเรียน ศึกษาวิดีโอออนไลน์ในบทเรียนต่อไป สำหรับการวิจัยจะใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 2 ส่วน 4 ขั้นตอน ดังตาราง 5

ตาราง 5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ แบบห้องเรียนกลับด้าน	บทบาทของครู	บทบาทของนักเรียน
ชั้นนอกชั้นเรียน (Out Class Activities)		
1. ขั้นการเรียนรู้นอกห้องเรียนเป็นขั้นที่ผู้สอนให้สื่อการเรียนการสอนแก่นักเรียนไปทำการศึกษาในรูปแบบออนไลน์ก่อนล่วงหน้าในลักษณะรูปแบบวิดีโอการสอน จาก Google Drive ที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง พร้อมกับสื่อการเรียนการสอนอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยให้ผู้เรียนสแกน QR CODE ของแต่ละกิจกรรมตามแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากนั้นผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหาและตั้งคำถามชวนคิด หรือที่ผู้เรียนสงสัย สนใจ ขั้นตอนนี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเบื้องต้นด้วยตนเองจากที่บ้านก่อนมาทำกิจกรรมการวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน	-จัดทำสื่อวิดีโอการสอน โดยทำการบันทึกและเผยแพร่ผ่าน Google Drive - มอบหมายภาระงานให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้นอกห้องเรียนผ่านคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องมือสื่อสารของนักเรียน - มอบหมายให้ผู้เรียนทำกิจกรรมท้ายวิดีโอ เช่น ตั้งคำถามใน Google Forms	- เรียนรู้ผ่านวิดีโอและบันทึก - เกิดความรู้และตั้งคำถามเกี่ยวกับบทเรียน ใน Google Forms
ชั้นในชั้นเรียน (In Class Activities)		
1) ขั้นจุดประกายความคิด (Provoke thinking) ผู้สอนกระตุ้นความคิดผู้เรียนให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และผู้สอนมีข้อคำถามที่มุ่งเน้นถามเฉพาะประเด็นคำถามที่ง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเนื้อหาในวิดีโอในเรื่องว่ามีประเด็นอย่างไรบ้าง จากนั้นให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามที่นักเรียนสนใจและอยากรู้คำตอบลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ทั้งนี้ผู้สอนอาจสร้างแรงจูงใจในการอยากแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดผู้เรียน รวมถึงสร้างบรรยากาศให้เกิดความท้าทาย โดยการใช้คำถามที่ยั่ว ใช้เกมหรือยกสถานการณ์ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนอยากที่จะค้นหาคำตอบ	- ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับวิดีโอที่ให้ผู้เรียนไปศึกษาล่วงหน้า - กระตุ้นความสนใจให้นักเรียนสนใจในการตอบคำถามและมีส่วนร่วมในกิจกรรม	- มีส่วนร่วมในกิจกรรม และค้นคว้าหาความรู้และคำตอบในประเด็นที่ผู้สอนถาม

ตาราง 5 (ต่อ) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่ใช้ในการวิจัย

ชั้นในชั้นเรียน (In Class Activities)

<p>2) ถาม-ตอบ (Q&A) ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดและซักถาม จากเนื้อหาที่ได้ ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ที่ผู้สอนมอบหมายและถามตอบจากคำถามที่ผู้สอนมอบหมายให้นักเรียนคิดมาก่อนล่วงหน้า โดยการทำกิจกรรมถามตอบนี้ นักเรียนจะต้องเขียนคำถามของเพื่อนอย่างน้อย 3 คำถาม ลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และตอบคำถามนั้นด้วยตนเอง โดยใช้ความรู้จากที่ศึกษาเนื้อหามาแล้วเบื้องต้น จากนั้นทำการแลกเปลี่ยนคำตอบกับเพื่อนในชั้นเรียน</p>	<p>- รวบรวมคำถามใน Google Forms - สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนอยากสืบค้นหาคำตอบและเกิดการซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p>	<p>- สืบค้นข้อมูลในข้อคำถามที่ผู้สอนจัดหมวดหมู่ไว้ให้แล้ว อภิปรายร่วมกับเพื่อนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน - ตอบคำถาม - สรุปลงข้อความจาก การร่วมกันตอบคำถามในชั้นเรียน - ตอบคำถามของเพื่อนอย่างน้อย 3 คำถาม ลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์</p>
<p>3) กิจกรรม (Activity) ผู้เรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรม ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมให้กับผู้เรียน อาจเป็นกิจกรรมเดี่ยวหรือแบ่งกลุ่มก็ได้ ทั้งนี้ให้ผู้สอนคำนึงถึงตามความเหมาะสมในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก โดยเน้นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ถึงบทเรียนที่ได้ศึกษาล่วงหน้า แล้วเชื่อมโยงเข้าสู่การวิเคราะห์ตามแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ผู้สอนจัดทำขึ้น ทั้งนี้ผู้สอนต้องเป็นอำนวยความสะดวก มีการใช้เทคนิคการสอนอื่น ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน</p>	<p>- จัดกิจกรรมการเรียนรู้และบรรยากาศ สื่อการเรียนการสอนที่ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เน้นการลงมือทำเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านกิจกรรมที่ หลากหลาย รวมถึงการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี โดยที่ครูเป็นโค้ชคอยให้การสนับสนุน</p> <p>- สังเกตนักเรียน ระหว่างการทำกิจกรรม</p>	<p>- ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูจัดเตรียมให้โดยใช้กระบวนการนำตนเองในการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ต่าง ๆ และฝึกความสามารถในการคิดวิเคราะห์</p> <p>- ถามคำถามกับครูเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย</p>
<p>4) สะท้อนบทเรียน (Reflection) ผู้เรียนสรุปบทเรียน จากนั้นร่วมกันสะท้อนความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอน จากการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนเกิดข้อสงสัย หรือเกิดปัญหาอะไร ในชั้นนี้ผู้สอนอาจประเมินความรู้และทักษะผู้เรียนเพื่อนำผลไปพัฒนาและปรับปรุงแบบกิจกรรมให้ดียิ่งขึ้น</p>	<p>- ประเมินความรู้และทักษะของนักเรียนผ่านการทดสอบหลังเรียน</p> <p>- ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการประเมินกระบวนการและองค์ความรู้ด้วยตนเองสะท้อนสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข</p>	<p>- ประเมินความก้าวหน้า และองค์ความรู้ของตนเอง</p>

จากตาราง 5 สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้ 2 ส่วน ได้แก่ การเรียนรู้นอกชั้นเรียน และการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนสำหรับการวิจัยไว้ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ชั้นนอกชั้นเรียน และส่วนที่ 2 ชั้นในชั้นเรียน ประกอบด้วย ขั้นตอนประกายความคิด (Provoke thinking) ชั้นถาม-ตอบ (Q&A) ชั้นกิจกรรม (Activity) และชั้นสะท้อนบทเรียน (Reflection) โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน รายวิชาภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ชั่วโมง ทั้งนี้ยังไม่รวมการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน

3.5 ประโยชน์ของห้องเรียนกลับด้าน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของห้องเรียนกลับด้าน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์ของห้องเรียนกลับด้าน ดังนี้

จันทวรรณ ปิยะวัฒน์ (2558, หน้า 15) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของห้องเรียนกลับด้าน (The Flipped Classroom) ไว้ดังนี้

- 1) เกิดทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์
- 2) ร่วมมือกันเรียนและสอนระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน การทำงานร่วมกัน
- 3) เกิดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- 4) รับการสะท้อนกลับได้มากขึ้น
- 5) สร้างโอกาสให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลมากขึ้น
- 6) เกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้
- 7) เกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และส่งเสริมให้มีวินัย

ฐานิตา ลิ้มวงศ์ และ ยุพาภรณ์ แสงฤทธิ์ (2562 หน้า, 16) กล่าวถึง ประโยชน์ห้องเรียนกลับด้านสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้

- 1) เพื่อให้ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21
- 2) ช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนผ่านการทำกิจกรรมในและนอกชั้นเรียน
- 3) ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่อาจพัฒนาไปสู่นวัตกรรมใหม่
- 4) เป็นวิธีสอนที่เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพผู้เรียน ในยุคสมัยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมอย่างสูง

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีก้าวหน้า ผู้เรียนมีอิสระทางความคิดมากขึ้น โลกเปิดกว้างทำให้การรับความรู้เกิดขึ้นได้อย่างไม่มีขีดจำกัด การพัฒนารูปแบบการสอนให้ทัน และสอดคล้องกับความ

ต้องการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงเป็นจริงสำคัญ การจัดการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นวิธีการสอนที่เป็นสอดคล้องอย่างยิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนที่ช่วยเสริมสร้างทักษะการค้นคว้าด้วยตนเอง ทักษะการคิดวิเคราะห์ในการศึกษาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อีกทั้งเสริมสร้างการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน เนื่องจากต้องมีการอภิปรายถามตอบในสิ่งที่ไปศึกษากันในชั้นเรียน และผู้เรียนเป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพในยุคสมัยที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในทุก ๆ ด้าน

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียนกลับด้าน

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียนกลับด้าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าอิสระ สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียนกลับด้าน โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

อาลาวิยะ สะอะ (2559) ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มที่ศึกษาในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับทางจำนวน 12 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยาและทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางในระดับมาก

อนุธิดา เดชแพง (2562) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านเฟซบุ๊ก ร่วมกับการเรียนรู้แบบเครื่องมือการคิดเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ระหว่างกลุ่มห้องเรียนกลับด้าน 4 ห้อง ได้แก่ (1) ห้องเรียนกลับด้านผ่านเฟซบุ๊ก ร่วมกับการเรียนรู้แบบเครื่องมือการคิด (2) ห้องเรียนแบบบรรยาย ร่วมกับการเรียนรู้แบบเครื่องมือการคิด (3) ห้องเรียนบรรยาย ร่วมกับเฟซบุ๊ก (4) ห้องเรียนบรรยาย และเพื่อเปรียบเทียบคะแนนประเมินชิ้นงานทักษะการคิดวิเคราะห์ ระหว่าง (1) ห้องเรียนกลับด้านผ่านเฟซบุ๊ก ร่วมกับการเรียนรู้แบบเครื่องมือการคิดกับ (2) ห้องเรียนแบบบรรยาย ร่วมกับการเรียนรู้แบบเครื่องมือการคิด กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพลฯ อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 4 ห้องเรียน จำนวน 160 คน ปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมินชิ้นงาน (Rubric) และแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์จำนวน 20 ข้อ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าคะแนนผลสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ห้อง 4 มีค่าเฉลี่ยแตกต่างจากห้องอื่น และเป็นค่าเฉลี่ยต่ำสุดแต่ห้อง 1,2,3 ไม่แตกต่างกัน

และคะแนนประเมินชิ้นงานทักษะการคิดวิเคราะห์ไม่แตกต่างกัน

พาขวัญ ศรีธรรมชาติ (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม จำนวน 37 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ปัจจุบัน การเรียนรู้ไม่ได้จำกัดแต่ในห้องเรียน การให้นักเรียนได้ศึกษาความรู้ก่อนมาทำกิจกรรมในชั้นเรียนจะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ไวขึ้น ปัจจุบันมีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเทคนิคการสอน กิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียนเช่น แอปพลิเคชันสำหรับเรียนรู้ผ่านวีดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ การใช้เกม การศึกษา การสอนแบบสร้างสรรค์ การตั้งคำถาม เป็นต้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบห้องเรียนกลับด้าน สรุปได้ว่า แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการสอนใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีมีบทบาทเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความสนใจและเวลาที่นักเรียนต้องการ แต่ในขณะเดียวกันผู้สอนควรสร้างวิจัยในการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้านให้กับผู้เรียนด้วยเพื่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ปัจจุบันมีนักวิจัยหลายท่านได้ใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมสื่อการสอน เทคนิคการสอนต่างๆ ให้กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกฝนและพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน จนเกิดความเข้าใจ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมาย ความสำคัญ ลักษณะแบบฝึกที่ดี หลักการสร้างแบบฝึกที่ดี หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก ประโยชน์ของแบบฝึก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

4.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ

สาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกทำซ้ำบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ ดังนั้น กระบวนการเรียนรู้จึงเน้นในเรื่องการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติซ้ำ สื่อการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่มีส่วนสำคัญ ในการพัฒนาการเรียนรู้ คือแบบฝึก ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของแบบฝึกทักษะ มีผู้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ดังนี้

อัจฉรา ชิวพันธ์ และคณะ (2535, หน้า 102) ให้ความหมายของชุดการฝึกว่า หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจและเสริมเพิ่มเติมเนื้อหาบางส่วน ช่วยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ และนำเอาความรู้ไปใช้ได้อย่างแม่นยำถูกต้องและคล่องแคล่ว

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, หน้า 147) อธิบายว่า แบบฝึก หรือแบบฝึกหัด เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วน หนังสือเรียนและแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

ชนิษฐา แสงภักดี (2540, หน้า 10) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น เพื่อฝึกฝนหรือเสริมสร้างและพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนจนมีประสบการณ์ และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้อง

อารีย์ วาศน์อำนวนย (2545, หน้า 48) ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกอุปกรณ์การเรียน การสอนอย่างหนึ่ง อันประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจที่จะนำไปใช้ เพื่อให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติเพิ่มเติมเพื่อจะได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ ให้เกิดความคล่องแคล่วความชำนาญ ตลอดจนเกิดความแม่นยำซึ่งเป็นไปโดยอัตโนมัติ ด้วยการทบทวนเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปแล้วอย่างมีทิศทาง

อุมาพร รังสิยานนท์ (2546, หน้า 46) ให้ความหมายของชุดการฝึกว่า หมายถึง สื่อที่สร้างขึ้น เพื่อเสริมสร้างทักษะให้แก่นักเรียน มีลักษณะเป็นชุดการฝึกหัดที่มีกิจกรรมให้โดยมีการทบทวนสิ่งที่เรียนผ่านมาแล้วจากบทเรียนให้เกิดความเข้าใจและเป็นการฝึกแก้ไขจุดบกพร่องเพื่อให้นักเรียนได้มีทักษะยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกฝนและพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนจนเกิดความเข้าใจ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถ

ของนักเรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการเขียนเพิ่มมากขึ้นและเป็นการแก้ไข ปัญหาการเรียนการสอน

4.2 ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของแบบฝึกทักษะ มีผู้ให้ความสำคัญของ แบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

ชาญชัย อาจินสมมาตร (2540, หน้า 98 อ้างถึงใน บัณฑิตา แต่งเกลี้ยง, 2562, หน้า 29) ได้ ให้ความสำคัญของแบบฝึกเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียนที่นักเรียนต้องเรียนและเป็นโครงการที่ต้องทำ ให้เสร็จ โดยคำถามนักเรียนทบทวนความรู้จากบทเรียนที่ผ่านมาทำให้ทราบว่านักเรียนทำอะไรและ ทำให้สำเร็จผลอะไรในบทเรียนซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งชั้นเรียนและที่บ้าน

กันต์ดนัย วรจิตติพล (2542, หน้า 43) ได้ให้ความสำคัญของแบบฝึกว่า เป็นเครื่องมือ ทางการเรียนอย่างหนึ่งที่มุ่งให้ผู้เรียนกระทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้มีทักษะหรือความชำนาญเพิ่มขึ้น หลังจากที่ได้ เรียนรู้ในภาคทฤษฎีหรือด้านเนื้อหาแล้ว

สรุปได้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการเรียนการสอนทุกวิชา โดยเฉพาะการฝึกทักษะทางภาษาในทุก ๆ ด้าน เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ เกิดแรงจูงใจ และสามารถตรวจสอบผลการเรียนทำให้ทราบความก้าวหน้าและข้อบกพร่องอันส่งผลสอบทัศนคติ และประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

4.3 ลักษณะแบบฝึกที่ดี

การจัดทำแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะทางภาษา เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์นั้นต้องเหมาะสม สอดคล้องกับทักษะที่จะฝึกด้วยและมีผู้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

อัญชลี แจ่มเจริญ (2526, หน้า 45) กล่าวถึง แบบฝึกที่ดีมีลักษณะดังนี้

1. ควรใช้หลักจิตวิทยาและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน
2. ควรสร้างขึ้นเพื่อสิ่งที่สอนและเกี่ยวข้องกับนักเรียน
3. คำพูดและเนื้อหาความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่นักเรียนพบเห็นอยู่แล้ว
4. สิ่งที่ฝึกแต่ละครั้ง ควรเป็นแบบฝึกสั้น ๆ และเข้าใจง่ายไม่น่าเบื่อและที่สำคัญจะ

กระตุ้นให้เด็กได้สนใจฝึก

วรรณ แก้วแพรก (2526, หน้า 33-38) กล่าวถึง แบบฝึกที่ดีมีลักษณะอย่างนี้

1. เนื้อหาที่จะนำมาควรเป็นเนื้อหาในบทเรียนหรือสอดคล้องความสัมพันธ์กับ บทเรียนทั้งที่เป็นคำประโยค ข้อความ เนื้อเรื่องและเนื้อหาตรงตามหลักสูตรที่กำหนด
2. มีหลายแบบหลายลักษณะ เพื่อไม่ให้เบื่อและเป็นความท้าทายที่อยากทำ
3. ต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคำ 3 ประการคือ รู้คำเพิ่มขึ้น เข้าใจ ความหมายของคำดีขึ้นและมีความสามารถในการใช้คำสูงขึ้นตามระดับชั้นของนักเรียน

4. ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิด โดยอาศัยความรู้ ความเข้าใจเดิมเป็นพื้นฐาน
5. ต้องไม่มีลักษณะอย่างข้อสอบโดยทั่วไป ที่มุ่งวัดความรู้และความเข้าใจเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีลักษณะเร้าความสนใจ ยั่วและจูงใจให้นักเรียนคิดพิจารณาและได้ศึกษาจนเกิดความรู้ความเข้าใจใน ทักษะและสามารถใช้คำได้สูงขึ้น

ชั้นรัชชย มหาโพธิ์ (2535, หน้า 20) กล่าวว่า ลักษณะที่ดีของแบบฝึกควรประกอบด้วย

1. ควรมีข้อแนะนำในการใช้
2. มีให้เลือกทั้งแบบตอบ แบบจำกัดและแบบอย่างเสรี
3. คำสั่งหรือตัวอย่างที่ยกเป็นแบบฝึกไม่ควรยาวเกินไปและไม่ควรยากแก่การเข้าใจ
4. ถ้าเป็นแบบฝึกที่ต้องการให้ผู้ศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกนั้นควรมีหลายรูปแบบและให้ความหมายแก่ผู้ฝึกทำด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, หน้า 145) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี ไว้ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของนักเรียน
3. มีคำชี้แจงสั้นๆที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม
5. มีสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายในการแสดงความสามารถ
6. ควรมีข้อแนะนำในการใช้
7. มีให้เลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและอย่างเสรี
8. ถ้าเป็นแบบฝึกที่ต้องการให้ผู้ศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกนั้นควรมีหลายรูปแบบ
9. ควรใช้สำนวนภาษาง่าย ๆ
10. ปลุกความสนใจและใช้หลักจิตวิทยา

สรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดี ต้องคำนึงถึงการใช้หลักจิตวิทยาและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน ไม่น่าเบื่อและที่สำคัญต้องกระตุ้นให้นักเรียนสนใจใคร่รู้ มีคำชี้แจงสั้น ๆ ใช้เวลาที่เหมาะสมและมีความหลากหลาย นักเรียนสามารถฝึกฝนด้วยตนเองได้ อีกทั้งยังใช้เป็นสื่อพัฒนาทักษะความสามารถด้านการเขียนได้เป็นอย่างดี

4.4 หลักการสร้างแบบฝึกที่ดี

แบบฝึกเป็นเครื่องมือสำหรับให้นักเรียนฝึกบ่อย ๆ และซ้ำกันหลาย ๆ ครั้งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความคล่องแคล่วในการเขียนได้ การสร้างแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดนั้น มีผู้เสนอแนะ ได้ดังนี้

วรรณ แก้วแพรง (2526, หน้า 87) กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกว่า

1. มีความมุ่งหมายในการจัดแน่นอน
2. ต้องจัดจากง่ายไปหายากและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. ต้องจัดหลังจากการสอนบทเรียนหรือเนื้อหา นั้น ๆ แล้ว
4. ต้องจัดทำแบบฝึกไว้ล่วงหน้าโดยทำไว้เป็นรายเนื้อหาหรือทำเป็นบท ๆ ตาม

บทเรียนพร้อมทำเฉลยไว้ด้วย

สุคนธ์ สิ้นรพานนท์ (2553, หน้า 98) ได้กล่าวถึง ลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดีผู้สร้างชุดการฝึกควรคำนึงในการสร้างชุดฝึกทักษะการเรียนรู้ที่ดีในเรื่องต่อไปนี้

1. ควรมีแบบฝึกทักษะหลาย ๆ แบบในชุดฝึกทักษะ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และควรมีรูปแบบที่เร้าความสนใจผู้เรียนได้ลองความสามารถของตน
2. ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากบทเรียนมาตอบในชุดฝึกทักษะหรือนำมาประยุกต์ใช้ในการตอบในแบบฝึกทักษะ
3. สำนวนภาษาง่าย เหมาะกับวัยของผู้เรียนและผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ชุดฝึกทักษะแต่ละชุดนั้นควรคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลชุดฝึกทักษะการเรียนรู้ ควรฝึกความสามารถของผู้เรียนหลาย ๆ ด้าน
6. ควรฝึกทักษะการเรียนรู้ในด้านความคิดหลาย ๆ รูปแบบ เช่น คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

วิชัย เพชรเรือง (253 หน้า 77) ได้กล่าวถึง หลักในการสร้างแบบฝึกว่าควรมีลักษณะ ดังนี้

1. แบบฝึกต้องมีเอกภาพและสมบูรณ์แบบในตัว
2. เกิดจากความต้องการของผู้เรียนและสังคม
3. ครอบคลุมเนื้อหาหลายวิธีโดยบูรณาการกับการอ่าน
4. ใช้แนวคิดใหม่ในการทำกิจกรรม
5. สนองความสนใจใคร่รู้และความสามารถของผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
6. คำนึงถึงพัฒนาการและวุฒิภาวะของผู้เรียน
7. เน้นการแก้ปัญหา
8. ครูและนักเรียนมีโอกาสวางแผนร่วมกัน
9. แบบฝึกควรเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และมีความแปลกใหม่ เป็นสิ่งที่สามารถปรับและรับเข้าสู่โครงสร้างทางความคิดของเด็กได้

เกษรา ภัทรเดชไพศาล (2541, หน้า 36-37) ได้กล่าวถึง หลักในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. การสร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับนักเรียน
2. เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากการฝึกการออกเสียงแบบพยางค์ คำ วลี

ประโยค และคำประพันธ์

3. แบบฝึกบางแบบฝึกให้ใช้ภาพประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก จึงจะช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จในการฝึกและช่วยยั่วยุให้ติดตามต่อไป ตามหลักหัวใจ
4. แบบฝึกที่สร้างขึ้นเป็นแบบสั้น ๆ ง่าย ๆ ใช้เวลาฝึกเป็นเวลา 30-40 นาที
5. เพื่อป้องกันความเบื่อหน่ายแบบฝึกต้องมีลักษณะต่าง ๆ เช่น ประสมคำจากภาพ เดิมคำลงในช่องว่าง อ่านคำประพันธ์ ฝึกร้องเพลงและใช้เกมต่าง ๆ ประกอบ

สรุปได้ว่า การสร้างแบบฝึก ควรมีหลักในการสร้างโดยยึดหลักจิตวิทยาและ พัฒนาการของนักเรียนแต่ละวัย รวมทั้งความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ควรจัดเรียงเนื้อหา ตามลำดับจากง่ายไปหายาก ตรงตามจุดประสงค์ มีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ ที่นักเรียนอ่านเข้าใจและทำ แบบฝึกได้ควรมีหลายรูปแบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เนื้อหาไม่ยากเกินไป มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะฝึกด้านใดมีการกำหนดเวลาในการทำแบบฝึกที่เหมาะสมและรูปแบบที่น่าสนใจ รวมถึงใช้ภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจของเด็กเพื่อป้องกัน ความเบื่อหน่าย ประเมินผลเพื่อดูความก้าวหน้าเพื่อให้เกิดความชำนาญ

4.5 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก มีกล่าวถึง หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

พรธณี ชูทัย (2522 หน้า, 192-195) กล่าวถึงการสอนทักษะว่า การที่บุคคลสามารถที่จะ เรียนในการทำสิ่งต่าง ๆ นอกจากจะต้องอาศัยแรงจูงใจ ความคิดรวบยอด การแก้ปัญหา ความคิด วิพากษ์วิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์และทัศนคติแล้ว ยังต้องอาศัยทักษะในการทำงาน ทักษะเป็นเรื่องที่ สำคัญที่ช่วยในการทำงานคล่องแคล่วมีประสิทธิภาพ การเรียนทักษะมีลักษณะเป็นการลองผิดลองถูก เช่น การที่เด็กหัดเดินผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำเอง

วิธีช่วยให้เกิดทักษะในการเรียน

1. การสาธิตและการอธิบายแนะนำ
2. สิ่งที่ต้องควรระวังในการเรียนทักษะ คือ generalization เป็นการสรุปรวบยอด ความหมายกว้าง ๆ ของสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่แต่ละบุคคลมี และ interference เป็นการใช้ทักษะเก่ามา รบกวนการเรียนทักษะใหม่ โดยที่คิดว่าคล้ายคลึงกันหรือเหมือนกัน ซึ่งทำให้เกิด interference ผลที่ ตามมาคือ negative transfer เป็นการถ่ายโยงเชิงลบหรือการขัดขวางไม่ให้เกิดการเรียนรู้ โดยการ แก่ Generalization คือการอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจทักษะใหม่ที่ฝึกนั้นจะมีวิธีการของมันเอง ซึ่ง แตกต่างจากวิธีของทักษะเก่า

การแก่ Interference หมายถึง ทักษะเก่ามารบกวนการเรียนทักษะใหม่ กระตุ้นให้ ผู้เรียนเข้าใจว่าเขากำลังเรียนทักษะซึ่งมีทักษะเก่าเข้ามารบกวน เช่น การขับรถของชาวสวีเดนเปลี่ยน

จากซ้ายมาเป็นขวา ต้องมีการอบรมผู้ขับรถ โดยชี้แจงให้เข้าใจถึง negative transfer (การถ่ายโยงเชิงลบหรือการขัดขวางไม่ให้เกิดการเรียนรู้) และให้ผู้ขับรถพยายามคิดว่า ขณะนี้ “กำลังขับทางขวา” เตือนตัวเองอยู่ตลอดเวลา โดยวิธีการนี้เมื่อประเทศสวีเดนเปลี่ยนจากซ้ายมาเป็นขวา มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นน้อยที่สุดในบรรดาประเทศในยุโรปทั้งหลายที่เปลี่ยนจากขับรถทางซ้ายมาเป็นทางขวา

ทิสนา แชมมณี (2553, หน้า 51) ได้กล่าวถึงการใช้หลักทางจิตวิทยา และทฤษฎีการเรียนรู้ เป็นแนวคิดพื้นฐานในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้น เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การเรียนรู้เกิดจากการฝึกหัดหรือการประจำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจส่งผลให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร หากผู้เรียนไม่ได้กระทำซ้ำ ๆ การเรียนรู้นั้นจะไม่คงทนถาวรและลืมได้ในที่สุด

3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้นหากผู้เรียนมีการนำความรู้มาใช้บ่อย ๆ

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมส่งผลให้อยากเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าหากผลที่ได้รับผลที่ไม่พอใจ ย่อมส่งผลให้ไม่อยากเรียนรู้ต่อไป

สรุปได้ว่า หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกให้นักเรียนสามารถเรียนหรือทำในสิ่งต่าง ๆ ต้องมีแรงจูงใจ มีความคิดรวบยอด การแก้ปัญหาความคิดสร้างสรรค์และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนหรือการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ นักเรียนจะต้องได้รับการปลุกเร้าเพื่อให้เกิดความสนใจ เกิดการฝึกบ่อย ๆ ทำซ้ำ ๆ และมีการเสริมแรงกระตุ้นทุกครั้งเมื่อเริ่มการทำงาน และต้องให้คำแนะนำนักเรียนเสมอเมื่อนักเรียนทำผิดพลาด การคำนึงถึงความพร้อม และความพึงพอใจของผู้เรียนด้วย

4.6 ประโยชน์ของแบบฝึก

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะทักษะที่ต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ แบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อการเรียนที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนภาษาไทย ได้มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึก ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, หน้า 146) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึก ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียน
2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

4. แบบฝึกช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน
 5. การให้นักเรียนทำแบบฝึกช่วยทำให้ครูมองเห็นจุดเด่นจุดบกพร่องของนักเรียนได้ชัดเจน ซึ่งช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันที่
 6. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดเวลาในการสร้างแบบฝึก นักเรียนไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึก ทำให้มีเวลาและฝึกฝนมากขึ้น
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538, หน้า 54) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกดังนี้

1. เป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาระของครู
2. ช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะทางภาษาได้ดีขึ้น
3. ช่วยเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในจิตใจ
4. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน
5. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียน หลักจากเรียนบทเรียนแล้ว
6. ช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนด้วยตนเอง
7. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้อย่างชัดเจน
8. ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนได้เต็มที่ นอกเหนือจากที่เรียนในเวลาเรียน
9. ช่วยให้นักเรียนมองเห็นความก้าวหน้าของตนเอง

นิภาพร วงษ์ศิลา (2543, หน้า 46) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกเป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มากเพราะ แบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นเป็นระบบระเบียบ ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษา แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กฝึกทักษะการใช้ภาษาให้ดียิ่งขึ้นช่วยเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กได้ทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น

1. แบบฝึกช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน โดยกระทำดังนี้
 - 1.1 ฝึกทันทีหลังจากเด็กได้เรียนรู้เรื่องนั้น ๆ
 - 1.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
 - 1.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก
2. แบบฝึกที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
3. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป
4. การให้เด็กทำแบบฝึกช่วยทำให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งช่วยทำให้ครูดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันที่
5. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นนอกจากที่อยู่ในบทเรียน จะช่วยให้เด็กฝึกฝนอย่างเต็มที่

6. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกจากตำราเรียน ทำให้เด็กมีเวลาฝึกฝนทักษะต่าง ๆ มากขึ้น

7. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายเพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็น รูปเล่มที่แน่นอนย่อมลงทุนต่ำกว่าที่จะพิมพ์ลงในกระดาษทุกครั้ง และผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553, หน้า 96-97) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของชุดฝึกทักษะ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพของแต่ละคนที่มีความสามารถแตกต่างกัน การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการทำแบบฝึกด้วยวิธีที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน ใช้เวลาในการทำที่แตกต่างกันตามลักษณะพัฒนาการเรียนรู้ของแต่ละคน จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจในการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมผู้เรียนที่เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. ชุดการฝึกช่วยเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่คงทน ชุดการฝึกสามารถให้ผู้เรียนได้ฝึกทันทีหลังจากจบบทเรียนนั้น ๆ หรือให้มีการฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้งเพื่อความแม่นยำในเรื่องที่ต้องการฝึก หรือเน้นย้ำให้นักเรียนทำชุดการฝึกเพิ่มเติมเฉพาะในเรื่องที่ผิด

3. ชุดการฝึกสามารถเป็นเครื่องมือในการวัดผลหลังจากที่ผู้เรียนเรียนจบบทเรียนในแต่ละครั้ง ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความรู้ความสามารถของตนเองได้ และเมื่อไม่เข้าใจและทำผิดในเรื่องใด ๆ ผู้เรียนก็สามารถซ่อมเสริมตนเองได้ จัดได้ว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าทั้งของครูผู้สอนและผู้เรียน ผู้เรียนไม่มีปมด้อยที่ตนทำผิดและสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดของตน

4. เป็นสื่อที่ช่วยเสริมบทเรียนหรือหนังสือเรียนหรือคำสอนของครูผู้สอน ชุดการฝึกที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อฝึกทักษะการเรียนรู้ นอกเหนือจากความรู้ในหนังสือเรียนหรือบทเรียน เช่น ชุดฝึกทักษะการคิดในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่รู้จักคิดเป็นนำไปสู่การแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตต่อไป

5. ชุดการฝึกรายบุคคลผู้เรียนสามารถนำไปฝึกเมื่อไรก็ได้ ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกได้ตามความต้องการของตน โดยมีครูผู้สอนคอยกระตุ้นหรือเร้าใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. ลดภาระการสอนของครูผู้สอน ไม่ต้องฝึกทบทวนความรู้ให้แก่ผู้เรียนตลอดเวลาไม่ต้องตรวจงานด้วยตนเองทุกครั้งนอกจากกรณีชุดการฝึกนั้นเป็นการฝึกทักษะการคิดที่ไม่มีเฉลยตายตัว หรือมีแนวเฉลยที่หลากหลาย

7. เป็นการฝึกความรับผิดชอบของผู้เรียน การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการทำชุดการฝึกตามลำพังโดยมีภาระให้ทำตามที่มีมอบหมาย จัดได้ว่าเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์การทำงานให้ผู้เรียนได้นำไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

8. ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ การที่ผู้เรียนได้ทำชุดฝึกทักษะการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลายจะทำให้ผู้เรียนสนุกและเพลิดเพลิน เป็นการท้าทายให้ลงมือทำกิจกรรมต่างๆตามชุดการฝึกสรุปได้ว่า แบบฝึกเป็นการช่วยเพิ่มเติมการใช้ทักษะทางภาษาให้ดีขึ้น ใช้ภาษาได้ถูกต้อง ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความบกพร่องของนักเรียนได้ชัดเจน เห็นความก้าวหน้าของนักเรียนและช่วยให้นักเรียนฝึกฝนได้อย่างเต็มที่ และเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลักจากเรียนบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถนำไปฝึกฝนนอกเวลาเรียนได้อย่างเต็มที่ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน

4.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าอิสระ สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ชาญ จันทร์บวร (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยก่อนและหลังเรียน และศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยาได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ แบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์หลังเรียนของนักเรียนที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.01 2) นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกพบว่ามีการใช้แบบฝึกทักษะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนร่วมกับเทคนิคการสอน เช่น เทคนิคผังกราฟิก อีกทั้งการใช้แบบฝึกทักษะในการวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดี ด้านวรรณศิลป์ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นส่วนที่เพิ่มหรือเสริมจากบทเรียนใช้เป็นอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับระดับความรู้

ความสามารถของผู้เรียน จะช่วยให้ทราบพัฒนาการทางทักษะทั้งสี่ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ทำให้ครูสามารถเห็นข้อบกพร่องในการใช้ภาษาของนักเรียนซึ่งจะได้หาทางแก้ไขได้ทันที แบบฝึกทักษะที่ดีต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคำ 3 ประการคือ รู้คำเพิ่มขึ้นเข้าใจ ความหมายของคำดีขึ้นและมีความสามารถในการใช้คำสูงขึ้นตามระดับชั้นของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิด โดยอาศัยความรู้ ความเข้าใจเดิมเป็นพื้นฐาน อีกทั้งแบบฝึกทักษะที่ดีควรมีข้อแนะนำในการใช้เวลาที่เหมาะสมในการทำ มีสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายในการแสดงความสามารถ ควรใช้สำนวนภาษาง่าย ๆ ปลุกความสนใจเพื่อดึงดูดความสนใจให้ผู้เรียน ปัจจุบันพบว่ามีการใช้แบบฝึกทักษะเพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนร่วมกับเทคนิคการสอน เช่น เทคนิคผังกราฟิก อีกทั้งการใช้แบบฝึกทักษะในการวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดี ด้านวรรณศิลป์ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ดีขึ้น

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์

คิด คือ กระบวนการที่ทำให้ปรากฏเป็นรูปหรือประกอบให้เป็นรูปหรือเป็นเรื่องขึ้นในใจ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง คาดคะเนคำนวณ มุ่ง จงใจ ตั้งใจ นึก ส่วน “วิเคราะห์” เป็นกระบวนการใคร่ครวญ แยกออกเป็นส่วนๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้

5.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553, หน้า 69) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า การคิดวิเคราะห์หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเพื่อสืบค้นข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ เรื่องราวหรือเนื้อหาต่าง ๆ โดยการจำแนกแยะแยะ เปรียบเทียบข้อมูล จัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ตีความ และทำความเข้าใจกับองค์ประกอบของสิ่งนั้น โดยมีหลักฐานอ้างอิงเพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้และใช้ กระบวนการตรรกวิทยาในการสรุปตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและสมเหตุสมผล

บลูม (Bloom, 2001 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553 , หน้า 68) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่าเป็นความสามารถในการแยกแยะ เพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีสาระสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล โดยอาศัยหลักการในกระบวนการคิด

จากความหมายของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการใช้เหตุผล และความละเอียดถี่ถ้วนในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ หรือเนื้อหาต่าง ๆ ประกอบด้วยอะไร มีสาระสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุอะไรเป็นผล และเป็นอย่างนั้นอาศัยหลักการอะไร หาว่าทำมาจากอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไร

5.2 แนวคิดและทฤษฎีของทักษะการคิดวิเคราะห์

บลูม (Bloom, 2001 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553, หน้า 70-84) ได้กล่าวถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

5.2.1 การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ (Analysis of Element) หมายถึง การแยกแยะสิ่งที่กำหนดให้ว่าอะไรสำคัญหรือจำเป็น หรือมีบทบาทมากที่สุด สิ่งไหนเป็นเหตุ สิ่งไหนเป็นผล ประกอบด้วย

1) วิเคราะห์ชนิด เป็นการให้นักเรียนวินิจฉัยว่า สิ่งนั้น เหตุการณ์นั้น ๆ จัดเป็น ชนิดใด ลักษณะใด เพราะเหตุใด

2) วิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งใดสำคัญ สิ่งใดไม่สำคัญ เป็นการค้นหาสาระสำคัญ ข้อความหลัก ข้อสรุป จุดเด่น จุดด้อย ของสิ่งต่าง ๆ

3) วิเคราะห์เลศนัย เป็นการมุ่งค้นหาสิ่งที่แอบแฝงซ่อนเร้น หรืออยู่เบื้องหลังจากสิ่งที่เห็น ซึ่งมีได้บ่งบอกตรง ๆ แต่มีร่องรอยของความเป็นจริงซ่อนเร้นอยู่

5.2.2 การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationship) หมายถึง การค้นหาว่าความสัมพันธ์ย่อย ๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นสัมพันธ์กันอย่างไร สอดคล้องหรือขัดแย้งกันอย่างไร ได้แก่

1) วิเคราะห์ชนิดของความสัมพันธ์ เช่น มุ่งให้คิดว่าเป็นความสัมพันธ์แบบใด มีสิ่งใดสอดคล้องกัน ไม่สอดคล้องกัน มีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ และมีสิ่งใดไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้

2) วิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์

3) วิเคราะห์ขั้นตอนความสัมพันธ์

4) วิเคราะห์จุดประสงค์

5) วิเคราะห์สาเหตุ

6) วิเคราะห์แบบความสัมพันธ์ในรูปอุปมาอุปไมย เช่น ให้นักเรียนวิเคราะห์สำนวน “กินบนเรือน ขี้ตบนหลังคา” ว่ามีความหมายอย่างไร สอนใจอย่างไร

5.2.3 การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ (Analysis of Organizational Principles) หมายถึง การค้นหาโครงสร้างระบบ และการทำงานต่าง ๆ ว่า สิ่งเหล่านั้นรวมกันจนดำรงสภาพเช่นนั้นได้เนื่องด้วยอะไร โดยยึดอะไรเป็นหลัก เป็นแกนกลางมีหลักการอย่างไร มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง ยึดถือหลักการใด การวิเคราะห์หลักการเป็นการวิเคราะห์ที่ถือว่ามีความสำคัญที่สุด การจะวิเคราะห์ได้ดีจะต้องมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดีเสียก่อน เพราะผลจากความสามารถในการวิเคราะห์ องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะทำให้สามารถสรุปเป็นหลักการได้ ประกอบด้วย

1) วิเคราะห์โครงสร้าง เป็นการค้นหาโครงสร้างของสิ่งต่าง ๆ เช่น การทำวิจัยในชั้นเรียนมีกระบวนการทำงานอย่างไร

2) วิเคราะห์หลักการ เป็นการแยกแยะเพื่อค้นหาความจริงของสิ่งต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นคำตอบหลักได้ เช่น หลักการของทดลองครั้งนี้เป็นอย่างไร

สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการแยกแยะเพื่อสืบค้นข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ เพื่อสรุปและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมเหตุสมผล โดยผู้วิจัยได้ใช้หลักการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดของ บลูม (Bloom) โดยจำแนกพฤติกรรมการคิดวิเคราะห์ 3 ด้าน ได้แก่ การคิดวิเคราะห์สำคัญ การคิดวิเคราะห์สัมพันธ์ และการคิดวิเคราะห์หลักการ ในการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะ

5.3 ความสำคัญของการคิดวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ โดยมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ (2547, หน้า 39) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1) ช่วยให้รู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาเป็นไปของเหตุการณ์ต่าง ๆ รู้ว่าเรื่องนั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้างทำให้เราได้ข้อเท็จจริงที่เป็นความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา การประเมินและการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

2) ช่วยให้เกิดความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏและไม่ด่วนสรุปตามอารมณ์ความรู้สึกหรือ อคติแต่สืบค้นตามหลักเหตุผลและข้อมูลที่เป็นจริง

3) ช่วยให้เราไม่ด่วนสรุปสิ่งใดง่าย ๆ แต่สืบสารตามความเป็นจริง ขณะเดียวกันจะช่วยให้เราไม่หลงเชื่อข้ออ้างที่เกิดจากตัวอย่างเพียงอย่างเดียว แต่พิจารณาเหตุผลและปัจจัยเฉพาะในแต่ละกรณีได้

4) ช่วยให้การพิจารณาสาระสำคัญอื่น ๆ ที่ถูกบิดเบือนไปจากความประทับใจในครั้งแรก ทำให้เรามองอย่างครบถ้วนในแง่มุมอื่น ๆ ที่มีอยู่

5) ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต การหาความแตกต่างของสิ่งที่ปรากฏตามความสมเหตุสมผลของสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนที่จะตัดสินใจสรุปสิ่งใดลงไป

6) ช่วยให้เราหาเหตุผลที่สมเหตุสมผลให้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ณ เวลานั้น โดยไม่พึ่งพิงอคติ ที่ก่อตัวอยู่ในความทรงจำ ทำให้เราสามารถประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสมจริง

7) ช่วยประมาณการความน่าจะเป็น โดยสามารถใช้ข้อมูลพื้นฐานที่เราวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ของสถานการณ์ ณ เวลานั้น อันจะช่วยเราคาดการณ์ความน่าจะเป็นได้สมเหตุสมผลมากกว่า

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2552, หน้า 12-13) ได้กล่าวว่า ผลจากการฝึกให้คิดจะช่วยให้เกิดประโยชน์ ได้ดังนี้

- 1) สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบมีหลักการและเหตุผล ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิภาพ
- 2) สามารถพิจารณาสิ่งต่าง ๆ และประเมินงานโดยใช้หลักเกณฑ์อย่างสมเหตุสมผล
- 3) รู้จักประเมินตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง
- 4) ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา เกิดเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่าและมีความหมาย
- 5) ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการทำงาน และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา
- 6) มีความรู้ความสามารถ มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย รวบรวมข้อมูล การค้นคว้าความรู้ ศึกษาทฤษฎี หลักการ ตั้งข้อสันนิษฐานตีความหมาย และลงข้อสรุป
- 7) ส่งเสริมความสามารถด้านการใช้ภาษาและสื่อความหมาย
- 8) เกิดความสามารถในการคิดอย่างชัดเจน คิดอย่างถูกต้อง มีเหตุผล
- 9) ทำให้เป็นผู้มีปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเมตตากรุณาและเป็นผู้มีประโยชน์ต่อสังคม
- 10) ทักษะการสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เช่น ทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด
- 11) พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

จากแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์มีความสำคัญและมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และผู้เรียน เพราะสภาพทางสังคมในยุคปัจจุบันที่ล้อมรอบตัวเราอยู่มีสิ่งต่าง ๆ ที่มีการวิวัฒนาการขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งในด้านบวกและด้านลบ ผู้เรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว และเลือกที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและสังคม

5.4 องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ โดยมีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547, หน้า 26) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเป็นผู้มีความคิดวิเคราะห์ว่า องค์ประกอบของความคิดเชิงวิเคราะห์สามารถจำแนกได้ดังนี้

- 1) ความสามารถในการตีความ เราจะไม่สามารถวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้ หากไม่เริ่มต้นด้วยความเข้าใจข้อมูลที่ปรากฏ เริ่มจากเราจึงจำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลที่ได้รับด้วยการตีความ

ซึ่งการตีความ หมายถึง การพยายามทำความเข้าใจและให้เหตุผลแก่สิ่งที่เราจะวิเคราะห์ เพื่อแปลความหมายที่ไม่บอกโดยตรง เป็นการสร้างความเข้าใจต่อสิ่งที่ต้องการจะวิเคราะห์ เป็นการสร้างความเข้าใจบนพื้นฐานของสิ่งที่ปรากฏในข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ เกณฑ์ที่แต่ละคนมาใช้เป็นมาตรฐานในการตัดสินใจ ย่อยแตกต่างกันไปตามความรู้ประสบการณ์ และค่านิยม แต่ละบุคคล เช่น การตีความจากความรู้ การตีความจากประสบการณ์ การตีความจากการเขียน

2) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์ เราจะวิเคราะห์ได้ดีนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ เพราะความรู้จะช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ และจำแนกได้ว่าเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับอะไร มีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้าง มีทั้งหมดหมู่ จัดลำดับความสำคัญอย่างไร และรู้ว่าอะไรเป็นสาเหตุให้เกิดอะไร การวิเคราะห์ของเราในเรื่องนั้น ๆ จะไม่สมเหตุสมผลหากเราไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น เราจำเป็นต้องใช้ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เข้ามาเป็นองค์ประกอบในการคิด ถ้าเราขาดความรู้เราอาจไม่สามารถวิเคราะห์หาเหตุผลได้ว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

3) ความช่างสังเกต และช่างถาม นักคิดวิเคราะห์จะต้องมีองค์ประกอบนี้รวมอยู่ด้วย คือ ต้องเป็นคนที่ช่างสังเกต สามารถค้นพบความผิดปกติท่ามกลางสิ่งที่ดูอย่างผิวเผินเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ต้องเป็นคนช่างสงสัย เมื่อเห็นความผิดปกติแล้วไม่ละเลยไป แต่หยุดพิจารณาไตร่ตรอง และต้องเป็นคนช่างถามขอตั้งคำถามกับตัวเองและรอบข้างกับสิ่งที่เกิดขึ้น

4) ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล นักคิดเชิงวิเคราะห์จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้เหตุผล จำแนกแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นความจริง สิ่งใดเป็นความเท็จ สิ่งใดมีองค์ประกอบรายละเอียดเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

สุวิทย์ มูลคำ (2549, หน้า 53) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการคิดไว้ดังนี้

1) สิ่งเร้า เป็นสื่อและองค์ประกอบแรกที่เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลเกิดการรับรู้ สิ่งเร้าทำให้เกิดปัญหา ความสงสัยหรือความขัดแย้งจะก่อให้เกิดการคิด อาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ ภาพ เสียง ข้อมูล สัญลักษณ์ กิจกรรมหรือสถานการณ์

2) การรับรู้ บุคคลสามารถรับรู้ได้โดยโดยประสาททั้ง 5 คือ หู ตา จมูก ลิ้น และผิวหนัง ระดับการรับรู้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณภาพของสิ่งเร้า และความสามารถรับรู้ของแต่ละบุคคลเมื่อรับรู้แล้วเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยที่จะกระตุ้นให้เกิดการคิด

3) จุดมุ่งหมายของการคิด ผู้คิดจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการคิดแต่ละครั้งว่าต้องการเหตุผลเพื่ออะไร เช่น เพื่อแก้ปัญหา ตัดสินใจ หรือสร้างสิ่งใหม่ ๆ เป็นต้น จะช่วยให้เลือกใช้วิธีคิดได้ถูกต้องและได้ผลตรงกับความต้องการ

4) วิธีคิด การคิดแต่ละครั้งจะต้องเลือกวิธีที่ตรงกับจุดมุ่งหมายในการคิดนั้น ๆ เช่น คิดเพื่อตัดสินใจ ควรใช้วิธีคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา ควรใช้วิธีคิดแบบแก้ปัญหา

5) ข้อมูลหรือเนื้อหา ข้อมูลหรือเนื้อหาจะใช้ประกอบความคิดใดอาจจะเป็นความรู้หรือประสบการณ์เดิมหรือข้อมูลการรู้ใหม่ที่ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่ง ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ เสนอว่าการคิดแต่ละครั้งควรประกอบด้วยข้อมูล 3 ด้าน คือ ข้อมูลตนเอง ข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อม และข้อมูลทางวิชาการ

6) ผลของการคิด เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติงานทางสมองหรือกระบวนการคิดของสมองจากแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้ คือ ความรู้สึกซึ่ง หรือรู้จริงในเรื่องนั้น ๆ เพราะถ้าผู้เรียนมีความรู้สึกซึ่งแม่นยำในเรื่องนั้น ย่อมสามารถนำความรู้ที่มีไปประกอบการวิเคราะห์ แยกแยะเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการใช้เหตุผล และความละเอียดถี่ถ้วนในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ หรือเนื้อหาต่าง ๆ ประกอบด้วยอะไร มีสาระความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล และเป็นอย่างนั้นอาศัยหลักการอะไร และมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

5.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าอิสระ สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

สิทธิพร สุพร (2564) ได้วิจัยเรื่อง ส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้สื่ออินโฟกราฟิก สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนผิงแดดวิทยาคารวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลปฏิบัติการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้สื่ออินโฟกราฟิกให้ผ่านเกณฑ์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้สื่ออินโฟกราฟิก กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนผิงแดดวิทยาคาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาการเขียนโปรแกรมพื้นฐาน จำนวน 2 แผน 2) แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 3) แบบบันทึกอนุทิน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ห้องเรียนกลับด้านโดยใช้สื่ออินโฟกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า ผลปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้สื่ออินโฟกราฟิก 2 วงรอบปฏิบัติการ ในวงรอบปฏิบัติการที่ 1 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดี และในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดีมากตามลำดับ และความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้อาจารย์ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้สื่ออินโฟกราฟิกอยู่ในระดับมากที่สุด

ญาจารย์ มีโอโต (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปรายวิชาอัตตาริค สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปรายวิชาอัตตาริคสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 1 โรงเรียนอิสลามประสานวิทยให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปรายวิชาอัตตาริค 3) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปรายวิชาอัตตาริค 4) เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปรายวิชาอัตตาริค กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอิสลามประสานวิทยจำนวน 25 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปรายวิชาอัตตาริคสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 1 เท่ากับ 82.18/83.20 ซึ่งมีประสิทธิภาพที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปรายวิชาอัตตาริคหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 23.20/33.44 ทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปรายวิชาอัตตาริคมิผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 64.08/84.48 และความพึงพอใจของผู้เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากเท่ากับ 4.20

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็น และมีความสำคัญสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนในยุคปัจจุบันควรออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ที่สามารถใช้ประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยีมาประกอบการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนวิเคราะห์เรียนรู้เนื้อหาผ่านสื่อการสอน แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในโลกของอินเทอร์เน็ตได้ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาที่ผู้สอนจัดเตรียมให้ได้ได้ทุกที่ทุกเวลา จะเห็นได้ว่าทักษะการคิดวิเคราะห์สามารถเกิดได้ทุกที่ทุกเวลาเช่นกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถในการใช้เหตุผล ความละเอียดถี่ถ้วนในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ว่าประกอบด้วยอะไร มีสาระสำคัญ อย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล การคิดวิเคราะห์มีความสำคัญและมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และผู้เรียน ผู้เรียนที่มีทักษะ

การคิดวิเคราะห์จะทำให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดที่เป็นขั้นตอน มากขึ้น สามารถเข้าใจบทเรียนในระดับที่ลึกซึ้งขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง ปัจจุบันผู้สอนมีการใช้การคิดวิเคราะห์ในการวิเคราะห์เนื้อหาวรรณคดี เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องในหลายแง่มุมที่วรรณคดีสามารถถ่ายทอดได้ อาทิ ด้านวรรณศิลป์ ด้านเนื้อหา ด้านข้อคิด เป็นต้น อีกทั้งยังสามารถใช้การคิดวิเคราะห์ร่วมกับการสอนอื่น ๆ โดยมีเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ร่วมด้วย

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

การศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากทำให้ทราบว่าสิ่งที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียนหรือกระตุ้นให้เกิดความสนใจหรือไม่ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้หรือเพียงใด ทั้งยังสามารถนำความพึงพอใจที่ได้มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้น่าสนใจหรือมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ (ชีวิน สุขสมณะ และ อีชะโอะ ยามาจิ, 2560, หน้า 272 อ้างถึงใน พิเศษพงษ์ นาคภู, 2564 หน้า 19)

6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ได้มีนักวิจัยให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

ดวงพร ธิบแจ่ม (2557, หน้า 37) ได้กว้างถึงความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเกิดจากการประสบสิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัว ที่แต่ละบุคคลมีความพึงพอใจต่อสิ่งนั้นขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ สติปัญญาและอายุ บางคนพึงพอใจอย่างมีเหตุผล บางคนพึงพอใจอย่างไม่มีเหตุผล ความพึงพอใจมีทิศทางประเมินที่เป็นทั้งด้านบวกและด้านลบ

ศุภศิริ โสมาเกต (2544, หน้า 49 อ้างถึงใน ทักษพร แจ่มศรี, 2564 หน้า 49) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายกว้างรวมถึงความพึงพอใจสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วย การมีความสุขที่ทำงานร่วมกับคนอื่นที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่องานด้วย

ณัฐนัย คุณมุกท (2560, หน้า 78 อ้างถึงใน พิเศษพงษ์ นาคภู, 2564 หน้า 19-20) ได้กล่าวถึง ความพึงพอใจ หมายถึงทัศนคติหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบ หรืออาจจะเฉยๆ ก็ได้ จะเกิดขึ้นเมื่อสิ่งนั้นตอบสนองต่อบุคคลนั้น

สิ่งที่ทำให้เกิดความพอใจ จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความสบายใจ เกิดความสุข ซึ่งเกิดผลดีต่อการทำงาน และการเรียนรู้

จากการศึกษาความหมายของความพึงพอใจ ข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึก หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคาดหวัง ความพยายาม ผลงาน และรางวัลที่ได้รับ การให้คุณค่าของรางวัล ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนอง หรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง

6.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

การสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงานมีความจำเป็นมากน้อยขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ หรือความพึงพอใจ โดยมีนักวิชาการและนักศึกษาได้ให้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

อุกฤษฏ์ ทรงชัยสงวน (2543, หน้า 49) ได้กล่าวถึง กลุ่มแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ ในรูปแบบของแรงจูงใจไว้ 4 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Theory motivation) ทฤษฎีนี้เขาได้เสนอความต้องการในด้านต่าง ๆ กันของมนุษย์เรียงลำดับจากความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อการอยู่รอดไปจนถึงความต้องการทางสังคม และความต้องการการยอมรับนับถือจากกลุ่มว่าตนมีคุณค่าและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น มาสโลว์ถือว่าการเรียงลำดับความต้องการนี้มีความสำคัญโดยมนุษย์จะมีความต้องการในระดับสูง ๆ ได้ก็ต่อเมื่อความต้องการขั้นพื้นฐานได้รับการตอบสนองแล้ว

2. ทฤษฎีการจูงใจการบำรุงรักษา ของเฮิร์ซเบิร์ก (Herz berg) ได้กล่าวถึงปัจจัยการจูงใจ ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานด้านความพึงพอใจ ได้แก่ โอกาส ความสำเร็จ การยอมรับ ความรับผิดชอบ ความเจริญก้าวหน้า และปัจจัยการบำรุงรักษา ซึ่งเป็นตัวขัดขวางความพึงพอใจ ได้แก่ นโยบายขององค์กร สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

3. ทฤษฎีแรงจูงใจของ เดวิด ซี แมคเคลแลนด์ (David McClelland) ซึ่งแบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการมีอำนาจ และความต้องการมีความสัมพันธ์ โดยความต้องการความสำเร็จหรือเรียกว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น ถ้าบุคคลใดมีสูงจะมีความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งให้ลุล่วงไปด้วยดี

4. ทฤษฎีการคาดหวังของวรูม (Vroom) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานของบุคคลจะประเมินความเป็นไปได้ของผลที่จะบังเกิดขึ้นแล้ว จึงดำเนินการปฏิบัติที่ตนคาดหวังไว้

การจูงใจขึ้นอยู่กับความคิดหวังของมนุษย์ต่อผลที่เกิดขึ้น ทฤษฎีการคาดหวังของ Vroom นี้ ทำนายว่าบุคคลจะร่วมกิจกรรมที่เขาคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เขาปรารถนา

วารุณี ภาชนนท์ (2551, หน้า 8-9) ได้ศึกษาทฤษฎีมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษ ซึ่งเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ได้เห็นว่ามนุษย์ถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะได้ครอบครองความต้องการเฉพาะอย่าง ซึ่งความต้องการนี้เขาได้ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับความต้องการของบุคคลไว้ดังนี้

1. บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุดตราบที่ยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งความต้องการใดที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นแรงจูงใจสำหรับพฤติกรรมนั้นอีกต่อไป และถ้าความต้องการใดที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงจะมีอิทธิพลจูงใจต่อไป

2. ความต้องการของคนซ้ำซ้อนกัน บางทีความต้องการหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วยังไม่สิ้นสุดก็เกิดความต้องการด้านอื่นขึ้นอีก

3. ความต้องการของบุคคลจะเรียงเป็นลำดับชั้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับความสำคัญ เมื่อต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป มาสโลว์ได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ลำดับ ดังนี้

3.1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น การต้องการในเรื่องของอาหาร น้ำ อากาศเครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อความต้องการของตนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้ได้รับการตอบสนอง

3.2 ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security of Safe Needs) ถ้าหากความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อไปที่สูงขึ้น

3.3 ความต้องการทางสังคม (Social of Belonging Needs) ภายหลังจากที่คนได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้นคือ ความต้องการทางสังคม เป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมและได้รับการยอมรับจากเพื่อน จากคนในสังคม ซึ่งมีความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคมเสมอ

3.4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ (Self Actualization) เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่องให้เกียรติและเห็นความสำคัญของตน อยากเด่นในสังคมรวมถึงความสำเร็จ ความรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระและเสรีภาพ

3.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ส่วนมาก จะมีความอยากจะเป็นอยากจะได้ตามความคิดของคนหรือต้องการจะเป็นมากกว่าที่ตัวเองเป็นอยู่ในขณะนั้น

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ช่างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่จะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าตรงกับความต้องการหรือไม่อย่างไร ซึ่งความต้องการจะเกิดขึ้นได้อยู่ตลอดเวลา เมื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ตรงกับความรู้สึกของผู้เรียน เกิดความรู้สึกรัก ชอบมีเจตคติที่ดี มีความสุข

6.3 การวัดความพอใจ

การวัดความพึงพอใจ จะวัดในเรื่องใดนั้นย่อมแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ โดยมีนักวิชาการและนักศึกษาได้ให้นิยามการวัดความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

ภนิตา ชัยปัญญา (2541, หน้า 28) ได้กล่าวถึง การวัดความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถามต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจสอบถามความพอใจในด้านต่าง ๆ กัน

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ต้องอาศัยประสบการณ์เทคนิคและวิธีการที่ดีของผู้สัมภาษณ์จึงจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจที่สามารถทราบความพึงพอใจ โดยสังเกตจากพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กริยาท่าทางซึ่งวิธีนี้ต้องอาศัยการสังเกตอย่างจริงจังและมีระเบียบแบบแผน

โยธิน แสงวดี (2551, หน้า 9) ได้กล่าวถึง มาตราวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยให้กลุ่มบุคคลที่ต้องการวัดแสดงความคิดเห็นลงในแบบสอบถามที่กำหนด เพื่อทราบความคิดเห็น ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม

สามารถทำได้ในลักษณะแบบกำหนดคำตอบ หรือให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารและการควบคุมงาน และเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่งที่ต้องอาศัยเทคนิคความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์และวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ผู้ตอบคำถามตอบตามข้อเท็จจริง ได้ข้อมูลที่แท้จริงได้

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ชวลิต ชูกำแหง (2553, หน้า 110-115) ได้กล่าวถึง เครื่องมือการวัดจิตพิสัย ดังนี้

1. แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้น เพื่อวัดความคิดเห็นต่าง ๆ หรือวัดความจริงที่ไม่ทราบ ทำให้ได้ข้อเท็จจริงทั้งอดีต ปัจจุบัน และการคาดการณ์ในอนาคต ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของคำถามเป็นชุด ๆ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1.1 แบบปลายเปิด (open-ended form) เป็นแบบสอบถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบ ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างอิสระ

1.2 แบบปลายปิด (closed-ended form) เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามและ ตัวเลือก ซึ่งตัวเลือกนี้คาดว่าผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้ตามต้องการ และมีอย่างเพียงพอเหมาะสม แบบสอบถามชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ

1.2.1 แบบเติม (short Answer)

1.2.2 แบบจัดอันดับความสำคัญ (ranking) ให้ผู้ตอบบอกข้อคิดเห็นสำคัญ โดยเรียงลำดับความสำคัญมากไปหาน้อย ตามความรู้สึกของผู้ตอบ

1.2.3 แบบตรวจสอบรายการ (checklist) เป็นการสร้างรายการของข้อความ ที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับคุณลักษณะของพฤติกรรม หรือการปฏิบัติ แต่ละรายการจะถูกประเมิน หรือชี้ว่ามี หรือ ไม่มี การตรวจสอบรายการนิยมนำไปใช้ประเมิน ความสนใจ เจตคติ กิจกรรม ทักษะ และคุณลักษณะส่วนตัว

1.2.4 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เป็นแบบประเมินที่นักเรียนใช้พิจารณาตนเองหรือสิ่งอื่น ใช้ทั้งการประเมินการปฏิบัติงาน กิจกรรม ทักษะต่าง ๆ พฤติกรรมด้านจิตพิสัย เช่น เจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสนใจ ฯลฯ อาจเป็นข้อความลักษณะเชิงนิมมาน (positive) หรือเชิงนิเสธ (negative) มาตราส่วนประมาณค่ามีระดับความคิดเห็นตั้งแต่ 3 ระดับขึ้นไป

2. แบบสังเกต (observation) เป็นเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นพฤติกรรมอาจเป็นบุคคล สิ่งแวดล้อม หรือวัตถุต่าง ๆ โดยการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการติดตามอย่างใกล้ชิด

3. การสัมภาษณ์ (interview) คือการสนทนาหรือเจรจาโต้ตอบกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อค้นหาความรู้ ความจริง ประกอบด้วยบุคคล 2 ฝ่าย คือ ผู้สัมภาษณ์ (interviewer) และผู้ถูกสัมภาษณ์ หรือผู้ให้สัมภาษณ์ (interviewee) ซึ่งทำให้ทราบบุคลิกภาพ เช่น ท่วงทีวาจา เจตคติ อุปนิสัย ปฏิภาณไหวพริบ เป็นต้น

จากการศึกษาการวัดความพึงพอใจ ข้างต้นสรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจ สามารถกระทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความสะดวก เหมาะสมตลอดจนจุดมุ่งหมายของการวัดด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือได้

6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าอิสระ สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจโดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ภาณุ อุดกลั่น (2564) ได้วิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี จำนวน 187 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการประเมินผลงาน 5 กิจกรรม เปรียบเทียบกับเกณฑ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ (1) ประเมินการสอบตรวจร่างกายภาคทดลองรายบุคคล ค่า t เท่ากับ 15.88 (2) ประเมินรายงานกรณีศึกษารายกลุ่ม ค่า t เท่ากับ 55.33 (3) ประเมินการนำเสนอรายงานกรณีศึกษารายกลุ่ม ค่า t เท่ากับ 41.67 (4) ประเมินสื่อวีดิทัศน์การตรวจร่างกายรายบุคคล ค่า t เท่ากับ 35.08 และ (5) ประเมินรายงานการตรวจร่างกายแต่ละระบบรายบุคคล ค่า t เท่ากับ 37.49 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 พบว่า ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกิจกรรมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก

พันทิพา อมรฤทธิ์และคณะ (2564) ได้วิจัยเรื่อง ผลของรูปแบบการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของรูปแบบ

การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 73 คน ในรายวิชา 701102 วิทยาการสารสนเทศด้านสุขภาพและการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2559 โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมเรียนรู้ด้วยความหมาย 2) ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านฯ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, $SD = 0.58$) และ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยรูปแบบสูงกว่าก่อนเรียนใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ จากการวิจัยทำให้ทราบว่าผลของการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้รวมทั้งส่งเสริมทักษะชีวิต ผู้เรียนต้องวางแผนการเรียนรู้ จัดสรรเวลาและความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า แนวคิดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านมีกลวิธีที่เป็นรูปธรรม เน้นให้ผู้เรียนเห็นและปฏิบัติจากประสบการณ์จริง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนจดจำ และเกิดทักษะการเรียนรู้ได้ดีกว่าการฟังบรรยายที่ค่อนข้างเป็นนามธรรม นอกจากนี้บทบาทของผู้สอนที่เป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียน (Facilitator) หรือโค้ช (Coach) ยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็ม ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนดีขึ้น มีแรงจูงใจในการเรียน และความท้าทายในการเรียน ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เรียนดีขึ้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจ สามารถกระทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความสะดวก เหมาะสมตลอดจนจุดมุ่งหมายของการวัดด้วย ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบตามที่ศรัทธาหรือความรู้สึกที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบ หรืออาจจะเฉยๆ ก็ได้ ความสามารถพอใจเป็นถือเป็นตัววัดความสำเร็จของนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นว่าผู้เรียน ชอบ มากหรือน้อยเพียงใด โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ในการสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ทวิกรณี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้สอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ทั้งนี้ผู้สอนควรมีการปฐมนิเทศรายวิชา และรายหัวข้ออย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเรียน ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายและผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เรียนวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 185 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 43 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยคัดเลือกห้องที่นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยในระดับปานกลาง จากผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด 5 ห้อง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการทดลองดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 4 แผน รวมระยะเวลา 10 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เล่าขานตำนานสุนทรภู่ จำนวน 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	เรียนรู้เนื้อหา	จำนวน 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	คุณค่าพินิจ	จำนวน 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	สะท้อนข้อคิดสู่สังคม	จำนวน 2 ชั่วโมง

2. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

3. แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบจำนวน 1 ฉบับ ใช้ทดสอบทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามทฤษฎีการคิดวิเคราะห์ของ บลูม (Bloom) โดยจำแนกพฤติกรรมการคิดวิเคราะห์ 3 ด้าน ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ที่สำคัญ (Analysis of Element) การคิดวิเคราะห์สัมพันธ์ (Analysis of Relationship) และการคิดวิเคราะห์หลักการ (Analysis of Organizational Principles)

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด โดยมีรายการสอบถามทั้งหมด 15 รายการ สอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ บรรยากาศในการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เรียนวรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 4 แผน รวม 10 ชั่วโมง ไม่รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 ศึกษาสภาพปัญหาและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนสอนวรรณคดีไม่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาและสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีต่ำ เนื่องจากขาดแรงจูงใจใน

การเรียน อีกทั้งขาดแหล่งเรียนรู้ในการศึกษาทเรียนด้วยตนเอง สำหรับผู้เรียนที่ขาดเรียนหรือไม่สามารถเข้าเรียนในชั้นตามเวลาเรียนได้

1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับสาระวรรณคดีและวรรณกรรม

1.3 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน

1.4 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลที่ได้อิงวิเคราะห์เพื่อกำหนดขั้นตอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.5 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 4 แผน รวม 10 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านและนำมาสร้างกิจกรรมการเรียนรู้

3. กำหนดและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับ เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ซึ่งในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ ดังนี้

3.1) ส่วนนำ ได้แก่ ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชื่อวิชา รหัสวิชา ระดับชั้น ภาคเรียน ปีการศึกษา ชื่อหน่วยการเรียนรู้ จำนวนชั่วโมง และชื่อผู้สอน

3.2) ส่วนเนื้อหา ได้แก่ 1) สาระสำคัญ 2) มาตรฐาน/ตัวชี้วัด 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สาระการเรียนรู้ 5) สมรรถนะสำคัญ 6) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 7) กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็นขั้นในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 8) การวัดประเมินผล 9) สื่อและแหล่งเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะมีขั้นตอน ดังนี้

ชั้นนอกชั้นเรียน (Out Class Activities)

ชั้นการเรียนรู้นอกชั้นเรียน เป็นชั้นที่ผู้สอนให้สื่อการเรียนการสอนแก่นักเรียนไปทำการศึกษาในรูปแบบออนไลน์ก่อนล่วงหน้าในลักษณะรูปแบบวิดีโอการสอน จาก Google Drive ที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง พร้อมกับสื่อการเรียนการสอนอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยให้ผู้เรียนสแกน QR CODE ของแต่ละกิจกรรมตามแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากนั้นผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหาและตั้งคำถามชวนคิด หรือที่ผู้เรียนสงสัย สนใจ ขั้นตอนนี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเบื้องต้นด้วยตนเองจากที่บ้านก่อนมาทำกิจกรรมการวิเคราะห์เนื้อหาร่วมกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

ชั้นในชั้นเรียน (In Class Activities)

1) จุดประกายความคิด (Provoke thinking)

ผู้สอนกระตุ้นความคิดผู้เรียนให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และมีข้อคำถามที่มุ่งเน้นถามเฉพาะประเด็นคำถามที่ง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเนื้อหาในวิดีโอในเรื่องว่ามีประเด็นอย่างไรบ้าง จากนั้นให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามที่นักเรียนสนใจและอยากรู้คำตอบลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

2) ถาม-ตอบ (Q&A)

ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดและซักถาม จากเนื้อหาที่ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ที่ผู้สอนมอบหมายและถามตอบจากคำถามที่ผู้สอนมอบหมายให้นักเรียนคิดมาก่อนล่วงหน้า โดยให้นักเรียนจะต้องเขียนคำถามของเพื่อนอย่างน้อย 3 คำถาม ลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และตอบคำถามนั้นด้วยตนเองโดยใช้ความรู้จากที่ศึกษาเนื้อหาแล้วเบื้องต้น จากนั้นทำการแลกเปลี่ยนคำตอบกับเพื่อนในชั้นเรียน

3) กิจกรรม (Activity)

ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมให้กับผู้เรียน อาจเป็นกิจกรรมเดี่ยวหรือแบ่งกลุ่มก็ได้ โดยเน้นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ถึงบทเรียนที่ได้ศึกษามาล่วงหน้า แล้วเชื่อมโยงเข้าสู่การวิเคราะห์ตามแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ผู้สอนจัดทำขึ้น ทั้งนี้ผู้สอนต้องเป็นอำนวยความสะดวก มีการใช้เทคนิคการสอนอื่น ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

4) สะท้อนบทเรียน (Reflection)

ผู้เรียนสรุปบทเรียน จากนั้นร่วมกันสะท้อนความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอน จากการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนเกิดข้อสงสัย หรือเกิดปัญหาอะไร ใน

ขั้นนี้ผู้สอนอาจประเมินความรู้และทักษะผู้เรียนเพื่อนำผลไปพัฒนาและปรับปรุงแบบกิจกรรมให้ดียิ่งขึ้น

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม และแก้ไของค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 2 ท่าน ด้านหลักสูตรและการสอน 2 ท่าน และด้านการวัดประเมินผล 1 ท่าน (ภาคผนวก ก หน้า 107) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert's Five Scale) ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

นำผลการให้คะแนนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์การแปลผลข้อมูล ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ คือ มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม โดยสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ พบว่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มีความเหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} =4.68, S.D.=0.14)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีความเหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} =4.72, S.D.=0.05)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} =4.65, S.D.=0.21)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, $S.D.=0.14$) (ภาคผนวก ง หน้า 142-150)

1.8 ดำเนินการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไข

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปทดลอง ใช้กับกลุ่มนักเรียนที่ยังไม่ใช่มุมตัวอย่างของงานวิจัยนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน จากนั้นนำเสนอผลที่ได้จากการ ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระและปรับปรุงแก้ไข

1.10 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้อีกครั้งแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 และบันทึกผลการจัดการเรียนรู้เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

2. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับสาระวรรณคดี และวรรณกรรม

2.2 ศึกษาหลักจิตวิทยา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการสร้างแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

2.3 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา ที่นำมาใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.4 สร้างแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อให้ครอบคลุมเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 1 เล่ม ประกอบด้วย

- 1) คำแนะนำการใช้แบบฝึกสำหรับครู และคำแนะนำการใช้แบบฝึกสำหรับนักเรียน
- 2) แบบทดสอบก่อนเรียน เป็นแบบปรนัย 4 เลือก จำนวน 20 ข้อ
- 3) สาระสำคัญ
- 4) ตัวชี้วัด
- 5) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 6) เนื้อหาสาระ
- 7) กิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งเป็น 4 กิจกรรม
- 8) แบบทดสอบหลังเรียน เป็นแบบปรนัย 4 เลือก จำนวน 20 ข้อ

2.5 นำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุง แก้ไข ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

2.6 นำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 2 ท่าน ด้านหลักสูตรและการสอน 2 ท่าน และด้านกรวัดประเมินผล 1 ท่าน (ภาคผนวก ง หน้า 107) เพื่อ พิจารณาคุณภาพ ความเหมาะสมของเนื้อหา ความถูกต้องด้านการใช้ภาษาและพิจารณาความ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์การประเมินของ ลิเคิร์ท (Likert's Five Scale) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง มีคุณภาพมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีคุณภาพมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีคุณภาพปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีคุณภาพน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีคุณภาพน้อยที่สุด

2.7 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาวิเคราะห์ผลเพื่อหาคุณภาพ ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปพิจารณาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีระดับคุณภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีระดับคุณภาพมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีระดับคุณภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีระดับคุณภาพน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีระดับคุณภาพน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ คือ มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

สรุปผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมแบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ มีความ เหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} =4.70, S.D.=0.22) ดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบฝึกทักษะ
การคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ความ เหมาะสม
1. ด้านคำชี้แจง			
1.1 องค์ประกอบแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์มีความชัดเจนครบถ้วน	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 จำนวนกิจกรรมในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้	4.40	0.55	มากที่สุด
1.3 ข้อปฏิบัติในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เข้าใจง่าย ชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.67	0.06	มากที่สุด
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
2.1 แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2 กิจกรรมในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์มีความหลากหลาย	4.40	0.55	มาก
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยและธรรมชาติวิชา	4.60	0.55	มากที่สุด
2.4 กิจกรรมในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.55	0.00	มากที่สุด
3. ด้านอื่น ๆ			
3.1 แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วัดทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 ผู้เรียนสามารถทราบพัฒนาการการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 ระยะเวลาการใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.93	0.26	มากที่สุด
สรุปภาพรวม	4.70	0.22	มากที่สุด

จากตาราง 6 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่าภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.70$, $S.D.=0.22$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งถือว่าสามารถนำไปทดลองใช้ได้

2.8 นำแบบฝึกที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

ทดลองครั้งที่ 1 แบบ 1:1 (One to one Testing) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 3 คน ระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อทดลองรายบุคคล และหาข้อบกพร่องของการใช้ภาษา รูปแบบของแบบฝึก แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยพบว่า

- 1) พบคำผิด 6 คำ
- 2) ปรับภาษาในข้อคำถามให้ชัดเจนขึ้น 2 ข้อ

ทดลองครั้งที่ 2 แบบ 1:3 กับนักเรียนกลุ่มเล็ก (Small group testing) โดยนำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จากการทดลองครั้งที่ 1 และยังไม่เคยผ่านการทดลองด้วยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ไปทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 จำนวน 9 คน ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ระดับละ 3 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ $78.11/79.26$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน $75/75$ ที่กำหนดไว้ (ภาคผนวก ง หน้า 161)

ทดลองครั้งที่ 3 แบบ 1:10 กับนักเรียนกับนักเรียน 30 คน โดยนำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จากการทดลองครั้งที่ 2 และยังไม่เคยผ่านการทดลองด้วยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ไปทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 30 คน ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ระดับละ 10 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ $78.97/79.89$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน $75/75$ ที่กำหนดไว้ (ภาคผนวก ง หน้า 162-163)

2.9 เมื่อสิ้นสุดการทดลองก่อนการทดลองจริง ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม แล้วนำไปจัดทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการวิจัยและนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างจริง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม

3. แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ใช้ทดสอบทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อข้อละ 1 คะแนน ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี

3.3 วิเคราะห์เนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้

3.4 สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ ตามทฤษฎีการคิดวิเคราะห์ของ บลูม (Bloom) โดยจำแนกพฤติกรรมความคิดวิเคราะห์ 3 ด้าน ได้แก่ การคิดวิเคราะห์สำคัญ (Analysis of Element) การคิดวิเคราะห์สัมพันธ์ (Analysis of Relationship) และการคิดวิเคราะห์หลักการ (Analysis of Organizational Principles)

ตาราง 7 วิเคราะห์ข้อสอบการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบที่ต้องการใช้	การคิดวิเคราะห์			จำนวนข้อสอบที่ออก
		สำคัญ	สัมพันธ์	หลักการ	
1. นักเรียนอธิบายลักษณะผลงานของสุนทรภู่ได้					
2. นักเรียนจำแนกผลงานตามช่วงชีวิตของผู้แต่ง เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้	7	3/2	4/3	3/2	10
3. นักเรียนสรุปเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้					
4. นักเรียนวิเคราะห์เรื่องและจัดลำดับเหตุการณ์เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้	7	4/3	3/2	3/3	10

5. นักเรียนอธิบายคุณค่า ของเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อใต้	8	3/2	3/3	4/3	10
6. นักเรียนจำแนกคุณค่า ของเรื่องพระอภัยมณี					
7. นักเรียนบอกข้อคิดของ เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อใต้	8	4/3	3/3	3/2	10
8. นักเรียนวิเคราะห์ข้อคิด จากวรรณคดี เรื่องพระอภัย มณีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้					
รวม	30	10	10	10	40

3.5 สร้างแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก 40 ข้อ

3.6 นำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จำนวน 40 ข้อ และตารางวิเคราะห์ข้อสอบ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการ ค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเนื้อหาของข้อคำถาม เพื่อให้ข้อเสนอแนะ จากนั้น ปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

3.7 นำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิง เนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งมี เกณฑ์ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับตัวชี้วัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือไม่

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้
สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดทักษะ การคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่ามีค่าสอดคล้อง IOC เท่ากับ 0.40-1.00 (ภาคผนวก ง หน้า 153-154)

3.8 นำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับ นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเคยเรียนเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อมาแล้ว จำนวน 35 คน นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนน ข้อที่ถูก ข้อละ 1 คะแนน ข้อที่ผิดหรือไม่ได้ตอบให้ 0 คะแนน เพื่อนำมาวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ

3.9 นำคะแนนของกลุ่มทดลองที่ได้มาหาค่าความยากง่าย (Difficulty) และทำการ วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยพิจารณาการเกณฑ์ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80

การวิเคราะห์พบว่า มีแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.11-0.82 มีข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ ข้อ5 ข้อ10 ข้อ34 และข้อ 39 (ภาคผนวก ง หน้า 157-159)

3.10 จากนำคะแนนของกลุ่มทดลองมาหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดย พิจารณาเกณฑ์อำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-1.00

การวิเคราะห์พบว่า มีแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.15-0.85 มีข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ ข้อ5 ข้อ9 ข้อ14 ข้อ21 ข้อ31 ข้อ33 ข้อ36 และข้อ39 (ภาคผนวก ง หน้า 157-159)

3.11 คัดเลือกข้อสอบจากจำนวน 40 ข้อ ให้เหลือจำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบที่ผ่าน เกณฑ์ค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนก และตัดข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์ได้แก่ ข้อ5 ข้อ9 ข้อ10 ข้อ14 ข้อ21 ข้อ31 ข้อ33 ข้อ34 ข้อ36 และข้อ39 รวม 10 ข้อ จากนั้นนำข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์หาค่าความ เชื่อมั่น เป็นความเชื่อมั่นทั้งฉบับ จากสูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน

พบการวิเคราะห์พบว่า แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 (ภาคผนวก ง หน้า 160) โดยจำแนก พฤติกรรมการคิดวิเคราะห์แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ วิเคราะห์ความสำคัญ 8 ข้อ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ 11 ข้อ และวิเคราะห์หลักการ 11 ข้อ

3.12 ปรับปรุงแบบทดสอบแล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยใช้ทดสอบก่อนเรียน จำนวน 1 ชั่วโมง และทดสอบหลังเรียน จำนวน 1 ชั่วโมง กับกลุ่มตัวอย่างจริงในงานวิจัย

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและรูปแบบของแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 วางแผนการสร้างคำถามหรือแนวคำถาม และสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน โดยเลือกใช้แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's Five Scale) คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด โดยมีรายการสอบถามทั้งหมด 15 รายการ สอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ บรรยากาศในการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับ แบ่งเป็นด้านละ 5 รายการคำถาม

เกณฑ์การให้คะแนนไว้ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

คะแนน 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจและแปลผลข้อมูล ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ คือ มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

4.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และความเหมาะสมของข้อคำถาม

4.4 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับตัวชี้วัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือไม่

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้
สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความสอดคล้องของประเมินความพึงพอใจ
ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่ามีค่าสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00 (ภาคผนวก ง หน้า
155-157)

4.5 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของ
ผู้เชี่ยวชาญ และไปใช้เป็นเครื่องมือในงานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3
ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล
ดังนี้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการ
คิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิด
เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน
พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อที่เรียนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับ
แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนเริ่มการทดลอง ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองจัดการเรียนการสอน เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนี
นางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 4 แผน รวม 10 ชั่วโมง ในรายวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ตามรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบ
แผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่ม สอนก่อนเรียนและหลังเรียน One – Group Pretest – Posttest Design

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบหลังเรียน เพื่อวัด
ทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ที่เรียนโดยใช้
แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน
กลุ่มตัวอย่างหลังผ่านการทดลองแล้ว ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนเรียน สลับข้อคำถามและ
ตัวเลือก ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการ
จัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะ
การคิดวิเคราะห์

5. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติและสรุปผลการทดลอง

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานและเพื่อสรุปผลการทดสอบ ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 โดยวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) จากสูตร E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556, หน้า 10)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งให้คะแนนเป็นแบบตอบถูก 1 ข้อ ให้ 1 คะแนน และตอบผิดหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน วิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติ คือ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นเปรียบเทียบด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) แบบการเปรียบเทียบคู่ที่ไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test dependent)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการตอบแบบสอบถามที่ใช้รูปแบบประมาณค่า 5 ระดับ ด้วยวิธีทางสถิติ คือ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) มีสูตรดังนี้ (ปกรณั ประจันบาน, 2552, หน้า 214)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูลนักเรียนทั้งหมด

1.2 สูตรหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553,

หน้า 126)

$$S = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนแต่ละตัว

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องในการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ และแบบประเมินความพึงพอใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ปกรณั ประจันบาน, 2552, หน้า 164) มีสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
(ค่า $IOC \geq .5$ ใช้ได้)

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยคำนวณจากสูตร KR-20 ของ Kuder Richardson โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 170) มีสูตรดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

- เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ
 p แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
 q แทน สัดส่วนของผู้ตอบผิดในแต่ละข้อ
 S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมข้อสอบทั้งฉบับ

2.3 การหาค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบรายข้อ มีสูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 166)

$$P = \frac{R}{N}$$

- เมื่อ P แทน ค่าระดับความยากของข้อคำถามแต่ละข้อ
 R แทน จำนวนผู้ตอบถูก
 N แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

เกณฑ์ในการคัดเลือกค่าความยากง่ายข้อสอบ กำหนดไว้ระหว่าง 0.20-0.80

2.4 การหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ มีสูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, หน้า 171)

$$r = \frac{R_U - R_L}{f}$$

- เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
 R_U แทน จำนวนผู้ตอบข้อนั้นถูกของกลุ่มที่สอบผ่านเกณฑ์
 R_L แทน จำนวนผู้ตอบข้อนั้นถูกของกลุ่มที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์
 f แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อสอบ คือ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.5 สูตรหาค่า t-test dependent มีสูตรดังนี้ (ปกรณัม ประจันบาน, 2552, หน้า 239)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t แทน การตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.6 สูตรหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 มีสูตรดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556, หน้า 7-9)

$$E_1 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ $\sum x$ แทน คะแนนรวมของแบบฝึกที่ทำระหว่างเรียน

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกทุกชิ้นรวมกัน

N แทน จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ $\sum F$ แทน คะแนนรวมของผลลัพธ์ที่ประเมินหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบประเมินสุดท้าย

N แทน จำนวนผู้เรียน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75

1. ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 75/75 มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มทดลองแบบ 1:3 นักเรียนกลุ่มเล็ก คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 จำนวน 9 คน

ตาราง 8 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้ แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มทดลองแบบ 1:3 นักเรียนกลุ่มเล็ก คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 จำนวน 9 คน

รายการ	ผลคะแนนระหว่างเรียน				รวม	หลังเรียน
	กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2	กิจกรรมที่ 3	กิจกรรมที่ 4		
คะแนนเต็ม	25	25	25	25	100	30
คะแนนเฉลี่ย	19.56	19.11	19.56	19.89	78.11	23.78
เฉลี่ยร้อยละ	78.22	76.44	78.22	79.56	78.11	79.76
E_1/E_2	78.11					79.26

จากตาราง 8 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มทดลองแบบ 1:3 นักเรียนกลุ่มเล็ก มีค่าเท่ากับ 78.11/79.26 แสดงว่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ที่กำหนดไว้ จึงสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ (ภาคผนวก ง หน้า 161)

1.2 แสดงผลการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มทดลองแบบ 1:10 นักเรียนกลุ่มเล็ก คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 30 คน

ตาราง 9 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มทดลองแบบ 1:10 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2

รายการ	ผลคะแนนระหว่างเรียน				รวม	หลังเรียน
	กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2	กิจกรรมที่ 3	กิจกรรมที่ 4		
คะแนนเต็ม	25	25	25	25	100	30
คะแนนเฉลี่ย	19.63	19.47	19.90	19.97	78.97	24.03
เฉลี่ยร้อยละ	78.53	77.87	79.60	79.87	78.97	80.11
E_1/E_2	78.97					80.11

จากตาราง 9 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มทดลองแบบ 1:10 มีค่าเท่ากับ 78.97/80.11 แสดงว่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ที่กำหนดไว้ จึงสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ (ภาคผนวก ง หน้า 162-163)

1.3 แสดงผลการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 43

ตาราง 10 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 43 คน

รายการ	ผลคะแนนระหว่างเรียน				รวม	หลังเรียน
	กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2	กิจกรรมที่ 3	กิจกรรมที่ 4		
คะแนนเต็ม	25	25	25	25	100	30
คะแนนเฉลี่ย	19.98	19.65	20.05	20.00	79.68	24.33
เฉลี่ยร้อยละ	79.91	78.60	80.19	80.00	79.68	81.09
E_1/E_2	79.68					81.09

จากตาราง 10 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 79.68/81.32 แสดงว่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ที่กำหนดไว้ จึงสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ (ภาคผนวก ง หน้า 163-165)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

การเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 43 คน

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	\bar{D}	S. D. D	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	43	30	14.37	2.09	9.95	2.85	22.88*	0.0000
หลังเรียน	43	30	24.33	2.99				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 43 คน มี คะแนนเท่ากับ 14.37 คะแนน และ 24.33 คะแนน โดยคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ภาคผนวก ง หน้า 168-170)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 43 คน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการจัดการเรียนรู้			
1. ครูสามารถสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อวีดิทัศน์ได้	4.28	0.83	มาก
2. ครูอธิบายการใช้ชุดแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้เข้าใจง่าย	4.51	0.51	มากที่สุด
3. นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ	3.51	0.74	มาก
4. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.81	0.45	มากที่สุด
5. นักเรียนมีเวลาเพียงพอในการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ	3.81	0.42	มาก
รวมด้านการจัดการเรียนรู้	4.59	0.57	มากที่สุด
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้			
6. นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข	4.35	0.75	มาก
7. ครูใช้สื่อในแบบฝึกทักษะเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายน่าสนใจ	4.79	0.41	มากที่สุด
8. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนได้	4.21	0.71	มาก
9. ครูพูดด้วยความสุภาพ และใช้น้ำเสียงในการสอนอย่างเป็นมิตร	4.07	0.96	มาก
10. การเรียนเนื้อหาล่วงหน้าทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในชั้นตอนและกิจกรรมในชั้นเรียนมากขึ้น	4.63	0.66	มากที่สุด

รวมด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.54	0.63	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
11.แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ช่วยส่งเสริมในนักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีมากขึ้น	4.09	0.43	มาก
12.โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ	4.07	0.94	มาก
13.นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลและเผยแพร่ความรู้	4.51	0.67	มากที่สุด
14. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวรรณคดีมากขึ้น	3.88	0.70	มาก
15. นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	4.40	0.49	มาก
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.43	0.65	มาก
วิเคราะห์ภาพรวม	4.52	0.61	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 43 คน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.59 ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.54 และความพึงพอใจระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 หากศึกษาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 4 แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ช่วยส่งเสริมในนักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.81$, S.D. = 0.45) และข้อ 3 นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ นักเรียนพึงพอใจเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.51$, S.D. = 0.74) (ภาคผนวก ง หน้า 173-174)

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 43 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 4 แผน 2) แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ 3) แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบจำนวน 1 ฉบับ ใช้ทดสอบทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยมีรายการสอบถามทั้งหมด 15 รายการ สอบถามเกี่ยวกับด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมติฐาน t - test แบบการเปรียบเทียบคู่ที่ไม่เป็นอิสระจากกัน (dependent) และการหาประสิทธิภาพ E_1/E_2

สรุปผลการวิจัย

1. ผลหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 79.68/81.32 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่า มีคะแนนเท่ากับ 14.37 คะแนน และ 24.33 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 47.90 และ 80.09 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.59 ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.54 และความพึงพอใจระดับมาก ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาผลการวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 79.68/81.32 แสดงว่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องด้วยผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ขึ้นตามหลักเกณฑ์การสร้างที่มีการวางแผนเป็นอย่างดี และพัฒนาแบบฝึกอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานและ

ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับสาระวรรณคดีและวรรณกรรม ศึกษาหลักจิตวิทยา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะ วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา ที่นำมาใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และที่สำคัญผู้วิจัย ได้ศึกษาความต้องการการใช้แบบฝึกของผู้เรียนโดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาประกอบการสร้างแบบฝึกทักษะที่น่าสนใจ จากนั้นดำเนินการสร้างแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อให้ครอบครัวเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ ตามองค์ประกอบของการสร้างแบบฝึกทักษะ โดยเรียงเนื้อหาเป็นไปตามลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งมีการสร้าง OR CODE เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาของบทเรียนต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองตามเวลาที่นักเรียนสนใจ จากนั้นนำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แล้ววิเคราะห์ผลเพื่อหาคุณภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนกลุ่มทดลองแบบ 1:1 จำนวน 3 คน แบบ 1:3 จำนวน 9 คน และแบบ 1:10 จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้และปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมที่สุดก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อนำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 43 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนที่ออกแบบไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกับด้านมีการจัดกิจกรรมและเนื้อหาจากง่ายไปยากตามกระบวนการเรียนรู้ และพบว่าผู้เรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรมร่วมในชั้นเรียนเป็นอย่างดี แต่ในขณะเดียวกันก็มีผู้เรียนบางคนขาดความพร้อมในการเตรียมการในการศึกษาบทเรียนนอกชั้นเรียนล่วงหน้าตามที่ผู้สอนมอบหมาย จึงทำให้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้สอนต้องลดระยะเวลาทำแบบฝึกกลางและเพิ่มเวลาทำกิจกรรมในชั้นเรียนตามตอบเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่ให้ผู้เรียนศึกษาล่วงหน้าให้มากขึ้น เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์บทเรียนในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เรียนมีคะแนนในการทำแบบฝึกที่น้อยกว่าคะแนนสอบหลังเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลความพึงพอใจของผู้เรียนพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ ข้อที่ 3 ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระอภัยมณีตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.51 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และรองมาคือ ข้อ 5 นักเรียนมีเวลาเพียงพอในการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณีตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.81 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จากความพึงพอใจของผู้เรียนแสดงให้เห็นว่ากระบวนการทำแบบฝึกทักษะในชั้นเรียนของนักเรียนยังประสบผลสำเร็จไม่ถึงที่สุด นักเรียนยังสามารถเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์จากการทำแบบฝึกได้มากขึ้นหากได้มีการเรียนรู้เนื้อหามาแล้วล่วงหน้าอย่างเข้าใจและมีเวลาในการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

วรรณคดีมากขึ้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังที่ นิภาพร วงษ์ศิลา (2543, หน้า 46) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียน ทักษะ เป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นเป็นระบบระเบียบ ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษา แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ เด็กฝึกทักษะ การใช้ภาษาให้ดียิ่งขึ้นช่วยเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กได้ทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะ ช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา จิตตพงศ์ (2560) ได้ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีด้าน วรรณศิลป์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่จัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีด้านวรรณศิลป์หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แชนไซ จันทร์บรร (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์หลังเรียนของนักเรียนที่ได้จากการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องด้วยแบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี สร้างขึ้นตามหลักการสร้างที่มีการวางแผน คือการศึกษา วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาปัญหาและความต้องการจากผู้เรียน แล้วนำมา ออกแบบและสร้างเป็นแบบฝึกที่สามารถแก้ไขปัญหาและเหมาะสมกับนักเรียน และอีกประการสำคัญ คือ ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เน้นเทคโนโลยี เข้า มามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนที่เรียนช้า ตามเพื่อนในชั้น เรียนไม่ทัน ให้สามารถศึกษาเนื้อหาได้ด้วยตนเอง และความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้เนื้อหาล่วงหน้ามาทำ กิจกรรมเพื่อสรุปองค์ความรู้ วิเคราะห์และเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีความหมายต่อ ผู้เรียนในบทเรียนนั้น ๆ ด้วยแนวคิดวิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งสอดคล้องกับการ ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ครูอธิบาย การใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีได้เข้าใจง่าย มีการใช้สื่อในแบบฝึกทักษะได้หลายหลาย

น่าสนใจ และการเรียนเนื้อหาล่วงหน้าทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในขั้นตอนและกิจกรรมในชั้นเรียนมากขึ้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่า การใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนได้ หากผู้เรียนมีความขยันและตั้งใจในการศึกษาแบบฝึกทักษะการมาทำแบบทดสอบ เนื่องด้วยแบบฝึก มี QR CODE เนื้อหาที่ผู้เรียนสามารถกลับมาศึกษาทบทวนย้อนหลังได้ทุกที่ทุกเวลา ดังที่สุรศักดิ์ ปาเฮ (2556, หน้า 7-8) กล่าวว่า ห้องเรียนกลับด้านเปลี่ยนวิธีการสอนของครู จากบรรยายหน้าชั้น หรือเป็นครูสอนไปเป็นครูฝึกการทำแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมอื่นในชั้นเรียนให้แก่ศิษย์เป็นรายคน ช่วยเด็กที่มีงานยุ่ง ติดธุระจำเป็นต้องขาดเรียนสามารถเรียนไว้ล่วงหน้า หรือเรียนตามชั้นเรียนได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการจัดการเวลาของตน ช่วยเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกันให้ก้าวหน้าในการเรียนตามความสามารถของตน ช่วยให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครูเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษฑาธิ์ มื่อโต (2564) การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปรายวิชาอัตราผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปรายวิชาอัตราหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 23.20/33.44 ทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปรายวิชาอัตราผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 64.08/84.48 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิพร สุพร (2564) ได้วิจัยเรื่องการส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้สื่ออินโฟกราฟิก สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดีมาก ตามลำดับ

3. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยมีรายการสอบถามทั้งหมด 15 รายการ สอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ บรรยากาศในการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.59 ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.54 และความพึงพอใจระดับมาก ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ทั้งนี้ เนื่องด้วยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ เน้นให้ผู้เรียนเห็นและปฏิบัติจากประสบการณ์จริง ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนดีขึ้น มีแรงจูงใจในการเรียนและความท้าทายในการเรียน ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เรียนดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุ อดกลั่น (2564) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้

แบบห้องเรียนกลับด้านของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ผลการการประเมินผลงาน 5 กิจกรรม เปรียบเทียบกับเกณฑ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 พบว่า ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกิจกรรมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันทิพา อมรฤทธิ์และคณะ (2564) ได้วิจัยเรื่อง ผลของรูปแบบการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมเรียนรู้อย่างมีความหมาย 2) ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน อยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าผลของการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้รวมทั้งส่งเสริมทักษะชีวิต ผู้เรียนต้องวางแผนการเรียนรู้ จัดสรรเวลาและความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เรียนวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อแนะนำในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ ในชั้นในชั้นเรียน โดยให้ผู้เรียนได้ศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างละเอียด เมื่อมีข้อสงสัยให้ถามครูผู้สอนที่เป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองล่วงหน้าและสามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ครูผู้สอนควรศึกษา คำชี้แจง ขั้นตอนในการใช้แบบฝึกเสริมทักษะให้ชัดเจน และควรชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์ ขั้นตอน และรูปแบบการฝึก ตลอดจนการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ได้

3. ควรปลูกฝังทักษะ คุณธรรม จริยธรรมระหว่างการใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เช่น การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านผู้เรียนต้องอาศัยความรับผิดชอบในการเรียนรู้เนื้อด้วยตนเอง และความสามัคคีในการทำงานร่วมกันในชั้นเรียน

4. ควรคำนึงถึงข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนบางคนอาจมีข้อจำกัดเรื่องการใช้โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดปัญหาในกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยควรสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้และใช้กระบวนการเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับผู้เรียนที่ไม่มีความพร้อมเรื่องเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์หรรณคดี มาทดสอบกับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์
2. ควรมีการศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเทคนิค วิธีการสอนหรือการใช้สื่ออื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์หรรณคดีไทยเรื่องอื่น
3. ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์หรรณคดี ไปศึกษากับจำพวกอื่น ๆ เช่น ความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์, การจับใจความ, การย่อความ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กันต์ดนัย วรจิตติพล. (2542). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม*.
(วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กิตติกา รัศมีแจ่ม. (2561). *วรรณคดีไทยในยุคประเทศไทย 4.0. วารสารสารสนเทศ*, 17(1),13-23.
- กิตติพันธ์ วิบูลศิลป์. (2560). *ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับทางร่วมกับการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิด
อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). *การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking)*. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย.
- เกษรา ภัทรเดชไพศาล. (2537). *กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) เชียงใหม่:*
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชนิษฐา แสงภักดี. (2540). *การใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้วของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหมอ "พัฒนากุล" จังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- ชั้นรัชช มหาโพธิ์. (2535). *การเปรียบเทียบผลการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี โดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำกับการ
เขียนตามคำบอก. (รายงานการวิจัย). อุดรธานี: หน่วยงานศึกษานิเทศก์ สำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดอุดรธานี.*
- ไขใจ จันทร์บวร. (2562). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก*.
วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 13(2), 179-186.
- จริยา จิตตพงศ์. (2560). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีด้านวรรณศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. สงขลา:
มหาวิทยาลัยทักษิณ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- จันทวรรณ ปิยะวัฒน์. (2558). *Flipping Your Class: ห้องเรียนกลับด้าน*. สืบค้น 31 มีนาคม 2565, จาก www.eqd.cmu.ac.th/Innovation/media/2558/Jantawan.pdf.
- จันทิมา ปัทมธรรมกุล. (2557). *Flipped Classroom*. สืบค้น 31 มีนาคม 2565, จาก <https://piyanutphrasong025.wordpress.com>.
- ชวลิต ชุกำแพง. (2553). *การประเมินการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 5-20.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สหมิตร.
- ชิตสุณี สีนุสังข์. (2532). *วรรณคดีที่ศนา*. กรุงเทพฯ: โครงการตำรา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ญาหารีย์ มือโต. (2564). *การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อยูทูปรายวิชาอัตตาริศ สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ฐานิตา ลีม่วงค์ และยุพารักษ์ แสงฤทธิ์. (2562). ห้องเรียนกลับด้าน: การเรียนรู้แนวใหม่สำหรับศตวรรษที่ 21. *วารสาร Mahidol R2R e-Journal*, 6(2), 9-17.
- ณัฐดนัย คุณกมฺพ. (2560). *การพัฒนาการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับกลยุทธ์เกมมิฟิเคชัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ดลยา วงศ์ธนะชัย. (2529). *การอ่านเพื่อชีวิต*. พิษณุโลก: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ดวงพร ธิบแจ่ม. (2557). *การพัฒนาชุดกิจกรรมคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวนบุญโญปถัมภ์ จังหวัดลำพูน*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทักษพร แจ่มศรี. (2564). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ตามรูปแบบการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ ร่วมกับสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทิตนา แคมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นครินทร์ สุกใส. 2561. *ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับเกมมิฟิเคชันที่มีต่อความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทางคอมพิวเตอร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา พิษเพียร. (2564). *การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทย ด้านเทคนิค SQ4R กับเทคนิค KWL PLUS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิภาพร วงษ์ลีลา. (2545). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการสะกดคำยากวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บัณฑิตา แต่งเกลี้ยง. (2562). *ผลของการใช้ชุดแบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. (วิจัยทางการศึกษา). นครศรีธรรมราช: วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้.
- บุญชุม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปกรณ์ ประจันบาน. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538). *พฤติกรรมการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา “ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ”* กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด (ฉบับปรับปรุง)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- ปิยะวดี พงษ์สวัสดิ์ และ ณมน จีรังสุวรรณ. (2558). *การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้กิจกรรม WebQuit เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา*. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. 6(1): 151-157.
- พรณี ชูทัย. (2522). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: วรุณการพิมพ์.
พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พันทิพา อมรฤทธิ์และคณะ. (2564). ผลของรูปแบบการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (รายงานวิจัยสถาบัน). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- พาขวัญ ศรีธรรมชาติ. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พิศิษพงษ์ นาคภู. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแอปพลิเคชัน สำหรับเรียนรู้ผ่านวีดิทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). พิษณุโลก. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภนิดา ชัยปัญญา. (2541). การวัดความพึงพอใจ. กรุงเทพฯ : แสงอักษร.
- ภาณุ อดดกลิ่น. (2564). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 20(2), 12-20.
- ภาณุวัฒน์ สงแสง. (2563). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อความสามารถ ในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์. (2533). ลักษณะของวรรณคดีไทย. (เอกสารการสอนชุดพัฒนาการวรรณคดีไทย). สุโขทัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- โยธิน แสงดี. (2551). การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัย.
- ธณชัย จันท์แก้ว. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อการคิดอย่างมี วิจารณญาณผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2523). ความรู้ทั่วไปทางภาษาและวรรณกรรมไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วรรณ แก้วแพรง. (2526) *คู่มือการสอนเขียนชั้นประถม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วรางคณา ชั่งโต. (2559). *ผลของการใช้รูปแบบการสอน 7E ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วันเนาว์ ยูเต็น. (2537). *การศึกษาเรื่องกลอน*. สงขลา: โรงพิมพ์อัสชูชาติใหญ่.
- วารุณี ภาชนนท์. (2551). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วาสนา สุพัฒน์. (2530). *บทเรียนสำเร็จรูป*. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร มูลนิธิสยามกัลมาจล : สำนักพิมพ์เอส.อาร์.พรินติ้งแมสโปรดักส์.
- วิชัย เพชรเรือง. (2531). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พูดภาษาถิ่นระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกซ่อมเสริมทั่วไปของโรงเรียนสมุทรวัฒนา สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2531). *วรรณคดีและวรรณกรรมวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิภา กงกะนันทน์. (2533). *วรรณคดีศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศรีวิไล ดอกจันทร์. (2529). *การสอนวรรณคดีวรรณกรรมไทย*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศัสยา เขมะไชยเวช. (2565). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีราษฎร์ที่สอนโดยใช้หนังสือแบบฝึกทักษะกับการสอนแบบปกติ. *วารสาร Journal of Roi Kaensarn Academi มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 7(5), 259-268.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2537). *การสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาไทย ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟิก.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สิทธิพร สุพร. (2564). การส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้สื่ออินโฟกราฟิก สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนฝั่งแดงวิทยาคาร. (วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2553). นวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิควิธีคิด.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). ห้องเรียนกลับทาง : ห้องเรียนมิติใหม่ในศตวรรษที่ 21. สืบค้น 1 เมษายน 2565, จาก http://www.mbuisc.ac.th/phd/academic/flipped%20classroom2.pdf?fbclid=IwAR0Dx5m98TSMn-nfGUXC2BdxJfJvDGSu-uqssvTljkpJ4L_D5iBrO4iRbQ
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- เสนีย์ วิลาวรรณ. (2524). ประวัติวรรณคดี 1. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อนุธิดา เดชแพง. (2562). การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านผ่านเพชบุรีร่วมกับการเรียนรู้แบบเครื่องมือการคิดเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์). (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- อนูมานราชชน, พระยา. (2518). การศึกษาวรรณคดีไทยในแง่วรรณศิลป์. กรุงเทพฯ: บรรณาการ.
- อัศววัฒน์ ศรีวัฒนานนท์. (2564). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในบทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก ด้วยกระบวนการสุนทรียศาสตร์ร่วมกับการใช้สื่อมัลติมีเดียสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2535). กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อัญชลี แจ่มเจริญ. (2526). วิธีสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.
- อารีย์ วาสน์อำนาจ. (2545). การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ ตามแนวการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อาลาเวียะ สะอะ. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุกฤษฏ์ ทรงชัยสงวน. (2543). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชนของสถานีตำรวจ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุดม หนูทอง. (2523). พื้นฐานการศึกษาวรรณคดีไทย. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุมาพร รังสิยานนท์. (2546). การศึกษาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และคิดแก้ปัญหาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการใช้ชุดฝึกความคิดการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ขุนมธูรส ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
คุณวุฒิสูงสุด ศศ.ด.(ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย
สถานที่ทำงาน ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ ่องอาจวานิชย์ ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
คุณวุฒิสูงสุด ศ.ด. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) สาขา การประเมินผลและวิจัย
สถานที่ทำงาน ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ดร.วทัญญู ขลิบเงิน ตำแหน่ง อาจารย์
คุณวุฒิสูงสุด ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน) สาขา ภาษาไทย
สถานที่ทำงาน ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
4. นางสาวแววมยุรา จันทร์ส่ง ตำแหน่ง วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
สาขาภาษาไทย
สถานที่ทำงานโรงเรียนพุทธชินราชวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
5. นางสาวโชติรส แมลงภู ตำแหน่ง วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
สาขาภาษาไทย
สถานที่ทำงานโรงเรียนพุทธชินราชวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

คำสั่งแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือเก็บข้อมูลวิจัย

(สำเนา)

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/๐๐๗๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....ฉบับ

ด้วย นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา รหัสประจำตัว ๖๔๐๙๐๙๖๐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๗
โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖
๒. นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา
โทร. ๐๙-๔๗๗๑-๑๓๑๖

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๗

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว.๐๐๖๘

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ชุนมธุรส

ด้วย นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ขันทะสีมา รหัสประจำตัว ๖๔๐๙๐๙๖๐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญากรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๗

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว.๐๐๖๘

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำทิพย์ งามอาจวานิชย์

ด้วย นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา รหัสประจำตัว ๖๔๐๙๐๙๖๐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาดอม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๐๖๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.วศัญญา ชลิมเงิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา รหัสประจำตัว ๖๔๐๙๐๙๖๐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา

โทร. ๐๙-๔๗๗๑-๑๓๓๖

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๐๖๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณแวมยุรา จันทร์ส่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา รหัสประจำตัว ๖๔๐๙๐๙๖๐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา

โทร. ๐๙-๔๗๗๑-๑๓๑๖

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๐๖๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณโชติรส แผลงภู

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา รหัสประจำตัว ๖๔๐๙๐๙๖๐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะคงจะได้รับ ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุตม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

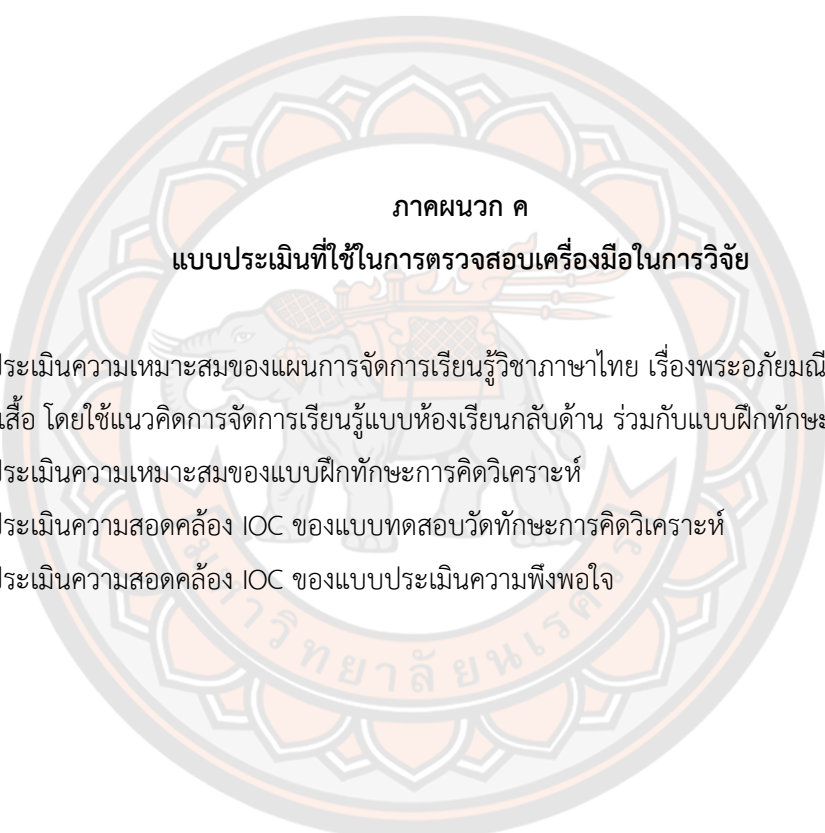
๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา

โทร. ๐๙-๔๗๗๑-๑๓๑๖

The seal of Rajabhat Buriram University is a circular emblem. It features a central figure of a Gajasingha (elephant king) holding a sword and a shield, standing on a lotus base. The emblem is surrounded by a decorative border with Thai script. The text 'ภาคผนวก ค' is centered over the seal.

ภาคผนวก ค

แบบประเมินที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
2. แบบประเมินความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
3. แบบประเมินความสอดคล้อง IOC ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์
4. แบบประเมินความสอดคล้อง IOC ของแบบประเมินความพึงพอใจ

แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน
กลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

1. ขอให้ท่านพิจารณาความเหมาะสมของแต่ละรายการ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ในช่องระดับความเหมาะสม ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2. เมื่อท่านพิจารณาและทำการประเมินตามรายการที่กำหนดไว้แล้ว ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมในส่วนข้อเสนอแนะ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ ต่อผู้วิจัย ในการปรับปรุงแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ข้อมูลและ
 ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ผู้วิจัย นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา

นิสิตปริญญาโท สาขาภาษาไทย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Email : Pimpisutk64@nu.ac.th

โทร.0947711316

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

ที่	รายการการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ (ภาพรวม)							
1	ความครบถ้วนครอบคลุมองค์ประกอบ						
2	การเรียงลำดับองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน						
3	การเรียบเรียงและการใช้ภาษาในแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม ชัดเจน เข้าใจง่าย						
ด้านเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้							
4	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้						
5	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ สามารถวัดได้						
6	สาระสำคัญมีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้						
ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้							
7	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับ ด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์						
8	กิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ มีการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียน						
9	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ						

ที่	รายการการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
10	กิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนที่ชัดเจน และเหมาะสมกับเวลา						
11	มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใ้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะในขั้นเตรียมประสบการณ์						
ด้านการวัดและประเมินผล							
12	การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้						
13	การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
14	มีการเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้						
15	เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้						

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

แบบประเมินความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

1. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์นี้ จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้เป็นสื่อวัตกรรมการเรียนรู้อุ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์หรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้อแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของแต่ละรายการ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ๓ ขอให้ผู้เชี่ยวชาญทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางประเมินแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ๓ ในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2. เมื่อท่านพิจารณาและทำการประเมินตามข้อคำถามที่กำหนดไว้แล้ว หากท่านมีข้อเสนอแนะ โปรดให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมในส่วนข้อเสนอแนะ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ ต่อผู้วิจัย ในการปรับปรุงแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ข้อมูลและ

ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ผู้วิจัย นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา

นิสิตปริญญาโท สาขาภาษาไทย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Email : Pimpisutk64@nu.ac.th

โทร.0947711316

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระอภัยมณี ตอน
พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. ด้านคำชี้แจง					
1.1 องค์ประกอบแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์มีความชัดเจน ครบถ้วน					
1.2 จำนวนกิจกรรมในแบบฝึกทักษะคิดวิเคราะห์ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้					
1.3 ข้อปฏิบัติในแบบฝึกทักษะคิดวิเคราะห์เข้าใจง่าย ชัดเจน					
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
2.1 แบบฝึกทักษะคิดวิเคราะห์ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้					
2.2 กิจกรรมในแบบฝึกทักษะคิดวิเคราะห์มีความหลากหลาย					
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยและธรรมชาติวิชา					
2.4 กิจกรรมในแบบฝึกทักษะคิดวิเคราะห์มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน					
3. ด้านอื่น ๆ					
3.1 แบบฝึกทักษะคิดวิเคราะห์วัดทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้					
3.2 ผู้เรียนสามารถทราบพัฒนาการการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ได้					
3.3 ระยะเวลาการใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

**แบบประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี
เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)**

คำชี้แจง

1. ขอใช้ท่านพิจารณาความสอดคล้องของแต่ละข้อคำถาม ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในช่วงระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยเกณฑ์การให้คะแนนความเหมาะสม ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

โปรดให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ข้อคำถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ถ้ามี)

2. เมื่อท่านพิจารณาและทำการประเมินตามข้อคำถามที่กำหนดไว้แล้ว หากท่านมีข้อเสนอแนะ โปรดให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมในส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อผู้วิจัย ในการปรับปรุงแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ข้อมูลและ
ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย
ผู้วิจัย นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา
นิสิตปริญญาโท สาขาภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Email : Pimpisutk64@nu.ac.th

โทร.0947711316

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการ ประเมิน			ข้อ เสนอ แนะ
			+1	0	-1	
1.นักเรียนสรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้ 2.นักเรียนวิเคราะห์ เรื่องและ จัดลำดับ เหตุการณ์เรื่อง พระ อภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้	1. ข้อใดไม่ใช่เหตุผลที่นางผีเสื้อสมุทรรู้ว่าพระอภัยมณีหนีไป ก. การที่นางผีนร่าย ข. ประตูถ้าเปิดทิ้งไว้ ค. ไม่พบพระอภัยมณีและสินสมุทร ง. ปี่ของพระอภัยมณีหายไป	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				
1.นักเรียนสรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้ 2.นักเรียนวิเคราะห์ เรื่องและ จัดลำดับ เหตุการณ์เรื่อง พระ อภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้	2. “ท่านส่งเราที่เกาะละมะนะนี้ แล้วรีบหนีไปในน้ำแต่ลำพัง” คำกล่าวนี้แสดงว่าผู้พูด เป็นคนอย่างไร ก. ขี้ฉลาด ข. กล้าหาญ ค. เสียดสี ง. เห็นแก่ตัว	วิเคราะห์ ความ สำคัญ				
1.นักเรียนสรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้ 2.นักเรียนวิเคราะห์ เรื่องและ จัดลำดับ เหตุการณ์เรื่อง พระ อภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้	3. คำประพันธ์ในข้อใด ให้ ความรู้สึกอ้างว้างและหวาดหวั่น ต่ออันตรายที่จะเกิดขึ้น ก. ถึงประตูคูหาเห็นเปิดอยู่ เอ๊ะอกุเกิดเข็ญเป็นไฉน ข. แลดูปี่ที่เป่าเล่าก็หาย นางยักษ์ร้ายรู้ว่าพากันหนี ค. เข้าในห้องมองเขม่นไม่เห็นใคร ยิ่งตกใจเพียงจะเดินสิ้นชีวา ง. จะเหลียวซ้ายสายสมุทรสุดสายตา จะแลขวาควันคลุ้มคลุ้มโพลม	วิเคราะห์ ความ สำคัญ				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการ ประเมิน			ข้อ เสนอ แนะ
			+1	0	-1	
<p>1.นักเรียนสรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้</p> <p>2.นักเรียนวิเคราะห์ เรื่องและ จัดลำดับ เหตุการณ์เรื่อง พระ อภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้</p>	<p>4. คำประพันธ์ในข้อใด แสดงว่า ผู้พูด พูดด้วยความโกรธ</p> <p>ก. พระโยคีชี้หน้าว่าอุเหม่ ยังไว้เว้่วนวายอิตายโห่ง</p> <p>ข. แล้วว่าแกสินสมุทรสุดที่รัก แม้นางยักษ์จะมารับจงกลับหลัง</p> <p>ค. เทียวดำตันคั้นหามัจฉาใหญ่ พอจับได้ปลาอินทรีขึ้นชี้หลัง</p> <p>ง. ฉวยไม้เท้ากำว้างจากบัลลังก์ แหกฝรั่งฝรั่งพร้อมล้อมลีลา</p>	วิเคราะห์ ความ สำคัญ				
<p>1.นักเรียนสรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้</p> <p>2.นักเรียนวิเคราะห์ เรื่องและ จัดลำดับ เหตุการณ์เรื่องพระ อภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้</p>	<p>5.ข้อใดเป็นเหตุผลที่พระอภัยมณี ไม่อาจครองรักกับนางผีเสื้อ</p> <p>ก. พระอภัยมณีรักนางเงือก</p> <p>ข. พระอภัยมณีไม่ชอบอยู่ถ้ำ</p> <p>ค. พระอภัยมณีมีครอบครัวแล้ว</p> <p>ง. พี่มนุษย์สุดสวาทเป็นชาติยักษ์</p>	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการ ประเมิน			ข้อ เสนอ แนะ
			+1	0	-1	
1.นักเรียนสรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้ 2.นักเรียนวิเคราะห์ เรื่องและจัดลำดับ เหตุการณ์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้	<p>อ่านเหตุการณ์ต่อไปนี้อ่านแล้วตอบ</p> <p>คำถามข้อ 6</p> <p>1. สินสมุทรออกจากถ้ำไปว่ายน้ำเล่น แล้วได้พบเงือกเผ่าและจับเงือกเผ่ามาให้พระอภัยมณีดู</p> <p>2. วันหนึ่งนางผีเสื้อฝันร้าย พระอภัยมณีจึงแนะนำให้นางไปจำศีล</p> <p>3. ครอบครวเงือกเผ่าพา พระอภัยมณีและสินสมุทรหนีไป</p> <p>4. พระอภัยมณีและนางเงือกเดินทางมาถึงเกาะแก้วพิสดาร โดยมีพระฤๅษีมารับและให้ความช่วยเหลือ</p> <p>5. นางผีเสื้ออุ้มพระอภัยมณีไปในถ้ำและแปลงร่างเป็นสาวสวย</p> <p>6. เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนไปหาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังสุด จากเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ</p> <p>ก. 5-2-1-3-4</p> <p>ข. 5-1-2-3-4</p> <p>ค. 5-2-3-1-4</p> <p>ค. 5-1-2-4-3</p>	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				
1.นักเรียนสรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้ 2.นักเรียนวิเคราะห์ เรื่องและจัดลำดับ เหตุการณ์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้	<p>7. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ</p> <p>ก. ตีทั้งวรรณคดีและโวหาร</p> <p>ข. ตีทั้งคำสอนและวรรณคดี</p> <p>ค. ตีทั้งโครงเรื่องและคำสอน</p> <p>ง. ตีทั้งคำกลอนและโครงเรื่อง</p>	วิเคราะห์ ความ สำคัญ				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
1.นักเรียนสรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้ 2.นักเรียนวิเคราะห์ เรื่องและจัดลำดับ เหตุการณ์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้	8.ข้อใดเป็นการวางแผนในเรื่อง ก. อันตาข้าถ้าเห็นสว่าง ทั้งเดินทางเร็วแรงแข็งขยัน ข. ถ้าแก้ไขให้นางไปค้างไป ได้ล่วงหน้าเสียบ้างจะยังชั่ว ค. เห็นลูกไม้ในปากว่าเข้าปาก กำลังอยากยื่นขอกจนกลอกหัว ง. เห็นละมေးเกาะใหญ่ที่ไหน บ้าง หยุดเสียบ้างให้สบายจึงผายผัน	วิเคราะห์ หลักการ				
1.นักเรียนสรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้ 2.นักเรียนวิเคราะห์ เรื่องและจัดลำดับ เหตุการณ์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้	9. สุนทรภู่แต่งนิทานคำกลอน เรื่อง พระอภัยมณีโดยใช้เค้าโครง จากแหล่งใด ก. นิทานชาดก ข. นิทานสุภาษิต ค. นิทานมุขปาฐะ ง. จินตนาการของตนเอง	วิเคราะห์ หลักการ				
1.นักเรียนสรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้ 2.นักเรียนวิเคราะห์ เรื่องและจัดลำดับ เหตุการณ์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้	10.วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณีมี ลักษณะที่แตกต่างจากวรรณคดี เรื่องอื่นอย่างไร ก. ตัวเอกมีภรรยาหลาย ข. ตัวเอกมักถูกยักษ์หรือโจร ลักพาตัวไป ค. แสดงแนวคิดที่แปลกใหม่ของ ตัวละคร ง. ตัวเองเป็นโอรสกษัตริย์ต้องไป เรียนวิชาต่าง ๆ	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการประเมิน			ข้อ เสนอ แนะ
			+	0	-1	
1.นักเรียนอธิบาย ลักษณะผลงานของ สุนทรภู่ได้ 2.นักเรียนจำแนก ผลงาน ตามช่วง ชีวิตของผู้แต่ง เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อได้	11. ลักษณะคำประพันธ์ของ สุนทรภู่มีลักษณะพิเศษซึ่ง แตกต่างจากคำประพันธ์ของกวี ท่านอื่นอย่างไร ก. แสดงแนวคิดของผู้แต่งชัดเจน ข. โครงสร้างเรื่องคำและ ความหมาย ค. มีความไพเราะในรสคำและรสความ ง. มีสัมผัสในทุกวรรคทั้งสัมผัส สระและสัมผัสอักษร	วิเคราะห์ หลักการ				
1.นักเรียนอธิบาย คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อได้ 2. นักเรียนจำแนก คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อได้	12. จากเรื่องพระอภัยมณี บท ประพันธ์ในข้อใดต่อไปนี้ ไม่ได้ สะท้อนความเชื่อของคนไทย ก. พอม่อยหลับกลับจิตนิมิตฝัน ว่าเทวีอยู่ที่เกาะนั้นหักเหิน ข. ด้วยโยคีมีมนต์ดลวิชา ปราบบรรดาภูติพรายไม่กรายไป ค. นึกจะใคร่สะเดาะเพราะ เคราะห์เจ้า พอบรรเทาโทษที่ อาสัญ ง. เจียรบาดคาคองคักก็ทรง เปลื้องให้เป็นเครื่องนุ่งห่มโอรส	วิเคราะห์ ความ สำคัญ				
1.นักเรียนบอก ข้อคิดของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อได้ 2.นักเรียนวิเคราะห์ ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ได้	13. “จึงบัญชาว่าเจ้าสินสมุทร ไปช่วยอุคคศิลาใหญ่ให้ขึ้นเขา ขอสมมาตาปูอย่าดูเบา ช่วยอุ้มเอาแกออกให้สบาย” คำประพันธ์ข้างต้นสะท้อน วัฒนธรรมไทยในเรื่องใด ก. ความมีน้ำใจ ข. ความอ่อนโยน ค. ความกตัญญูกตเวที ง. การมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่	วิเคราะห์ ความ สำคัญ				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการ ประเมิน			ข้อ เสนอ แนะ
			+1	0	-1	
<p>1.นักเรียนอธิบายลักษณะผลงานของสุนทรภู่ได้</p> <p>2.นักเรียนจำแนกผลงาน ตามช่วงชีวิตของผู้แต่ง เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อใต้</p>	<p>14. เพราะเหตุใดจึงมีคำกล่าวที่ว่า “สุนทรภู่คือผู้ใช้ชีวิตอย่างแท้จริง”</p> <p>ก. สุนทรภู่อสร้างผลงานให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้</p> <p>ข. ชีวิตของสุนทรภู่มีอุปสรรคแต่ท่านกลับไม่ย่อถอย</p> <p>ค. ชีวิตของสุนทรภู่มุ่งแต่รุ่งเรืองสูงสุดจนถึงขั้นตกต่ำสุด</p> <p>ง. ทุกข้อที่กล่าวมาถูกต้อง</p>	วิเคราะห์ ความ สำคัญ				
<p>1.นักเรียนอธิบายคุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อใต้</p> <p>2. นักเรียนจำแนกคุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อใต้</p>	<p>15. เพราะเหตุใดวรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณีจึงถือเป็นวรรณคดีเรื่องเด่นและได้รับความนิยมมากที่สุดของสุนทรภู่</p> <p>ก. กลอนไพเราะ เนื้อเรื่องดี แทรกประสพการณ์</p> <p>ข. ภาษาเข้าใจง่าย ไม่ใช่ศัพท์สูง แฝงคติเตือนใจ</p> <p>ค. กลอนไพเราะ เนื้อเรื่องสนุกจินตนาการแปลกใหม่</p> <p>ง. ผู้ก่อกำเนิดขึ้นเองจากจินตนาการ เนื้อเรื่องสนุกตื่นเต้น</p>	วิเคราะห์ ความ สำคัญ				
<p>1.นักเรียนสรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อใต้</p> <p>2.นักเรียนวิเคราะห์เรื่องและจัดลำดับเหตุการณ์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อใต้</p>	<p>16. ข้อใดกล่าวถึงแก่นเรื่องของนิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณีได้ถูกต้อง</p> <p>ก. ความรักชนะทุกอย่าง</p> <p>ข. ความรักก่อให้เกิดทุกข์</p> <p>ค. ความรักคือการเสียสละ</p> <p>ง. ความรักแบบไม่เต็มใจ ย่อมไม่ยั่งยืน</p>	วิเคราะห์ หลักการ				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
<p>1.นักเรียนบอก ข้อคิดของเรื่องพระ อภัยมณีตอนพระ อภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้</p> <p>2.นักเรียนวิเคราะห์ ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ได้</p>	<p>17. ใครนำแก่นเรื่องของนิทานคำ กลอนเรื่องพระอภัยมณีไปใช้ใน การดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง</p> <p>ก. หวังเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อคนที่รัก</p> <p>ข. แจ็คสันเลือกปล่อยคนที่ไม่รัก แม้ตนจะชอบแค่ไหนก็ตาม</p> <p>ค. มาร์คทุ่มเททุกอย่างเพื่อคนที่ รักเพื่อหวังให้เขาเห็นความดี</p> <p>ง. แบนแบมยื้อรักคนที่ไม่รัก เพราะหวังว่าอยู่กันไปจะเกิด ความรักขึ้นเอง</p>	วิเคราะห์ หลักการ				
<p>1.นักเรียนบอก ข้อคิดของเรื่อง พระอภัยมณีตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อได้</p> <p>2.นักเรียนวิเคราะห์ ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ได้</p>	<p>18. จากเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ คำ ประพันธ์ในข้อใดมิได้สะท้อน ความเชื่อของคนไทย</p> <p>ก. ด้วยองค์พระชนนีเป็นผีเสื้อ อันชาติเชื้ออยู่ถ้ำลาระหาร</p> <p>ข. อย่าฆ่าสัตว์ตัดชีวิตพิษฐาน หมายวิมานเมืองแมนแดน สวรรค์</p> <p>ค. เราลงเลขเสกทำไว้สำเร็จ ตั้งเขื่อนเพชรภูติปีศาจไม่อาจใกล้</p> <p>ง. ทั้งนี้เพราะเคราะห์กรรมทำให้ วุ่น จึงสิ้นบุญวาสนานิจจาเอ๋ย</p>	วิเคราะห์ ความ สำคัญ				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการ ประเมิน			ข้อ เสนอ แนะ
			+1	0	-1	
1.นักเรียนอธิบาย ลักษณะผลงานของ สุนทรภู่ได้ 2.นักเรียนจำแนก ผลงาน ตามช่วง ชีวิตของผู้แต่ง เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อได้	19. บทกลอนใดจากเรื่องพระอภัย มณี ตอนพระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อ ที่สุนทรภู่ใช้กลวิธีการ ประพันธ์ต่างจากข้ออื่น ก. ฉนากอยู่คู่ฉนากไม่จากคู่ ขึ้นฟองฟูฟ่นฟองละอองฝน ข. ฝูงพิมพาพาฝูงเข้าแฝงวน บ้างมุดพ่นพองน้ำบ้างตำจร ค. กระให้เรียงเคียงกระให้ขึ้นโบก หาง ลอยส้างกลางกระแผล สลอน ง. เหล่าฉลามล้นฉลามตามกัน มา ค่อยเคลื่อนคลาศคล้ายๆ ใน สายชล	วิเคราะห์ หลักการ				
1.นักเรียนบอก ข้อคิดของเรื่องพระ อภัยมณีตอนพระ อภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้ 2.นักเรียนวิเคราะห์ ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ได้	20. การที่ปีของพระอภัยมณี เป็น เครื่องดนตรีชิ้นสำคัญที่ช่วยใน การคลี่คลายแก้ไขปัญหาในเรื่อง ดังนั้นเพลงปีของพระอภัยมณีจึง เป็นสัญลักษณ์ที่เทียบได้กับสิ่งใด ก. พลังอำนาจ ข. ความเป็นศิลปิน ค. ถ้อยคำหรือคำพูด ง. ความรู้สึกอ่อนไหว	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				
1.นักเรียนอธิบาย ลักษณะผลงานของ สุนทรภู่ได้ 2.นักเรียนจำแนก ผลงาน ตามช่วง ชีวิตของผู้แต่ง เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อได้	21. ผลงานที่แสดงประวัติของ สุนทรภู่ได้ชัดเจนที่สุดคือผลงาน ประเภทใด ก. นิราศ ข. นิทาน ค. บทละคร ง. บทเสภา	วิเคราะห์ ความ สำคัญ				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
<p>1. นักเรียนบอก ข้อคิดของเรื่องพระ อภัยมณีตอนพระ อภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้</p> <p>2. นักเรียนวิเคราะห์ ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ได้</p>	<p>22. “จะไปไหนไม่พ้นผีเสื้อน้ำ วิบากกรรมก็จะสู้อยู่ไม่หนี ท่านส่งเราเข้าที่เกาะละเมาะนี้ แล้วรีบหนีไปในน้ำแต่ลำพัง” คำประพันธ์ข้างต้นแสดงให้ เห็นข้อคิดในเรื่องใดเด่นชัดที่สุด</p> <p>ก. ความกตัญญู ข. ความเสียสละ ค. ความกล้าหาญ ง. ความเห็นอกเห็นใจ</p>	<p>วิเคราะห์ ความ สำคัญ</p>				
<p>1. นักเรียนบอก ข้อคิดของเรื่องพระ อภัยมณีตอนพระ อภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้</p> <p>2. นักเรียนวิเคราะห์ ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ได้</p>	<p>23. บทประพันธ์ในข้อใดแสดงให้เห็น ถึงธรรมเนียมการปฏิบัติของไทย</p> <p>ก. พงศ์ตรีศวนสินสมุทร สอนให้บุตรขอสมาธิสมาสัย</p> <p>ข. ฝ่ายองคค์อภัยวิไลโฉม ปลอบประโลมลูกชายจะผายผัน</p> <p>ค. พระโฉมยงองค์อภัยมณีนาถ เพลีนประพาสพิศดูหม่มจฉา</p> <p>ง. พงศ์กษัตริย์ที่ศนานางเงือกน้อย ดูเข้มข้อยโฉมเฉลาทั้งผ้าผม</p>	<p>วิเคราะห์ ความ สำคัญ</p>				
<p>1. นักเรียนอธิบาย คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้</p> <p>2. นักเรียนจำแนก คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้</p>	<p>24. “ตำรานั้นแต่ครั้งตั้งเมรุไกร ว่าถ้าใครฝันร้ายจะวานปราณ ให้ไปอยู่ผู้เดียวที่ตินเขา แล้วอดข้าวอดปลากระยาหาร” บทประพันธ์ดังกล่าวสะท้อนให้ เห็นคุณค่าวรรณคดีในเรื่องใด</p> <p>ก. ความเชื่อเรื่องความฝันและ โชคกลาง</p> <p>ข. ความเชื่อเรื่องการสะเดาะ เคราะห์</p> <p>ค. ค่านิยมการเคารพผู้ใหญ่</p> <p>ง. ความเชื่อเรื่องเทพยดาที่สิงห์ สถิตอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ</p>	<p>วิเคราะห์ ความ สำคัญ</p>				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการ ประเมิน			ข้อ เสนอ แนะ
			+1	0	-1	
<p>1.นักเรียนอธิบาย คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้</p> <p>2. นักเรียนจำแนก คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้</p>	<p>25. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับคุณค่า ด้านวรรณศิลป์ของเรื่องพระอภัย มณี</p> <p>ก. สอดแทรกข้อคิดในเนื้อเรื่อง</p> <p>ข. เล่นสัมผัสได้อย่างแพรวพราว ในบทประพันธ์</p> <p>ค. ใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ความรู้สึก ได้อย่างงดงาม</p> <p>ง. ใช้โวหารที่ทำให้ผู้อ่านเกิดจินต ภาพได้อย่างชัดเจน</p>	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				
<p>1.นักเรียนบอก ข้อคิดของเรื่อง พระอภัยมณีตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อได้</p> <p>2.นักเรียนวิเคราะห์ ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ได้</p>	<p>26. ข้อคิดใดไม่สอดคล้องอันเกิด จากผลของการกระทำจากตัว ละครในเรื่อง</p> <p>ก. นางเงือก – ความสละ</p> <p>ข. สีนสมุทร – การเคารพผู้อาวุโส</p> <p>ค. นางผีเสื้อ - ความรักทำให้คน ตาบอด</p> <p>ง. พระอภัยมณี – ความรักและ ความซื่อสัตย์ทำให้รักยาวนาน</p>	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				
<p>1.นักเรียนอธิบาย คุณค่าของ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้</p> <p>2. นักเรียนจำแนก คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้</p>	<p>27. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ด้านสี ลาการประพันธ์ในข้อใดไม่ สัมพันธ์กับบทประพันธ์ข้างต้น</p> <p>“พงศ์กษัตริย์ที่ศนานางเงือกน้อย ดูเข้มซ้อยโฉมเฉลาทั้งผัวผม”</p> <p>ก. พระโคมยงองค์อภัยมณีนาถ เพลินประพาสพิศดูหมู่มีจฉา</p> <p>ข. แล้วชี้หน้าต่าอึงหึงนางเงือ ทำชบเสือกสอพลอฮือต่อแหล</p> <p>ค. ขนงเนตรเกศกรอ่อนสะอา ตั้งสุรางค์นางนาฏในวังหลวง ง. ประไพพิศตรลักษณ์ล้ำล้วนขำคม ทั้งเนืองมนนวลเปล่งออกเต่งทรวง</p>	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการ ประเมิน			ข้อ เสนอ แนะ
			+1	0	-1	
<p>1. นักเรียนบอก ข้อคิดของเรื่องพระ อภัยมณีตอนพระ อภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้</p> <p>2. นักเรียนวิเคราะห์ ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ได้</p>	<p>28. ใครนำข้อคิดจากเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อไปประยุกต์ใช้ไม่ สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง</p> <p>ก. ฟ้ำไฟให้ความช่วยเหลือและ เสียสละต่อเพื่อนมนุษย์</p> <p>ข. ปิติให้การอบรมสั่งสอน และ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก</p> <p>ค. แก้วตารับฟังความคิดเห็นของ สมาชิกในกลุ่มในการวางแผนการ ทำงานเป็นอย่างดี</p> <p>ง. สุชาติปฏิบัติตนรักษาศีลข้อ 3 อย่างเคร่งครัด ไม่พูดจาโกหก และหยาบคาบต่อผู้อื่น</p>	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				
<p>1. นักเรียนอธิบาย คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้</p> <p>2. นักเรียนจำแนก คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้</p>	<p>29. บทประพันธ์ใดเกี่ยวข้องกับ ค่านิยมของสังคมไทยที่เด็กต้อง เคารพผู้ใหญ่มากที่สุด</p> <p>ก. ฝ่ายกุมารสินสมุทรสุดสวาท ไม่ห่างบาทบิดาอชฌาศัย ความรักพ่อยิ่งกว่าแม่มาแต่ไร ด้วยมิได้ชูเชิญเช่นมารดา</p> <p>ข. สินสมุทรกุมารชาญฉลาด ฟังพระบาทบิดุรงค์ให้สงสัย จึงทูลถามความจริงด้วยกริ่งใจ เหตุไฉนจึงจะเป็นไรในเช่นนั้น</p> <p>ค. พงศ์กษัตริย์ตรีศวนสินสมุทร สอนให้บุตรขอสมาอชฌาศัย พระทรงบำเพ็ญน้างามวิไล พระหน่อโทขอขมาขึ้นบ้านาง</p> <p>ง. สินสมุทรสุดแสนสงสารแม่ ด้วยรู้แน่ว่าบิดาจะพาหนี ให้ห่วงหลังกังวลด้วยชนนี้ เจ้าโคก็กราบก้มบังคมคัล</p>	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความคำถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการ ประเมิน			ข้อ เสนอ แนะ
			+1	0	-1	
<p>1.นักเรียนบอก ข้อคิดของเรื่องพระ อภัยมณีตอนพระ อภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อใต้</p> <p>2.นักเรียนวิเคราะห์ ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ได้</p>	<p>30. คุณค่าของเรื่องในข้อใดที่ สามารถนำมาเป็นแนวปฏิบัติได้ ในชีวิต</p> <p>ก.ความเสียสละ ข.ความเพียร ค.ความอดทน ง.ความรับผิดชอบ</p>	วิเคราะห์ หลักการ				
<p>1.นักเรียนอธิบาย คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อใต้</p> <p>2. นักเรียนจำแนก คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อใต้</p>	<p>31. ผลงานของสุนทรภู่ในข้อใดมี ความสัมพันธ์กันมากที่สุด</p> <p>ก. นิราศเมืองแกลง กับ พระอภัยมณี ข. นิราศเมืองแกลง กับ นิราศ ภูเขาทอง ค. เพลงยาวถวายโอวาท กับ สิ่งทไกรภพ ง. บทละครอภัยนุราช กับ นิราศ พระบาท</p>	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				
<p>1.นักเรียนอธิบาย ลักษณะผลงานของ สุนทรภู่ได้</p> <p>2.นักเรียนจำแนก ผลงาน ตามช่วง ชีวิตของผู้แต่ง เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้</p>	<p>32.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px; text-align: center;">สุนทรภู่</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px; text-align: center;">เข้ารับราชการในสมัย รัตนโกสินทร์ตอนต้น</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px; text-align: center;">จุดหักเหในชีวิต</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px; text-align: center;">ผลงานสำคัญ นิราศพระบาท</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px; text-align: center;">ประวัติความเป็นมา ในวัยเด็ก</div>	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความ/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการ ประเมิน			ข้อ เสนอ แนะ
			+1	0	-1	
	<p>แผนผังความคิดข้างต้นควรตั้งชื่อหัวข้อว่าอย่างไร</p> <p>ก. ชีวิตกวีเอก : สุนทรภู่</p> <p>ข. ชีวิตประวัติของบุคคลสำคัญ</p> <p>ค. บุคคลในประวัติศาสตร์ไทย</p> <p>ง. วรรณคดีชิ้นเอกของสุนทรภู่</p>					
<p>1.นักเรียนอธิบายลักษณะผลงานของสุนทรภู่ได้</p> <p>2.นักเรียนจำแนกผลงาน ตามช่วงชีวิตของผู้แต่ง เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้</p>	<p>33. “นิราศคือชีวิตของสุนทรภู่” คำกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า นิราศเกี่ยวข้องกับสุนทรภู่อย่างไร</p> <p>ก. นิราศสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของสุนทรภู่</p> <p>ข. นิราศสะท้อนให้เห็นความสามารถในการประพันธ์ของสุนทรภู่</p> <p>ค. นิราศเป็นผลงานที่ทำให้ผู้คนรู้จักสุนทรภู่ในฐานะศิลปินเอกของโลกในด้านวรรณกรรม</p> <p>ง. นิราศสะท้อนให้เห็นลักษณะนิสัยส่วนตัวของสุนทรภู่ที่ละเอียดอ่อนเมื่อพบเห็นสิ่งต่าง ๆ แล้วนำมาถ่ายทอดเป็นผลงาน</p>	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				
<p>1.นักเรียนระบุผลงานของสุนทรภู่ได้</p> <p>2.นักเรียนจำแนกผลงาน ตามช่วงชีวิตของผู้แต่ง เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้</p>	<p>อ่านเหตุการณ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 34</p> <p>1. ออกบวชจากนั้นเข้าเป็นพระอาจารย์ถวายพระอักษรกลางและเจ้าฟ้าชายปิ๋ว</p> <p>2. ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้ากรมอาลักษณ์ฝ่ายพระราชบวรมีบรรดาศักดิ์เป็นพระสุนทรโวหาร</p> <p>3. มีเหตุให้ต้องติดคุกเนื่องด้วยติดสุรา และอาวระวาด</p> <p>4. สุนทรภู่รับราชการในกรมอาลักษณ์ตำแหน่งขุนสุนทรโวหาร</p>	วิเคราะห์ ความ สัมพันธ์				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการ ประเมิน			ข้อ เสนอ แนะ
			+1	0	-1	
	34. ข้อใดเรียงลำดับเหตุการณ์ ช่วงชีวิตของสุนทรภู่ได้ถูกต้อง ก. 4-2-3-1 ข. 4-2-1-3 ค. 4-3-1-2 ง. 4-3-2-1					
1. นักเรียนบอก ข้อคิดของเรื่องข พระอภัยมณีตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้ 2. นักเรียนวิเคราะห์ ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี เพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ได้	35. เมื่อนักเรียนอยู่ในภาวะวิกฤต จะนำแบบอย่างที่ดีในด้านใดของ พระอภัยมณีมาเป็นแบบอย่าง ก. การให้อภัย ข. การมีปียวาจา ค. การให้ความรัก ง. การตั้งสติอย่างมั่นคง	วิเคราะห์ หลักการ				
1. นักเรียนอธิบาย ลักษณะผลงานของ สุนทรภู่ได้ 2. นักเรียนจำแนก ผลงาน ตามช่วง ชีวิตของผู้แต่ง เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อใต้	36. “การใช้เหตุผลอธิบายแสดง ความคิดเห็นต่อเนื้อหา รูปแบบ คำประพันธ์ต่อวรรณคดี วรรณกรรม” คำกล่าวนี้มี ความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด ก. การวิจารณ์วรรณคดี ข. การวิพากษ์วรรณคดี ค. การวิเคราะห์วรรณคดี ง. การสังเคราะห์วรรณคดี	วิเคราะห์ หลักการ				
1. นักเรียนอธิบาย คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อใต้ 2. นักเรียนจำแนก คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อใต้	37. “พระเสด็จไปไหนจะไปด้วย เป็นเพื่อนม้วยภัสดาจนอาสัญ” บทประพันธ์ดังกล่าวสื่อถึงคติ ชาวบ้านเกี่ยวกับสามภรรยาใน ลักษณะใด ก. ต้องซื่อสัตย์ต่อกัน ข. ต้องสามัคคีปรองดองกัน ค. ต้องอยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน ง. ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน	วิเคราะห์ หลักการ				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการ ประเมิน			ข้อ เสนอ แนะ
			+1	0	-1	
<p>1.นักเรียนอธิบายลักษณะผลงานของสุนทรภู่ได้</p> <p>2.นักเรียนจำแนกผลงาน ตามช่วงชีวิตของผู้แต่ง เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อใต้</p>	<p>38. ข้อใดกล่าวถึงโครงเรื่อง พระอภัยมณีไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. ผู้ประพันธ์แต่งเรื่องขึ้นจากจินตนาการ ที่มีตัวละครทั้งมนุษย์และไม่ใช่มนุษย์</p> <p>ข. ผู้ประพันธ์แต่งเรื่องโดยใช้ “การหลอกลวง” ในการดำเนินเรื่อง</p> <p>ค. ผู้ประพันธ์สอดแทรกคำสอนทางพระพุทธศาสนามากมายในเรื่อง</p> <p>ง. ผู้ประพันธ์แต่งเรื่องขึ้นมาจากชีวิตจริง จากการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ แล้วนำมาถ่ายทอดเป็นนิทาน</p>	<p>วิเคราะห์ ความ สำคัญ</p>				
<p>1.นักเรียนอธิบายคุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อใต้</p> <p>2. นักเรียนจำแนกคุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อใต้</p>	<p>39. “ชีวิตคู่ที่ไม่ได้เกิดจากการสมัครใจ ย่อมไม่จีรังยั่งยืน” คำกล่าวนี้ สะท้อนให้ป็นค่านิยมใดในสังคมไทย</p> <p>ก. ค่านิยมเรื่องความรัก</p> <p>ข. ค่านิยมเรื่องการทำงาน</p> <p>ค. ค่านิยมเรื่องการทำบุญ</p> <p>ง. ค่านิยมเรื่องการทำความดี</p>	<p>วิเคราะห์ หลักการ</p>				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความถาม/เฉลย	ระดับ พฤติกรรม	ผลการ ประเมิน			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
1. นักเรียนอธิบาย คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้	40. ข้อใดไม่ปรากฏคุณค่าด้าน เนื้อหา ของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ก. แสดงให้เห็นถึงผู้มีกิเลส ครอบงำชีวิต	วิเคราะห์ หลักการ				
2. นักเรียนจำแนก คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้	ข. แสดงให้เห็นถึงการทำอะไร โดยขาดสติ ค. แสดงให้เห็นถึงความลุ่มหลง มัวเมาในความรัก ง. แสดงให้เห็นถึง ความรับผิดชอบต่อการกระทำ ของตน					

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

**แบบประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียน
การสอน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับ
แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)**

คำชี้แจง

1. ขอให้ท่านพิจารณาความเหมาะสมของแต่ละข้อคำถาม แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตาราง ประเมินแบบประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินความพึงพอใจ ในช่องระดับความเหมาะสมที่ ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยเกณฑ์การให้คะแนนความเหมาะสม ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบประเมินวัดได้สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบประเมินวัดได้สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบประเมินไม่สามารถวัดได้สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โปรดให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ข้อคำถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ถ้ามี)

2. เมื่อท่านพิจารณาและทำการประเมินตามข้อคำถามที่กำหนดไว้แล้ว หากท่านมี ข้อเสนอแนะ โปรดให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมในส่วนข้อเสนอแนะ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ ต่อผู้วิจัย ในการปรับปรุงแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ข้อมูลและ

ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ผู้วิจัย นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา

นิสิตปริญญาโท สาขาภาษาไทย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

Email : Pimpisutk64@nu.ac.th

โทร.0947711316

ตอนที่ 1 แบบประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน
กลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

ที่	ข้อความ	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านการจัดการเรียนรู้					
1	ครูสามารถสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อวีดิทัศน์ได้				
2	ครูอธิบายการใช้ชุดแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้เข้าใจง่าย				
3	นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ				
4	แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง				
5	นักเรียนมีเวลาเพียงพอในการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ				
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้					
6	นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข				
7	ครูใช้สื่อในแบบฝึกทักษะเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย น่าสนใจ				
8	นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนได้				
9	ครูพูดด้วยความสุภาพ และใช้น้ำเสียงในการสอนอย่างเป็นมิตร				
10	การเรียนเนื้อหาล่วงหน้าทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในขั้นตอนและกิจกรรมในชั้นเรียนมากขึ้น				
ประโยชน์ที่ได้รับ					
11	แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีมากขึ้น				
12	โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ				

ร.ที่	ข้อความ	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
13	นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลและเผยแพร่ความรู้				
14	แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวรรณคดีมากขึ้น				
15	นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้จริง				

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
2. ผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีลักษณะเป็น มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ
3. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มี ต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึก ทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
5. ผลการหาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนก และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากสูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของกลุ่มทดลอง ได้แก่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียน บางกระทุ่ม พิทยาคม จำนวน 35 คน
6. ผลการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ กลุ่มทดลองแบบ 1:3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียน บางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 9 คน
7. ผลการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ กลุ่มทดลองแบบ 1:10 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียน บางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 30 คน
8. ผลการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียน บางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน
9. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับ แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มทดลองแบบ 1:3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียน บางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 9 คน

10. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มทดลองแบบ 1:10 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 30 คน

11. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน

12. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มทดลองแบบ 1:3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 9 คน

13. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มทดลองแบบ 1:10 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 30 คน

14. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน

1. ผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

ตาราง 13 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ แผนที่ 1 เรื่อง เล่าขานตำนานสุนทรภู่

แผนที่ 1 เรื่อง เล่าขานตำนานสุนทรภู่										
รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม		
	1	2	3	4	5					
ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ (ภาพรวม)										
1.ความครบถ้วนครอบคลุมองค์ประกอบ	5	4	5	4	4	4.40	0.55	มาก		
2.การเรียงลำดับองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด		
3.การเรียบเรียงและการใช้ภาษาในแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม ชัดเจน เข้าใจง่าย	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด		
รวม	15	12	15	14	14	4.67	0.06	มากที่สุด		
ด้านเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้										
4.จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด		
5. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระสามารถวัดได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด		

6.สาระสำคัญมีความถูกต้อง									
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้	5	4	5	4	4	4.40	0.55	มาก	
รวม	15	13	15	14	14	4.73	0.29	มากที่สุด	
ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้									
7.กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับ ร่วมกับแบบฝึก ทักษะการคิดวิเคราะห์									
8.กิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึก ทักษะการคิดวิเคราะห์ มีการฝึก ทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียน	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด	
9.กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด	
10.กิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนที่ ชัดเจน และเหมาะสมกับเวลา	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด	
11.มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และ ฝึกทักษะในขั้นเตรียมประสบการณ์	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด	
รวม	25	21	24	24	24	4.72	0.06	มากที่สุด	
ด้านการวัดและประเมินผล									
12.การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด	
13.การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด	
14.มีการเลือกใช้เครื่องมือการวัด และประเมินผลที่เหมาะสมกับ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด	

15.เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	20	17	16	19	20	4.60	0.00	มากที่สุด
สรุปรวม	75	63	70	71	72	4.68	0.14	มากที่สุด

ตาราง 14 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ แผนที่ 2 เรื่อง เรียนรู้เนื้อหา

รายการประเมิน	แผนที่ 2 เรื่อง เรียนรู้เนื้อหา					\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่							
	1	2	3	4	5			
ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ (ภาพรวม)								
1.ความครบถ้วนครอบคลุมองค์ประกอบ	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด
2.การเรียงลำดับองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด
3.การเรียบเรียงและการใช้ภาษาในแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม ชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	5	4	5	4.8	0.45	มากที่สุด
รวม	15	13	15	14	15	4.80	0.00	มากที่สุด
ด้านเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้								
4.จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้	5	4	5	5	4	4.6	0.55	มากที่สุด

5. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ สามารถวัดได้	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด
6. สาระสำคัญมีความถูกต้อง สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้	5	4	5	4	5	4.6	0.55	มากที่สุด
รวม	15	12	15	14	14	4.67	0.06	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้								
7. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ มีการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียน	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด
9. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	5	5	5	5	4	4.8	0.45	มากที่สุด
10. กิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนที่ชัดเจน และเหมาะสมกับเวลา	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด
11. มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะในขั้นเตรียมประสบการณ์	5	4	5	4	5	4.6	0.55	มากที่สุด
รวม	25	21	25	24	24	4.76	0.04	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล								
12. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.6	0.55	มากที่สุด
13. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.6	0.55	มากที่สุด

14.มีการเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.6	0.55	มากที่สุด
15.เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีความชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้	5	5	4	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด
รวม	20	17	16	20	20	4.65	0.05	มากที่สุด
สรุปรวม	75	63	71	72	73	4.72	0.05	มากที่สุด

ตาราง 15 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ แผนที่ 3 เรื่อง คุณค่าพินิจ

รายการประเมิน	แผนที่ 3 เรื่อง คุณค่าพินิจ					\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่							
	1	2	3	4	5			
ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ (ภาพรวม)								
1.ความครบถ้วนครอบคลุมองค์ประกอบ	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด
2.การเรียงลำดับองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด
3.การเรียบเรียงและการใช้ภาษาในแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม ชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด
รวม	15	13	15	15	15	4.87	0.26	มากที่สุด

ด้านเนื้อหาและจุดประสงค์									
การเรียนรู้									
4.จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับ ตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้	5	4	5	5	4	4.6	0.55	มากที่สุด	
5. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความ ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ สามารถวัดได้	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด	
6.สาระสำคัญมีความถูกต้องสอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระ การเรียนรู้	5	4	5	5	4	4.6	0.55	มากที่สุด	
รวม	15	12	15	15	13	4.67	0.06	มากที่สุด	
ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้									
7.กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับ ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์	5	4	5	5	4	4.6	0.55	มากที่สุด	
8.กิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ มีการฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ให้กับผู้เรียน	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด	
9.กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	5	5	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด	
10.กิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนที่ ชัดเจน และเหมาะสมกับเวลา	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด	
11.มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะในชั้น เตรียมประสบการณ์	5	4	5	4	4	4.4	0.55	มาก	
รวม	25	21	25	24	23	4.72	0.23	มากที่สุด	

ด้านการวัดและประเมินผล									
12.การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้	5	4	4	5	4	4.4	0.55	มาก	
13.การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.6	0.55	มากที่สุด	
14.มีการเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	4	5	4	4.4	0.55	มาก	
15.เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีความชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้	5	5	4	4	3	4.2	0.84	มาก	
รวม	20	17	16	19	16	4.40	0.14	มาก	
สรุปรวม	75	63	71	73	67	4.65	0.21	มากที่สุด	

ตาราง 16 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ แผนที่ 4 เรื่อง สะท้อนข้อคิดสู่สังคม

รายการประเมิน	แผนที่ 4 เรื่อง สะท้อนข้อคิดสู่สังคม					\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่							
	1	2	3	4	5			
ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ (ภาพรวม)								
1.ความครบถ้วนครอบคลุมองค์ประกอบ	5	4	5	5	4	4.6	0.55	มากที่สุด
2.การเรียงลำดับองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด

3.การเรียบเรียงและการใช้ภาษาใน									
แผนการจัดการเรียนรู้มีความ	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด	
เหมาะสม ชัดเจน เข้าใจง่าย									
รวม	15	12	15	15	14	4.73	0.06	มากที่สุด	

ด้านเนื้อหาและจุดประสงค์

การเรียนรู้

4.จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับ									
ตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด	
5. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความ									
ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ	5	4	5	4	5	4.6	0.55	มากที่สุด	
สามารถวัดได้									
6.สาระสำคัญมีความถูกต้องสอดคล้อง									
กับจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระ	5	4	5	4	4	4.4	0.55	มาก	
การเรียนรู้									
รวม	15	13	15	13	14	4.67	0.32	มากที่สุด	

ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

7.กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ									
แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด	5	4	5	4	4	4.4	0.55	มาก	
การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับ									
ร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์									
8.กิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึกทักษะ									
การคิดวิเคราะห์ มีการฝึกทักษะการคิด	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด	
วิเคราะห์ให้กับผู้เรียน									
9.กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ									
จุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	5	4	5	5	5	4.8	0.45	มากที่สุด	
10.กิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนที่									
ชัดเจน และเหมาะสมกับเวลา	5	5	5	4	4	4.6	0.55	มากที่สุด	

11. มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะในชั้น เตรียมประสบการณ์	5	4	5	4	4	4.4	0.55	มาก
รวม	25	21	25	22	22	4.60	0.06	มากที่สุด

ด้านการวัดและประเมินผล

12. การวัดและประเมินผลสอดคล้อง กับการจัดการเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.6	0.55	มากที่สุด
13. การวัดและประเมินผลสอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.6	0.55	มากที่สุด
14. มีการเลือกใช้เครื่องมือการวัดและ ประเมินผลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและ กิจกรรมการเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.6	0.55	มากที่สุด
15. เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ มีความชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้	5	5	4	4	4	4.4	0.55	มาก
รวม	20	17	16	19	19	4.55	0.00	มากที่สุด
สรุปรวม	75	63	71	69	69	4.63	0.14	มากที่สุด

2. ผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีลักษณะเป็น มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ

ตาราง 17 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
1. ด้านคำชี้แจง								
1.1 องค์ประกอบแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์มีความชัดเจนครบถ้วน	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 จำนวนกิจกรรมในแบบฝึกทักษะคิดวิเคราะห์ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	5	4	4	4.40	0.55	มากที่สุด
1.3 ข้อปฏิบัติในแบบฝึกทักษะคิดวิเคราะห์เข้าใจง่าย ชัดเจน	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	15	12	15	14	14	4.67	0.06	มากที่สุด
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้								
2.1 แบบฝึกทักษะคิดวิเคราะห์ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด

2.2 กิจกรรมในแบบทักษะคิด วิเคราะห์ที่มีความหลากหลาย	5	4	5	4	4	4.40	0.55	มาก
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสม กับวัยและธรรมชาติวิชา	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
2.4 กิจกรรมในแบบฝึกทักษะคิด วิเคราะห์มีความสอดคล้องกับการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียน กลับด้าน	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	20	16	20	19	16	4.55	0.00	มากที่สุด
3. ด้านอื่น ๆ								
3.1 แบบฝึกทักษะคิดวิเคราะห์วัด ทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนตรง ตามจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 ผู้เรียนสามารถทราบ พัฒนาการการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึก ทักษะการคิดวิเคราะห์ได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 ระยะเวลาการใช้แบบฝึก ทักษะการคิดวิเคราะห์ ในการจัดการ เรียนรู้มีความเหมาะสม	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	15	14	15	15	15	4.93	0.26	มากที่สุด
สรุปรวม	50	42	50	48	45	4.70	0.22	มากที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
คำถามข้อที่ 1	+1	+1	+1	+1	0	0.8	0.45	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 4	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 5	+1	0	+1	0	0	0.4	0.55	แก้ไข
คำถามข้อที่ 6	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 7	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 8	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 9	0	+1	+1	+1	0	0.6	0.55	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 10	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 11	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 12	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 13	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 14	+1	+1	0	+1	+1	0.8	0.45	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 15	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 16	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 17	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 18	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 19	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 20	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้

คำถามข้อที่ 21	0	+1	0	+1	+1	0.6	0.55	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 22	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 23	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 24	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 25	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 26	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 27	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 28	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 29	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 30	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 31	+1	+1	+1	+1	0	0.8	0.45	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 32	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 33	+1	+1	0	+1	+1	0.8	0.45	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 34	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 35	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 36	+1	+1	0	+1	0	0.6	0.55	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 37	+1	+1	+1	+1	0	0.8	0.45	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 38	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 39	+1	+1	+1	+1	0	0.8	0.45	ใช้ได้
คำถามข้อที่ 40	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	0.00	ใช้ได้
รวม	38	39	36	39	33	0.93	0.12	ใช้ได้

4. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
ด้านการจัดการเรียนรู้								
1. ครูสามารถสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อวีดิทัศน์ได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
2. ครูอธิบายการใช้ชุดแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
3. นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
4. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้

5. นักเรียนมีเวลาเพียงพอในการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
รวม	5	5	5	5	5	1	0.00	ใช้ได้
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้								
6. นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
7. ครูใช้สื่อในแบบฝึกทักษะเรียนรู้ได้ อย่างหลากหลายน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
8. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
9. ครูพูดด้วยความสุภาพ และใช้น้ำเสียงในการสอนอย่างเป็นมิตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
10. การเรียนเนื้อหาล่วงหน้าทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในขั้นตอนและ กิจกรรมในชั้นเรียนมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
รวม	5	5	5	5	5	1	0.00	ใช้ได้
ประโยชน์ที่ได้รับ								
11. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ วรรณคดี ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิด ทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
12. โดยภาพรวมนักเรียนมีความ พึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
13. นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีใน การสืบค้นข้อมูลและเผยแพร่ความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้

14. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์								
เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ ทำให้นักเรียนเข้าใจ เนื้อหาวรรณคดีมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
15. นักเรียนสามารถนำความรู้และ								
ประสบการณ์ไปปรับ ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	ใช้ได้
รวม	5	5	5	5	5	1.00	0.00	ใช้ได้
สรุปรวม	15	15	15	15	15	1.00	0.00	ใช้ได้

5. ผลการหาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนก และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากสูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของกลุ่มทดลอง ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 35 คน

ตาราง 20 แสดงผลการหาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากสูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จำนวน 40 ข้อ ของกลุ่มทดลอง ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 35 คน

ข้อที่	ความยาก	แปลผล	อำนาจจำแนก	Sig	แปลผล	แปลผลคุณภาพ
1	0.51	ใช้ได้	0.8597 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.63	ใช้ได้	0.7475 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.37	ใช้ได้	0.6029 *	0.0001	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.43	ใช้ได้	0.4028 *	0.0164	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.11	ทิ้ง	0.2554	0.1387	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
6	0.46	ใช้ได้	0.7256 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.57	ใช้ได้	0.7709 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.54	ใช้ได้	0.8229 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.34	ใช้ได้	0.3079	0.0719	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

10	0.83	ทิ้ง	0.4082 *	0.0149	ใช้ได้	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
11	0.51	ใช้ได้	0.5678 *	0.0004	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.37	ใช้ได้	0.3803 *	0.0242	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.26	ใช้ได้	0.6321 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
14	0.77	ใช้ได้	0.1773	0.3084	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
15	0.63	ใช้ได้	0.7351 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
16	0.69	ใช้ได้	0.5018 *	0.0021	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.63	ใช้ได้	0.7722 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.54	ใช้ได้	0.7387 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.54	ใช้ได้	0.5489 *	0.0006	ใช้ได้	ใช้ได้
20	0.34	ใช้ได้	0.3925 *	0.0197	ใช้ได้	ใช้ได้
21	0.29	ใช้ได้	0.1537	0.3779	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
22	0.69	ใช้ได้	0.6277 *	0.0001	ใช้ได้	ใช้ได้
23	0.49	ใช้ได้	0.5949 *	0.0002	ใช้ได้	ใช้ได้
24	0.66	ใช้ได้	0.3949 *	0.0189	ใช้ได้	ใช้ได้
25	0.66	ใช้ได้	0.4618 *	0.0052	ใช้ได้	ใช้ได้
26	0.49	ใช้ได้	0.6303 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
27	0.69	ใช้ได้	0.7103 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
28	0.66	ใช้ได้	0.5353 *	0.0009	ใช้ได้	ใช้ได้
29	0.63	ใช้ได้	0.5944 *	0.0002	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.66	ใช้ได้	0.4192 *	0.0122	ใช้ได้	ใช้ได้
31	0.60	ใช้ได้	0.2930	0.0876	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
32	0.26	ใช้ได้	0.4130 *	0.0137	ใช้ได้	ใช้ได้
33	0.43	ใช้ได้	0.2465	0.1534	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
34	0.14	ทิ้ง	0.3995 *	0.0174	ใช้ได้	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
35	0.66	ใช้ได้	0.3646 *	0.0313	ใช้ได้	ใช้ได้
36	0.54	ใช้ได้	0.2877	0.0938	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
37	0.77	ใช้ได้	0.4416 *	0.0079	ใช้ได้	ใช้ได้
38	0.60	ใช้ได้	0.5288 *	0.0011	ใช้ได้	ใช้ได้

39	0.17	ทิ้ง	0.2709	0.1155	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
40	0.46	ใช้ได้	0.8157 *	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้

ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ

P	min	0.1143
	max	0.8286
r	min	0.1537
	max	0.8597
KR-20 Reliability		0.9409

ตาราง 21 แสดงผลการหาคุณภาพและวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากสูตร KR-20 ของ คูเตอร์ ริชาร์ดสัน ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	ความยาก	แปลผล	อำนาจจำแนก	Sig	แปลผล	แปลผลคุณภาพ
1	0.51	ใช้ได้	0.8610*	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.63	ใช้ได้	0.7693*	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.37	ใช้ได้	0.6163*	0.0001	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.43	ใช้ได้	0.4047*	0.0159	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.46	ใช้ได้	0.7511*	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.57	ใช้ได้	0.7605*	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.54	ใช้ได้	0.8197*	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.51	ใช้ได้	0.5525*	0.0006	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.37	ใช้ได้	0.3880*	0.0213	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.26	ใช้ได้	0.6192*	0.0001	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.63	ใช้ได้	0.7054*	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.69	ใช้ได้	0.5078*	0.0018	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.63	ใช้ได้	0.7408*	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้

14	0.54	ใช้ได้	0.7365*	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
15	0.54	ใช้ได้	0.5454*	0.0007	ใช้ได้	ใช้ได้
16	0.34	ใช้ได้	0.3926*	0.0197	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.69	ใช้ได้	0.6235*	0.0001	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.49	ใช้ได้	0.5887*	0.0002	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.66	ใช้ได้	0.3712*	0.0281	ใช้ได้	ใช้ได้
20	0.66	ใช้ได้	0.4688*	0.0045	ใช้ได้	ใช้ได้
21	0.49	ใช้ได้	0.6091*	0.0001	ใช้ได้	ใช้ได้
22	0.69	ใช้ได้	0.7186*	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้
23	0.66	ใช้ได้	0.5604*	0.0005	ใช้ได้	ใช้ได้
24	0.63	ใช้ได้	0.6209*	0.0001	ใช้ได้	ใช้ได้
25	0.66	ใช้ได้	0.4199*	0.0120	ใช้ได้	ใช้ได้
26	0.26	ใช้ได้	0.4287*	0.0102	ใช้ได้	ใช้ได้
27	0.66	ใช้ได้	0.3851*	0.0224	ใช้ได้	ใช้ได้
28	0.77	ใช้ได้	0.4841*	0.0032	ใช้ได้	ใช้ได้
29	0.60	ใช้ได้	0.5035*	0.0020	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.46	ใช้ได้	0.8205*	0.0000	ใช้ได้	ใช้ได้

ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ

P	min	0.2571
	max	0.7714
r	min	0.3712
	max	0.8610
KR-20 Reliability		0.9467

6. ผลการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ กลุ่มทดลองแบบ 1:3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 9 คน

ตาราง 22 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ กลุ่มทดลองแบบ 1:3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 9 คน

นักเรียน	ผลคะแนนระหว่างเรียน				รวม	หลังเรียน
	กิจกรรมที่	กิจกรรมที่	กิจกรรมที่	กิจกรรมที่		
	1	2	3	4		
คะแนนเต็ม	25	25	25	25	100	30
คนที่ 1	22	23	24	23	92	27
คนที่ 2	20	19	20	21	80	24
คนที่ 3	15	17	16	18	66	23
คนที่ 4	19	20	21	20	80	25
คนที่ 5	23	24	23	22	92	27
คนที่ 6	20	15	16	18	69	22
คนที่ 7	19	20	18	19	76	21
คนที่ 8	23	22	22	22	89	25
คนที่ 9	15	12	16	16	59	20
รวมทุกคน	176	172	176	179	703	214
คะแนนเฉลี่ย	19.56	19.11	19.56	19.89	78.11	23.78
เฉลี่ยร้อยละ	78.22	76.44	78.22	79.56	78.11	79.26
E_1/E_2			78.11			79.26

7. ผลการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ กลุ่มทดลองแบบ 1:10 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 30 คน

ตาราง 23 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของกลุ่มทดลองแบบ 1:10 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 30 คน

นักเรียน	ผลคะแนนระหว่างเรียน				รวม	หลังเรียน
	กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2	กิจกรรมที่ 3	กิจกรรมที่ 4		
คะแนนเต็ม	25	25	25	25	100	30
คนที่ 1	19	18	22	21	80	26
คนที่ 2	18	17	19	20	74	23
คนที่ 3	23	23	24	23	93	27
คนที่ 4	20	18	16	19	73	21
คนที่ 5	20	21	24	21	86	26
คนที่ 6	22	22	18	19	81	25
คนที่ 7	21	23	24	23	91	28
คนที่ 8	22	18	19	18	77	24
คนที่ 9	17	15	16	17	65	19
คนที่ 10	22	21	23	23	89	24
คนที่ 11	15	13	16	17	61	19
คนที่ 12	24	23	24	21	92	26
คนที่ 13	20	18	19	20	77	22
คนที่ 14	20	22	22	23	86	25
คนที่ 15	13	17	16	19	65	19
คนที่ 16	20	21	18	19	78	22
คนที่ 17	19	18	16	13	66	27
คนที่ 18	22	21	23	24	90	27
คนที่ 19	16	15	18	17	66	29

คนที่ 20	18	19	17	16	70	19
คนที่ 21	24	22	24	23	93	28
คนที่ 22	16	18	19	21	74	24
คนที่ 23	20	21	19	22	82	25
คนที่ 24	22	23	24	23	92	28
คนที่ 25	20	21	18	19	78	23
คนที่ 26	21	20	20	21	82	24
คนที่ 27	18	20	19	17	74	21
คนที่ 28	22	19	22	22	84	24
คนที่ 29	15	16	19	20	70	21
คนที่ 30	20	21	19	18	78	23
รวมทุกคน	589	584	597	597	2367	719
คะแนนเฉลี่ย	19.63	19.47	19.90	19.90	78.90	23.97
เฉลี่ยร้อยละ	78.53	77.87	79.60	79.60	78.90	79.89
E_1/E_2			78.97			79.89

8. ผลการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน

ตาราง 24 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน

นักเรียน	ผลคะแนนระหว่างเรียน				รวม	หลังเรียน
	กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2	กิจกรรมที่ 3	กิจกรรมที่ 4		
คะแนนเต็ม	25	25	25	25	30	
คนที่ 1	20	20	19	19	78	26
คนที่ 2	18	18	18	20	74	23
คนที่ 3	22	24	23	23	92	27

คนที่ 4	21	18	17	20	76	21
คนที่ 5	21	21	25	21	88	26
คนที่ 6	22	22	18	18	80	25
คนที่ 7	21	23	23	23	90	28
คนที่ 8	17	18	18	18	71	24
คนที่ 9	17	15	16	15	63	19
คนที่ 10	22	21	24	23	90	24
คนที่ 11	16	13	18	21	68	19
คนที่ 12	23	23	24	21	91	26
คนที่ 13	20	22	21	20	83	22
คนที่ 14	21	22	26	23	92	25
คนที่ 15	15	17	19	19	70	19
คนที่ 16	22	21	21	19	83	24
คนที่ 17	19	18	18	13	68	28
คนที่ 18	21	21	22	24	88	27
คนที่ 19	18	15	16	17	66	29
คนที่ 20	19	19	18	16	72	19
คนที่ 21	21	22	23	23	89	28
คนที่ 22	17	18	17	21	73	24
คนที่ 23	21	21	18	22	82	25
คนที่ 24	23	23	23	23	92	28
คนที่ 25	21	21	19	19	80	23
คนที่ 26	22	20	21	21	84	25
คนที่ 27	19	20	18	17	74	21
คนที่ 28	21	19	21	20	81	24
คนที่ 29	16	16	18	21	71	21
คนที่ 30	21	21	19	17	78	23
คนที่ 31	19	18	16	15	68	28
คนที่ 32	21	21	24	23	89	27
คนที่ 33	16	15	19	16	66	29

คนที่ 32	19	19	18	18	74	19
คนที่ 33	23	22	24	21	90	28
คนที่ 34	18	18	20	22	78	24
คนที่ 35	20	21	19	21	81	25
คนที่ 36	21	23	23	23	90	28
คนที่ 37	22	22	18	18	80	25
คนที่ 38	21	23	23	23	90	28
คนที่ 39	21	21	19	18	79	23
คนที่ 40	22	20	20	22	84	25
คนที่ 41	20	20	19	21	80	22
คนที่ 42	23	19	22	22	86	24
คนที่ 43	19	16	18	21	74	21
รวมทุกคน	859	845	862	860	3426	723
คะแนนเฉลี่ย	19.98	19.65	20.05	20.00	79.67	24.33
เฉลี่ยร้อยละ	79.91	78.60	80.19	80.00	79.68	81.09
E_1/E_2			79.68			81.09

9. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มทดลองแบบ 1:3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 9 คน

ตาราง 25 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มทดลองแบบ 1:3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 9 คน

นักเรียน	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	คะแนนผลต่าง
คนที่	Pre-test	Post-test	D
1	16	27	11
2	14	24	10
3	15	23	8
4	13	25	12
5	14	27	13
6	16	22	6
7	18	21	3
8	14	25	11
9	16	20	4
รวม	136	214	78
ค่าเฉลี่ย	15.11	23.78	15.6
ร้อยละ	50.37	79.26	52.00

10. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มทดลองแบบ 1:10 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 30 คน

ตาราง 26 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มทดลองแบบ 1:10 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 30 คน

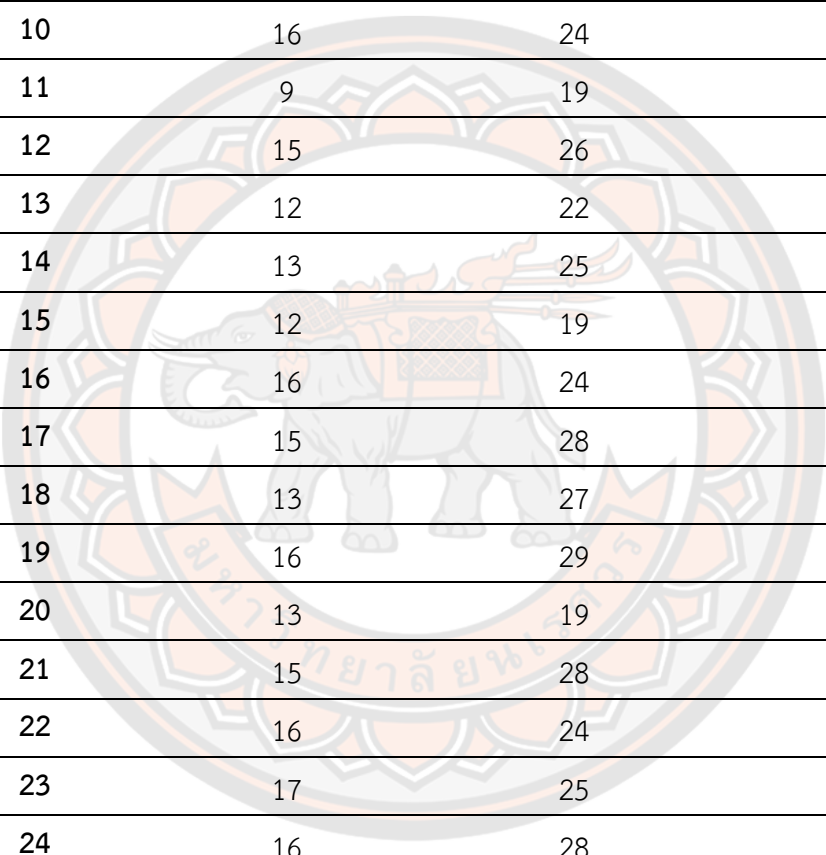
นักเรียน	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	คะแนนผลต่าง
คนที่	Pre-test	Post-test	D
1	13	26	13
2	11	23	12
3	14	27	13
4	10	21	11
5	12	26	14
6	16	25	9
7	15	28	13
8	18	24	6
9	10	19	9
10	16	24	8
11	9	19	10
12	15	26	11
13	12	22	10
14	13	25	12
15	12	19	7
16	16	22	6
17	15	27	12
18	13	27	14

19	16	29	13
20	13	19	6
21	15	28	13
22	15	27	12
23	17	25	8
24	16	28	12
25	14	23	9
26	13	24	11
27	17	21	4
28	16	24	8
29	15	21	6
30	14	23	9
รวม	422	719	297
ค่าเฉลี่ย	14.07	23.97	9.90
ร้อยละ	46.89	79.89	33.00

11. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน

ตาราง 27 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อก่อนและหลังเรียน โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน

นักเรียน	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	คะแนนผลต่าง
คนที่	Pre-test	Post-test	D
1	13	26	13
2	11	23	12

3	14	27	13
4	10	21	11
5	12	26	14
6	16	25	9
7	15	28	13
8	18	24	6
9	10	19	9
10	16	24	8
11	9	19	10
12	15	26	11
13	12	22	10
14	13	25	12
15	12	19	7
16	16	24	8
17	15	28	13
18	13	27	14
19	16	29	13
20	13	19	6
21	15	28	13
22	16	24	8
23	17	25	8
24	16	28	12
25	14	23	9
26	13	25	12
27	17	21	4
28	16	24	8
29	15	21	6
30	14	23	9
31	15	28	13
32	13	27	14

33	16	29	13
34	13	19	6
35	15	28	13
36	16	24	8
37	17	25	8
38	16	28	12
39	14	23	9
40	13	25	12
41	17	22	5
42	16	24	8
43	15	21	6
รวม	618	1046	428
ค่าเฉลี่ย	14.07	24.33	10.03
ร้อยละ	46.89	81.09	33.44

12. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มทดลองแบบ 1:3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 9 คน

ตาราง 28 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มทดลองแบบ 1:3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 9 คน

คนที่	ผลการศึกษาความพึงพอใจรายข้อ														
	ด้านการจัดการเรียนรู้					ด้านบรรยากาศการเรียนรู้					ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	5	4	5	4	4	4	5	5	4	3	5	4	3	4	5
2	5	4	3	3	3	5	4	5	5	4	3	5	4	3	4
3	5	4	5	4	5	4	5	5	4	3	5	4	3	4	5
4	5	3	5	4	5	5	4	5	5	4	3	5	4	3	4

5	5	3	5	4	5	4	5	5	5	5	4	3	5	4	5
6	4	5	4	5	4	5	5	4	3	5	4	5	4	3	4
7	3	5	4	3	3	5	5	4	5	5	5	4	4	3	5
8	4	3	5	3	4	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5
9	4	3	5	4	4	5	4	5	5	5	3	4	3	5	5
\bar{X}	4.22	3.78	4.44	3.78	4.22	4.56	4.67	4.33	4.44	4.56	4.11	4.22	4.22	3.89	4.56
S.D.	0.67	0.97	0.73	0.67	0.67	0.73	0.50	0.71	0.88	0.73	0.78	0.83	0.83	0.78	0.53
ความ หมาย	ต่ำ มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	ต่ำ มาก	ต่ำ มาก	มาก	มาก	ต่ำ มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	ต่ำ มาก
$\sum \bar{x}$	4.18 (ระดับมาก)					4.51 (ระดับมากที่สุด)					4.20 (ระดับมาก)				

13. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มทดลองแบบ 1:10 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 30 คน

ตาราง 29 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มทดลองแบบ 1:10 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 30 คน

คนที่	ผลการศึกษาความพึงพอใจรายข้อ														
	ด้านการจัดการเรียนรู้					ด้านบรรยากาศการเรียนรู้					ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	4	5	5
2	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5
3	4	4	4	4	5	5	4	5	4	5	5	5	4	5	4
4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5
5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	3	4	5	5	3
6	5	4	5	4	5	5	4	5	4	5	5	3	4	5	4

7	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	5	3	4	5
8	5	5	5	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5
9	4	4	4	5	5	5	4	5	4	5	3	4	5	3	5
10	5	5	4	3	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4
11	4	3	4	4	4	5	4	5	4	5	4	4	5	4	5
12	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4
13	4	5	4	4	3	5	4	4	5	4	5	5	5	4	5
14	5	4	4	5	4	5	5	5	5	5	4	5	3	4	4
15	4	5	5	4	5	5	3	5	5	3	3	4	4	5	5
16	4	4	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4
17	4	5	4	4	3	5	4	5	5	3	4	5	5	4	5
18	5	5	5	5	4	3	4	5	5	5	4	4	5	5	5
19	5	5	4	5	5	4	5	4	3	5	3	5	5	5	4
20	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	5	4	4	4	4
21	4	5	5	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	4	5
22	4	5	4	5	5	4	5	3	4	5	5	3	5	5	4
23	4	4	5	5	4	4	5	5	3	3	4	4	5	4	5
24	5	3	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	4
25	4	5	4	5	5	4	3	4	4	5	5	4	5	5	5
26	5	3	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4	4	5
27	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	4	4	5	5	4
28	4	5	3	4	4	4	5	4	5	5	5	5	3	5	5
29	5	4	3	5	3	5	4	5	4	5	4	3	4	4	5
30	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	4	5	4	3	4
\bar{X}	4.57	4.53	4.43	4.50	4.57	4.67	4.40	4.60	4.50	4.73	4.37	4.43	4.47	4.53	4.53
S.D.	0.50	0.68	0.63	0.63	0.68	0.55	0.67	0.56	0.63	0.64	0.72	0.68	0.68	0.63	0.57
ความหมาย	ต่ำ	ต่ำ	มาก	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	มาก	มาก	ต่ำ	ต่ำ	มาก	มาก	มาก	ต่ำ	ต่ำ
$\sum \bar{x}$	4.52 (ระดับมากที่สุด)					4.58 (ระดับมากที่สุด)					4.47 (ระดับมาก)				

14. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน

ตาราง 30 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของของกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม จำนวน 43 คน

คนที่	ผลการศึกษาความพึงพอใจรายข้อ														
	ด้านการจัดการเรียนรู้					ด้านบรรยากาศการเรียนรู้					ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	5	5	5	4	5	4	5	5	4	3	5	4	3	4	5
2	5	4	5	5	5	5	4	5	5	4	3	5	4	3	4
3	3	5	4	5	4	4	5	5	5	5	4	3	5	4	5
4	4	5	3	5	4	5	5	4	3	5	4	5	4	5	4
5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	4	4	3	5
6	5	4	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5
7	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5
8	5	4	5	5	5	5	4	3	5	4	4	5	5	4	4
9	5	5	5	5	4	3	5	4	3	5	4	3	5	5	4
10	5	4	3	5	5	5	4	3	5	4	5	5	5	4	4
11	5	4	5	5	5	3	5	4	5	5	4	3	5	5	4
12	4	5	5	5	4	5	5	4	3	5	5	5	4	5	5
13	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4	5	4
14	3	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5
15	4	5	5	5	4	5	5	4	3	5	4	5	4	5	4
16	5	4	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	4	5
17	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4
18	3	5	4	5	4	4	5	5	5	5	4	5	5	4	5
19	5	4	5	4	5	4	5	5	4	5	5	4	3	4	5

20	3	5	4	5	4	4	5	5	5	5	4	3	5	4	5
21	4	5	5	4	5	5	5	4	3	5	4	5	4	5	4
22	3	5	4	5	4	4	5	5	5	5	4	3	5	4	5
23	5	4	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	4	4
24	5	4	5	5	5	3	5	4	3	5	4	5	5	5	5
25	4	5	5	5	5	5	5	4	3	5	5	5	4	3	4
26	3	5	4	5	4	4	5	5	5	5	4	5	5	4	5
27	3	5	5	5	4	4	5	5	5	5	4	4	5	4	5
28	5	4	5	5	5	5	4	3	5	4	4	5	5	4	4
29	5	5	5	5	4	5	5	4	3	5	4	3	5	5	4
30	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4	5	4
31	5	4	5	4	4	4	5	5	4	5	5	4	5	4	5
32	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5
33	4	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	4	3	4
34	3	5	4	5	4	4	5	5	5	5	4	4	5	4	5
35	5	4	5	5	5	5	4	3	5	4	5	5	5	4	4
36	5	4	5	5	4	5	5	4	3	5	5	3	5	5	4
37	4	5	5	5	4	5	5	4	5	5	4	5	4	5	4
38	5	4	5	4	5	4	5	5	4	5	5	4	5	4	5
39	3	5	4	4	4	4	5	5	5	5	4	3	5	4	5
40	4	5	5	5	4	5	5	4	3	5	5	5	4	3	4
41	5	5	5	5	5	5	4	3	5	4	4	5	5	4	4
42	5	4	5	3	4	3	5	4	3	5	5	3	5	5	5
43	4	5	5	5	5	5	5	4	3	5	4	5	4	4	4
\bar{X}	4.28	4.65	4.72	4.77	4.53	4.51	4.79	4.30	4.35	4.77	4.42	4.40	4.60	4.23	4.49
S.D.	0.83	0.48	0.55	0.48	0.50	0.67	0.41	0.67	0.90	0.48	0.54	0.82	0.58	0.65	0.65
ความหมาย	มาก	خیلی زیاد	خیلی زیاد	خیلی زیاد	خیلی زیاد	خیلی زیاد	خیلی زیاد	มาก	มาก	خیلی زیاد	มาก	มาก	خیلی زیاد	มาก	มาก
$\sum \bar{x}$	4.59 (ระดับมากที่สุด)					4.54 (ระดับมากที่สุด)					4.43 (ระดับมาก)				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชา ภาษาไทย 6	รหัสวิชา ท23102
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	เรื่อง พระอภัยมณี ตอนหนีนางผีเสื้อสมุทร	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	เรื่อง เล่าขานตำนานสุนทรภู่	เวลา 2 ชั่วโมง
ผู้สอน นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา		

1. สาระ/มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 5.1 ม.3/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากขึ้น

ท 5.1 ม.3/2 วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท 5.1 ม.3/3 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สุนทรภู่เป็นกวีที่มีความชำนาญทางด้านกลอนได้รับยกย่องเป็นเชกสเปียร์แห่งประเทศไทยได้สร้างขนบการประพันธ์กลอนนิทานและกลอนนิราศชิ้นใหม่จนกลายเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางสืบเนื่องมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ผลงานที่มีชื่อเสียงของสุนทรภู่มิมากมายหลายเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องพระอภัยมณี ได้รับยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของวรรณคดีประเภทกลอนนิทาน การศึกษาประวัติและผลงานการประพันธ์ของสุนทรภู่ว่าจะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นจุดเริ่มต้น จุดเชื่อมโยง รวมถึงแรงบันดาลใจในการแต่งคำประพันธ์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายลักษณะผลงานของสุนทรภู่ได้
2. นักเรียนเขียนจำแนกผลงานตามช่วงชีวิต ของผู้แต่งเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้
3. นักเรียนใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน

4. สาระการเรียนรู้

-ประวัติสุนทรภู่

-ผลงานวรรณคดีและวรรณกรรมที่โดดเด่นของสุนทรภู่

5. สมรรถนะสำคัญ

- ความสามารถในการคิด

ทักษะการคิดวิเคราะห์

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
 อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ช่วงชีวิตของสุนทรภู่ มหากวีสี่แผ่นดิน

ชั้นนอกชั้นเรียน

1. นักเรียนศึกษา วิดีโอเรื่องประวัติสุนทรภู่ จาก <https://shorturl.asia/s9whO> พร้อมบันทึกเกร็ดความรู้ที่ได้จากการศึกษา ลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 11 ตามความเข้าใจของนักเรียน

2. นักเรียนตั้งคำถามตามความสนใจ และความสงสัยคนละ 1 คำถามลงใน Google form จากลิงก์ <https://forms.gle/y8YabUjvAd3acqeGA>

ชั้นในชั้นเรียน

ชั้นนำ 10 นาที

1. ขั้นจุดประกายความคิด (Provoke thinking)

ครูกระตุ้นความคิดผู้เรียนให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประวัติสุนทรภู่ด้วยคำถามกระตุ้นความคิด ดังนี้ “นักเรียนมีความเห็นอย่างไรกับฉายากวีสี่แผ่นดินของสุนทรภู่” จากนั้นยกตัวอย่างสถานการณ์ช่วงชีวิตของ สุนทรภู่ที่ตลกขบขัน พร้อมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยการจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ เมื่อได้ข้อสรุปแล้วให้แสดงความคิดเห็น ลงใน Padlet จากลิงก์

<https://shorturl.asia/O6nk0>

ชั้นสอน 40 นาที

2. ถาม-ตอบ (Q&A)

- 1) พูดถึงบทเรียนที่ให้นักเรียนศึกษา พร้อมทั้งตั้งคำถามมาล่วงหน้าคนละ 1 คำถาม
- 2) สุ่มนักเรียน 10 คน ผลัดกันถามคำถามของตนที่ตั้งไว้หน้าชั้นเรียน และให้เพื่อนร่วมกันตอบคำถาม โดยเขียนลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ครูแจก โดยเลือกตอบคนละ 5 ข้อที่นักเรียนสนใจ

3. กิจกรรม (Activity)

- 1) นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ หน้า 5-9
- 2) แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 7 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน ละครความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน จากนั้นสมาชิกในกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม
- 3) แต่ละกลุ่ม ศึกษาช่วงชีวิตของสุนทรภู่ มหากวีสี่แผ่นดิน แล้วบันทึกเหตุการณ์ ผลงานที่สำคัญของแต่ละช่วง จากนั้นนำมาผลงานมาวิเคราะห์ถึงวิถีชีวิตในอดีตและปัจจุบัน
- 4) นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ช่วงชีวิตของสุนทรภู่ มหากวีสี่แผ่นดิน หน้า 12

ขั้นสรุป 10 นาที

4. สะท้อนบทเรียน (Reflection)

- 1) สุ่มตัวแทนกลุ่มบอกประโยชน์ของการเรียนรู้ประวัติของสุนทรภู่
- 2) มอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาวิดีโอบทเรียนที่ 2 ผลงานสุนทรภู่ และตั้งคำถามคนละ 1 คำถามลงใน Google form จากลิงก์ <https://forms.gle/JkhPtneQoN9zSAks9>

ชั่วโมงที่ 2 ผลงานจากการเดินทางของสุนทรภู่

ขั้นนอกชั้นเรียน

1. นักเรียนศึกษา วิดีโอเรื่องผลงานสุนทรภู่ จาก <https://shorturl.asia/D6qnH> พร้อมบันทึกเกร็ดความรู้ในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 13 ตามความเข้าใจของนักเรียน
2. นักเรียนตั้งคำถามตามความสนใจ และความสงสัยคนละ 1 คำถามลงใน Google form จากลิงก์ <https://forms.gle/JHu98CVdpykJE1At7>

ชั้นในชั้นเรียน

ขั้นนำ 10 นาที

1. ช้จุดประกายความคิด (Provoke thinking)

นักเรียนเล่นเกม Yes or No โดยให้นักเรียนตอบคำถาม “วรรณคดีต่อไปนี้นี้เป็นผลงานของสุนทรภู่หรือไม่”

กติกาคือ แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ฝ่าย ๆ ละเท่ากัน ให้นักเรียนทุกคนหลับตาแล้วฟังชื่อวรรณคดีที่ครูออกเสียง แล้วให้นักเรียนทุกคนยกมือตอบ ใช่หรือไม่ใช่ ฝ่ายใดตอบถูกมากกว่าจะถือว่า เป็นได้คะแนน 1 คะแนนในข้อนั้น ๆ จนครบทุกข้อ ฝ่ายที่ชนะครูให้คะแนนเพิ่มเป็นรางวัล

2. ถาม-ตอบ (Q&A)

ขั้นสอน 40 นาที

1) นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายและเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นถึงบทเรียนที่ให้นักเรียนศึกษา เรื่องผลงานของสุนทรภู่

2) สุ่มนักเรียน 5 คน ผลัดกันถามคำถามของตนที่ตั้งไว้หน้าชั้นเรียน และให้เพื่อนร่วมกันตอบคำถาม โดยเขียนลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 13 โดยเลือกตอบคนละ 2 ข้อที่นักเรียนสนใจ

3. กิจกรรม (Activity)

1) นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ผลงานจากการเดินทางของสุนทรภู่ และเขียนวิเคราะห์ลักษณะการสร้างสรรค์ผลงานของสุนทรภู่ หน้า 14-15

4. สะท้อนบทเรียน (Reflection)

ขั้นสรุป 10 นาที

1) นักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน ในหัวข้อ “ข้อดีของการเป็นคนมีวาทศิลป์”

9. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. คลิปวิดีโอ เรื่อง ประวัติสุนทรภู่ จาก <https://shorturl.asia/s9whO>
2. คลิปวิดีโอ เรื่อง ผลงานสุนทรภู่ จาก <https://shorturl.asia/D6qnH>
3. Google form ถามคำถาม <https://forms.gle/JkhPtneQoN9zSAks9>
4. Padlet แสดงความคิดเห็น ฉายากวีสี่แผ่นดินของสุนทรภู่

<https://shorturl.asia/O6nk0>

5. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ

10. การวัดผลและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านความรู้ (A) นักเรียนอธิบาย ลักษณะผลงานของ สุนทรภู่ได้	ประเมินการทำ แบบฝึกทักษะการ คิดวิเคราะห์ วรรณคดี	แบบประเมินการทำ แบบฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์วรรณคดี	นักเรียนมีคะแนนอยู่ใน ระดับ 2 ขึ้นไป (พอใช้) ถือว่าผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะ/ กระบวนการ (P) นักเรียนจำแนก ผลงาน ตามช่วงชีวิต ของผู้แต่ง เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้	ประเมินการทำ แบบฝึกทักษะการ คิดวิเคราะห์ วรรณคดี	แบบประเมินการทำ แบบฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์วรรณคดี	นักเรียนมีคะแนนอยู่ใน ระดับ 2 ขึ้นไป (พอใช้) ถือว่าผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (A) นักเรียนใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการ ทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	นักเรียนได้ระดับคุณภาพ ดีขึ้นไปถือว่าผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)			
	4	3	2	1
1. การ อธิบาย ลักษณะ ผลงานของ สุนทรภู่	อธิบายลักษณะ ผลงานของสุนทรภู่ ได้ละเอียด ตาม ประเภทของ ผลงานได้อย่าง ครอบคลุมด้วย ภาษาที่เข้าใจง่าย และตรงประเด็น	อธิบายลักษณะ ผลงานของ สุนทรภู่ละเอียด แต่ยังไม่ครบ ประเด็น ใช้ภาษา ที่เข้าใจง่าย	อธิบายลักษณะ ผลงานของ สุนทรภู่ค่อนข้าง ละเอียดแต่ยังไม่ ครบประเด็น ใช้ ภาษาที่เข้าใจง่าย	อธิบายลักษณะ ผลงานของ สุนทรภู่ได้บ้าง แต่ยังไม่ครบ ประเด็น ใช้ภาษา ที่เข้าใจง่าย
2. การเขียน จำแนก ผลงาน ตาม ช่วงชีวิตของ ผู้แต่ง เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ	เขียนจำแนก ผลงานได้เข้าใจ ถูกต้อง ครอบคลุม ตาม ประเด็นที่กำหนด ทุกประเด็น	เขียนจำแนก ผลงานได้เข้าใจ ถูกต้อง ครอบคลุม ตาม ประเด็นที่กำหนด อย่างน้อย 4 ประเด็น	เขียนจำแนกผลงาน ได้เข้าใจ ถูกต้อง ครอบคลุม ตาม ประเด็นที่กำหนด อย่างน้อย 3 ประเด็น	เขียนจำแนก ผลงานได้เข้าใจ ถูกต้อง ครอบคลุม ตาม ประเด็นที่กำหนด อย่างน้อย 2 ประเด็น
3. การ ใฝ่เรียนรู้และ มุ่งมั่นในการ ทำงาน	ตั้งใจทำงานและ ส่งงานตรงเวลาที่ กำหนด ไม่ส่ง เสียงรบกวนผู้อื่น	ตั้งใจทำงาน ไม่ส่ง เสียงรบกวนผู้อื่น แต่ส่งงานเกิน เวลาที่กำหนด 1 วัน	ตั้งใจทำงานบ้าง สังเกตจากส่ง เสียงพูดคุยรบกวน ผู้อื่น และส่งงานเกิน เวลาที่กำหนด 2 วัน	ตั้งใจทำงานบ้าง สังเกตจากส่งเสียง ดังรบกวนผู้อื่น และ ส่งงานเกินเวลาที่ กำหนด 3 วัน

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ ดีมาก

คะแนน 7-9 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ ดี

คะแนน 4-6 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ พอใช้

คะแนน น้อยกว่า 3 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

ครูผู้สอน

แบบประเมินการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

เลข ที่	ชื่อ-สกุล	ประเด็นประเมิน			รวม 12 คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		สาระสำคัญ (4 คะแนน)	ความถูกต้อง (4 คะแนน)	การใช้ ภาษา (4 คะแนน)		
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ประเด็นประเมิน			รวม 12 คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		สาระสำคัญ (4 คะแนน)	สาระสำคัญ (4 คะแนน)	สาระสำคัญ (4 คะแนน)		
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						
41						
42						
43						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

ระดับคะแนน ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				คะแนน รวม
	4	3	2	1	
1.สาระสำคัญ	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ หลากหลาย มีความ สอดคล้อง สมเหตุสมผล สร้างสรรค์ และ มีสาระสำคัญ ครบถ้วน	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ดี สอดคล้อง สมเหตุสมผล แต่ยังขาด ความ ครอบคลุม 1-2 ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ดี สอดคล้อง สมเหตุสมผล แต่ยังขาดความ ครอบคลุม 3 ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ดี สอดคล้อง สมเหตุสมผล แต่ยังขาด ความ ครอบคลุม 4 ประเด็นขึ้นไป	
2.ความ ถูกต้อง	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ ถูกต้องครบทุก คำถาม	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ครบ ทุกคำถามแต่ วิเคราะห์ไม่ สอดคล้อง 1-2 ข้อ	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ครบ ทุกคำถามแต่ วิเคราะห์ไม่ สอดคล้อง 3-4 ข้อ	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ครบ ทุกคำถามแต่ วิเคราะห์ไม่ สอดคล้อง 5 ข้อ ขึ้นไป	

3. การใช้ ภาษา	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ เหมาะสม สละสลวย ชัดเจน เข้าใจ ง่าย และเขียน ได้ถูกต้องตาม อักขระวิธี	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ ชัดเจน เข้าใจ ขาดความ สละสลวยมี ภาษาพูด ปะปน 1-2 แห่ง และ เขียนคำไม่ ถูกต้องเกิน 2 แห่ง	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมาย เข้าใจ ขาด ความสละสลวย มีภาษาพูด ปะปน 4 แห่ง และเขียนคำไม่ ถูกต้องเกิน 3 แห่ง	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ ขาดความ สละสลวยมี ภาษาพูด ปะปน 5 แห่ง ขึ้นไป และ เขียนคำไม่ ถูกต้องเกิน 4 แห่ง	
รวม					

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 10-12	คะแนน	อยู่ในระดับ ดีมาก	ผลการประเมิน ผ่าน
คะแนน 7-9	คะแนน	อยู่ในระดับ ดี	ผลการประเมิน ผ่าน
คะแนน 4-6	คะแนน	อยู่ในระดับ พอใช้	ผลการประเมิน ผ่าน
คะแนน 1-3	คะแนน	อยู่ในระดับ ปรับปรุง	ผลการประเมิน ไม่ผ่าน

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน “ใฝ่เรียนรู้”

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น..ม.3/.....เลขที่.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บางครั้ง	น้อยครั้ง	ทำบ้าง/ ไม่ชัดเจน
		4	3	2	1
1	ตั้งใจเอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้				
2	สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				
3	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม				
4	สามารถบันทึกสรุปความรู้ วิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่เรียนรู้สรุปเป็นองค์ความรู้				
5	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน				
รวมคะแนน/ระดับคุณภาพ					

ลงชื่อ

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 17-20 คะแนน หรือร้อยละ 85-100
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 12-16 คะแนน หรือร้อยละ 60-80
ปรับปรุง	ได้คะแนนรวมระหว่าง 6-11 คะแนน หรือร้อยละ 30-55
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 1-5 คะแนน หรือร้อยละ 0-25

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

“มุ่งมั่นในการทำงาน”

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น.ม.3/.....เลขที่.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บางครั้ง	น้อยครั้ง	ทำบ้าง/ ไม่ชัดเจน
		4	3	2	1
1	มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน				
2	ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
3	ทำงานด้วยความเพียรพยายาม				
4	รู้จักแก้ปัญหาในการทำงานเมื่อมีอุปสรรค				
5	อดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย				
6	ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นด้วยตนเอง				
รวมคะแนน/ระดับคุณภาพ					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 19-24 คะแนน หรือร้อยละ 80-100
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 14-18 คะแนน หรือร้อยละ 60-75
ปรับปรุง	ได้คะแนนรวมระหว่าง 8-13 คะแนน หรือร้อยละ 33-55
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 1-7 คะแนน หรือร้อยละ 0-30

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชา ภาษาไทย 6	รหัสวิชา ท23102
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	เรื่อง พระอภัยมณี ตอนหนีนางผีเสื้อสมุทร	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	เรื่อง เรียนรู้เนื้อหา	เวลา 3 ชั่วโมง
ผู้สอน นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา		

1. สาระ/มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 5.1 ม.3/1 สรุปรื่องานวรรณคดีและวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากขึ้น

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระอภัยมณีแต่งด้วยกลอนสุภาพในลักษณะนิทาน ประกอบรสคำและรสความที่ไพเราะ ผ่งด้วยแง่คิดโดยสุนทรภู่ผู้แต่งเรื่องพระอภัยมณีขึ้นจากการฟังคำบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของบุคคลในสังคมผสมผสานกับจินตนาการของตนเอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อขายเลี้ยงชีพในยามที่ตกยากอยู่ในคุกแต่เมื่อพ้นโทษแล้วก็แต่งเพื่อถวายพระองค์เจ้าลักขณานุคุณและกรมหมื่นอัปสรสุดาเทพ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสรุปเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้
2. นักเรียนเขียนวิเคราะห์เรื่องและจัดลำดับเหตุการณ์เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้
3. นักเรียนใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน

4. สาระการเรียนรู้

เนื้อเรื่องวรรณคดี พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

5. สมรรถนะสำคัญ

- ความสามารถในการคิด

ทักษะการคิดวิเคราะห์

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
 อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 เนื้อเรื่องจากบทประพันธ์ของเรื่องพระอภัยมณี

ขั้นนอกชั้นเรียน

1. นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่องจากบทประพันธ์ของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/1lHy> พร้อมบันทึกเกร็ดความรู้ในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 17 ตามความเข้าใจของนักเรียน

2. นักเรียนตั้งคำถามตามความสนใจ และความสงสัยคนละ 1 คำถามลงใน Google form จากลิงก์ <https://forms.gle/bCjB5TfcdswpP4yA8>

ชั้นในชั้นเรียน

ขั้นสรุป 10 นาที

1. จุดประกายความคิด (Provoke thinking)

1) นักเรียนร่วมกันระดมคำตอบ กับคำถามที่ว่า “รักที่ไม่สมหวัง เกิดขึ้นได้ เพราะเหตุใด?” และ หากนักเรียนพบกับความรักที่ไม่สมหวัง นักเรียนจะแก้ปัญหาได้อย่างไร

ขั้นสอน 40 นาที

2. ถาม-ตอบ (Q&A)

1) นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม ต่อไปนี้ โดยให้ความรู้จากการศึกษาวิดีโอ เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 17

คำถาม

๑. นางผีเสื้อสมุทรรจบพระอภัยมณีได้อย่างไร
๒. หากนักเรียนเป็นสินสมุทรร นักเรียนจะอย่างไร เมื่อบิดาคิดจะหนีไปจากมารดา
๓. เหตุใดพระอภัยมณีจึงคิดหนีนางผีเสื้อ
๔. เหตุใดพระอภัยมณีจึงต้องออกอุบายให้นางผีเสื้อไปจำศีล และอดอาหาร

3. กิจกรรม (Activity)

1) นักเรียนจับคู่ ศึกษาบทประพันธ์ เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ตามบทที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นให้แต่ละคู่เรียบเรียงเนื้อเรื่องเป็นร้อยแก้ว บันทึกลงในกระดาษที่ครูให้

2) นักเรียนนำกระดาษถอดบทประพันธ์ แปะบริเวณรอบห้องเรียน โดยเรียงตามลำดับบท จากนั้นครูอธิบายขั้นตอนการเรียนรู้ ดังนี้

“ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่เพื่อนถอดบทประพันธ์ ถ้าหากบทใดถอดคำประพันธ์ได้ดีเยี่ยมให้นักเรียนใส่เครื่องหมายดาว แต่หากบทใดที่นักเรียนมีข้อเสนอแนะรายละเอียดบทเพิ่มเติม ให้นักเรียนเขียนเพิ่มลงไปด้วยปากกาสีที่แตกต่างจากบท ทั้งนี้ นักเรียนมีเวลาเพียง 1 นาทีในการอ่านเรื่องราวตามจุดต่าง ๆ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้สัญญาณการเวียนฐาน”

3) นักเรียนทำใบงานวิเคราะห์เนื้อเรื่อง ในแบบฝึกหัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณีตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ หน้า 18

ขั้นสรุป 10 นาที

4. สะท้อนบทเรียน (Reflection)

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ เนื้อเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

ชั่วโมงที่ 2 เรื่องย่อและเหตุการณ์ของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

ขั้นนอกชั้นเรียน

1. นักเรียนศึกษาวิดีโอ เรื่องย่อและเหตุการณ์ของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/uTILM> พร้อมบันทึกเกร็ดความรู้ในแบบฝึกหัดทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 19 ตามความเข้าใจของนักเรียน

2. นักเรียนตั้งคำถาม ที่สงสัยคนละ 1 คำถาม ลงใน google form ที่ครูสร้างขึ้น จากลิงก์ <https://forms.gle/kqk3Upy4Wkk24ntAA>

ขั้นในชั้นเรียน

ขั้นนำ 10 นาที

1. ขั้นจุดประกายความคิด (Provoke thinking)

1) นักเรียนเล่นเกมเปิดจิ๊กซอร์ทายเนื้อเรื่อง โดยครูทำแผ่นภาพเป็นจิ๊กซอร์เหตุการณ์ของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อให้นักเรียนเปิด

กติกาให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม แล้วให้ตัวแทนกลุ่มยกมือเปิดเลือกเปิดแผ่นฝ่าย ผลัดกันเปิดแผ่นภาพไปเรื่อย ๆ กลุ่มใดเปิดแผ่นป้ายและทายถูกว่าเป็นเหตุการณ์ใดในเรื่องได้ กลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ

ชั้นสอน 40 นาที

2. ถาม-ตอบ (Q&A)

1) นักเรียนร่วมกันเรียงร้อยเรื่องราวลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อจากแผ่นภาพที่ถูกเปิดไว้แล้วให้ถูกต้อง

2) สุ่มนักเรียน 5 คน อ่านกิจกรรมถามตอบ จากคำถามที่นักเรียนตั้งไว้หลังจากชมวิดีโอ เรื่องย่อและเหตุการณ์ของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ พร้อมให้นักเรียนบันทึกคำถามที่สนใจและตอบคำถามนั้นลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ 2 ข้อ

3. กิจกรรม (Activity)

1) ทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรียงร้อยเรื่องราวพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ หน้า 20 และ วิเคราะห์กลวิธีการแต่งจากเรื่องย่อ หน้า 21

ชั้นสรุป 10 นาที

4. สะท้อนบทเรียน (Reflection)

1) นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องราวโดยการเขียนเรื่องย่อของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

ชั่วโมงที่ 3 เรียนรู้คำศัพท์

ชั้นนอกชั้นเรียน

นักเรียนศึกษาคำศัพท์พร้อมความหมายจากเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/LF2oA> พร้อมบันทึกเกร็ดความรู้ในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 22 ตามความเข้าใจของนักเรียน พร้อมทั้งศึกษาคำศัพท์จากเนื้อเรื่องจากหนังสือเรียนวรรณคดี และวรรณกรรมชั้น ม.3 เพิ่มเติม

ชั้นในชั้นเรียน

ชั้นนำ 10 นาที

1. จุดประกายความคิด (Provoke thinking)

1) นักเรียนเล่นเกมเปิดศัพท์ โดยครูจะให้คำศัพท์ นักเรียน 10 คำ จากเนื้อเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ให้นักเรียนเปิดหาคำศัพท์นั้นจากหนังสือเรียน และบอกว่าคำศัพท์นี้อยู่หน้าที่เท่าไร

ชั้นสอน 40 นาที

2. ถาม-ตอบ (Q&A)

1) นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายความหมายคำศัพท์ 10 คำที่นักเรียนเปิดจากหนังสือ ทั้งนี้ครูอาจสุ่มนักเรียนเพื่อถามความหมายหรือให้นักเรียนตอบร่วมกันก็ได้

2) ครูถามคำถามนักเรียนดังนี้ โดยให้นักเรียนตอบคำถามลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

- ทำไมการเรียนรู้วรรณคดีต้องมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ยากหรือศัพท์น่ารู้ท้ายบทเรียนเสมอ
- นักเรียนมีวิธีการอย่างไรให้สามารถจดจำคำศัพท์ยากเหล่านี้ได้
- คำศัพท์ที่ปรากฏในวรรณคดีแสดงให้เห็นถึงค่านิยมอะไรบ้าง

3. กิจกรรม (Activity)

1) ทำแบบฝึกวิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์ท้ายบท เรื่องพระอภัยมณีตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ รวมถึงวิเคราะห์ด้านคำศัพท์อดีตและปัจจุบันเปลี่ยนแปลงการใช้คำประโยคอย่างไร หน้า 23

ขั้นสรุป 10 นาที

4. สะท้อนบทเรียน (Reflection)

- 1) นักเรียนร่วมกันสรุป จุดประสงค์ กลวิธีในการประพันธ์เรื่อง พระอภัยมณีของสุนทรภู่
- 2) นักเรียนคิดว่าสิ่งใดสำคัญที่สุดใน นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

9. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. คลิปวิดีโอ เรื่อง เนื้อเรื่องจากบทประพันธ์ของเรื่องพระอภัยมณี จาก <https://shorturl.asia/1lHy>
2. คลิปวิดีโอ เรื่อง เรื่องย่อและเหตุการณ์ของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/uTiLM>
3. คำศัพท์พร้อมความหมายจากเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/LF2oA>
4. ใบงานถอดบทประพันธ์
5. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
6. เกมเปิดจิ๊กซอร์ทายเนื้อเรื่อง
7. เกมเปิดศัพท์

10. การวัดผลและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านความรู้ (A) นักเรียนสรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้	ประเมินการทำ แบบฝึกทักษะการ คิดวิเคราะห์ วรรณคดี	แบบประเมินการทำ แบบฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์วรรณคดี	นักเรียนมีคะแนนอยู่ใน ระดับ 2 ขึ้นไป (พอใช้) ถือว่าผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะ/ กระบวนการ (P) นักเรียนวิเคราะห์ เรื่องและ จัดลำดับ เหตุการณ์เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้	ประเมินการทำ แบบฝึกทักษะการ คิดวิเคราะห์ วรรณคดี	แบบประเมินการทำ แบบฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์วรรณคดี	นักเรียนมีคะแนนอยู่ใน ระดับ 2 ขึ้นไป (พอใช้) ถือว่าผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ (A) นักเรียนใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการ ทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	นักเรียนได้ระดับคุณภาพ ดีขึ้นไปถือว่าผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)			
	4	3	2	1
1. สรุปเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ นางเงือก	สรุปเนื้อเรื่องได้ ตามประเด็น และมีใจความ สำคัญครบถ้วน และเป็นลำดับ ใช้ภาษา ถ้อยคำ ได้ถูกต้อง ไม่ใช่ วกวน และเขียน ถูกต้องตาม อักขระ	สรุปเนื้อเรื่องได้ ตามประเด็น และมี ใจความสำคัญไม่ ครบถ้วน และเป็น ลำดับ ใช้ภาษา ถ้อยคำได้ถูกต้อง ไม่ใช่วกวน และ เขียนถูกต้องตาม อักขระ	สรุปเนื้อเรื่องได้ ตามประเด็น และ มีใจความสำคัญ ไม่ครบถ้วน และ เป็นลำดับ ใช้ ภาษา ถ้อยคำได้ ถูกต้อง มีผิดเกิน 3 แห่ง และใช้ ภาษากำกวม เล็กน้อย	สรุปเนื้อเรื่องได้ ตามประเด็น และ มีใจความสำคัญ ไม่ครบถ้วน และ เป็นลำดับ ใช้ ภาษา ถ้อยคำได้ ถูกต้อง มีผิดเกิน 5 แห่ง และใช้ ภาษากำกวม เล็กน้อย
2. เขียน วิเคราะห์ เรื่องและ จัดลำดับ เหตุการณ์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ	เขียนวิเคราะห์ เรื่องครอบคลุม ครบถ้วนตาม เนื้อหา และ ลำดับเนื้อเรื่องได้ ถูกต้องตาม เหตุการณ์ของ เรื่อง โดยใช้ ภาษา สำนวนที่ สื่อความหมายได้ สละสลวยชัดเจน เข้าใจง่าย และ ถูกต้องตาม อักขระ	เขียนวิเคราะห์เรื่อง ครอบคลุมได้ตาม เนื้อหา และลำดับ เนื้อเรื่องได้ถูกต้อง ตามเหตุการณ์ของ เรื่อง โดยใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ ชัดเจน เข้าใจ และ ถูกต้องตามอักขระ แต่ผิดไม่ไม่เกิน 2 แห่ง	เขียนวิเคราะห์ เรื่องได้ตาม เนื้อหาแต่ยังไม่ ครอบคลุม และ ลำดับเนื้อเรื่องได้ ถูกต้องตาม เหตุการณ์ของ เรื่อง มีสลับกันไม่ เกิน 3 แห่ง ใช้ ภาษาถูกต้องตาม อักขระแต่ผิดไม่ เกิน 5 แห่ง	เขียนวิเคราะห์ เรื่องได้ตาม เนื้อหาแต่ยังไม่ ครอบคลุม และ ลำดับเนื้อเรื่องได้ ถูกต้องตาม เหตุการณ์ของ เรื่อง มีสลับกันไม่ เกิน 4 แห่ง ใช้ ภาษาถูกต้องตาม อักขระแต่ผิด 5 แห่งขึ้นไป

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)			
	4	3	2	1
3. การ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นใน การทำงาน	ตั้งใจทำงานและ ส่งงานตรงเวลาที่ กำหนด ไม่ส่ง เสียงรบกวนผู้อื่น	ตั้งใจทำงาน ไม่ส่ง เสียงรบกวนผู้อื่น แต่ส่งงานเกินเวลา ที่กำหนด 1 วัน	ตั้งใจทำงานบ้าง สังเกตจากส่ง เสียงพูดคุยรบกวน ผู้อื่น และส่งงาน เกินเวลาที่กำหนด 2 วัน	ตั้งใจทำงานบ้าง สังเกตจากส่งเสียง ดังรบกวนผู้อื่น และ ส่งงานเกินเวลาที่ กำหนด 3 วัน

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ ดีมาก

คะแนน 7-9 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ ดี

คะแนน 4-6 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ พอใช้

คะแนน น้อยกว่า 3 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

ครูผู้สอน

แบบประเมินการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

เลข ที่	ชื่อ-สกุล	ประเด็นประเมิน			รวม 12 คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		สาระสำคัญ (4 คะแนน)	ความถูกต้อง (4 คะแนน)	การใช้ ภาษา (4 คะแนน)		
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ประเด็นประเมิน			รวม 12 คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		สาระสำคัญ (4 คะแนน)	สาระสำคัญ (4 คะแนน)	สาระสำคัญ (4 คะแนน)		
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						
41						
42						
43						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

**เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ**

ระดับคะแนน ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				คะแนน รวม
	4	3	2	1	
1.สาระสำคัญ	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ หลากหลาย มีความ สอดคล้อง สมเหตุสมผล สร้างสรรค์ และ มีสาระสำคัญ ครบถ้วน	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ดี สอดคล้อง สมเหตุสมผล แต่ยังขาด ความ ครอบคลุม 1-2 ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ดี สอดคล้อง สมเหตุสมผล แต่ยังขาดความ ครอบคลุม 3 ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ดี สอดคล้อง สมเหตุสมผล แต่ยังขาด ความ ครอบคลุม 4 ประเด็นขึ้นไป	
2.ความ ถูกต้อง	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ ถูกต้องครบทุก คำถาม	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ครบ ทุกคำถามแต่ วิเคราะห์ไม่ สอดคล้อง 1-2 ข้อ	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ครบ ทุกคำถามแต่ วิเคราะห์ไม่ สอดคล้อง 3-4 ข้อ	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ครบ ทุกคำถามแต่ วิเคราะห์ไม่ สอดคล้อง 5 ข้อ ขึ้นไป	

3. การใช้ ภาษา	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ เหมาะสม สละสลวย ชัดเจน เข้าใจ ง่าย และเขียน ได้ถูกต้องตาม อักขระวิธี	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ ชัดเจน เข้าใจ ขาดความ สละสลวยมี ภาษาพูด ปะปน 1-2 แห่ง และ เขียนคำไม่ ถูกต้องเกิน 2 แห่ง	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมาย เข้าใจ ขาด ความสละสลวย มีภาษาพูด ปะปน 4 แห่ง และเขียนคำไม่ ถูกต้องเกิน 3 แห่ง	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ ขาดความ สละสลวยมี ภาษาพูด ปะปน 5 แห่ง ขึ้นไป และ เขียนคำไม่ ถูกต้องเกิน 4 แห่ง	
รวม					

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 10-12	คะแนน	อยู่ในระดับ ดีมาก	ผลการประเมิน ผ่าน
คะแนน 7-9	คะแนน	อยู่ในระดับ ดี	ผลการประเมิน ผ่าน
คะแนน 4-6	คะแนน	อยู่ในระดับ พอใช้	ผลการประเมิน ผ่าน
คะแนน 1-3	คะแนน	อยู่ในระดับ ปรับปรุง	ผลการประเมิน ไม่ผ่าน

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน “ใฝ่เรียนรู้”

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น..ม.3/.....เลขที่.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บางครั้ง	น้อยครั้ง	ทำบ้าง/ ไม่ชัดเจน
		4	3	2	1
1	ตั้งใจเอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้				
2	สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				
3	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม				
4	สามารถบันทึกสรุปความรู้ วิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่เรียนรู้สรุปเป็นองค์ความรู้				
5	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน				
รวมคะแนน/ระดับคุณภาพ					

ลงชื่อ

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 17-20 คะแนน หรือร้อยละ 85-100
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 12-16 คะแนน หรือร้อยละ 60-80
ปรับปรุง	ได้คะแนนรวมระหว่าง 6-11 คะแนน หรือร้อยละ 30-55
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 1-5 คะแนน หรือร้อยละ 0-25

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

“มุ่งมั่นในการทำงาน”

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น..ม.3/.....เลขที่.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บางครั้ง	น้อยครั้ง	ทำบ้าง/ ไม่ชัดเจน
		4	3	2	1
1	มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน				
2	ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
3	ทำงานด้วยความเพียรพยายาม				
4	รู้จักแก้ปัญหาในการทำงานเมื่อมีอุปสรรค				
5	อดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย				
6	ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นด้วยตนเอง				
รวมคะแนน/ระดับคุณภาพ					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 19-24 คะแนน หรือร้อยละ 80-100
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 14-18 คะแนน หรือร้อยละ 60-75
ปรับปรุง	ได้คะแนนรวมระหว่าง 8-13 คะแนน หรือร้อยละ 33-55
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 1-7 คะแนน หรือร้อยละ 0-30

ใบงานถอดบทประพันธ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนนักเรียนจับคู่ ศึกษาบทประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ตามบทที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นสรุปเนื้อเรื่องเป็นร้อยแก้ว ตามความเข้าใจของนักเรียน

ชื่อสมาชิก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชา ภาษาไทย 6	รหัสวิชา ท23102
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	เรื่อง พระอภัยมณี ตอนหนีนางผีเสื้อสมุทร	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
แผนจัดการเรียนรู้ที่ 3	เรื่อง คุณค่าพินิจ	เวลา 3 ชั่วโมง
ผู้สอน นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา		

1. สาระ/มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 5.1 ม.3/2 วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระอภัยมณีมีความโดดเด่นเพราะมีตัวละครหลากหลายทั้งมนุษย์ อมนุษย์ และสัตว์ประหลาด กระทั่งในกลุ่มมนุษย์เองก็ยังมีหลายเชื้อชาติจึงเป็นความแปลกใหม่ในสายตาผู้อ่าน อุปนิสัยตัวละครทุกตัวถูกสร้างให้มีความสมจริงตามนิสัยแท้ของมนุษย์ ด้านฉากที่ดำเนินเรื่องส่วนใหญ่ในมหาสมุทรสะท้อนจินตนาการกว้างไกลของผู้เขียน การศึกษาวิเคราะห์เรื่องพระอภัยมณี ด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคมและข้อคิดในการนำไปประยุกต์ใช้อย่างละเอียดและเข้าใจ จะเป็นประโยชน์และก่อให้เกิดคุณค่าอย่างยิ่ง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายคุณค่าของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้
2. นักเรียนจำแนกคุณค่าของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้
3. นักเรียนใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน

4. สาระการเรียนรู้

การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดี

5. สมรรถนะสำคัญ

- ความสามารถในการคิด

ทักษะการคิดวิเคราะห์

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
 อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ลักษณะนิสัยตัวละคร

ชั้นนอกชั้นเรียน

1. นักเรียนศึกษา เรื่อง ลักษณะนิสัยของตัวละครของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/1cQtB> พร้อมบันทึกเกร็ดความรู้ในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 25 ตามความเข้าใจของนักเรียน

2. นักเรียนตอบคำถาม “นักเรียนชื่นชอบตัวละครใดในเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อมากที่สุดเพราะเหตุใด” และ “นักเรียนคิดว่าตัวละครใดน่าเห็นใจที่สุด” ให้นักเรียนตอบในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

ชั้นในชั้นเรียน

ชั้นนำ 10 นาที

1. ขั้นจุดประกายความคิด (Provoke thinking)

1) ครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนคิดว่าบทบาทของตัวละครสามารถพบในชีวิตจริงได้หรือไม่”

2) นักเรียนอ่านบทประพันธ์และพิจารณาความรู้สึกของตัวละคร

“พระโยคีชี้หน้าว่าอูเหม่	ยังไว้ไว้ขุนวายอิตายโห่ง
เพราะหวงผิวมัวเมาฝ้าตะไกรง	ว่ากูโงมึงก็ตกรนรกเอง
อียักขาตาโตโมโหมาก	รูปก็กากปากก็เปราะไม่เหมาะสม
นมสองข้างอย่างกระโปรงดูโตงเตง	ผิวของเอ็งเขาระอาไม่น่าชม”

ชั้นสอน 40 นาที

2. ถาม-ตอบ (Q&A)

1) นักเรียนและครูร่วมกันวิเคราะห์บทประพันธ์ และทายชื่อตัวละครจากบทประพันธ์

1.

ประไพพัทธ์ลักษณล้าล้นคำคม	ตั้งเนื่อนมมวลเปล่งออกเต่งทรง
ขนงเนตรเกศกรอ่อนสะอาด	ตั้งสุรางค์นางนาฏในวังหลวง

2. เห็นหินปิดเปิดประตูคุกกว้าง นิมิตอย่างนางมนุษย์เสนหา
 วรพักตร์นารีศรีโสภา ลีลาม่าเข้าไปในห้องเห็นสององค์
3. ไม่คลาดเคลื่อนเหมือนองค์พระทรงเดช แต่ดวงเนตรแดงดุตั้งสุริย์ฉาย
 ทรงกำลังตั้งพระยาชวาพลาย มีเขี้ยวคล้ายชนนีมีศักดา
4. จงตัดบ่วงห่วงใยอาลัยลาน อย่าปองผลาญลูกฝัของตัวเลย
 ทั้งนี้เพราะเคราะห์กรรมทำให้วุ่น จึงสิ้นบุญวาสนาสีกาเอ๋ย
 เห็นมิได้ไปอยู่เป็นคู่เขย ด้วยสองเคยปลุกเลี้ยงกันเพียงนั้น
5. ลงกลิ้งเกลือกเสือกกายร้องไห้ไร่ เสียงโฮโฮดังก้องห้องคูหา
 พระรูปหล่อพ่อคุณของเมียอา ควรหรือมาทิ้งขว้างหมองหมางเมีย
 ทั้งลูกน้อยยกลอยใจไปด้วยเล่า เหมือนควักเอาดวงใจน้องไปเสีย
 น้องร้อนรุ่มกลุ่มใจตั้งไฟเลีย ทูนหัวเมียช่างไม่ไว้อาลัยเลย

3. กิจกรรม (Activity)

1) ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระมณีหนีนางผีเสื้อ หน้า 26-30 โดยให้นักเรียนอ่านบทกลอนต่อไปนี้แล้ว วิเคราะห์ว่าบทประพันธ์ดังกล่าว กล่าวถึง ลักษณะ การกระทำของตัวละครใดในเรื่อง พร้อมทั้งบรรยายเหตุการณ์ ความรู้สึกที่พบในบทประพันธ์ ตามความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นสรุป 10 นาที

4. สะท้อนบทเรียน (Reflection)

1) นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะนิสัยของตัวละคร และเสนอแนวคิดใหม่ที่อยากเปลี่ยนแปลง ลักษณะนิสัยตัวละครให้ดีขึ้นในประเด็นที่ว่า “หากฉันต้องเข้าไปอยู่ในโลกของวรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ นักเรียนอยากเป็นตัวละครใด จะนักเรียนจะเปลี่ยน ลักษณะนิสัยของตัวละครที่นักเรียนเป็นหรือไม่อย่างไร”

ชั่วโมงที่ 2 คุณค่าของเรื่องพระอภัยมณี

ชั้นนอกชั้นเรียน

1. นักเรียนศึกษา เรื่องคุณค่าของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/OQ43l> ที่ครูสร้างขึ้นพร้อมบันทึกเรื่อความรู้ลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 31 ตามความเข้าใจของนักเรียน

2. นักเรียนตอบคำถาม “ในการศึกษาวรรณคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นักเรียนจะเห็นคุณค่าของวรรณคดีได้อย่างไรบ้าง” ให้นักเรียนตอบใน Google form ลิงก์ <https://forms.gle/JaMppM7qMtF4ExZZ9>

ชั้นในชั้นเรียน

ชั้นนำ 10 นาที

1. จุดประกายความคิด (Provoke thinking)

1) นักเรียนร่วมกันระดมความคิดโดยการตอบคำถาม “วรรณคดีสะท้อนความเป็นชาติได้อย่างไร” โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นลงในเว็บ Mentimeter

ชั้นสอน 40 นาที

2. ถาม-ตอบ (Q&A)

1) นักเรียนคิดว่าวรรณคดีไทยสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าด้านใดบ้าง

แนวคำตอบ : ด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ และด้านสังคม

2) นักเรียนจับคู่เล่นเกมถามตอบ เกี่ยวกับโดยครูแจกกระดาษให้นักเรียนคู่ละ 1 แผ่น ในกระดาษจะเป็นช่องสำหรับเขียนคำตอบของคำถามที่ครูจะถาม และช่องสำหรับใส่คะแนน

กติกาคือให้แต่ละคู่เขียนตอบคำถามที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์ โดยการเขียนคำตอบลงในกระดาษให้เสร็จเรียบร้อยก่อนจากนั้น ยกมือตอบ ครูจำกัดคนตอบคำถามเพียงข้อละ 5 คู่เท่านั้น นักเรียนคู่ใดไม่ทำตามกติกาถือว่าไม่มีสิทธิ์ตอบ

ให้นักเรียนตอบคำถาม 5 ข้อที่ปรากฏว่าเป็นคุณค่าด้านใด ดังนี้	
ข้อที่ 1 มีการเล่นส้อมผีเสื้อได้อย่างแพรวพราวในบทประพันธ์	คำตอบ ด้านวรรณศิลป์
นางเงือกน้อยสร้อยเศร่าเข้ามาผลัด	แบกกษัตริย์ว่ายเสือกเสือกสลด
กำลังสาวคราวถ้วนด้วยจงจน	ออกกลางชลโบกหางผางผางไป
ข้อที่ 2 ค่านิยมที่เด็กต้องเคารพผู้ใหญ่	คำตอบ ด้านสังคม
พงศ์กษัตริย์ตรัสชวนสินสมุทร	สอนให้บุตรขอสมาธิสมาลัย
พระทรงบำเพ็ญน้างามวิไล	พระหน่อไทขอสมาขึ้นบ้านาง
ข้อที่ 3 มีการใช้โวหารพรรณนาให้เกิดภาพพจน์หรือจินตนาการ	คำตอบ ด้านวรรณศิลป์
สัตว์ในน้ำจำแพ่แกผีเสื้อ	เปรียบเหมือนเนื้อเห็นพยัคฆ์ให้ชักหลัง
อย่าเกรงภัยในชลที่วันวัง	ขึ้นนั่งยังป่าช้าจะพาไป
ข้อที่ 4 สะท้อนความเชื่อเรื่องความฝันและโชคกลาง	คำตอบ ด้านสังคม
พอม่อยหลับกลับจิตนิมิตฝัน	ว่าเทวัญอยู่ที่เกาะนั้นเหาะเหิน
มาสังหารผลาญถ้ำระยับเย็น	แกว่งพะเนินทุบนางแหบวงวาย
ข้อที่ 5 แก่นเรื่องเป็นคำสอนทางพระพุทธศาสนา การเห็นผิดเป็นชอบ การทำอะไรตามใจตนโดยไม่คำนึงถึงผลที่ตามมา กวีสื่อแนวคิดนี้ผ่านตัวละครคน คือ นางผีเสื้อสมุทร คำตอบ ด้านเนื้อหา	

3. กิจกรรม (Activity)

1) นักเรียนจับคู่กับเพื่อนข้างๆ จากนั้นครูให้นักเรียนแบ่งบทบาทของตัวเอง ให้คนหนึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และคนหนึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา(วรรณศิลป์)

ครูอธิบายหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญทั้งสอง ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา มีหน้าที่วิเคราะห์อธิบายแก่นเรื่อง กลวิธีในการแต่งเรื่อง ผู้แต่งใช้การดำเนินเรื่องอย่างไร เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจจุดมุ่งหมายและได้เห็นประโยชน์ในการประพันธ์

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา(วรรณศิลป์) มีหน้าที่วิเคราะห์การใช้ถ้อยคำภาษา โวหาร การเล่นเสียงลีลาในการประพันธ์ เพื่อให้ผู้อ่านทราบซึ่งในความงามของภาษา

-นักเรียนจับกลุ่ม 4 คน โดยให้มีผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านด้านละ 2 คน เพื่อร่วมอภิปรายให้ได้คุณค่าของวรรณคดีเพิ่มขึ้น

- นักเรียนจับกลุ่ม 8 คน โดยให้มีผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านด้านละ 4 คน เพื่อร่วมอภิปรายให้ได้คุณค่าของวรรณคดีเพิ่มขึ้นจากเดิม

2) นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง คุณค่าพินิจ หน้า 32 โดยให้นักเรียนใช้ความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความรู้ นำมาวิเคราะห์จัดระเบียบลงในแบบฝึกทักษะ

ขั้นสรุป 10 นาที

4. สะท้อนบทเรียน (Reflection)

1) นักเรียนร่วมกันสะท้อนบทเรียน โดยครูสุ่มนักเรียน 5 คน แสดงความคิดเห็นในประเด็น “บทเรียนนี้ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของวรรณคดี หรือไม่อย่างไร”

ชั่วโมงที่ 3 โวหารภาพพจน์และรสวรรณคดี

ขั้นนอกชั้นเรียน

นักเรียนศึกษาวิดีโอ เรื่อง โวหารภาพพจน์และรสวรรณคดีของเรื่องพระอภัยมณีหนินางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/GxW6A> พร้อมบันทึกเกร็ดความรู้ในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 33 ตามความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นในชั้นเรียน

ขั้นนำ 10 นาที

1. ขั้นจุดประกายความคิด (Provoke thinking)

1) นักเรียนพิจารณาการใช้ถ้อยคำในคำประพันธ์ คำที่มีเสียงเสนาะทำให้คำประพันธ์เกิดความไพเราะได้อย่างไร

“พื้มนุชย์สุดสวาทเป็นชาติยักษ์

จงคิดหักความสวาทให้ขาดสูญ

กลับไปอยู่คูหาอย่าอาดูร

จงเพิ่มพูนภวานารักษารธรรม” จากบทประพันธ์ข้างต้นให้นักเรียนอธิบายการเล่นเสียง

ขั้นสอน 40 นาที

2. ถาม-ตอบ (Q&A)

1) นักเรียนเล่นเกม “รู้รสวรรณคดี พาทีโวหาร” ให้แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน

กติกาการทำกิจกรรม โดยครูจะมอบบัตรคำถามให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ภายในกลุ่ม ว่าบทประพันธ์ดังกล่าวเป็นรสวรรณคดีใด หรือเป็นโวหารภาพพจน์ใด หลังจากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามว่าเป็นรสวรรณคดีใด หรือเป็นโวหารภาพพจน์ใด โดยการเขียนลงในกระดานไวท์บอร์ดที่ครูแจกให้

วิธีเล่นคือ ให้นักเรียนเลือกข้อความที่ต้องการจะตอบ โดยแต่ละข้อความจะมีเงินรางวัลและเงินค่าปรับที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ นักเรียนสามารถเลือกตอบทุกข้อก็ได้ แต่ในการตอบคำถาม

แต่ละข้อจะต้องตอบด้วยจำนวนเงิน 100 บาท คำถามทั้งหมด 10 ข้อ กำหนดเวลาการปรึกษาและตอบข้อละ 30 วินาที หากนักเรียนกลุ่มไหนตอบผิดจะโดนหักเงินตามจำนวนเงินในข้อที่ตอบผิด กลุ่มไหนบริหารเงินแล้วเหลือมากที่สุด จะได้รับของรางวัล

3. กิจกรรม (Activity)

1) นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องรสุวรรณคดี และโวหารภาพพจน์ ของเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ หน้า 34-35

ขั้นสรุป 10 นาที

4. สะท้อนบทเรียน (Reflection)

1) นักเรียนร่วมกันสะท้อนบทเรียน ผ่าน Mentimeter ในประเด็น “สุวรรณคดี พาที่โวหาร” บทเรียนนี้ช่วยให้นักเรียนเกิดสุนทรียภาพ เกิดจรรโลงใจในการอ่านวรรณคดีอย่างไร

9. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. คลิปวิดีโอ เรื่อง ลักษณะนิสัยของตัวละครของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/1cQtB>
2. คลิปวิดีโอ เรื่อง คุณค่าของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/OQ43l>
3. โวหารภาพพจน์และรสุวรรณคดีของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/GxW6A>
4. แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
5. Google form ถามคำถาม
6. Mentimeter แสดงความคิดเห็น “วรรณคดีสะท้อนความเป็นชาติได้อย่างไร”
7. Mentimeter แสดงความคิดเห็น “สุวรรณคดี พาที่โวหาร”

10. การวัดผลและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านความรู้ (A) นักเรียนอธิบายคุณค่าของเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อใต้	ประเมินการทำ แบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ วรรณคดี	แบบประเมินการทำ แบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ วรรณคดี	นักเรียนมีคะแนนอยู่ในระดับ 2 ขึ้นไป (พอใช้) ถือว่าผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) จำแนกคุณค่าของเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อใต้	ประเมินการทำ แบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ วรรณคดี	แบบประเมินการทำ แบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ วรรณคดี	นักเรียนมีคะแนนอยู่ในระดับ 2 ขึ้นไป (พอใช้) ถือว่าผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) นักเรียนใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	นักเรียนได้ระดับคุณภาพ ดีขึ้นไปถือว่าผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)			
	4	3	2	1
1. อธิบาย คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัย มณีหนีนาง ผีเสื้อได้	อธิบายคุณค่าของ เรื่องได้ตามประเด็น และมีใจความ สำคัญครบถ้วน และเป็นลำดับ ใช้ ภาษา ถ้อยคำได้ ถูกต้อง ไม่ใช้วจน และเขียนถูกต้อง ตามอักขระ	อธิบายคุณค่าของ เรื่องได้ตาม ประเด็น และมี ใจความสำคัญไม่ ครบถ้วน และ เป็นลำดับ ใช้ ภาษา ถ้อยคำได้ ถูกต้อง ไม่ใช่ วจน และเขียน ถูกต้องตาม อักขระ	อธิบายคุณค่าของ เรื่องได้ตาม ประเด็น และมี ใจความสำคัญไม่ ครบถ้วน และ เป็นลำดับ ใช้ ภาษา ถ้อยคำได้ ถูกต้อง มีผิดเกิน 3 แห่ง และใช้ ภาษากำกวม เล็กน้อย	อธิบายคุณค่า ของเรื่องได้ตาม ประเด็น และมี ใจความสำคัญ ไม่ครบถ้วน และเป็นลำดับ ใช้ภาษา ถ้อยคำ ได้ถูกต้อง มีผิด เกิน 5 แห่ง และใช้ภาษา กำกวมเล็กน้อย
2. จำแนก คุณค่าของเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อได้	เขียนวิเคราะห์ คุณค่าของเรื่อง ละเอียดครอบคลุม ครบถ้วนตาม ประเด็น สามารถ ยกตัวอย่างแต่ละ ประเด็นได้ และใช้ ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ สละสลวยชัดเจน เข้าใจง่าย และ ถูกต้องตามอักขระ	เขียนวิเคราะห์ คุณค่าของเรื่องได้ ค่อนข้าง ครอบคลุม ครบถ้วนตาม ประเด็น สามารถ ยกตัวอย่างได้บาง ประเด็น และใช้ ภาษา สำนวนที่ สื่อความหมายได้ ชัดเจน เข้าใจ และถูกต้องตาม อักขระแต่ผิดไม่ เกิน 2 แห่ง	เขียนวิเคราะห์ คุณค่าของเรื่องได้ ตามประเด็นแต่ ยังไม่ครอบคลุม สามารถ ยกตัวอย่างได้บาง ประเด็นบ้าง เล็กน้อย และใช้ ภาษาถูกต้องตาม อักขระแต่ผิดไม่ เกิน 5 แห่ง	เขียนวิเคราะห์ คุณค่าของเรื่อง ได้ตามประเด็น แต่ยังไม่ ครอบคลุม และ ไม่มีการ ยกตัวอย่าง เพิ่มเติมใน ประเด็นที่เขียน ใช้ภาษาถูกต้อง ตามอักขระแต่ ผิด 5 แห่งขึ้นไป

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)			
	4	3	2	1
3. การ ใฝ่เรียนรู้ และ มุ่งมั่นในการ ทำงาน	ตั้งใจทำงานและส่ง งานตรงเวลาที่ กำหนด ไม่ส่งเสียง รบกวนผู้อื่น	ตั้งใจทำงาน ไม่ส่ง เสียงรบกวนผู้อื่น แต่ส่งงานเกิน เวลาที่กำหนด 1 วัน	ตั้งใจทำงานบ้าง สังเกตจากส่ง เสียงพูดคุยรบกวน ผู้อื่น และส่งงาน เกินเวลาที่กำหนด 2 วัน	ตั้งใจทำงานบ้าง สังเกตจากส่งเสียง ดังรบกวนผู้อื่น และส่งงานเกิน เวลาที่กำหนด 3 วัน

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ ดีมาก

คะแนน 7-9 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ ดี

คะแนน 4-6 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ พอใช้

คะแนน น้อยกว่า 3 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

ครูผู้สอน

แบบประเมินการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

เลข ที่	ชื่อ-สกุล	ประเด็นประเมิน			รวม 12 คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		สาระสำคัญ (4 คะแนน)	ความถูกต้อง (4 คะแนน)	การใช้ ภาษา (4 คะแนน)		
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ประเด็นประเมิน			รวม 12 คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		สาระสำคัญ (4 คะแนน)	สาระสำคัญ (4 คะแนน)	สาระสำคัญ (4 คะแนน)		
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						
41						
42						
43						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

ระดับคะแนน ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				คะแนน รวม
	4	3	2	1	
1.สาระสำคัญ	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ หลากหลาย มีความ สอดคล้อง สมเหตุสมผล สร้างสรรค์ และ มีสาระสำคัญ ครบถ้วน	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ดี สอดคล้อง สมเหตุสมผล แต่ยังขาด ความ ครอบคลุม 1-2 ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ดี สอดคล้อง สมเหตุสมผล แต่ยังขาดความ ครอบคลุม 3 ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ดี สอดคล้อง สมเหตุสมผล แต่ยังขาด ความ ครอบคลุม 4 ประเด็นขึ้นไป	
2.ความ ถูกต้อง	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ ถูกต้องครบทุก คำถาม	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ครบ ทุกคำถามแต่ วิเคราะห์ไม่ สอดคล้อง 1-2 ข้อ	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ครบ ทุกคำถามแต่ วิเคราะห์ไม่ สอดคล้อง 3-4 ข้อ	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ครบ ทุกคำถามแต่ วิเคราะห์ไม่ สอดคล้อง 5 ข้อ ขึ้นไป	

3. การใช้ ภาษา	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ เหมาะสม สละสลวย ชัดเจน เข้าใจ ง่าย และเขียน ได้ถูกต้องตาม อักขระวิธี	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ ชัดเจน เข้าใจ ขาดความ สละสลวยมี ภาษาพูด ปะปน 1-2 แห่ง และ เขียนคำไม่ ถูกต้องเกิน 2 แห่ง	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมาย เข้าใจ ขาด ความสละสลวย มีภาษาพูด ปะปน 4 แห่ง และเขียนคำไม่ ถูกต้องเกิน 3 แห่ง	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ ขาดความ สละสลวยมี ภาษาพูด ปะปน 5 แห่ง ขึ้นไป และ เขียนคำไม่ ถูกต้องเกิน 4 แห่ง	
รวม					

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 10-12	คะแนน	อยู่ในระดับ ดีมาก	ผลการประเมิน ผ่าน
คะแนน 7-9	คะแนน	อยู่ในระดับ ดี	ผลการประเมิน ผ่าน
คะแนน 4-6	คะแนน	อยู่ในระดับ พอใช้	ผลการประเมิน ผ่าน
คะแนน 1-3	คะแนน	อยู่ในระดับ ปรับปรุง	ผลการประเมิน ไม่ผ่าน

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน “ใฝ่เรียนรู้”

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น..ม.3/.....เลขที่.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บางครั้ง	น้อยครั้ง	ทำบ้าง/ ไม่ชัดเจน
		4	3	2	1
1	ตั้งใจเอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้				
2	สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				
3	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม				
4	สามารถบันทึกสรุปความรู้ วิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่เรียนรู้สรุปเป็นองค์ความรู้				
5	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน				
รวมคะแนน/ระดับคุณภาพ					

ลงชื่อ

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 17-20 คะแนน หรือร้อยละ 85-100
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 12-16 คะแนน หรือร้อยละ 60-80
ปรับปรุง	ได้คะแนนรวมระหว่าง 6-11 คะแนน หรือร้อยละ 30-55
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 1-5 คะแนน หรือร้อยละ 0-25

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

“มุ่งมั่นในการทำงาน”

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น.ม.3/.....เลขที่.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บางครั้ง	น้อยครั้ง	ทำบ้าง/ ไม่ชัดเจน
		4	3	2	1
1	มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน				
2	ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
3	ทำงานด้วยความเพียรพยายาม				
4	รู้จักแก้ปัญหาในการทำงานเมื่อมีอุปสรรค				
5	อดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย				
6	ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นด้วยตนเอง				
รวมคะแนน/ระดับคุณภาพ					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 19-24 คะแนน หรือร้อยละ 80-100
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 14-18 คะแนน หรือร้อยละ 60-75
ปรับปรุง	ได้คะแนนรวมระหว่าง 8-13 คะแนน หรือร้อยละ 33-55
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 1-7 คะแนน หรือร้อยละ 0-30

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชา ภาษาไทย 6	รหัสวิชา ท23102
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	เรื่อง พระอภัยมณี ตอนหนีนางผีเสื้อสมุทร	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
แผนจัดการเรียนรู้ที่ 4	เรื่อง สะท้อนข้อคิดสู่สังคม	เวลา 2 ชั่วโมง
ผู้สอน นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา		

1. สาระ/มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 5.1 ม.3/2 วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

นิทานคำกลอน เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ เป็นส่วนหนึ่งของวรรณกรรมชิ้นเอกของสุนทรภู่ ที่เหมาะกับผู้อ่านทุกคน เพราะให้ความบันเทิง เพลิดเพลิน ส่งเสริมจินตนาการ และแสดงให้เห็นถึงคติข้อคิดต่าง ๆ เช่น การรักอย่างมีสติ การรู้จักปล่อยวาง การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกข้อคิดของเรื่องพระอภัยมณีตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้
2. นักเรียนวิเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้
3. นักเรียนมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน

4. สาระการเรียนรู้

การวิเคราะห์สะท้อนข้อคิดของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
การประยุกต์ใช้ข้อคิดจากเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

5. สมรรถนะสำคัญ

- ความสามารถในการคิด

ทักษะการคิดวิเคราะห์

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
 อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 คุณค่าสู่สังคมและการสะท้อนวิถีไทย

ชั้นนอกชั้นเรียน

นักเรียนศึกษาวิดีโอคุณค่าสู่สังคมและการสะท้อนวิถีไทย เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อจาก <https://shorturl.asia/rs7JP> ที่ครูสร้างขึ้นพร้อมบันทึกเรื่งความรู้ในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 38 ตามความเข้าใจของนักเรียน

ชั้นในชั้นเรียน

ชั้นนำ 10 นาที

1. จุดประกายความคิด (Provoke thinking)

- 1) นักเรียนเชื่อเรื่องความฝันหรือไม่อย่างไร
- 2) นักเรียนเคยได้ยินเรื่องเกี่ยวกับความฝันและลงบอกเหตุหรือไม่ อย่างไร

ชั้นสอน 40 นาที

2. ถาม-ตอบ (Q&A)

1) นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เล่นเกมตอบคำถาม โดยครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทประพันธ์ แล้วระดมความช่วยเหลือกับตอบว่า บทประพันธ์ดังกล่าวสะท้อนค่านิยม วิถีชีวิตคนไทยอย่างไร

๑. พอม่อยหลับกลับจิตนิมิตฝัน ว่าเทวีอยู่ทีเกาะนั้นเหาะเหิน

มาสังหารพลาญถ้ำระยำเย็น

แกว่งพะเนินทุบนางแทบวางวาย

แล้วอาร์ักษ์ควักล้างเอาดวงเนตร

ลำแดงเดชเหาะกลับไปลับหาย

ทั้งกายสิ้นพรันต์ด้วยกลัวตาย

พอพื้นกายก็พอแจ้งแสงตะวัน

<p>๑ นึกจะใคร่สะเดาะพระเคราะห์เจ้า เหมือนงอนง้อขอชีวิตแก้แค้น</p> <p>...</p> <p>๑ ตำรานั้นแต่ครั้งตั้งเมรุไกร ให้ไปอยู่ผู้เดียวที่ตีนเขา ถ้าวสามคืนสามวันจะบันดาล</p> <p>...</p>	<p>พอบรรเทาโทษที่อาสัญ กลัวแต่ขวัญเนตรพี่จะมีทำ</p> <p>...</p> <p>ว่าถ้าใครฝันร้ายจะวายปราณ แล้วอดข้าวอดปลากระยาหาร ให้สำราญรอดตายสบายใจ</p> <p>...</p>
<p>๑ พงศ์กษัตริย์ตรัสชวนสินสมุทร พระทรงบำเพ็ญกน้างามวิไล</p>	<p>สอนให้บุตรขอสมาธิสมาลัย พระหน่อไทยขอสมาธิขึ้นบำนาง</p>
<p>๑ ฝ่ายปีศาจราชทูตภูตพรายพาล อลุรีผีเสื้อจิ้งจกถาม เห็นมนุษย์นวลละอองทั้งสองคน</p> <p>๑ ฝ่ายพวกผีที่อยู่ทิศทักษิณ เห็นเงือกพามนุษย์รีบรุดไป</p>	<p>อลหม่านขึ้นมาหาในสาชล มิ่งอยู่ตามเขตแขวงทุกแห่งหน มาในนวนวังบ้างหรืออย่างไร ๆ ครั้นได้ยินจึงแจ้งแกลงไข ข้างทิศใต้แต่เมื่อคืนวานขึ้นนี้</p>

3. กิจกรรม (Activity)

1) นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องสะท้อนข้อคิดสู่สังคม จากเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ หน้า 39

ขั้นสรุป 10 นาที

4. สะท้อนบทเรียน (Reflection)

1) นักเรียนร่วมกันสะท้อนบทเรียน โดยครูสุ่มนักเรียน 5 คน แสดงความคิดเห็นในประเด็น “ข้อคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวัน”

ชั่วโมงที่ 2 ข้อคิดและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นนอกชั้นเรียน

นักเรียนศึกษาวิดีโอ เรื่อง ข้อคิดจากเรื่องที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน จากเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/DNIHv> พร้อมบันทึกเกร็ดความรู้ในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 40 ตามความเข้าใจของนักเรียน

ชั้นในชั้นเรียน

ชั้นนำ 10 นาที

1. ชั้นจุดประกายความคิด (Provoke thinking)

1) ให้นักเรียนเรียนรู้วรรณคดีไทยอย่างไรให้เห็นความสำคัญและได้รับประโยชน์วรรณคดีไทย โดยให้นักเรียนตอบคำถามลงใน Padlet จากลิงก์ <https://shorturl.asia/bFoPA>

ชั้นสอน 40 นาที

2. ถาม-ตอบ (Q&A)

1) พูดถึงบทเรียนที่ให้นักเรียนศึกษา พร้อมตั้งคำถามมาล่วงหน้าคนละ 1 คำถาม
2) สุ่มนักเรียน 10 คน ผลัดกันถามคำถามของตนที่ตั้งไว้หน้าชั้นเรียน และให้เพื่อนร่วมกันตอบคำถาม โดยเขียนลงในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หน้า 40 โดยเลือกตอบคนละ 5 ข้อที่นักเรียนสนใจ

3. กิจกรรม (Activity)

1) นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สะท้อนข้อคิดสู่สังคม จากเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ หน้า 41

ชั้นสรุป 10 นาที

4. สะท้อนบทเรียน (Reflection)

1) นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

9. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. คลิปวิดีโอ เรื่อง คุณค่าสู่สังคมและการสะท้อนวิถีไทย เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/rs7JP>

2. คลิปวิดีโอ เรื่อง ข้อคิดจากที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน จากเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จาก <https://shorturl.asia/DNIHv>

3. Padlet ตอบคำถาม วรรณคดีไทยอย่างไรให้เห็นความสำคัญและได้รับประโยชน์วรรณคดีไทย <https://shorturl.asia/bFoPA>

10. การวัดผลและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านความรู้ (A) นักเรียนบอกข้อคิด ของเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนาง ผีเสื้อได้	ประเมินการทำแบบ ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์วรรณคดี	แบบประเมินการทำ แบบฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์วรรณคดี	นักเรียนมีคะแนนอยู่ ในระดับ 2 ขึ้นไป (พอใช้) ถือว่าผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะ/ กระบวนการ (P) นักเรียนวิเคราะห์ ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณีเพื่อ นำไปประยุกต์ใช้ได้	ประเมินการทำแบบ ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์วรรณคดี	แบบประเมินการทำ แบบฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์วรรณคดี	นักเรียนมีคะแนนอยู่ ในระดับ 2 ขึ้นไป (พอใช้) ถือว่าผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (A) นักเรียนใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	นักเรียนได้ระดับ คุณภาพ ดีขึ้นไปถือว่าผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)			
	4	3	2	1
1. บกขัอดคคด ของเร่อง พระอภยมนณ ตอน พระอภยมนณ หนนนางผลเสื่อ	เขยยนขัอดคคดจาก เร่องครอบคคดุม ละเอยดถลถ้วน และสอดคคดองกบ เนื่อเร่อง มากกวา 5 ขัอด และ ใช ภาษา สำนวนที่ สื่อความหมายได้ สละสลวยชดัเจน เข่าใจง่าย และ ถูคตองตาม อภขระ	เขยยนขัอดคคดจาก เร่องครอบคคดุม ละเอยดถลถ้วนและ มื่อความสอดคคดอง กบเนื่อเร่อง 4 ขัอด และ ใชภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ ชดัเจน เข่าใจ และ ถูคตองตามอภขระ แต่ผดไม่ไม่เกิน 2 แห่ง	เขยยนขัอดคคดจาก เร่องครอบคคดุม ละเอยดถลถ้วน และมื่อความ สอดคคดองกบเนื่อ เร่อง 3 ขัอด และ ใชภาษาถูคตอง ตามอภขระแต่ผด ไม่เกิน 5 แห่ง	เขยยนขัอดคคดจาก เร่องได้ และมี ความสอดคคดอง กบเนื่อเร่อง 2 ขัอด และใช ภาษาถูคตอง ตามอภขระแต่ ผด 5 แห่งขัอนไป
2. วิเคราะห์ ขัอดคคดจาก วรรณคคต เร่อง พระอภยมนณ เพื่อนำไป ประยุกตใช้	เขยยนวิเคราะห์ ขัอดคคดจากเร่อง ครอบคคดุม ละเอยดถลถ้วน และสอดคคดองกบ เนื่อเร่อง มากกวา 5 ขัอด และ ใช ภาษา สำนวนที่ สื่อความหมายได้ สละสลวยชดัเจน เข่าใจง่าย และ ถูคตองตาม อภขระ	เขยยนวิเคราะห์ ขัอดคคดจากเร่อง ครอบคคดุมละเอยด ถลถ้วนและมื่อความ สอดคคดองกบเนื่อ เร่อง 4 ขัอด และ ใช ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ ชดัเจน เข่าใจ และ ถูคตองตามอภขระ แต่ผดไม่ไม่เกิน 2 แห่ง	เขยยนวิเคราะห์ ขัอดคคดจากเร่อง ครอบคคดุม ละเอยดถลถ้วน และมื่อความ สอดคคดองกบเนื่อ เร่อง 3 ขัอด และ ใชภาษาถูคตอง ตามอภขระแต่ผด ไม่เกิน 5 แห่ง	เขยยนวิเคราะห์ ขัอดคคดจากเร่อง ได้ และมีความ สอดคคดองกบ เนื่อเร่อง 2 ขัอด และใชภาษา ถูคตองตาม อภขระแต่ผด 5 แห่งขัอนไป

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)			
	4	3	2	1
3. การ ใฝ่เรียนรู้ และ มุ่งมั่นในการ ทำงาน	ตั้งใจทำงานและ ส่งงานตรงเวลาที่ กำหนด ไม่ส่ง เสียงรบกวนผู้อื่น	ตั้งใจทำงาน ไม่ส่ง เสียงรบกวนผู้อื่น แต่ส่งงานเกินเวลา ที่กำหนด 1 วัน	ตั้งใจทำงานบ้าง สังเกตจากส่ง เสียงพูดคุยรบกวน ผู้อื่น และส่งงาน เกินเวลาที่กำหนด 2 วัน	ตั้งใจทำงานบ้าง สังเกตจากส่งเสียง ดังรบกวนผู้อื่น และส่งงานเกิน เวลาที่กำหนด 3 วัน

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ ดีมาก

คะแนน 7-9 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ ดี

คะแนน 4-6 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ พอใช้

คะแนน น้อยกว่า 3 คะแนน หมายถึง ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

ครูผู้สอน

แบบประเมินการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

เลข ที่	ชื่อ-สกุล	ประเด็นประเมิน			รวม 12 คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		สาระสำคัญ (4 คะแนน)	ความถูกต้อง (4 คะแนน)	การใช้ ภาษา (4 คะแนน)		
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ประเด็นประเมิน			รวม 12 คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		สาระสำคัญ (4 คะแนน)	สาระสำคัญ (4 คะแนน)	สาระสำคัญ (4 คะแนน)		
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						
41						
42						
43						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

ระดับคะแนน ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				คะแนน รวม
	4	3	2	1	
1.สาระสำคัญ	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ หลากหลาย มีความ สอดคล้อง สมเหตุสมผล สร้างสรรค์ และ มีสาระสำคัญ ครบถ้วน	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ดี สอดคล้อง สมเหตุสมผล แต่ยังขาด ความ ครอบคลุม 1-2 ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ดี สอดคล้อง สมเหตุสมผล แต่ยังขาดความ ครอบคลุม 3 ประเด็น	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ดี สอดคล้อง สมเหตุสมผล แต่ยังขาด ความ ครอบคลุม 4 ประเด็นขึ้นไป	
2.ความ ถูกต้อง	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ ถูกต้องครบทุก คำถาม	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ครบ ทุกคำถามแต่ วิเคราะห์ไม่ สอดคล้อง 1-2 ข้อ	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ครบ ทุกคำถามแต่ วิเคราะห์ไม่ สอดคล้อง 3-4 ข้อ	เขียนวิเคราะห์ ตามประเด็น คำถามได้ครบ ทุกคำถามแต่ วิเคราะห์ไม่ สอดคล้อง 5 ข้อ ขึ้นไป	

3. การใช้ ภาษา	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ เหมาะสม สละสลวย ชัดเจน เข้าใจ ง่าย และเขียน ได้ถูกต้องตาม อักขระวิธี	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ ชัดเจน เข้าใจ ขาดความ สละสลวยมี ภาษาพูด ปะปน 1-2 แห่ง และ เขียนคำไม่ ถูกต้องเกิน 2 แห่ง	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมาย เข้าใจ ขาด ความสละสลวย มีภาษาพูด ปะปน 4 แห่ง และเขียนคำไม่ ถูกต้องเกิน 3 แห่ง	ใช้ภาษา สำนวนที่สื่อ ความหมายได้ ขาดความ สละสลวยมี ภาษาพูด ปะปน 5 แห่ง ขึ้นไป และ เขียนคำไม่ ถูกต้องเกิน 4 แห่ง	
รวม					

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 10-12	คะแนน	อยู่ในระดับ ดีมาก	ผลการประเมิน ผ่าน
คะแนน 7-9	คะแนน	อยู่ในระดับ ดี	ผลการประเมิน ผ่าน
คะแนน 4-6	คะแนน	อยู่ในระดับ พอใช้	ผลการประเมิน ผ่าน
คะแนน 1-3	คะแนน	อยู่ในระดับ ปรับปรุง	ผลการประเมิน ไม่ผ่าน

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน “ใฝ่เรียนรู้”

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น..ม.3/.....เลขที่.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บางครั้ง	น้อยครั้ง	ทำบ้าง/ ไม่ชัดเจน
		4	3	2	1
1	ตั้งใจเอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้				
2	สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				
3	ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม				
4	สามารถบันทึกสรุปความรู้ วิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่เรียนรู้สรุปเป็นองค์ความรู้				
5	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน				
รวมคะแนน/ระดับคุณภาพ					

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 17-20 คะแนน หรือร้อยละ 85-100
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 12-16 คะแนน หรือร้อยละ 60-80
ปรับปรุง	ได้คะแนนรวมระหว่าง 6-11 คะแนน หรือร้อยละ 30-55
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 1-5 คะแนน หรือร้อยละ 0-25

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

“มุ่งมั่นในการทำงาน”

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น..ม.3/.....เลขที่.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บางครั้ง	น้อยครั้ง	ทำบ้าง/ ไม่ชัดเจน
		4	3	2	1
1	มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน				
2	ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
3	ทำงานด้วยความเพียรพยายาม				
4	รู้จักแก้ปัญหาในการทำงานเมื่อมีอุปสรรค				
5	อดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย				
6	ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นด้วยตนเอง				
รวมคะแนน/ระดับคุณภาพ					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(นางสาวพิมพ์พิสุทธิ์ ชันทะสีมา)

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 19-24 คะแนน หรือร้อยละ 80-100
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 14-18 คะแนน หรือร้อยละ 60-75
ปรับปรุง	ได้คะแนนรวมระหว่าง 8-13 คะแนน หรือร้อยละ 33-55
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 1-7 คะแนน หรือร้อยละ 0-30

ภาคผนวก ฉ

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี
ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์

วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีพบนางผีเสื้อ จันทร์ชมศึกษาปีที่ ๓

ชื่อ-นามสกุล.....
เลขที่..... ชั้น.....

นางสาวพิชพิศุทธิ์ ชินชะสีมา

โรงเรียนบางระจังกู่พิชชาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิเขต ๑ อุดรดิตถ์

คำนำ

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีพบนางผีเสื้อจันทร์ จัดทำขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี และสามารถวิเคราะห์วรรณคดีได้ในมุมมองที่หลากหลาย ทั้งทางด้านภาษา และด้านสังคม อีกทั้งยังมีความรู้ความเข้าใจและการนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ดีต่อการเรียนรู้วรรณคดี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยการนำความรู้และข้อคิดจากการเรียนวรรณคดีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีพบนางผีเสื้อจันทร์นี้ จัดทำขึ้นเพื่อเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้แบบเรียนในแบบฝึกทักษะได้ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตัวเองให้มากยิ่งขึ้นอีกด้วย ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีพบนางผีเสื้อจันทร์จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เรียนต่อไป

พันพิศุทธิ์ ชินชะสีมา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับครู	๓
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	๒
ลำดับขั้นตอนในการเรียนรู้	๓
มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	๔
แบบทดสอบก่อนเรียน	๕
กิจกรรมที่ ๑ เล่าขานตำนานสุนทรภู่	๑๐
กิจกรรมที่ ๑.๑ ช่วงชีวิตสุนทรภู่ มหาวีรียแผ่นดิน	๑๑
กิจกรรมที่ ๑.๒ ผลงานจากการเดินทางของสุนทรภู่	๑๓
กิจกรรมที่ ๒ เรียนรู้เนื้อหา	๑๖
กิจกรรมที่ ๒.๑ เนื้อเรื่องจากบทประพันธ์	๑๗
กิจกรรมที่ ๒.๒ เรื่องย่อและเหตุการณ์ของเรื่อง	๑๙
กิจกรรมที่ ๒.๓ เรียนรู้คำศัพท์	๒๒
กิจกรรมที่ ๓ คุณค่าหนังสือ	๒๔
กิจกรรมที่ ๓.๑ ลักษณะนิสัยตัวละคร	๒๕
กิจกรรมที่ ๓.๒ คุณค่าของเรื่อง	๓๓
กิจกรรมที่ ๓.๓ โวหารภาพพจน์และสรวรรณคดี	๓๓
กิจกรรมที่ ๔ สะท้อนข้อคิดสู่สังคม	๓๗
กิจกรรมที่ ๔.๑ คุณค่าผู้สังเกตและการสะท้อนวิถีไทย	๓๘
กิจกรรมที่ ๔.๒	๔๐
แบบทดสอบหลังเรียน	๔๖
ภาคผนวก	๔๗

คำชี้แจงสำหรับครู

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีพบนางผีเสื้อจันทร์ เป็นแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ที่จัดทำขึ้น สำหรับประกอบการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เวลาเรียน ๑๐ ชั่วโมง แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีพบนางผีเสื้อจันทร์ฉบับนี้ ประกอบด้วย ๓ ภาคเรียน คำชี้แจงสำหรับครู คำชี้แจงสำหรับนักเรียน แบบทดสอบก่อนเรียน สารสำคัญ คำชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมก่อนเรียนกลับด้าน ใบกิจกรรม แบบทดสอบหลังเรียน ในการใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีพบนางผีเสื้อจันทร์เล่มนี้ ครูผู้สอนควรปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. ศึกษาการใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีพบนางผีเสื้อจันทร์ให้เข้าใจ
๒. จัดงัดขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีพบนางผีเสื้อจันทร์ให้นักเรียนเข้าใจ
๓. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนก่อนศึกษาเนื้อหาก่อนที่จะเรียนรู้เรื่องย่อกลับด้านใบกิจกรรม และตรวจคำตอบตามเฉลย
๔. ครูผู้สอนควรปฏิบัติตามขั้นตอนและให้คำแนะนำนักเรียนเมื่อมีการเรียนบทประพันธ์
๕. ประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างละเอียดและให้รางวัลในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
๖. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เมื่อศึกษาเนื้อหาของบทประพันธ์เรื่องย่อกลับด้าน และทำใบกิจกรรมแล้วจึง

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

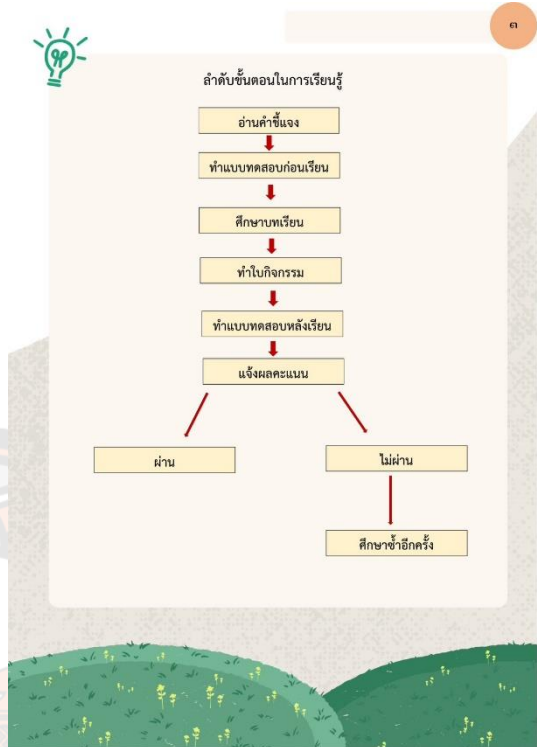
แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางเงือกสมุทร สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นสื่อในการเรียนวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางเงือก จะทำเป็นข้อสอบที่มาจากหนังสือเรียนที่ ๓ ที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี โดยให้นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาจากหนังสือเรียนที่ ๓ ที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี โดยให้นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาจากหนังสือเรียนที่ ๓ ที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี

๑. นักเรียนควรศึกษาบทเรียนและปฏิบัติตามขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางเงือกสมุทร ตามลำดับ โดยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี มีส่วนประกอบดังนี้

- ๑.๑ คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
- ๑.๒ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด
- ๑.๓ แบบทดสอบก่อนเรียน
- ๑.๔ บทเรียนที่ศึกษารายละเอียดก่อนเรียนก่อนเรียน
- ๑.๕ ใบกิจกรรม
- ๑.๖ ภาชนะรวม

๒. การทำกิจกรรมใบกิจกรรม เมื่อเสร็จสิ้นแล้วนักเรียนจะสามารถตรวจคำตอบและดูเฉลยได้โดยการสแกน QR code

๓. เมื่อนักเรียนศึกษาแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางเงือกสมุทรจบ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จากนั้นตรวจคำตอบและดูเฉลยได้โดยการสแกน QR code

มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด

สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ก ๕๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมได้อย่างมีเหตุผลและนำเสนอประเด็นข้อคิดในเชิงวิจารณ์

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดสาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ก ๕๑ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีดังต่อไปนี้

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมตอนที่ระบุที่เกี่ยวข้อง	วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาษิตคำสอน - เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ - อื่นที่เกี่ยวข้อง
๒. วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	การวิเคราะห์ไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรม
๓. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	

แบบทดสอบก่อนเรียน

๑. คำประพันธ์ในข้อใด มีความสัทสนธิ ประชานิยม (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. พระโยคีขึ้นว่าอุทุมม์ ยี่ไนไว้วันวายยิตยโง
 - ข. ถึงประสูตทานที่เนือตอยู่ เยือกอุคคิยเจือปนโณ
 - ค. เรือว่าคำตันหน้าจอนใหญ่ พอลังไปโยยอันขึ้นขึ้นหลัง
 - ง. แล้วว่าแม่สีสมุทรสุทวิกรู แม้นว่าอีกจะระกระบับจนถ้ำถลึง
๒. "สัตว์ในน้ำจ่าแม่พินังเอือ" ประพันธ์โดยนักกวีไทยยุคใด (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. มีหกรัตน์
 - ข. กนิษฐนิพนธ์
 - ค. รัชกาลสินธุราชและพระอภัยมณี
 - ง. มีหกรัตน์
๓. เพราะเหตุใดจึงมีคำกล่าว "สุนทรภู่คือผู้ใช้ชีวิตอย่างแท้จริง" (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. สุนทรภู่ทำผลงานให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้
 - ข. ชีวิตของสุนทรภู่มีประสบการณ์ที่มากมายไม่ย่อหยอ
 - ค. ชีวิตของสุนทรภู่มีแต่ความสุขเรื่องสุขสนุกสนานบันเทิงทุกคำพูด
 - ง. ทุกข้อที่กล่าวมาถูกต้อง
๔. ผลงานที่แสดงประวัติของสุนทรภู่ได้ชัดเจนที่สุดคือผลงานประเภทใด (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. นิทาน
 - ข. นิราศ
 - ค. บทละคร
 - ง. บทเพลง
๕. พระปิ่นทองที่รักใคร่รักใคร่
 ด้วยเนื้อใจมิได้คิดจะยา
 เป็นเมื่องสุกสุกจนแก่แล้ว
 จนใหญ่เข้าอายุได้แปดปี

คำประพันธ์ข้างต้นแสดงถึงข้อคิดในเรื่องใดเด่นชัดที่สุด (วิเคราะห์ความสำคัญ)

- ก. ความรัก
- ข. ความดีมีอยู่
- ค. ความกล้าหาญ
- ง. ความซื่อสัตย์

๖

๖. บทประพันธ์ในข้อใดแสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ (วิเคราะห์ความสำคัญ)

ก. พระอภัยมณีของสุนทรภู่
ข. พงศาวดารรัตนโกสินทร์ของสุนทรภู่
ค. พงศาวดารสังขยาของสุนทรภู่
ง. ลายมือเขียนของสุนทรภู่

๗.

คำขวัญที่ปรากฏในบทประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี
--

 1. ความเป็นมนุษย์
2. ความเป็นมนุษย์
3. ความเป็นมนุษย์
4. ความเป็นมนุษย์

๘. บทประพันธ์ที่กล่าวถึงความรักอันบริสุทธิ์ในวัยเยาว์ (วิเคราะห์ความสำคัญ)

ก. ความรักของพระอภัยมณี
ข. ความรักของพระอภัยมณี
ค. ความรักของพระอภัยมณี
ง. ความรักของพระอภัยมณี

๙. เนื้อหาของบทประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีจากเมือง (วิเคราะห์ความสำคัญ)

๑. สุนทรภู่แต่งเรื่องพระอภัยมณีขึ้นเพื่อเสียดสีสังคม
๒. วรรณกรรมเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาสังคม
๓. พระอภัยมณีและนางเงือกเดินทางมาในเรือ
๔. พระอภัยมณีและนางเงือกเดินทางมาในเรือ
๕. นางเงือกเป็นพระอภัยมณีไปรับนางเงือกที่เมืองสังขยา

ก. ๕-๖-๗-๘
ข. ๕-๖-๗-๘
ค. ๕-๖-๗-๘
ง. ๕-๖-๗-๘

๑๐. วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี มีลักษณะที่แตกต่างจากวรรณคดีเรื่องอื่นอย่างไร (วิเคราะห์ความสำคัญ)

ก. ลักษณะการบรรยาย
ข. ลักษณะการบรรยาย
ค. ลักษณะการบรรยาย
ง. ลักษณะการบรรยาย

๑๑. เนื้อหาของพระอภัยมณี สามารถสื่อถึงปัญหาในสังคมได้ ดังนี้ เนื้อหาของพระอภัยมณีจึงเป็นสัญลักษณ์ที่เชื่อมโยงกับสังคม (วิเคราะห์ความสำคัญ)

ก. ความเป็นมนุษย์
ข. ความเป็นมนุษย์
ค. ความเป็นมนุษย์
ง. ความเป็นมนุษย์

๗

๑๑. ข้อใดไม่ใช่เกี่ยวกับคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของเรื่องพระอภัยมณี (วิเคราะห์ความสำคัญ)

ก. การสอดแทรกคติสอนใจในเรื่อง
ข. การเน้นสัมผัสคำอย่างพรพราวในบทประพันธ์
ค. การใช้โวหารคำสอนที่คมคายได้อย่างงดงาม
ง. การใช้โวหารที่ประณีตและไพเราะอย่างประณีต

๑๒. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าของเรื่องพระอภัยมณี (วิเคราะห์ความสำคัญ)

ก. นางเงือก - ความเสียสละ
ข. สุนทรภู่ - การเคารพผู้อาวุโส
ค. นางเงือก - ความรักที่มั่นคง
ง. พระอภัยมณี - ความรักและความเสียสละ

๑๓. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ที่ปรากฏในบทประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี (วิเคราะห์ความสำคัญ)

พงศาวดารรัตนโกสินทร์ ตอนรัชชูปถัมภ์

ก. พระอภัยมณีของสุนทรภู่เป็นภาพลักษณ์ที่สมบูรณ์แบบ
ข. พระอภัยมณีของสุนทรภู่เป็นภาพลักษณ์ที่สมบูรณ์แบบ
ค. พระอภัยมณีของสุนทรภู่เป็นภาพลักษณ์ที่สมบูรณ์แบบ
ง. พระอภัยมณีของสุนทรภู่เป็นภาพลักษณ์ที่สมบูรณ์แบบ

๑๔. บทประพันธ์ใดที่กล่าวถึงความรักอันบริสุทธิ์ในวัยเยาว์ (วิเคราะห์ความสำคัญ)

ก. พระอภัยมณีของสุนทรภู่
ข. พระอภัยมณีของสุนทรภู่
ค. พระอภัยมณีของสุนทรภู่
ง. พระอภัยมณีของสุนทรภู่

๑๕. ผลงานของสุนทรภู่ที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาสังคม (วิเคราะห์ความสำคัญ)

ก. ความเป็นมนุษย์
ข. ความเป็นมนุษย์
ค. ความเป็นมนุษย์
ง. ความเป็นมนุษย์

๘

๑๖. สุนทรภู่แต่งนิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณีโดยใช้คำใครจากแหล่งใด (วิเคราะห์หลักการ)

ก. นิทานชาดก
ข. นิทานชาดก
ค. นิทานชาดก
ง. นิทานชาดก

๑๗. "ชีวิตที่เต็มไปด้วยความสุขที่แท้จริง ย่อมไม่จีรังยั่งยืน" คำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่านิทานใดในสังคมไทย (วิเคราะห์หลักการ)

ก. ความรักของพระอภัยมณี
ข. ความรักของพระอภัยมณี
ค. ความรักของพระอภัยมณี
ง. ความรักของพระอภัยมณี

๑๘. ข้อใดกล่าวถึงแก่นเรื่องของนิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณีได้ถูกต้อง (๒ หลักการ)

ก. ความรักของพระอภัยมณี
ข. ความรักของพระอภัยมณี
ค. ความรักของพระอภัยมณี
ง. ความรักของพระอภัยมณี

๑๙. คุณค่าของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีจากเมือง (วิเคราะห์หลักการ)

ก. ความรัก
ข. ความรัก
ค. ความรัก
ง. ความรัก

๒๐. ข้อใดกล่าวถึงโครงเรื่องพระอภัยมณีได้ถูกต้อง (วิเคราะห์หลักการ)

ก. ผู้ประพันธ์แต่งเรื่องขึ้นจากจินตนาการ ที่มีตัวละครเป็นมนุษย์และไม่มีมนุษย์
ข. ผู้ประพันธ์แต่งเรื่องโดยใช้ "การผจญภัย" ในการดำเนินเรื่อง
ค. ผู้ประพันธ์สอดแทรกคำสอนทางพระพุทธศาสนาเข้ามาในเรื่อง
ง. ผู้ประพันธ์แต่งเรื่องขึ้นมาจากชีวิตจริง จากการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ แม้ว่าถ่ายทอดเป็นนิทาน

๙

แบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				

๑๐

กิจกรรมที่ ๑ เล่าขานตำนานสุนทรภู่

สาระ ๑. ประวัติสุนทรภู่

๒. เกียรติประวัติและผลงานด้านต่าง ๆ ของสุนทรภู่

ตัวชี้วัด ทศ.๑ ม.๗/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนอธิบายลักษณะผลงานของสุนทรภู่ได้
๒. นักเรียนจำแนกผลงาน ตามช่วงชีวิตของผู้แต่ง เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้
๓. นักเรียนมีวินัย ไม่เรียนรู้อะไรในกาทำงาน

๑๑

กิจกรรมที่ ๑ เล่าขานตำนานสุนทรภู่

SCAN ME

กิจกรรมที่ ๑๑ ช่วงชีวิตของสุนทรภู่ มหาควีสแผ่นดิน

บันทึกเกร็ดความรู้

ตั้งคำถามกระตุ้นความคิด

ตอบคำถามที่จับสนใจ จากเรื่องประวัติสุนทรภู่

- คำถามที่ ๑ _____
- คำตอบ _____
- คำถามที่ ๒ _____
- คำตอบ _____
- คำถามที่ ๓ _____
- คำตอบ _____
- คำถามที่ ๔ _____
- คำตอบ _____
- คำถามที่ ๕ _____
- คำตอบ _____

๑๒

สุนทรภู่ มหาควีสแผ่นดิน

ถ้าชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาช่วงชีวิตของสุนทรภู่ มหาควีสแผ่นดิน แล้วบันทึกเหตุการณ์ ผลงานสำคัญของแต่ละช่วง จากนั้นนำมาผลงานบารวิเคราะห์ชีวิตในอดีตและปัจจุบัน

M.S. ๒๒๓๔-๒๒๓๖

แผ่นดินรัชกาลที่ ๑

M.S. ๒๒๓๖-๒๒๓๗

แผ่นดินรัชกาลที่ ๒

M.S. ๒๒๓๗-๒๒๓๙

แผ่นดินรัชกาลที่ ๓

M.S. ๒๒๓๙-๒๒๔๑

แผ่นดินรัชกาลที่ ๔

๑๓

กิจกรรมที่ ๑ เล่าขานตำนานสุนทรภู่

SCAN ME

กิจกรรมที่ ๑๓ ผลงานจากการเดินทางของสุนทรภู่

บันทึกเกร็ดความรู้

ตั้งคำถามกระตุ้นความคิด

ตอบคำถามที่จับสนใจ จากเรื่องผลงานสุนทรภู่

- คำถามที่ ๑ _____
- คำตอบ _____
- คำถามที่ ๒ _____
- คำตอบ _____

ผลงานจากการเดินทางของสุนทรภู่

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลงานจากการเดินทางของสุนทรภู่ต่อไปนี้
ตามเนื้อหาให้ละก้อนให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของการประพันธ์ผลงานชิ้น

นิราศสุพรรณ

นิราศพระบาท

นิราศพระประธม

นิราศเมืองกุยเขangkan

นิราศเมืองเพชร

นิราศเมืองแกลง

สรุปลักษณะผลงานการเดินทาง "นิราศ" ของสุนทรภู่

ผลงานของสุนทรภู่

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาผลงานของสุนทรภู่ประเภทนิทานและเบ็ดเตล็ด และบันทึกลงในช่องคำตอบ

ประเภทนิทาน

ประเภทเบ็ดเตล็ด

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกบทประพันธ์ที่สุนทรภู่เป็นผู้แต่ง ๒ บท เขียนลงในช่องคำตอบ
ตามประเภทของผลงาน และเขียนวิเคราะห์ลักษณะเด่นของบทประพันธ์ที่นักเรียนเลือก

ประเภทนิทาน

บทประพันธ์

วิเคราะห์ลักษณะเด่น

ประเภทเบ็ดเตล็ด

บทประพันธ์

วิเคราะห์ลักษณะเด่น

กิจกรรมที่ ๒ เรียนรู้เนื้อหา

สาระ วิเคราะห์จัดลำดับเหตุการณ์ เรื่องพระอภัยมณี ตอน
พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

ตัวชี้วัด ท.๕.๑ ม.๗๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม
ท้องถิ่นในระดับที่ยากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสรุปเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้
๒. นักเรียนวิเคราะห์เรื่องและ จัดลำดับ เหตุการณ์เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้
๓. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงาน

กิจกรรมที่ ๒ เรียนรู้เนื้อหา

กิจกรรมที่ ๒๑ เนื้อเรื่องจากบทประพันธ์ของเรื่องพระอภัยมณี
ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

บันทึกเกร็ดความรู้

ตั้งคำถามกระตุ้นความคิด

ถาม-ตอบ (Q&A)
นักเรียนร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้ โดยให้ความรู้จากการศึกษา 5 ดี
เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ

๑. นางผีเสื้อผูกพันพระอภัยมณีได้อย่างไร
๒. หากนักเรียนเป็นสุนทรภู่ นักเรียนจะทําอย่างไร เมื่อมีตาคิดจะหนีไปจากภรรยา
๓. เหตุใดพระอภัยมณีจึงคิดหนีนางผีเสื้อ
๔. เหตุใดพระอภัยมณีจึงต้องออกอุบายให้นางผีเสื้อไปจําศาล และอดอาหาร

๑๘

วิเคราะห์เนื้อเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษา บทประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จากนั้นให้นักเรียนเลือกบทประพันธ์ในภาคต่อที่จากบทประพันธ์ที่ครูแบ่งให้ คนละ ๑ ตอนสั้น ๆ เพื่อวิเคราะห์เนื้อเรื่อง ลักษณะและกลวิธีการดำเนินเรื่อง

เนื้อเรื่องพระอภัยมณี
ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

นักเรียนเลือกพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ตอนที่

บทวิเคราะห์

รูปแบบบทประพันธ์ (วิเคราะห์ว่ามีลักษณะคำประพันธ์ประเภทใด รูปแบบกวีเนื้อหาบทประพันธ์หรือไม่)

.....

.....

ลักษณะของเนื้อเรื่องกล่าวถึงอะไร

.....

.....

พิจารณาองค์ประกอบของเรื่องว่าสอดคล้องเหมาะสมกับหรือขัดแย้งกัน (เช่น การวิเคราะห์หรือยกวีประเภทหนึ่งถึงที่ สอดคล้องกับเรื่อง ตัวละคร หาก การดำเนินเรื่องขัดแย้ง)

.....

.....

พิจารณาเนื้อหา (การนำเสนอและพฤติกรรมการของตัวละคร ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ สะท้อนภาพชีวิตสะท้อนสภาพสังคมในสมัยที่แต่งอย่างไร)

.....

.....

๑๙

กิจกรรมที่ ๒ เรียนรู้เนื้อหา

กิจกรรมที่ ๒๒ เรื่องย่อและเหตุการณ์ของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

บันทึกเกร็ดความรู้

ตั้งคำถามกระตุ้นความคิด

ตอบคำถามที่สนใจ จากเรื่องย่อและเหตุการณ์ของเรื่อง

คำถามที่ ๑

.....

.....

.....

.....

.....

คำถามที่ ๒

.....

.....

.....

.....

๒๐

เรียงร้อยเรื่องราวพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่จัดกลุ่มจากเรื่องย่อพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยให้พูดต่อ

พระอภัยมณีจำใจอยู่กับนางยักษ์ จนกระทั่งมีบุตรพระองค์หนึ่ง ชื่อสินสมุทร
ครอบครัวเรียกพระอภัยมณีและสินสมุทรนี้ ตามแม่ท้าวใจดี
พ่อเล่าว่า แม่เป็นนางยักษ์สินสมุทรจึงตกใจกลัว เรียกแม่ชื่อโกลาโกลาให้ไว้ชีวิตและรีบพาจะพาหนี
นางผีเสื้อสมุทรที่กำจัดการกักในเขาสุมทรีได้ขึ้นเสียงพาดพิงและพระอภัยมณีก็หลงรัก จึงจับตัวไปอยู่ในถ้ำ และแบ่งกายเป็นสามส่วน
ครอบครัวเรียกพระอภัยมณีและสินสมุทรนี้ ตามแม่ท้าวใจดี
นางผีเสื้อสินธรี พระอภัยมณีจึงแนะนำให้ไปจับตีส
สินสมุทรลี้ภัยหนีตน ที่เป็นปากอ้อกับว่ายน้มนั้น และได้จับเรือมาขายให้พระอภัยมณีคือพระนคร
พระอภัยมณีและนางเลือกตามเดินทางมาถึงเกาะแก้วพิสดาร โดยได้รับความช่วยเหลือจากพระฤๅษี
พระอภัยมณีและพระฤๅษีขุดลอดจากเมือง และไปพบกับพระอภัยมณีที่สวนที่ไม่ใช่เรื่องอิทธิฤทธิ์ ขอวิชาป่าปี พระอภัยมณี จึงป่าปีให้ฟัง จนพระอภัยมณีและพระฤๅษีกลับหนีไป
นางผีเสื้อตามมากัน ได้จับเรือเผ่าที่ลงอินทพาร

หมายเลขเรียงลำดับเหตุการณ์

.....

๒๑

วิเคราะห์กลวิธีการแต่งจากเรื่องย่อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่องย่อตามลำดับเหตุการณ์ แสดงให้เห็นถึงการใช้ในการแต่งเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้ออย่างไร

พระอภัยมณีจำใจอยู่กับนางยักษ์ จนกระทั่งมีบุตรพระองค์หนึ่ง ชื่อสินสมุทร	
ครอบครัวเรียกพระอภัยมณีและสินสมุทรนี้ ตามแม่ท้าวใจดี	
พ่อเล่าว่า แม่เป็นนางยักษ์สินสมุทรจึงตกใจกลัว เรียกแม่ชื่อโกลาโกลาให้ไว้ชีวิตและรีบพาจะพาหนี	
นางผีเสื้อสมุทรที่กำจัดการกักในเขาสุมทรีได้ขึ้นเสียงพาดพิงและพระอภัยมณีก็หลงรัก จึงจับตัวไปอยู่ในถ้ำ และแบ่งกายเป็นสามส่วน	
ครอบครัวเรียกพระอภัยมณีและสินสมุทรนี้ ตามแม่ท้าวใจดี	
นางผีเสื้อสินธรี พระอภัยมณีจึงแนะนำให้ไปจับตีส	
สินสมุทรลี้ภัยหนีตน ซึ่งเป็นปากอ้อกับว่ายน้มนั้น และได้จับเรือมาขายให้พระอภัยมณีคือพระนคร	
พระอภัยมณีและนางเลือกตามเดินทางมาถึงเกาะแก้วพิสดาร โดยได้รับความช่วยเหลือจากพระฤๅษี	
พระอภัยมณีและพระฤๅษีขุดลอดจากเมือง และไปพบกับพระอภัยมณีที่สวนที่ไม่ใช่เรื่องอิทธิฤทธิ์	
นางผีเสื้อตามมากัน ได้จับเรือเผ่าที่ลงอินทพาร	

กิจกรรมที่ ๒ เรียนรู้เนื้อหา

๒๒

กิจกรรมที่ ๒๓ เรียนรู้คำศัพท์

บันทึกเกร็ดความรู้	ตั้งคำถามกระตุ้นความคิด
--------------------	-------------------------

ถาม-ตอบ (Q&A)

นักเรียนร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้ โดยให้ความรู้จากการศึกษา วิชา 5 ถึง 10 คำศัพท์ของเรื่องพระองค์กษัตริย์ตอบพระองค์กษัตริย์นางผีเสื้อ

- ทำไมการเรียบเรียงคดีต้องมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ยากหรือศัพท์ที่น่ารู้เกี่ยวกับเรียนเสนอ
- นักเรียนมีวิธีการอย่างไรให้สามารถจดจำคำศัพท์ยากเหล่านี้ได้
- คำศัพท์ที่ปรากฏในวรรณคดีแสดงให้เห็นถึงค่านิยมอะไรบ้าง

เรียนรู้คำศัพท์

๒๓

คำชี้แจงให้นักเรียนวิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์ที่ขบถ เรื่องพระองค์กษัตริย์ ตอนพระองค์กษัตริย์นางผีเสื้อ

คำศัพท์	ความหมาย	วิเคราะห์คำศัพท์
เดโก		
ตักขัย		
ศรัษา		
พระนีน		
ทำไขหู		
ทำรัก		
มานุษย์		
หนีเขาใช้		
หุบห้อง		
อย่าดูเบา		

๒๔

กิจกรรมที่ ๓ คุณค่าพินิจ

สารช วิเคราะห์คุณค่าของเรื่องพระองค์กษัตริย์ ตอนพระองค์กษัตริย์นางผีเสื้อ ด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคม ด้านข้อคิด

ตัวชี้วัด ห ๕.๑ ม.๗๒ วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

- นักเรียนอธิบายคุณค่าของเรื่องพระองค์กษัตริย์ ตอนพระองค์กษัตริย์นางผีเสื้อได้
- นักเรียนจำแนกคุณค่าของเรื่องพระองค์กษัตริย์ ตอนพระองค์กษัตริย์นางผีเสื้อได้
- นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงาน

กิจกรรมที่ ๓ คุณค่าพินิจ

๒๕

กิจกรรมที่ ๓.๑ ลักษณะนิสัยตัวละคร

บันทึกเกร็ดความรู้	ตั้งคำถามกระตุ้นความคิด
--------------------	-------------------------

ถาม-ตอบ

- นักเรียนเขียนชื่อตัวละครในเรื่อง พระกษัตริย์ ตอนพระองค์กษัตริย์นางผีเสื้อมากที่สุดและเหตุผล
- นักเรียนคิดว่าตัวละครใดน่าเป็นใจที่สุด

๒๖

เรียนรู้ตัวละคร

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทกวีต่อไปนี้แล้ว วิเคราะห์ว่าบทประพันธ์กล่าว กล่าวถึงลักษณะ การกระทำ ของตัวละครในเรื่อง พร้อมทั้งบรรยายเหตุการณ์ ความรู้สึกที่คนในบทประพันธ์มีความเข้าใจของนักเขียน

๑ **ตัวละครในเรื่อง "พระอภัยมณี นางผีเสื้อสมุทร เจ็ดก ลิงสมุทร ฤๅษี"**

ไม่คาดคิดเช่นเหมือนองค์พระพรตเศ ทรงกำพิงตั้งพระบาทหลาย	แต่ความครมครนดุจขลุ่ยร้อยสาย มีเขี้ยวคล้ายเขี้ยวมีพิศา	ชื่อตัวละคร

๒

ด้วยหน้าผากขี้ผึ้งสีเสียดสมุทร มีงูถูกน้ำกำลัมมั่งเลื้อยโสร	คำไม่พูดและทิ้งไว้กับไม่ได้ เที่ยวลือลือไว้ที่เงาในศาล	ชื่อตัวละคร
ระลอกซัดพัดพัดเข้าในปากกลาม เห็นแสงเงาเลื้อยกลิ้งมากลางชล	ตลอดความซึกหรือเลื้อยสอ คิดว่าคนห่างเหมือนอย่างปลา	ชื่อตัวละคร

๓

พระพิศำนั้นในตรงพรากพราก แสงกล่างูยาสารพัน	คิดเสียขายนบโศกโศกคือ จนทักเฝ้ามารวมทั้งโสร	ชื่อตัวละคร

๔

ก่อนยื่นลิ้นเลียอุ้งซึ่งตั้งจับ พระผ่านเกล้าเจ้าฟ้าในอาศรั	อันมีหน้าบ่นประนบศบศ ข้าขลุ่ยฟ้าไว้อย่าให้ตาย	ชื่อตัวละคร
พระยาสุรฤทธกล่ามปากกล่า ที่ลูกกำแหงทั้งก็กลั้วทวย	ตั้งนั้งนี้ตั้งนั้งแกล้งแกล้ง อันคล้ายเกลียวจะตั้งก็ขึ้น	ชื่อตัวละคร

๒๘

๓๐

ลงลิ้นเลียกลิ้งกลิ้งหรือจิ้งโหร พระรูปช่อพอดของเมื่อยา ที่ลูกน้อยคอยเฝ้าไปทั่วเกล้า นิจร้อยบุณย์คุ้มใจตั้งลิเลียว	เสียงโธ่เสียงดังอ้ออ้อหา ควรวหรือมาทั้งวังยามเอนหาเมื่อย เหมือนควักเอาดวงใจตั้งลิเลียว ขุนหัวเมียขำมิโรยลิเลียว	ชื่อตัวละคร

๓๑

ดูรูปร่างอย่างประดอมพลึง กระนั้นหรือพระบิดาฉันหนึ จำจะบอกทอถวาทนั้งเรื่องความ	ช่างระไรหรือพี่มีมิม ที่ท่วังไม่ผูกพันกับชยาม อย่าให้ตามเจ้าไปจับพระบิดา	ชื่อตัวละคร

๓๒

ประธานโง่งไปรอบปดอไปหมองมืด ลูกขอฝากผู้ลึกลับตีอ แม้พยายายำป้ออยู่เป็นสุข จึงจะพบปิติจรศสตั้งจร	ที่จะมืดมุดอยู่อย่างงูเงี้ยว ไปท่องเที่ยวหาประศษชดศ บรรเทาทุกข์ผู้เฒ่าเฒ่า มาตามมารทวนไม่พอใจ	ชื่อตัวละคร

๓๓

จะจับไว้ให้ทาไปทาอ โกรธความคตเสียสำนึกตั้ง ช่างรำกล่าววรวก็กูไม่มีท่า เอาบิตชอนไปนธล	แล้วทักออเสียงโหด นัยหรืออัยหมกหมกเศกเศ มาขูเอานะเรียนผู้ใหญ่ทำโง่ง ทำให้รู้ว่าอำมาตีความ	ชื่อตัวละคร

๒๗

๕

เฉลิมพระพักของเจ้ารูปทที่ ยาศูชาติหรือเปลือยเศ แม้จะพันลือด้วยแรงทวย	ด้วยดิมก็บูช่าเป็นบุญ จึงแจ้งเหตุความกลางสมุทร เห็นมีอุทิศตนด้วยคนโลก	ชื่อตัวละคร

๖

เห็นสิ้นปิดเประอุตุหาววัง วรจักรศรีวิสมา	นิมิตอย่างงามบุญอันเสนา เสียนมาเข้าในท้องพินขององค์	ชื่อตัวละคร

๗

พมอเหล้ากลับจิตมิมีผิน มาจึงหารมาลู่อัวะอัน แล้วรำลึกก็ลั่งอวดวงศ ที่เกาะสิ้นเห็นด้วยอวด	ว่าหาหรืออยู่ที่เกาะนั้นทะเล แก้วพดเนิงพดเนิงพดเนิง ส้นคนคนมาลกลับไปเล็ท พดพดพดพดพดพดพด	ชื่อตัวละคร

๘

ประไฟทศรัถิ์ถอยล่ำอ้วนค้ำ จนจนจนจนจนจนจน	ตั้งนั้งนั้งนั้งนั้งนั้งนั้ง ตั้งนั้งนั้งนั้งนั้งนั้งนั้ง	ชื่อตัวละคร

๙

เห็นลูกไม้ในปัดรับเข้าปาก ที่มีหน้าคตคตคตคตคต ถึงประตุทศนที่แปดอยู่ เข้าในท้องจนพดไม่เข้าใคร	กำลังอยากกินอยากกินอยากกิน คิดสิมันจะอย่างไร แปดอยู่แปดอยู่แปดอยู่ ยิ่งท่งยิ่งท่งยิ่งท่ง	ชื่อตัวละคร

๒๙

๓๔

จึงกล่าวแก่แล้งแล้งแล้งแล้ง ข้าจะพาไปไปไปไปไปไป ไม่เหมือนคำที่ว่าที่สีงู	แต่อยู่บ่นบ่นบ่นบ่นบ่น ไปให้ได้มุ่งมุดบ่นบ่น จงบ่นบ่นบ่นบ่นบ่น	ชื่อตัวละคร

๓๕

จำจะไปไกลอยู่อยู่ที่ทล ดวงไม้ดำกว่าจากบัลลังก์	ช่วยทวยทวยทวยทวยทวย แขกอึ้งอึ้งอึ้งอึ้งอึ้ง	ชื่อตัวละคร

๓๖

อยู่ดีดีดีดีดีดีดีดี จึงอุลลลลลลลลลลล	เสียงนี้ไปจะร้องบ่นบ่น ขอเป็นข้าบ่นบ่นบ่นบ่น	ชื่อตัวละคร

๓๗

คิดถึงน้องสองคนทีไปยกเล่า ด้วยสลดพรากจากมาเป็นชาน จึงจำรำทอถึงพี่น้องบร แม้ไปก็ถึงพพานักไป	จะสลดคนจำไดคนบ่น ไม่เจ็กรจำจำจำจำจำ จงคตคตคตคตคตคต ตั้งนั้งนั้งนั้งนั้งนั้ง	ชื่อตัวละคร

๓๘

จงตีบ่ท่วไปอสิลา ที่นี้พระศรศรศรศรศร เห็นมีได้ไปอยู่ถึงคู่	อยู่บ่นบ่นบ่นบ่นบ่น จึงสิ้นบ่นบ่นบ่นบ่น ด้วยบ่นบ่นบ่นบ่นบ่น	ชื่อตัวละคร

๓๐

๔๔

แล้วที่หน้าคำอิฐที่นางเรือก เห็นตัวรักก็คอยท่าต่อแท้ ทำเป็นเฉยเฉยเหมือนขี้แมว พยายามเซ็นเขียนความคำรามร้อง	ทำจนเสียสละขี้ดองแหล พอกับผมมีงเข้าไปอยู่ในท้อง ระวังตัวมิให้ตีตีจอยของ นี่ยัยก็ก้อนน้ำลูก โขหลง
---	---

ชื่อตัวละคร

๔๕

แล้วเสกพรายพรายมากกลางคืน มีเสียงขับสังข์เสียงระฆัง	ดังถูกขับสังข์ขับระฆัง ก็หลบไปตามนคราร
--	---

ชื่อตัวละคร

๓๑

กิจกรรมที่ ๓ คุณค่าพินิจ

กิจกรรมที่ ๓๒ คุณค่าของเรื่องพระอภัยมณี

บันทึกเกร็ดความรู้

นักเรียนร่วมกันระดมความคิด
"วรรณคดีสะท้อนความเป็นชาติได้อย่างไร"
 โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นลงในเว็บ Mentimeter

๓๒

คุณค่าของเรื่องพระอภัยมณี

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหา และด้านวรรณศิลป์ เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

คุณค่าด้านเนื้อหา	คุณค่าด้านวรรณศิลป์
	<ul style="list-style-type: none"> • การใช้ถ้อยคำ • การใช้โวหาร • การเล่นเสียง • สีสภาพประพันธ์

๓๓

กิจกรรมที่ ๓ คุณค่าพินิจ

กิจกรรมที่ ๓๓ โวหารภาพพจน์และสวรรณคดี

บันทึกเกร็ดความรู้

นักเรียนร่วมกันระดมความคิด
"โวหารภาพพจน์และสวรรณคดี"
 โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นลงในเว็บ Mentimeter

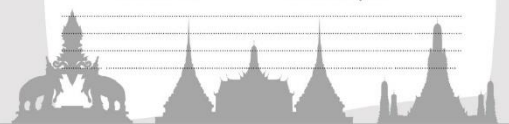

๓๔

รสวรรณคดี ของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์และวิเคราะห์รสวรรณคดีไทยที่ปรากฏ พร้อมตั้งอธิบาย

<p>พงศ์กษัตริย์กษัตริย์มาเจื่อนน้อย ประไพพิศมณีนั่งเส้าวันค่ำคม จนบรรดาศักดิ์อันระอา พระเชลยพิศมณีนั่งเส้าคยาหวะ</p>	<p>อยู่ระช้อยโสมเวลาทั้งมีวาม ที่จมีนมนมกลเปลี่ยนแปลงเส้าหวะ ถึงสุราชันมาบุญในรักรวง แล้วนักบวชนั้นก็จะหายไป</p>
<p>พื้นมนุษย์อุสสาหาเป็นชาติอีก กถึงไปอยู่หาอยู่อาศัย อย่าช้าลัดไม้ตัดชีวิตชีวา จะเกิดโทษให้หับประยาบัน</p>	<p>จงคิดความสวาทให้ขาดสูญ จงเพิ่มบุญการนักษัตรธรรม หมายไว้ยามเมืองแมนแสนสวาท อย่าโศกคิดแล้วกลัวคนเมืองนขาหนี</p>
<p>นามมีเสื่อเหล็กไทรระไร ช่างเงาใบไม้คืนเขาไร่ เขากว่าแก้วมณีอันแจ่ม แม้เคยสูงใหญ่มีในเรือน แล้วชี้หน้าคำชี้พื้นนางเจ๊ก เห็นว่ามีรักถักทอทำเที</p>	<p>มาที่ซ่องดังจะมีอยู่ใน ไม่อยู่ในคือลัดมัตถอน ยิ่งผูกขานบ้างช่วยลัดลอน จะรานรอมูราเจ้าเมียดอย ทำคนเลือกสวาทอันนง พอกับแม่มัจจุไปอยู่ในห้อง</p>

๓๕

<p>มีประสูตฐานันเป็นอยู่ เข้าไปต้อมองจมน้ำเป็นใคร และอยู่ที่เล่าเล่าก็หาย เสียใจไปจนยามนี้ไม่ประดี ลงลัดเสียดอกเมือกกายร้องไห้ พระรูปหล่อคู่ของเมียอา</p>	<p>เมื่อถูกคิดตั้งเป็นโสม ถึงอกใจเพียงจะสิ้นสิ้นชีวิ นางอีกก็รู้ว่าพาหนีหนี สองมือคืออุสสาหา เสียใจไปตั้งใจตั้งอุสสา ควรหรือมาที่จรัลทองนขาหนี</p>
<p>พระโศกชี้หน้าว่าจุ่ม เพราะหวังว่ามีมาเจ้าจะโกร ยี้ก็จขาดไม้ในภา นสอต่อท่าอย่างระไปรูปโฉม</p>	<p>ยังมีวันวายุพิชิตใจ ว่าถูกใจถึงก็คิดนาง รูปก็กาปากก็ประไม่เงาเม ด้วยอสิ่งจางหายไปน</p>

รสวรรณคดีไทย / รสวรรณคดีสั้นที่สุด

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนความสอดคล้อง และรากฐานไปตรงกับข้อความในรสวรรณคดีนี้ทุก

เสาวรสนิ	นาถิปราโมทย์
พิโรชาพิง	กลีบปังกพิสัย

๓๖

วิเคราะห์ภาพพจน์ ของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างบทประพันธ์จากเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ที่ใช้โวหารที่ทำได้ให้แสดงบทบาทพูดตอน 2 ตัวอย่าง พร้อมเขียนบรรยายให้เกิดภาพ

ข้อ ๑ “ ”

ข้อ ๒ “ ”

๓๗

กิจกรรมที่ ๔ สหท้อนข้อคิดสู่สังคม

สาระ วิเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้

ตัวชี้วัด ท๕.๑ ม.๓/๓ สร้างความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนบอกข้อคิดของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้
๒. นักเรียนวิเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้
๓. นักเรียนมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน

กิจกรรมที่ ๔ สะท้อนข้อคิดสู่สังคม

๓๘

กิจกรรมที่ ๔๑ คุณค่าสู่สังคมและการสะท้อนวิถีไทย

บันทึกเกร็ดความรู้

สะท้อนข้อคิดสู่สังคม
จากเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์บทประพันธ์ข้างต้น ให้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อ ค่านิยม ในสังคมไทย

พ่อยักษ์ลักลิ้นจี่มีดฟัน มาสิงหารหลายถ้ำระยำเย็น แล้วอารักข์ควักลิ้นจี่ออกวางแตร ทิ้งกายสิ้นพรันต์ด้วยกลสังคาย	ว่าเกรียนอยู่ที่เกาะนั้นเกาะเคิน แก้วพริบเพนบุบเบาแตรวางวาย สำแดงเดชเหล่ากลับไม่สิ้นคาย พอพิณกายก็พลแจ้งแสงตะวัน
มีใครเสาะเสาะพระเคราะห์เจ้า เหนือนองเงี้ยวอชิตแก่เกรียน	พอบรรเทาโทษก็เอาสัญญา กลัวแต่ขวัญแตรพิงมีท่า
ตำรานั้นแต่ครั้งตั้งแตรโกร ให้ไปอยู่ผู้เดียวที่ตีเขา กับสามคืนสามวันจะจินตนา	ว่าถ้าใครฝันร้ายจะวายปราณ แล้วอดข้าวอดปลารงะยาพร ให้สำราญรอดตายสบายใจ
ฝ่ายมีตราชวงถูกเทพพรายพา อสุรีผีเสื้อจึงชักตาม เค็มบุษย์มวละอองทั้งสองคน	อลหม่านขึ้นเมาหาในสาหล มีอยู่ตามเขตแดนทุกแห่งหน มาในวงวิบ่างหรืออย่างไร
พงศ์กษัตริย์ตรัสชวนสินสมุทร พระรองบำเจ็กนำจวนวิโร	สอนให้บุตรของสหายจินตนา พระเหนือไทยขอสนาขึ้นบ้านาง

กิจกรรมที่ ๔ สะท้อนข้อคิดสู่สังคม

๔๐

กิจกรรมที่ ๔๒ ข้อคิดและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

บันทึกเกร็ดความรู้

ตอบคำถามที่จับสนใจ ข้อคิดและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน:

- คำถามที่ ๑ _____
- คำตอบ _____
- คำถามที่ ๒ _____
- คำตอบ _____
- คำถามที่ ๓ _____
- คำตอบ _____
- คำถามที่ ๔ _____
- คำตอบ _____
- คำถามที่ ๕ _____
- คำตอบ _____

สะท้อนข้อคิดสู่สังคม
จากเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์บทประพันธ์ที่กำหนด ให้แสดงข้อคิดที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

พระบิดรทรงศรัทธาที่รักใคร่ เฝ้าเลี้ยงดูผูกเปลแล้วเส้า จึงให้นามตามอย่างช้านนุษย์ ธำมรงค์ทรงมาคำบุรี เขียรบาดคาอองจก็ทรงเปลื้อง สอนให้เจ้าเข้าบิบัติวาท	ด้วยเนื้อโง่ได้คิดริษยา จนใหญ่กล้าอายุได้แปดปี ชื่อสินสมุทรมารดาญชียศรี พระภูมิลอดผูกให้ลูกยา ให้เป็นเครื่องมุ่งพันโอรสา เพลงสาตราสารพิศพิศอำมาญ
ตาเจ็กนำเจ้าสอนพระรังกษัตริ์ บำรุงความตามมาไม่ช้านาน	ยังใกล้บิอกอย่าปรนภาท้อจากหาย จะพบนพาทันตายวายชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อคิดที่ได้จากเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
อย่างน้อย ๕ ข้อ พร้อมทั้ง เสนอแนวทางในการนำข้อคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน

แบบทดสอบหลังเรียน

๑. "สัตว์น้ำจืดพันธุ์เสือ" เปรียบเหมือนเนื้อแท้ของวิถีชีวิตหนึ่ง คำประพันธ์ข้างต้นสอดคล้องกับเรื่องใด (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. มีโทรทัศน์
 - ข. กินเนื้อสัตว์เป็นอาหาร
 - ค. รั้วลมหิมะและพรมกำมะหยี่
 - ง. มีละครำลิ้นจากสัตว์คู่หูตัวโตมาหาสุนัขตัวเล็ก
๒. คำประพันธ์ในข้อใด ให้ความรู้สึกตลบอบอวล (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. ลีปะขาวดูตาเห็นดิ้นรน เลือดออกเต็มใจเป็นโชน
 - ข. แล้วว่าเมื่อก่อนผูกพันที่รัก เมื่อนายรักจะมารีบจับกับหลัง
 - ค. พระโยคีชื่อว่าลูมย์ ยังไว้ไว้แก้วอัญญาไขว่
 - ง. เทียนตัวคันหนวดงอนไขว่ พอลงได้ไปเอาเขี้ยวขึ้นที่หลัง
๓. ผลงานศิลปะประณีตของสุนทรภู่ได้ใช้แบบจำลองศิลปะจากประเภทใด (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. นิทาน
 - ข. นิเวศ
 - ค. บทละคร
 - ง. บทเพลง
๔. เพราะเหตุใดจึงมีคำกล่าวที่ว่า "สุนทรภู่คือผู้ปฏิวัติอย่างแท้จริง" (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. สุนทรภู่สร้างผลงานให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้
 - ข. ชีวิตของสุนทรภู่มีอุปสรรคแต่ทำมาค้าดีไม่ถอย
 - ค. ชีวิตของสุนทรภู่ใช้เงินเต็มใจเรื่องสุขุมแต่เงินหมดค่า
 - ง. พุทธศักราช ๒๓๒๕
๕. บทประพันธ์ในข้อใดแสดงถึงเทิดทูนพระมหากษัตริย์ (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. พระโสมงะองค์อันมีนามา เพียบประพาศพิศณุมนิจจา
 - ข. ฝ่ายองค์โยคีโลมย์ ปละประโสมงะชายช้วน
 - ค. พศกษัตริย์ทศนรินทร์ สอนให้บุตรชายช้วน
 - ง. พศกษัตริย์ทศนรินทร์ สอนให้บุตรชายช้วน
๖. เสียชื่อเสียงเพราะอันใด สามารถกลายปัญหาในเรื่องได้ ดันเป็นเสียงร้องเพราะอันใดจึงเป็นสัญลักษณ์ที่เห็นได้ชัด (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. พลเรือน
 - ข. ความเป็นศิลปิน
 - ค. ถ้อยคำที่อ้อๆ
 - ง. ความรู้สึกอันไม่

๗. พระนิพนธ์ทรงประดิษฐ์วิธีใด
 ต้นเนื้อไม้มีกิ่งก้าน
 เมื่านั่งดูจากบนหลังเท้า
 ขนบถ้อยคำได้แปล

- คำประพันธ์ข้างต้นแสดงให้เห็นข้อคิดในเรื่องใดเด่นชัดที่สุด (วิเคราะห์ความสำคัญ)
- ก. ความรัก
 - ข. ความกตัญญู
 - ค. ความกล้าหาญ
 - ง. ความเสียสละใจ

๘. คำประพันธ์ที่แต่งโดย
 ว่าถ้าใครมีวัยจะวายปราม
 ใบบ่อยผู้เฒ่าที่เห็นเขา
 แล้วอย่ากลัวสหายราชการ

- บทประพันธ์ข้างต้นได้ให้เหตุผลว่ารวมคดีในเรื่องใด (วิเคราะห์ความสำคัญ)
- ก. คดีฉ้อโกงการท่งใหญ่
 - ข. ความเสียใจเพราะคนละกระช
 - ค. ความเสียใจเพราะคนละกระช
 - ง. ความเสียใจเพราะคนละกระช
๙. เรื่องสั้นบทเพลงจากเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีนิมนต์ผีเสื้อ (วิเคราะห์ความสำคัญ)
๑. สุนทรภู่แต่งกลอนและขับเจ๊กอนนิพนธ์
 ๒. วิถีนิพนธ์มีลีลาบรรยายร้อยกรองแบบใหม่
 ๓. ความรักที่รักใคร่ของสุนทรภู่
 ๔. พระอภัยมณีและนางเงือกมีความรักที่ลึกซึ้ง
 ๕. นางเงือกมีความรักที่ลึกซึ้ง
- ก. ๒๓๒๕
 - ข. ๒๓๒๕
 - ค. ๒๓๒๕
 - ง. ๒๓๒๕

๑๐. วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณีมีลักษณะที่แตกต่างจากวรรณคดีเรื่องอื่นอย่างไร (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. ตัวละครมีหลาย
 - ข. ตัวละครมีหลาย
 - ค. ตัวละครมีหลาย
 - ง. ตัวละครมีหลาย
๑๑. ข้อใดไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับคุณคำทับทิม (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. สอนเด็กให้รักในตัวเอง
 - ข. กว้างใจดีเสียใจเพราะรักใคร่
 - ค. การละทิ้งหน้าที่โดยง่าย
 - ง. การให้พรแก่ผู้ที่ทำดี
๑๒. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของพระอภัยมณี (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. บำเพ็ญ - ความเสียสละ
 - ข. สุนทร - การเคารพผู้อาวุโส
 - ค. นามิ - ความรักที่มั่นคง
 - ง. พระอภัยมณี - ความรักและความเสียสละ
๑๓. คุณค่าของเรื่องในข้อใดที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างที่ดีได้ (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. ความเสียสละ
 - ข. ความอดทน
 - ค. ความเสียสละ
 - ง. ความรักที่มั่นคง
๑๔. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ด้านใดที่ปรากฏในข้อใด (วิเคราะห์ความสำคัญ)

พศกษัตริย์ทศนรินทร์ สอนให้บุตรชายช้วน

 - ก. ประโยชน์ที่สอนให้รักใคร่
 - ข. ประโยชน์ที่สอนให้รักใคร่
 - ค. ประโยชน์ที่สอนให้รักใคร่
 - ง. ประโยชน์ที่สอนให้รักใคร่

๑๕. บทประพันธ์เกี่ยวกับคุณคำทับทิมของสุนทรภู่ได้แต่งโดยใคร (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. สุนทรภู่
 - ข. สุนทรภู่
 - ค. สุนทรภู่
 - ง. สุนทรภู่
๑๖. "ชีวิตคู่ที่ไม่ได้เกิดจากการสมรส" ข้อใดไม่ใช่เรื่องใน (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. คดีฉ้อโกงการท่งใหญ่
 - ข. คดีฉ้อโกงการท่งใหญ่
 - ค. คดีฉ้อโกงการท่งใหญ่
 - ง. คดีฉ้อโกงการท่งใหญ่
๑๗. ผลงานของสุนทรภู่ในข้อใดมีความสำคัญในแง่ของ (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. นิทาน
 - ข. นิทาน
 - ค. นิทาน
 - ง. นิทาน
๑๘. สุนทรภู่แต่งนิทานเรื่องพระอภัยมณีโดยใช้ (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. นิทาน
 - ข. นิทาน
 - ค. นิทาน
 - ง. นิทาน
๑๙. ข้อใดกล่าวถึงเรื่องพระอภัยมณีโดย (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. ความรักที่รักใคร่
 - ข. ความรักที่รักใคร่
 - ค. ความรักที่รักใคร่
 - ง. ความรักที่รักใคร่
๒๐. ข้อใดกล่าวถึงเรื่องพระอภัยมณีโดย (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. ผู้ประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี
 - ข. ผู้ประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี
 - ค. ผู้ประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี
 - ง. ผู้ประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี

๘๖

แบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				

๘๗

ภาคผนวก

เฉลย

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี
ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี
เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

วิชา ท๒๓๑๐๒ ภาษาไทย ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ คะแนน ๓๐ คะแนน เวลา ๖๐ นาที

ตัวชี้วัด

- ท ๕.๑ ม.๓/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น
ท ๕.๑ ม.๓/๒ วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
ท ๕.๑ ม.๓/๓ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- ข้อใดไม่ใช่เหตุผลที่นางผีเสื้อสมุทรรู้ว่าพระอภัยมณีหนีไป (วิเคราะห์สัมพันธ์)
 - การที่นางฝันร้าย
 - ประตูถ้ำเปิดทิ้งไว้
 - ไม่พบพระอภัยมณีและสินสมุทร
 - ปีของพระอภัยมณีหายไป
- “ท่านส่งเราที่เกาะละมะนะนี้ แล้วรีบหนีไปในน้ำแต่ลำพัง” คำกล่าวนี้แสดงว่าผู้พูด เป็นคนอย่างไร (วิเคราะห์สำคัญ)
 - ซื่อฉลาด
 - กล้าหาญ
 - เสียสละ
 - เห็นแก่ตัว
- คำประพันธ์ในข้อใด ให้ความรู้สึกอ้างว้างและหวาดหวั่นต่ออันตรายที่จะเกิดขึ้น (วิเคราะห์สำคัญ)
 - ถึงประตูคูหาเห็นเปิดอยู่ เอ๊ะอกุเกิดเข็ญเป็นไฉน
 - แลดูปีทีไปเล่าก็หาย นางยักษ์ร้ายรู้ว่าพากันหนี
 - เข้าในห้องมองเขม้นไม่เห็นใคร ยิ่งตกใจเพียงจะตื่นสิ้นชีวา
 - จะเหลียวซ้ายสายสมุทรสุดสายตา จะแลขวาควันคลุ้มคลุ้มโพยม
- คำประพันธ์ในข้อใด แสดงว่าผู้พูด พุดด้วยความโกรธ (วิเคราะห์สำคัญ)
 - พระโยคีชี้หน้าว่าอูเหม่ ยังโว้วไว้วุ่นวายอิตายโหง
 - แล้วว่าแก่นสินสมุทรสุดที่รัก แม้นางยักษ์จะมารับจงกลับหลัง
 - เที่ยวดำตันคั่นหามัจฉาใหญ่ พอจับได้ปลาอินทรีขึ้นชี้หลัง
 - ฉวยไม้เท้าก้าวจากบัลลังก์ แยกฝรั่งพร้อมล้อมลีลา

อ่านเหตุการณ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5

1. สิ้นสมุทรรอกจากถ้ำไปว่ายน้ำเล่น แล้วได้พบเงือกเผ่าและจับเงือกเผ่ามาให้พระอภัยมณี
 2. วันหนึ่งนางผีเสื้อฝันร้ายพระอภัยมณีจึงแนะนำให้นางไปจำศีล
 3. ครบครวัเงือกเผ่าพาพระอภัยมณีและสิ้นสมุทรรหนีไป
 4. พระอภัยมณีและนางเงือกเดินทางมาถึงเกาะแก้วพิสดาร โดยมีพระฤๅษีมารับและให้ความช่วยเหลือ
 5. นางผีเสื้ออุ้มพระอภัยมณีไปไว้ในถ้ำและแปลงร่างเป็นสาวสวย
5. เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนไปหาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังสุด จากเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ (วิเคราะห์สัมพันธ์)
- ก. 5-2-1-3-4
 - ข. 5-1-2-3-4
 - ค. 5-2-3-1-4
 - ค. 5-1-2-4-3
6. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ (วิเคราะห์สำคัญ)
- ก. ดีทั้งวรรณคดีและโวหาร
 - ข. ดีทั้งคำสอนและวรรณคดี
 - ค. ดีทั้งโครงเรื่องและคำสอน
 - ง. ดีทั้งคำกลอนและโครงเรื่อง
7. ข้อใดเป็นการวางแผนในเรื่อง (วิเคราะห์หลักการ)
- ก. อันตาข้าถ้าเห็นสว่าง ทั้งเดินทางเรียวแรงแข็งขยัน
 - ข. ถ้าแก้ไขให้นางไปค้างไป ได้ล่วงหน้าเสียบ้างจะยังชั่ว
 - ค. เห็นลูกไม้ในปากว่าเข้าปาก กำลังอยากยื่นขยอกจนกลอกหัว
 - ง. เห็นละมေးเกาะใหญ่ที่ไหนบ้าง หยุดเสียบ้างให้สบายจึงผายผัน
8. ลักษณะคำประพันธ์ของสุนทรภู่มีลักษณะพิเศษซึ่งแตกต่างจากคำประพันธ์ของกวีท่านอื่นอย่างไร (วิเคราะห์หลักการ)
- ก. แสดงแนวคิดของผู้แต่งชัดเจน
 - ข. เครื่องคิดเรื่องคำและความหมาย
 - ค. มีความไพเราะในรสคำและรสความ
 - ง. มีสัมผัสในทุกวรรคทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร
9. จากเรื่องพระอภัยมณี บทประพันธ์ในข้อใดต่อไปนี้ ไม่ได้ สะท้อนความเชื่อของคนไทย (วิเคราะห์สำคัญ)
- ก. พอม้อยหลักลับจิตนิมิตฝัน ว่าเทวัญที่เกาะนั้นหักเหิน
 - ข. ด้วยโยคีมีมนต์ดลวิชา ปราบบรรดาภูติพรายไม่กรายไป
 - ค. นึกจะใคร่สะเดาะเพราะเคราะห์เจ้า พอบรรเทาโทษที่อาสัญ
 - ง. เจียรระบาดคาคองคักก็ทรงเปลื้อง ให้เป็นเครื่องนุ่งห่มโอรสา

10.

จึงบัญชาว่าเจ้าสินสมุทร
ไปช่วยฉุดศิลาใหญ่ให้ขึ้นเขา
ขอสมมาตาปู่อย่าดูเบา
ช่วยอุ้มเอาแกออกไปให้สบาย

คำประพันธ์ข้างต้นสะท้อนวัฒนธรรมไทยในเรื่องใด (วิเคราะห์สำคัญ)

- ก. ความมีน้ำใจ
- ข. ความอ่อนโยน
- ค. ความกตัญญูทวนเวท
- ง. การมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่

11. เพราะเหตุใดวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณีจึงถือเป็นวรรณคดีเรื่องเด่นและได้รับความนิยมมากที่สุดของสุนทรภู่ (วิเคราะห์สำคัญ)

- ก. กลอนไพเราะ เนื้อเรื่องดี แทรกประสพการณ์
- ข. ภาษาเข้าใจง่าย ไม่ใช่ศัพท์สูง แฝงคติเตือนใจ
- ค. กลอนไพเราะ เนื้อเรื่องสนุก จินตนาการแปลกใหม่
- ง. ผู้ก่เรื่องขึ้นเองจากจินตนาการ เนื้อเรื่องสนุกตื่นเต้น

12. ข้อใดกล่าวถึงแก่นเรื่องของนิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้ถูกต้อง (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. ความรักชนะทุกอย่าง
- ข. ความรักก่อให้เกิดทุกข์
- ค. ความรักคือการเสียสละ
- ง. ความรักแบบไม่เต็มใจยอมไม่จริงยั่งยืน

13. ใครนำแก่นเรื่องของนิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณีไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. หวังเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อคนที่รัก
- ข. แจ็คสันเลือกปล่อยคนที่ไม่รัก แม้นจะชอบแค่ไหนก็ตาม
- ค. มารค์ทุ่มเททุกอย่างเพื่อคนที่รักเพื่อหวังให้เขาเห็นความดี
- ง. แบนแบมยึดรักคนที่ไม่รัก เพราะหวังว่าอยู่กันไปจะเกิดความรักขึ้นเอง

14. จากเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ คำประพันธ์ในข้อใดมิได้สะท้อนความเชื่อของคนไทย (วิเคราะห์สำคัญ)

- ก. ด้วยองค์พระชนนีเป็นผีเสื้อ อันชาติเชื้ออยู่ถ้ำลารหาร
- ข. อย่าฆ่าสัตว์ตัดชีวิตพิษฐาน หมายวิมานเมืองแมนแดนสวรรค์
- ค. เราลงเลขเสกทำไว้สำเร็จ ดั่งเขื่อนเพชรภูติปีศาจไม่อาจใกล้
- ง. ทั้งนี้เพราะเคราะห์กรรมทำให้วุ่น จึงสิ้นบุญวาสนานิจจาเอ๋ย

15. บทกลอนใดจากเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ที่สุนทรภู่ใช้กลวิธีการประพันธ์ต่างจากข้ออื่น (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. ฉนากอยู่คู่ฉนากไม่จากคู่ ขึ้นฟองฟูพฟองละอองฝน
- ข. ผุ่งพิมพาพาผุ่งเข้าแฝงวน บ้างผุดพ่นพองน้ำบ้างดำจร
- ค. กระโห้เรียงเคียงกระโห้ขึ้นโบกหาง ลอยสลั่งกลางกระแสดลลอน
- ง. เหล่าฉลามล้วนฉลามตามกันมา ค่อยเคลื่อนคลาศคล้ายๆ ในสายชล

16. การที่ปี่ของพระอภัยมณี เป็นเครื่องดนตรีชิ้นสำคัญที่ช่วยในการคลี่คลายแก้ไขปัญหาในเรื่อง ดังนั้นเพลงปี่ของพระอภัยมณีจึงเป็นสัญลักษณ์ที่เทียบได้กับสิ่งใด (วิเคราะห์สัมพันธ)

- ก. พลังอำนาจ
- ข. ความเป็นศิลปิน
- ค. ถ้อยคำหรือคำพูด
- ง. ความรู้สึกอ่อนไหว

17.

จะไปไหนไม่พ้นผีเสื้อน้ำ
วิบากกรรมก็จะสู้อยู่ไม่หนี
ท่านส่งเราเข้าที่เกาะละเมาะนี้
แล้วรีบหนีไปในน้ำแต่ลำพัง

คำประพันธ์ข้างต้นแสดงให้เห็นข้อคิดในเรื่องใดเด่นชัดที่สุด (วิเคราะห์สำคัญ)

- ก. ความกตัญญู
- ข. ความเสียสละ
- ค. ความกล้าหาญ
- ง. ความเห็นอกเห็นใจ

18. บทประพันธ์ในข้อใดแสดงให้เห็นถึงธรรมเนียมการปฏิบัติอย่างไทย (วิเคราะห์สำคัญ)

- ก. พงศ์ตรีศวนสินสมุทร สอนให้บุตรขอสมาธิสมาธิ
- ข. ฝ่ายองค์อภัยวิไลโฉม ปลอดภัยลูกชายจะผายผัน
- ค. พระโณมยองค์อภัยมณีนาถ เพลินประพาสพิศดูหม่มัจฉา
- ง. พงศ์กษัตริย์ที่ศานนางเจ็อกน้อย ดูแซมซ้อยโฉมเฉลาทั้งเฝ้าผม

19.

ตำรานั้นแต่ครั้งตั้งเมรุไกร
ว่าถ้าใครฝันร้ายจะวายปราณ
ให้ไปอยู่ผู้เดียวที่ตีนเขา
แล้วอดข้าวอดปลากระยาหาร

บทประพันธ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นคุณค่าวรรณคดีในเรื่องใด (วิเคราะห์สำคัญ)

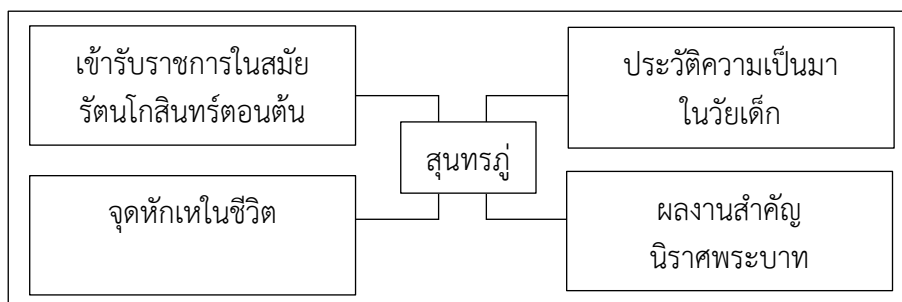
- ก. ค่านิยมการเคารพผู้ใหญ่
- ข. ความเชื่อเรื่องการสะเดาะเคราะห์

- ค. ความเชื่อเรื่องความฝันและโชคกลาง
- ง. ความเชื่อเรื่องเทพยดาที่สิงห์สถิตอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ
20. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของเรื่องพระอภัยมณี (วิเคราะห์สัมพันธ)
- ก. สอดแทรกข้อคิดในเรื่อง
- ข. เล่นสัมผัสได้อย่างแพรวพราวในบทประพันธ์
- ค. ใช้ถ้อยคำสื่ออารมณ์ความรู้สึกได้อย่างงดงาม
- ง. ใช้โวหารที่ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพได้อย่างชัดเจน
21. ข้อคิดใดไม่สอดคล้องอันเกิดจากผลของการกระทำจากตัวละครในเรื่อง (วิเคราะห์สัมพันธ)
- ก. นางเงือก - ความสละ
- ข. สินสมุทร - การเคารพผู้อาวุโส
- ค. นางผีเสื้อ - ความรักทำให้คนตาบอด
- ง. พระอภัยมณี - ความรักและความซื่อสัตย์ทำให้รักยาวนาน
22. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ด้านลีลาการประพันธ์ในข้อใด ไม่ สัมพันธ์กับบทประพันธ์ข้างต้น (วิเคราะห์สัมพันธ)
- พงศ์กษัตริย์ที่ศานนางเงือกน้อย ดูเข้มซ้อยโฉมเฉลาทั้งเผ้าผม
- ก. พระโหมยองค์อภัยมณีนาถ เพลินประพาสพิศดูหม่อมจนา
- ข. แล้วชี้หน้าคำอึงหึงนางเงือก ทำชบเสือกสอพลอติดต่อแหล
- ค. ขนงเนตรเกศกรอ่อนสะอาด ตั้งสุรางค์นางนาฏในวังหลวง
- ง. ประไพพิศตรัสลักษณ์ล้ำล้วนขำคม ทั้งเนียนนวลเปล่งออกเต่งทรวง
23. ใครนำข้อคิดจากเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อไปประยุกต์ใช้ไม่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง (วิเคราะห์สัมพันธ)
- ก. ทำใ้ให้ความช่วยเหลือและเสียสละต่อเพื่อนมนุษย์
- ข. ปิติให้การอบรมสั่งสอน และประพุดิตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก
- ค. แก้วตารับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มในการวางแผนการทำงานเป็นอย่างดี
- ง. สุขชาติปฏิบัติตนรักษาศีลข้อ 3 อย่างเคร่งครัด ไม่พูดจาโกหกและหยาบคาบต่อผู้อื่น
24. บทประพันธ์ใดเกี่ยวข้องกับค่านิยมของสังคมไทยที่เด็กต้องเคารพผู้ใหญ่มากที่สุด (วิเคราะห์สัมพันธ)
ก. ฝ่ายกุมารสินสมุทรสุดสวาท	ไม่ห่างบาทบิดาอัชฌาสัย
ความรักพ่อยิ่งกว่าแม่มาแต่ไร	ด้วยมิได้ขู่เข็ญเช่นมารดา
ข. สินสมุทรกุมารชาญฉลาด	ฟังพระบาทบิดุรงค์ให้สงสัย
จึงทูลถามความจริงด้วยกริ่งใจ	เหตุไฉนจึงจะเป็นไรในเช่นนั้น
ค. พงศ์กษัตริย์ตรีชชวนสินสมุทร	สอนให้บุตรขอสมาอัชฌาสัย
พระทรงบำเรอกันงามวิไล	พระหน่อไทขอมาขึ้นบ้านาง
ง. สินสมุทรสุดแสนสงสารแม่	ด้วยรู้แน่ว่าบิดาจะพาหนี
ให้ห่างหลังกังวลด้วยชนนี้	เจ้าไค้ก็กราบกำบังคมคัล

25. คุณค่าของเรื่องในข้อใดที่สามารถนำมาเป็นแนวปฏิบัติได้ในชีวิต (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. ความเสียสละ
- ข. ความเพียร
- ค. ความอดทน
- ง. ความรับผิดชอบ

26.

แผนผังความคิดข้างต้นควรตั้งชื่อหัวข้อว่าอย่างไร (1 สำคัญ)

- ก. ชีวิตกวีเอก : สุนทรภู่
- ข. ชีวิตประวัติของบุคคลสำคัญ
- ค. บุคคลในประวัติศาสตร์ไทย
- ง. วรรณคดีชิ้นเอกของสุนทรภู่

27. เมื่อนักเรียนอยู่ในภาวะวิกฤต จะนำแบบอย่างที่ดีในด้านใดของพระอภัยมณีมาเป็นแบบอย่าง (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. การให้อภัย
- ข. การมีปียวาจา
- ค. การให้ความรัก
- ง. การตั้งสติอย่างมั่นคง

28.

พระเสด็จไปไหนจะไปด้วย เป็นเพื่อนม้วยภัสตาจนอาสัณ

บทประพันธ์ดังกล่าวสื่อถึงคติชาวบ้านเกี่ยวกับสามภรรยาในลักษณะใด (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. ต้องซื่อสัตย์ต่อกัน
- ข. ต้องสามัคคีปรองดองกัน
- ค. ต้องอยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน
- ง. ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน

29. ข้อใดกล่าวถึงโครงเรื่องพระอภัยมณีไม่ถูกต้อง (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. ผู้ประพันธ์แต่งเรื่องโดยใช้ “การหลอกลวง” ในการดำเนินเรื่อง
- ข. ผู้ประพันธ์สอดแทรกคำสอนทางพระพุทธศาสนามากมายในเรื่อง
- ค. ผู้ประพันธ์แต่งเรื่องขึ้นจากจินตนาการ ที่มีตัวละครทั้งมนุษย์และไม่ใช่มนุษย์
- ง. ผู้ประพันธ์แต่งเรื่องขึ้นมาจากชีวิตจริง จากการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ แล้วนำ

ถ่ายทอดเป็นนิทาน

30. ข้อใดไม่ปรากฏคุณค่าด้านเนื้อหา ของเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ (วิเคราะห์ หลักการ)

- ก. แสดงให้เห็นถึงผู้มีกิเลสครอบงำชีวิต
- ข. แสดงให้เห็นถึงการทำอะไรโดยขาดสติ
- ค. แสดงให้เห็นถึงความลุ่มหลงมัวเมาในความรัก
- ง. แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน

ภาคผนวก ซ

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดย
ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

(สำหรับนักเรียน)

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียน ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียนเพียงช่องเดียว

ระดับความพึงพอใจ

- 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ที่	รายการการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
ด้านการจัดการเรียนรู้							
1	ครูสามารถสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อวีดิทัศน์ได้						
2	ครูอธิบายการใช้ชุดแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อได้เข้าใจง่าย						
3	นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ						
4	แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ช่วยส่งเสริมในนักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง						
5	นักเรียนมีเวลาเพียงพอในการทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ						

ที่	รายการการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้							
6	นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข						
7	ครูใช้สื่อในแบบฝึกทักษะเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ						
8	นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนได้						
9	ครูพูดด้วยความสุภาพและใช้น้ำเสียงในการสอนอย่างเป็นมิตร						
10	การเรียนเนื้อหาล่วงหน้าทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในขั้นตอนและกิจกรรมในชั้นเรียนมากขึ้น						
ประโยชน์ที่ได้รับ							
11	แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์รวดเร็ว ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์รวดเร็วมากขึ้น						
12	โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์รวดเร็ว เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ						
13	นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลและเผยแพร่ความรู้						
14	แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวรรณคดีมากขึ้น						
15	นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....